

ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA TOLMIN

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT
GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE
PREDMEJA

2024 - 2033

Štev.: 01 – 16 / 24

-Osnutek-

VSEBINA

POVZETEK	5
UVOD	8
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	10
1.1 OPIS NARAVNIH RAZMER	10
1.1.1 Lega	10
1.1.2 Relief	12
1.1.3 Podnebne značilnosti	12
1.1.4 Hidrološke razmere	12
1.1.5 Matična podlaga in tla	12
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost	13
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	13
1.1.8 Živalski svet	15
1.2 POVRŠINA IN LASTNIŠTVO GOZDOV	18
1.3 ODPRTOST GOZDOV S PROMETNICAMI IN RAZMERE ZA PRIDOBIVANJE LESA	19
1.4 DRUŽBENO GOSPODARSKE RAZMERE	20
1.5 GOSPODARSKE IN DRUGE DEJAVNOSTI, POVEZANE Z GOZDOM	20
1.5.1 Lovstvo	20
1.5.2 Kmetijstvo	21
1.5.3 Poselitev	21
1.5.4 Infrastruktura	21
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru	22
1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti	22
1.6 POŽARNO OGROŽENI GOZDOVI	22
1.7 UREDITVENA ČLENITEV GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	23
1.8 ORGANIZIRANOST JAVNE GOZDARSKE SLUŽBE	23
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	24
2.1 EKOLOŠKE FUNKCIJE	24
2.2 SOCIALNE FUNKCIJE	32
2.3 PROIZVODNE FUNKCIJE	35
3 OPIS STANJA GOZDOV	36
3.1 GOSPODARSKE KATEGORIJE GOZDOV	36
3.2 LESNA ZALOGA	38
3.3 PRIRASTEK	39
3.4 RAZVOJNE FAZE OZ. ZGRADBE SESTOJEV	40
3.5 TIPI SESTOJEV	41
3.6 OHRANJENOST GOZDOV	42
3.7 KAKOVOST DREVJA	42
3.8 POŠKODOVANOST DREVJA	43
3.9 OBJEDENOST GOZDNEGA MLADJA	43
3.10 ODMRLO DREVJE	45
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	46
4.1 KRATEK OPIS ZGODOVINE GOSPODARJENJA Z GOZDOVI V GOZDNOGOSPODARSKI ENOTI	46
4.2 GOSPODARJENJE Z GOZDOVI V PRETEKLEM UREDITVENEM OBDOBJU	48
4.2.1 Posek	49
4.2.2 Gojitvena in varstvena dela	53
4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic	53
4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitevi funkcij gozdov	54
4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014-2023	54
4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014-2023	54
5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	56
5.1 RAZVOJ GOZDNIH FONDov	56
5.2 PRESOJA STANJA IN RAZVOJA GOZDOV V POGLEDU TRAJNOSTI	61
5.2.1 Presoja trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	61

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov.....	62
6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	64
6.1 SPLOŠNI CILJI	64
6.2 USMERITVE	64
6.2.1 Splošne usmeritve.....	64
6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.....	65
6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali.....	75
6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom.....	75
6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi.....	76
6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti.....	76
6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	76
6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.....	78
6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih.....	80
6.2.10 Usmeritve za območja gozdov, kjer pos. izbira drevja za posek ni potrebna.....	80
6.3 UKREPI	80
6.3.1 Možni posek.....	80
6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela.....	81
6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali.....	82
6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov.....	82
6.3.5 Graditev gozdnih prometnic.....	83
7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	85
8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GGE	86
9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	87
9.1 UTEMELJITEV OBLIKOVANJA RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDOV.....	87
9.2 NAČRT GOSPODARJENJA Z GOZDOVI PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	88
9.2.1 RGR 30640: Primorska bukovja.....	88
9.2.2 RGR 30 040: Jelova bukovja dobrih rastišč - zabukovljena.....	94
9.2.3 RGR 33 090: Jelova bukovja dobrih rastišč mešana z iglavci.....	100
9.2.4 RGR 33190: Jelova bukovja sušnih rastišč mešana z iglavci.....	107
9.2.5 RGR 33 290: Jelova bukovja hladnih rastišč mešana z iglavci.....	113
9.2.6 RGR 34 540: Visokogorska bukovja.....	119
9.2.7 RGR 38 210: Smrekovja.....	125
9.2.8 RGR 60000: Gozdni rezervati.....	131
9.2.9 RGR 70000: Varovalni gozdovi.....	135
10 LITERATURA.....	139
11 NAČRT SO IZDELALI.....	141
12 PRILOGE.....	143
12.1 OBRAZEC E1: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI GGE	143
12.2 OBRAZEC E2: POVZETEK STANJA IN UKREPOV NA RAVNI RGR	146
12.3 OBRAZEC E3: POVZETEK STANJA IN UKREPOV PO LASTNIŠKIH KATEGORIJAH.....	171
12.4 SEZNAM TARIF PO ODSEKIH	173
12.5 SEZNAM PRIRASTNIH NIZOV PO RASTIŠČNOGOJITVENIH RAZREDIH	176
13 PROSTORSKI DEL NAČRTA.....	178
13.1 STANJE IN RAZVOJ GOZDNIH POVRŠIN	178
13.2 VEČFUNKCIONALNA OBMOČJA	179
13.3 INTENZIVNOST GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	181
13.4 OBMOČJA GOZDOV S POSEBNIM NAMENOM IN VAROVALNIH GOZDOV	182
13.5 OBMOČJA GOZDOV, POMEMBNA ZA OHRANITEV PROSTOŽIVEČIH ŽIVALI	183
13.6 OBMOČJA GOZDOV, POMEMBNA ZA OHRANITEV BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI.....	184
13.7 VARSTVENA IN OGROŽENA OBMOČJA PO PREDPISIH O VODAH.....	185
13.8 OBMOČJA GOZDOV, KJER JE DOPUSTNO KRČENJE GOZDA	186
13.9 PREGLED IN ZASNOVA GOZDNE INFRASTRUKTURE TER DRUGIH UREDITEV V GOZDNEM PROSTORU.....	188

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	10
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)	13
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	13
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč	15
Preglednica 5/D-DV: Delež drevesnih vrst v GGE po LZ	15
Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	18
Preglednica 7/D-LD: Pregled lovišč	20
Preglednica 8/ D-F: Površine gozdnega prostora* s poudarjenimi funkcijami	24
Preglednica 9/N-PSCI: Natura 2000 pSCI območja	25
Preglednica 10/N-SPA: Natura 2000 SPA območje	26
Preglednica 11/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi	26
Preglednica 12/KVP: Kvalifikacijske vrste ptic/kvalifikacijske vrste živali	27
Preglednica 13/D-EPO: Ekološko pomembna območja	32
Preglednica 14/D-NV: Naravne vrednote v gozdnem prostoru	34
Preglednica 15/D-AN: Registrirana kulturna dediščina	34
Preglednica 16/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov po lastniških kategorijah (v ha)	36
Preglednica 17/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR	36
Preglednica 18/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	38
Preglednica 19/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih	39
Preglednica 20/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	39
Preglednica 21/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	39
Preglednica 22/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	40
Preglednica 23/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev	40
Preglednica 24/D-POM: Sestava podmladka po drevesnih vrstah	40
Preglednica 25/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	41
Preglednica 26/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	41
Preglednica 27/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov	42
Preglednica 28/K: Kakovost drevja	42
Preglednica 29/PŠD: Poškodovanost drevja	43
Preglednica 30/OM1: Objedenost gozdnega mladja 2020 – skupno	43
Preglednica 31/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah*	43
Preglednica 32/D-DPO: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4	44
Preglednica 33/OD: Odmrlo drevje	45
Preglednica 34/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	49
Preglednica 35/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	50
Preglednica 36/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	51
Preglednica 37/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	51
Preglednica 38/PDR: Posek po debelinskih razredih	52
Preglednica 39/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	52
Preglednica 40/OPPE: Ocena poseka na SVP in primerjava za evidenco	53
Preglednica 41/PRP: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP	53
Preglednica 42/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstv. dela po lastniških kat. in skupaj v GGE	53
Preglednica 43/D-GTV: Obseg opravljenih del na gozdnih vlakah po letih (m)	54
Preglednica 44/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2014-2023 po namenu	54
Preglednica 45/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1771–2024	57
Preglednica 46/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1804-2023	58
Preglednica 47/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	60
Preglednica 48/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge	61
Preglednica 49/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	61
Preglednica 50/D-NV: Usmeritve za območja naravnih vrednot	70

Preglednica 51/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	81
Preglednica 52/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	81
Preglednica 53/ D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v GGE.....	82
Preglednica 54/D-GGC: Prednostni predeli za gradnjo gozdnih prometnic po stopnji nujnosti..	84
Preglednica 55/EP1: Prikaz prihodka od lesa	86
Preglednica 56/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE	86

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1/D-DPO: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014, 2017 in 2020	44
Grafikon 2/D-PL: Pregled poseka (m ³) po letih ureditvenega obdobja	52
Grafikon 3/RGF: Razvoj površine gozda (ha) v zadnjih 260 letih v GGE.....	57
Grafikon 4/D-PRF: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF v enodobnih gozdovih.....	61
Grafikon 5/D-PDR: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po debelinskih razredih	62

KAZALO KART

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote in krajinski tipi	11
Karta 2: Pregledna karta lastništva	19
Karta 3: Pregledna karta lovišč.....	21

KARTE (PRILOŽENE)

KARTNI DEL NAČRTA

Karta št. 1:	<i>Pregledna karta v merilu 1 : 50.000</i>
Karta št. 2:	<i>Karta tipov drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25.000</i>
Karta št. 3:	<i>Karta rastišč v merilu 1 : 25.000</i>
Karta št. 4:	<i>Karta kategorij gozdov v merilu 1 : 25.000</i>
Karta št. 5:	<i>Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000</i>
Karta št. 6:	<i>Karta habitatov, biotopov in ogroženih vrst v merilu 1 : 25.000</i>
Karta št. 7:	<i>Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 25.000</i>
Karta št. 8:	<i>Karta ukrepov v merilu 1 : 25.000</i>
Karta št. 9:	<i>Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1 : 25.000</i>
Karta št. 11:	<i>Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000</i>
Karta št. 12:	<i>Karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 25.000</i>

PROSTORSKI DEL NAČRTA

Karta št. 1:	<i>Stanje in razvoj gozdnih površin v merilu 1 : 25.000</i>
Karta št. 7:	<i>Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah</i>

POVZETEK

Gozdnogospodarska enota Predmeja leži v občini Ajdovščina in v mestni občini Nova Gorica ter obsega pet katastrskih občin.

Preglednica LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Državni gozdovi	Skupaj
Površina gozda	4.722,41	4.722,41
Delež (%)	100,0	100,0

Celotna površina GGE Predmeja znaša 4.769,04 ha gozda. Gre za sklenjen gozdni kompleks s posameznimi gozdnimi jasami zato sodi v celoti v gozdno krajino. V GGE so poleg gozda razpršene manjše površine lazov in gozdnih jas.

Preglednica D-KG: Gozdni fondi po gospodarskih in lastniških kategorijah gozdov

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Pov.	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
Skupaj GGE											
Večnamenski gozdovi	3.845,80	133	205	338	2,61	3,02	5,63	19,4	15,7	17,2	102,8
GPN, ukrepi so dov	60,94	40	266	306	0,45	3,84	4,29				
GPN, ukrepi niso dov.	547,73	48	243	291	1,17	3,16	4,33				
Varovalni gozdovi	267,94	59	321	380	0,61	4,11	4,72	11,1	10,5	10,6	85,5
Skupaj vsi gozdovi	4.722,41	118	216	334	2,3	3,11	5,41	18,2	13	14,8	91,3
Državni gozdovi											
Večnamenski gozdovi	3.845,80	133	205	338	2,61	3,02	5,63	19,4	15,7	17,2	102,8
GPN, ukrepi so dov	60,94	40	266	306	0,45	3,84	4,29				
GPN, ukrepi niso dov.	547,73	48	243	291	1,17	3,16	4,33				
Varovalni gozdovi	267,94	59	321	380	0,61	4,11	4,72	11,1	10,5	10,6	85,5
Skupaj vsi gozdovi	4.722,41	118	216	334	2,3	3,11	5,41	18,2	13	14,8	91,3

Tako lesna zaloga kot prirastek sta višja od povprečja gozdnogospodarskega območja Tolmin.

Preglednica D-F: Površine gozdnega prostora* s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	446,76	9,4		392,35	8,2		3.921,45	82,4		4.760,46
Hidrološka funkcija	13,40	0,3		4.708,82	98,6		38,24	1,1		4.760,46
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	1.262,50	24,9		3.813,37	75,1		0	0		5.075,87
Klimatska funkcija	8,86	0,2		0,00	0,0		4.751,50	99,8		4.760,62
Zaščitna funkcija	0,00	0,0		0,00	0,0		0	0		0
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0		0,00	0,0		0	0		0
Obrambna funkcija	0,00	0,0		1,77	100,0		0	0		1,77
Rekreacijska funkcija	41,65	0,9		55,44	1,1		4.663,37	98		4.760,46
Turistična funkcija	32,26	0,7		7,47	0,2		4.720,73	99,2		4.760,46
Poučna funkcija	0,00	0,0		0,00	0,0		4.760,46	100		4.760,46
Raziskovalna funkcija	547,72	100,0		0,00	0,0		0,00	0,0		547,72
Funkcija varovanja naravnih vrednot	948,40	75,7		304,37	24,3		0,00	0,0		1.252,77
Funkcija varovanja kulturne dediščine	0,00	0,0		0,00	0,0		0,00	0,0		0,00
Estetska funkcija	0,00	0,0		0,00	0,0		0,00	0,0		0,00
Lesnoproizvodna funkcija	3.899,23	92,6		0,00	0,0		313,67	7,4		4.212,90
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	12,56	15,9		66,57	84,1		0,00	0,0		79,13
Lovnogospodarska funkcija	12,56	100,0		0,00	0,0		0,00	0,0		12,56

*gozdni prostor je gozd skupaj s površinami, funkcionalno povezanimi z gozdom.

**Lesnoproizvodna funkcija se določa na površini gozda, z izjemo gozdnih rezervatov in izločenih ekocelic.

Preglednica MP-VP: Možni posek po vrstah poseka v GGE

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv	Prebiralne						
Iglavci	m³	49.320	51.407	0	0	0	0	100.727	18,2	92,7
	%	49,0	51,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	73.359	59.192	0	0	0	0	132.551	13,0	90,3
	%	55,3	44,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	122.679	110.599	0	0	0	0	233.278	14,8	91,3
	%	52,6	47,4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Načrtovani možni posek je nekoliko nižji od možnega poseka, določenega s preteklim gozdnogospodarskim načrtom ter je nekoliko nižji od evidentirane realizacije v zadnjem desetletnem obdobju.

Preglednica NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah gozdov

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	0,00	3,47	0,00	3,47
Priprava tal	ha	0,00	11,98	0,00	11,98
Sadnja	ha	0,00	21,59	0,00	21,59
Obžetev	ha	0,00	118,25	0,00	118,25
Nega gošče	ha	0,00	114,74	0,00	114,74
Nega letvenjaka	ha	0,00	68,87	0,00	68,87
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,00	367,52	0,00	367,52
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	65,80	0,00	65,80
Zaščita s premazom	ha	0,00	68,75	0,00	68,75
Zaščita z ograjo	m	0,00	1.500,00	0,00	1.500,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	273,88	0,00	273,88
Naravni razvoj biotopov	m3	0,00	547,73	0,00	547,73

UVOD

Območje Trnovskega gozda ima najstarejšo tradicijo gozdnogospodarskega načrtovanja v Sloveniji, saj so bili prvi gozdnogospodarski načrti izdelani že leta 1769 oz. 1771. Pričujoči načrt je tako že osemnajsti po vrsti, kar je edinstven primer v Sloveniji. Načrti predstavljajo bogat vir informacij o stanju in razvoju Trnovskega gozda (Kozorog, Mikuletič, 2001).

Tradicija načrtovanja in pomen gozdnogospodarske enote v območju nas obvezuje, da izdelamo kvaliteten načrt, ki temelji na najsodobnejših metodah zajemanja podatkov. Izhodišča za izdelavo gozdnogospodarskega načrta so bila podobna, saj pravne podlage ostajajo v pretežni meri nespremenjene, ob uvedbi nekaterih manjših sprememb pa so bili uporabljeni podobni pristopi in postopki:

- Načrt temelji na kabinetnem posodabljanju sestojne karte in opisov sestojev ob pomoči digitalnih ortofoto posnetkov (2023), ki je potekalo v sodelovanju sodelavcev z odseka za načrtovanje razvoja gozdov in revirnih gozdarjev s krajevne enote. Posodabljanje sestojne karte je bilo v primerjavi s preteklostjo izboljšano tudi z uporabo digitalnega modela krošenj (Lidar posnetki, 2015). Pri terenskih opisih sestojev smo pripravljeno oz. posodobljeno sestojno karto ter prevzeto rabo tal le preverjali in dopolnjevali podatke, pri čemer smo si pomagali tudi s tablično aplikacijami.
- Rastiščnogojitveni razredi ostajajo nespremenjeni.
- Ocena lesne zaloge in prirastka ter izračun tarif in prirastnih nizov so bili izvedeni na podlagi četrte meritve na stalnih vzorčnih ploskvah. V GGE je vzpostavljena enotna mreža stalnih vzorčnih ploskev z gostoto 250x250 m. V varovalnih gozdovih in gozdnih rezervatih pa mreža ostane 250x1000 m in zagotavlja le pokritost gozdnega prostora za obdelave na višjih nivojih.
- Poimenovanje gozdno rastiščnih tipov je skladno z novo Tipologijo gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov (Kutnar in sod., 2012, Bončina in sod., 2021)
- Kot plan trajnostnega gospodarjenja oz. upravljanja naravnih dobrin načrt predstavlja osnovo za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatov vrst na območjih Natura 2000 ter je v skladu s Programom upravljanja območij Natura 2000 (2023-2028), neposredno potreben za varstvo območij Natura 2000 (SI5000025 – Trnovski gozd).
- Pri izdelavi načrta je bila upoštevana Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (2007), načrt pa je izdelan v skladu s Priročnikom za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot (2012).

V načrtu so uporabljeni nekateri pojmi in okrajšave, ki pomenijo:

ZG	Zakon o gozdovih (1993)
ZV-1	Zakon o vodah (2002)
ZVKD-1	Zakon o varstvu kulturne dediščine (2008)
GGO	gozdnogospodarsko območje Tolmin
ON	gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Tolmin
LUO	lovsko upravljavsko območje
GGE	gozdnogospodarska enota Predmeja
GGN	gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Predmeja
KO	katastrska občina
RGR	rastiščnogojitveni razred
GRT	gozdni rastiščni tip
SVP	stalne vzorčne ploskve
LZ	lesna zaloga
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije

ZRSVN	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
ZVKDS	Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
SiDG	državno podjetje Slovenski državni gozdovi
DRSV	Direkcija Republike Slovenije za vode
LD	lovska družina
OZUL	območno združenje upravljavcev lovišč
LUO	lovsko upravljavsko območje
LPN	lovišče s posebnim namenom
NV	naravna vrednota
ZO	zavarovano območje
OE	območna enota Tolmin
EPO	ekološko pomembno območje

1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

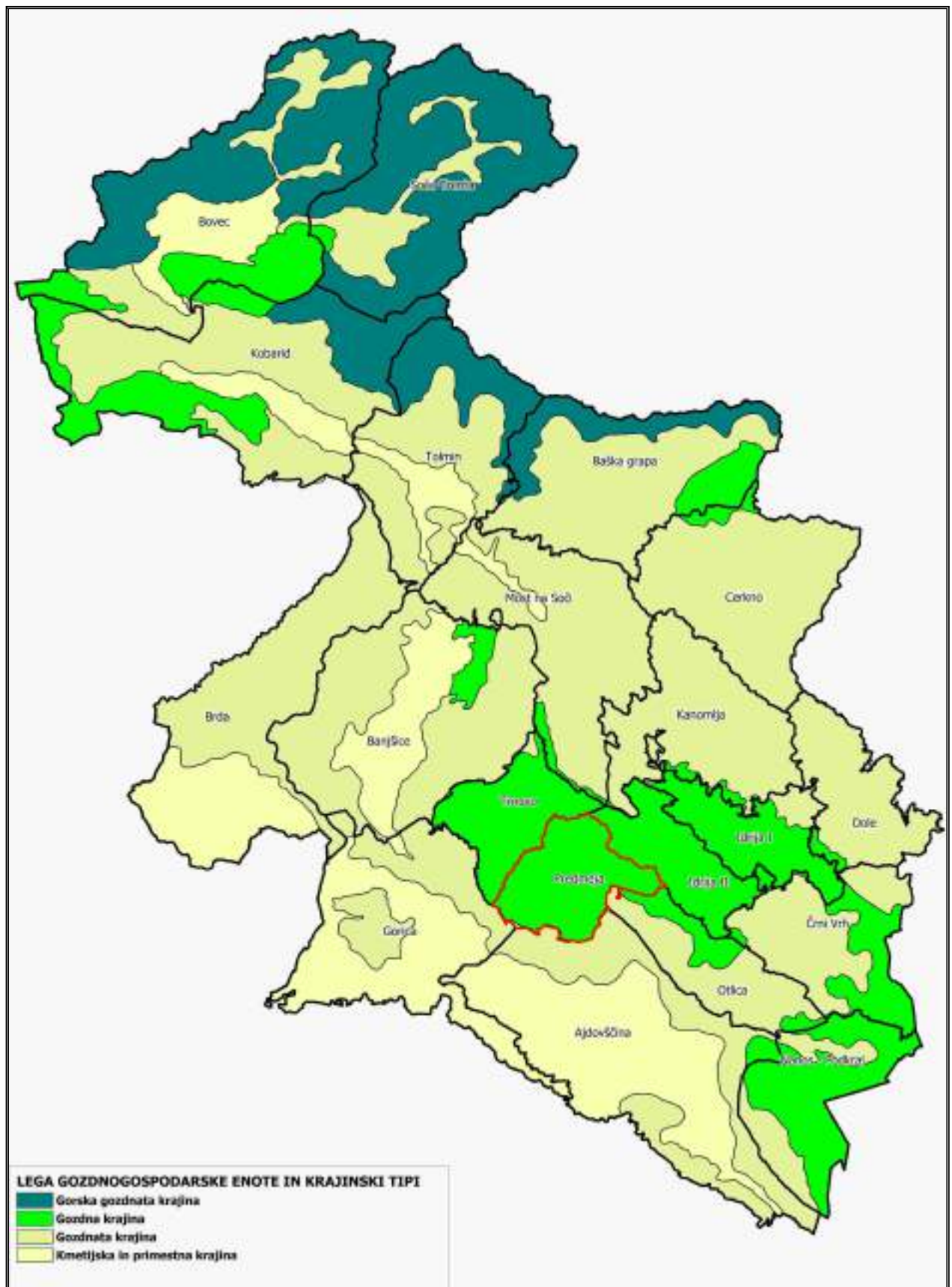
Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
Ajdovščina			3.350,07	3.286,85	
	2370	DOL-OTLICA	974,45	969,37	del
	2382	ŠTOMAŽ	634,15	625,92	del
	2383	VRTOVIN	856,36	851,45	del
	2384	CRNICE	840,65	832,38	del
	2385	GOJACE	27,06	25,59	del
	2388	KAMNJE	17,40	15,59	del
Nova Gorica			1.418,97	1.435,56	
	2299	LOKVE	852,52	840,75	del
	2311	VITOVlje	299,67	295,22	del
	2312	OSEK	266,78	266,29	del
		Skupaj	4.769,04	4.722,41	

GGE Predmeja leži v osrednjem južnem delu GGO Tolmin. Skupaj Z GGE Trnovo predstavlja glavnino Trnovskega gozda. Upravno spada v občino Ajdovščina in Mestno občino Nova Gorica in obsega naslednje katastrske občine: Črniče, Dol-Otlica, Gojače, Kamnje, Stomaž, Vrtovin (O. Ajdovščina) ter Lokve, Osek in Vitovlje (M.o. Nova Gorica). Ker so bile meje GGE Predmeja določene že pred dobrimi 130 leti je posebnost enote, da meje ne potekajo po mejah katastrskih občin, ampak po naravnih mejah in tako ne zavzema nobene od naštetih katastrskih občin v celoti.

V svojem severnem delu od Zelenega roba do Kozje stene meji z enoto Idrija II, na zahodnem delu poteka meja z enoto Trnovo po grebenih Velikega Bukovca, Ojstrovce, Bisage, Mrzovca, Petelinovca in Črnega vrha do Korenin. Na južni strani meji z enotami Gorica in Ajdovščina. Meja poteka po robu Trnovske planote od Kopitnika do Čavna in naprej nad Mačjim kotom čez Črni Školj do gozdarske uprave na Predmeji. Na vzhodu meji z enoto Otlica nad Predmejo preko Korenine in Rupe do Kozje stene.

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote in krajinski tipi

Detajlna karta v merilu 1 : 50.000 je prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (Karta št. 1: Pregledna karta)

1.1.2 Relief

Trnovska planota je tipična visoko kraška planota, ki se postopno dviga od juga proti severu. Najnižja točka enote Predmeja je pri gozdarski hiši na Predmeji (880 nmv), najvišja pa vrh Malega Golaka (1495 nmv), ki je hkrati tudi najvišji vrh Trnovske planote. Zaradi vseh značilnosti kraškega sveta, kjer še posebej izstopajo večje vrtače in depresije, imamo pogosto opravka z mraziščnimi pogoji. Za enoto Predmejo so značilni izraziti grebeni (Korenine-Mrzovec-Bukovec, Zeleni rob-Golaki-Kozja stena, Preval-Javoršček-Črmenjak-Cingolca-Modrasovec), med katerimi se pojavljajo depresije kot so: Avška in Mala Lazna, Smrečje ter Smrekova draga.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Za Trnovsko planoto so značilne obilne padavine (med 2000 in 3000 mm na leto), ki so ugodno razporejene preko vsega leta z manjšimi ekstremi v spomladanskem in jesenskem času. V zadnjem obdobju so sicer pogostejša daljša sušna obdobja. V zimskem času prevladuje sneg, ki se v GGE obdrži različno dolgo, do aprila na južnem oziroma konca maja na severnem delu GGE. Srednja temperatura najhladnejšega meseca januarja je pod -3°C , najtoplejšega meseca julija pa okrog 14°C .

Značilna vetrova tega območja sta burja in jugo, ki mnogokrat ublažita humidni značaj klime. Poleg tega je veter pogost vzrok za porušitev sestojev, saj so vetrolomi stalnica v GGE. Medtem ko burja najpogosteje ruva le posamično drevje, pa južni vetrovi uničujejo in lomijo cele sestoje. Poleg vetra se kot povzročitelj nevšečnosti v gozdu pojavljata še moker sneg in žled. Ujme se tu pojavljajo ciklično kot stalen naravni pojav (omenjene so tudi v najstarejših GGN), Večje ujme v obsegu naravnih katastrof so manj pogoste (vsakih 10-50 let). Izkušnje kažejo, da so ob izjemnih ujmah prizadeti vsi sestoji, ne glede na zgradbo gozda in sestojno negovanost.

Med podnebne značilnosti lahko prištejemo še mrazišča, kjer se uveljavlja specifična mikroklima in temu primerna vegetacija.

1.1.4 Hidrološke razmere

Celotna GGE je na visoki kraški planoti na apneni podlagi, zato nimamo površinskih voda. Območje pa zaradi propustnosti tal za vodo v celoti sodi v drugo stopnjo poudarjenosti hidrološke funkcije. Trnovska planota predstavlja ogromen naravni rezervoar in zaledje za številne velike vodne vire, med katerimi izstopata tako po količini kot kvaliteti vode Hubelj in Skuk, verjetno pa tudi že nekoliko oddaljen Mrzlek, ki se ravno tako napaja s širšega območja Trnovske planote.

Stoječih voda, razen manjših kalov v GGE ni, prav tako ne poplavnih območij.

1.1.5 Matična podlaga in tla

MATIČNA PODLAGA

V kameninski podlagi močno prevladujejo karbonatne kamenine. Največ je kompaktnih jurskih in krednih apnencev, ki proti vzhodnem delu enote prehajajo v skladovit dolomit. Posebnost matične podlage so apnenci s plastmi in gomolji roženca (silikatni ostanki), ki se kot žile nepravilnih oblik prepletajo med ostalimi apnenci. Roženci so najbolj značilni ravno v mraziščih kot so Mala in Avška Lazna ter Smrečje, kar še dodatno poudarja njihov mraziščni značaj.

TLA

Talni tipi se medsebojno močno prepletajo že na majhnih površinah in tvorijo tako imenovane talne komplekse, kot so rendzine in pokarbonatna rjava tla. Prevladujejo plitvejši talni tipi ter tla v žepih, pogosto z veliko površinsko skalovitostjo. Posebnost so kislja rjava tla in podzolasta tla, ki se pojavljajo na matični podlagi s primešanimi roženci.

1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajini v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Vrsta krajine	Površina gozda (ha)	Celotna površina (ha)	Gozdnatost (%)	Delež gozda (%)
Gozdna	4.722,41	4.769,04	99,02	100,0
Skupaj	4.722,41	4.769,04	99,02	100,0

Skupna površina GGE je 4.769,04 ha, od tega je 4.722,41 ha (99,02 %) gozda. Senožeti in lazovi v gozdnem prostoru je 24,56 ha (0,53%). Ker gre za sklenjen gozdni kompleks s posameznimi gozdnimi jasami sodi v celoti v gozdno krajino.

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina* (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	4.769,04	100,0
Gozd	4.722,41	99,02
Ostali gozdni prostor	38,05	0,80
- skalovja in površine nad gozdno mejo	2,11	0,04
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	24,56	0,53
- zaraščajoče površine	3,16	0,06
- infrastrukturni objekti	8,25	0,17
Skupaj gozdni prostor	4.760,46	99,82
Negozdni prostor	8,55	0,18
- ostale površine znotraj gozda	8,55	0,18

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

Fitocenološka karta je bila prvič izdelana pred več desetletji, kasneje večkrat dopolnjena in vektorizirana, z obnovo GGN pa posodabljam imena gozdnih rastiščnih tipov skladno z novo tipologijo gozdnih rastišč Slovenije (Bončina in sod., 2021).

Kljub temu, da GGE pripada predalpskem in dinarskem fitogeografskemu območju, je na jugozahodu čutiti vpliv submediterana.

PREDALPSKO-DINARSKO JELOVO BUKOVJE

V GGE je **predalpsko-dinarsko jelovo bukovje** (*Omphalodo-Fagetum*) površinsko najbolj zastopana združba, saj zavzema čez 56 % površine. Pretežno na apnencu in dolomitnem apnencu redkeje na dolomitu. Ponekod primes roženca, laporovca in tudi glinavca. Na tej podlagi se razvije rendzina in rjava pokarbonatna tla ponekod se lahko pojavljajo prehodi v evtrična in distriča rjava tla. Prevladujejo bukev (*Fagus sylvatica*), smreka (*Picea abies*) in jelka (*Abies alba*). V manjšem delu tudi plemeniti listavci in macesen (*Larix decidua*). Pogosti so vetrolomi, občasno lahko pride tudi do žledoloma. Proizvodna sposobnost gozdnih rastišč (PSGR) je 6,9 m³/ha.

PREDDINARSKO-DINARSKO TOPLOLJUBNO BUKOVJE

Na južnem in zahodnem delu GGE, leži **preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje** (*Ostryo-Fagetum*) večina jih je kategorizirana kot varovalni gozd. Po površini je druga najbolj zastopana združba. V drevesni plasti prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*) s primesjo borov in drugih trdih listavcev. Prisotna je lahko tudi smreka (*Picea abies*) plemeniti listavci in kak macesen (*Larix decidua*). Pojavlja se na pretežno prisojnih legah, na strmih do zelo strmih pobočjih naklonov (do 40°). gre za gozd na precej skrajnih rastiščih. Matična podlaga je Dolomit, ponekod s primesjo roženca in laporovca. Prevladujoči talni tip je rendzina. Od motenj se lahko pojavi predvsem vetrolom. PSGR je 6,4 m³/ha.

DINARSKO ZGORNJEGORSKO BUKOVJE S PLATANOLISTNO ZLATICO (*Allio victorialis-Fagetum*) je druga najbolj zastopana združba v GGE. V drevesni plasti dominira bukev (*Fagus sylvatica*), ki so ji primešani smreka (*Picea abies*), jelka (*Abies alba*), gorski brest (*Ulmus glabra*) in veliki jesen (*Fraxinus excelsior*). Podlaga je apnenec ali dolomit. Na njej nastane rendzina in rjava pokarbonatna tla. Gozdovi so podvrženi vetrolomu, žledolomu in snegolomu. PSGR je 5,3 m³/ha.

PREDALPSKO ZGORNJEGORSKO BUKOVJE S PLATANOLISTNO ZLATICO

V Rastiščnem tipu **Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico** (*Ranunculo plataniifolium-Fagetum*) prevladuje bukev (*Fagus sylvatica*), jelka (*Abies alba*) in gorski javor (*Acer pseudoplatanus*) smreka (*Picea abies*), ter macesen (*Larix decidua*). Podlaga je apnenec, dolomit in ponekod primesi laporovca ali roženca. Tla so rjava pokarbonatna ali rendzine. Možen je pojav vetroloma in žledoloma. PSGR je 5,7 m³/ha.

DINARSKO PODALPINSKO BUKOVJE

Tudi **dinarsko podalpisno bukovje bukovje** (*Polysticho lonchitis-Fagetum*) uspeva na manjših površinah v severnem delu GGE. V kotanjah, uravnavah in na položnih do strmih pobočjih. Tla so rendzina, rjava rendzina. Nastanejo na dolomitu in apnencu. Gre za manjšinski gozdni tip. Ogroža ga vetrolom, žledolom in snegolom.

DINARSKO MRAZIŠČNO SMREKOVJE

V mrazišču Mojska draga najdemo združbo **dinarsko-mraziščno smrekovje** (*Hacquetio-Piceetum*). Matična podlaga je apnenec in dolomitni apnenec. Na njej je rendzina, rjava pokarbonatna tla ali distrična rjava tla. V drevesni plasti najdemo bukev (*Fagus sylvatica*), smreko (*Picea abies*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*) in jelko (*Abies alba*). Značilen je višinski obrat rastlinskih pasov. PSGR je 8,1 m³/ha.

DINARSKO JELOVO BUKOVJE

Posamič se po južnem delu GGE pojavlja **dinarsko jelovo bukovje** (*Omphalodo-fagetum*) podlaga je apnenec, dolomitni apnenec redkeje dolomit, ponekod primer roženovca. Razvije se rendzina in rjava pokarbonatna tla ponekod prehodi v evtrična in distrična rjava tla. Drevesno plast tvorijo bukev (*Fagus sylvatica*), smreka (*Picea abies*), jelka (*Abies alba*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*) in gorski brest (*Ulmus glabra*). Motnje so pogoste vendar brez ujm (vetrolomi in žledolomi). PSGR je 7,7 m³/ha.

DINARSKO RUŠEVJE

Na dnu najizrazitejših mrazišč pa najdemo **rušje** (*Hyperico grisebachii-Pinetum mugo*), ki se pojavlja tudi na vršnem severnem pobočju Poldanovca. Podlaga je apnenec, dolomitni apnenec, pobočni grušč in podorno skalovje. Tla so kamnišče, rendzina in redkeje rjava pokarbonatna tla. Na strmejših pobočjih je nevarnost sneženih plazov.

KISLOLJUBNO GORSKO-ZGORNJEGORSKO BUKOVJE Z BELKASTO BEKICO

Na pobočjih, predvsem na prisojnih legah se pojavlja aconalni rastiščni tip **kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico** (*Luzulo -Fagetum sylviticae*). Drevesno plast tvorijo bukev (*Fagus sylvatica*), smreka (*Picea abies*) jelka (*Abies alba*) in macesne (*Larix decidua*) Na dolomitu in apnencu se razvijejo distrična rjava tla. Pozimi je nevarnost žledoloma in čez leto vetroloma. PSGR je 9,4 m³/ha.

Med združbami moramo omeniti še **kisloljubno rdečeborovje** (*Galio rotundifolii-Pinetum sylvestris*), **primorsko gradnovje z jesensko vilovino** (*Seslerio autumnalis-Quercetum petraeae*), **predalpsko-alpsko toploljubno bukovje** (*Asperulo odoratae-carpinetum*) in **Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom** (*Cardamino enneaphylli-Aceretum pseudoplatani*)

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani	1.148,94	24,3
682	Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	975,96	20,7
683	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	110,58	2,3
684	Dinarsko podalpsko bukovje	62,40	1,3
28	gorska in zgornjegorska bukovja na silikatnih kamninah	137,27	2,9
781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	137,27	2,9
29	jelova-bukovja	2.752,42	58,3
641	Dinarsko jelovo bukovje	102,54	2,2
642	Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje	2.649,88	56,1
30	javorovja, velikojesenovja in lipovja	0,32	0,0
651	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	0,32	0,0
31	toploljubna bukovja	306,61	6,5
591	Preddinarsko-dinarsko toplotoljubno bukovje	279,95	5,9
592	Predalpsko-alpsko toplotoljubno bukovje	26,66	0,6
32	gozdovi in grmišča toplotoljubnih listavcev	18,50	0,4
564	Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	18,50	0,4
33	kisloljubna rdečeborovja	47,82	1,0
741	Kisloljubno rdečeborovje	47,82	1,0
35	jelovja in smrekovja na karbonatnih in mešanih kamninah	258,08	5,5
692	Dinarsko mraziščno smrekovje	258,08	5,5
39	ruševja	52,45	1,1
703	Dinarsko ruševje	52,45	1,1
	Skupaj	4.722,41	100,0

Karta gozdnih rastiščnih tipov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3)

Preglednica 5/D-DV: Delež drevesnih vrst v GGE po LZ

Drevesna vrsta	m ³ /ha	Delež %
Smreka	81,8	24,5
Jelka	32,8	9,8
Bori	2,6	0,8
Macesen	0,3	0,1
Ostali iglavci	0,0	0,0
Bukev	196,1	58,8
Plemeniti listavci	19,4	5,8
Drugi trdi listavci	0,5	0,1
Mehki listavci	0,4	0,1
Iglavci	117,5	35,2
Listavci	216,4	64,8
Skupaj	333,9	100,0

Med drevesnimi vrstami prevladuje bukev s skoraj 59 %. Z dobrimi 24 % ji sledi smreka in skoraj 10 % jelka. Plemeniti listavci, predvsem javor predstavlja slabih 6 %.

1.1.8 Živalski svet

Na področju GGE naravne življenjske razmere omogočajo obstoj in prisotnost številnih vrst divjadi.

Na celotni GGE je najštevilčnejša srnjad (*Capreolus capreolus*). Številčno je populacija srnjadi stabilna z manjšimi letnimi vzponi in padci, kot posledica zim in vremenskih razmer. Srnjad značilno vpliva na stanje objedenosti gozdnega mladja.

Jelenjad (*Cervus eleaphus*) je stalno prisotna na celotnem področju GGE. Vsa jelenjad je del zahodno visoko kraške populacije. Na celotnem LUO je jelenjad v številčnem porastu, kar se v zadnjih letih pozna tudi z lokalno omejenimi večjimi škodami na gozdnem mladju in zaradi lupljenje na smrekovih letvenjakih in drogovnjakih.

Gams (*Rupicapra rupicapra*) je v enoti stalno prisoten v manjših skupinah. Opažamo, da je populacija stabilna in v številčnem porastu.

Divji prašič (*Sus scrofa*) je v GGE neštevilčno vendar redno prisoten. Pogosteje se divji prašič pojavlja sezonsko v poletnih mesecih: juniju, juliju in avgustu, ko se na Trnovsko planoto umakne iz nižje ležečih predelov, ter v jesenskem času ob večjem obrodu žira.

Muflon (*Ovis musimon*) je v GGE stalno prisoten in večinoma lokalno lociran. Negativen vpliv na številčnost populacije predstavljata genetska izoliranost in vpliv velikih zveri. Kljub temu smatramo, da je zdravstveno stanje ugodno. Zaradi načina prehranjevanja so po muflonu škode na mladju majhne.

Poljski zajec (*Lepus europaeus*) je sicer prisoten na celotni GGE, vendar je njegova številčnost majhna ampak stabilna. Pojavlja se zlasti na območju večjih jas na Avški in Mali Lazni ter v Smrečju.

Najštevilčnejši predstavnik družine psov je lisica (*Vulpes vulpes*), ki je prisotna na območju celotne GGE. Zaradi visoke populacijske številčnosti je podvržena vplivom različnih bolezni (lisičje garje, pasja kuga,...).

Medved (*Ursus arctos*) je stalno prisoten, njegova številčnost se povečuje. Prisoten je po celotni GGE, pogostejši pa je predvsem v predelih strnjenih gozdov. Osrednji življenjski prostor mu predstavlja zahodno visoko kraška regija. GGE Predmeja je skupaj z GGE Trnovo najzahodnejši del primerne medvedovega habitata v Sloveniji. Številčnost medvedov je v občutnem porastu. Na območju GGE je registrirano mrhovišče za medveda v Krajnem žlebu. Druga najbližja mrhovišča prikazuje preglednica. V enoti je evidentiran brlog v odseku 37a.

Preglednica D/M: Seznam registriranih mrhovišč za medveda

LD	Krajeno ime	X	Y	GGO	GGE	ods	dokument	številka	datum
Kozje stena	Ilovna ravnica	416925	88825	Tolmin	Otlica	30	Odločba VURS	323-23/98-A	17.12.98
Javornik	Majerija	422140	87640	Tolmin	Črni vrh	65 b	Odločba VURS	326.50-18/99-HS	09.03.99
Trnovski gozd	Krajni žleb	409740	94820	Tolmin	Predmeja	48 a	Soglasje VURS	323-71/97	27.10.97
Krekovše	Bukov vrh	414300	94700	Tolmin	Idrija II	34 b	Odločba VURS	326.50-61/98-HS	04.11.98

Iz družine mačk sta v GGE zastopana divja mačka (*Felis silvestris*) in ris (*Lynx lynx*). Številčnost populacije divje mačke je dokaj stalna, za risa pa lahko trdimo, da je v zadnjih letih njegova številčnost upadla, vendar pa je še vedno stalno prisoten na širšem območju, tudi v GGE Predmeja.

Med kunami je najštevilčnejša kuna belica (*Martes faina*). Prisotne so še kuna zlatica (*Martes martes*), dihur (*Mustela putorius*), jazbec (*Meles meles*), hermelin (*Mustela erminea*) in podlasica (*Mustela vulgaris*).

Izmed predstavnikov družine gozdnih kur sta bila dokaj pogosta divji petelin (*Tetrao urogallus*) in gozdni jereb (*Tetrastes bonasia*). V enoti je bilo v preteklosti evidentiranih kar 18 potencialnih rastišč divjega petelina na območjih GR Smrekova draga – Golaki ter na grebenu Bisaga – Mrzovec – Petelinovec, vendar prisotnost divjega petelina po letu 2014 tu ni bila več potrjena.

Med ujedami so stalno prisotne kanje, kragulji, sokoli in orli. Planinski orel (*Aquila chrysaetos*) tudi občasno zaide na območje GGE, evidentirano gnezdišče je na robu enote na območju Črnega Škola.

Med vrani sta najštevilčnejša krokar in siva vrana. Zlasti krokar je stalno prisoten in preleta zlasti južni del enote nad Vipavsko dolino in v Govcih nad Trbušo.

V območju GGE so stalno ali pa sezonsko prisotni še kljunači, golobi grivarji, številne so sove in ptiči pevci. Med sovami je evidentirana prisotnost lesne sove, kozače in koconogega čuka za katere so bili izvedeni točkovni popisi.

Kvalifikacijske vrste Nature 2000 in njihove ekološke zahteve so:

Bukov kozliček (*Morimus funereus*): Ličinke te vrste se razvijajo v trhlini različnih drevesnih vrst. Razvoj poteka tri do štiri leta. Odrasle hrošče privablja vonj ranjenih in posekanih dreves - na obravnavanem območju je to pretežno bukev. Ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Z razliko od večine ostalih vrst kozličkov, bukov kozliček ne leti, saj ima zakrneli drugi par kril, ki je pri hroščih primeren za letenje. Zato so zanj pomembni strnjeni gozdni kompleksi, saj gre za tipično gozdno žival. Odrasli hrošči so aktivni predvsem podnevi, ko se zadržujejo na odmrlem lesu.

Veliki navadni netopir (*Myotis bechsteini*): Med vsemi evropskim netopirji je veliki navadni netopir v izbiri habitata najbolj omejen na gozdove, še zlasti listopadne in je adaptiran na stabilen gozdni habitat. V Sloveniji je pogost v dinarski jelovo bukovih gozdovih. Skozi vse leto se zateka v drevesna dupla, ki so še posebej pomembna ob kotitvi. Višina vhoda v duplo je 2-5 m. Prehranjevalni habitat je strukturno bogat gozd, s slojem grmičevja in nizkih dreves. Najraje lovi v listopadnih in mešanih sestojih. Bolj kot vrstna sestava drevja, je pomembna vertikalna stratifikacija in strukturno bogastvo gozda. Najbolj od vseh netopirjev je odvisen od gozdov s prevladujočimi starejšimi sestoji listavcev. Lovi 1-10 m od tal. Hrana: prevladujejo nočni metulji, košeninarji, hrošči, območje dejavnosti ima v radiju od manj kot 1 km do 3 km, izjemoma do 5,5 km od zatočišča. Prezimuje v stebrih, jamah in podzemskih rovih.

Volk (*Canis lupus*): Podnevi se zadržujejo v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Je izreden, pretežno nočno dejaven plenilec, ki se združuje v krdela in se zaradi skupinskega lova loteva tudi večjih živali. V lovskih pohodih, ki so včasih dolgi tudi več sto kilometrov, plen navadno izčrpajo v utrujajočem pregonu. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika gostota naselij in prometnic). Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.

Rjavi medved (*Ursus arctos*): Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega kraka. Prehrana: pretežno (90%) rastlinojed (plodovi bukve, hrasta, kostanja, leske, oreha, dreva, jerebice, maline, jagode, borovnice, robide, hruške, jabolka, slive, trava, gobe, ...), mravlje, mrhovina, mladiči rastlinojedov ipd.. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetsko bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem prehodi velike razdalje ter se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodonosne vrste. Na izbiro življenjskega prostora močno vpliva človek.

Navadni ris (*Lynx lynx*): Je specializiran plenilec, ki lovi iz zasede. Najpogostejši plen so manjši parkljarji (srnjad, gamsi), lahko pa pleni tudi jelenjad, divje prašiče, jazbece, zajce, divje mačke ter gozdne jerebe. Gozd, v katerem živi, je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plena ter strpnost s strani ljudi. Ris je plašna žival in človeku ni nevaren. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmeček volk. Za njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi.

Črna žolna (*Dryocopus martius*): Najbolj ji ustrezajo iglasti in jelovo-bukovi gozdovi s številnimi presvetlitvami in vrzelmi. Omejena je na starejše sestoje z dovolj velikim številom potencialnih gnezdišč (debela drevja, predvsem bukve). Pomembna so predvsem drevesa, ki imajo ravno deblo in imajo na višini 4-10 metrov malo stranskih vej ter so na tej višini debela vsaj 35 cm. Potrebuje dovolj veliko mrtvo lesno maso, ki ji nudi potrebno količino hrane.

Gozdni jereb (*Bonasa bonasia*): Je tipična vrsta razčlenjenih gozdov z množico presvetlitev in veliko diverziteto drevesnih vrst, v kombinaciji z zreliimi sestoji nujno zahteva tudi pionirske stadije gozda. Tak habitat gozdnemu jerebu omogoča pestro prehrano in večjo možnost prilagajanja na spremembe. Habitat mora biti mešanica starejših sestojev, katerih krošnje so dovolj svetle, da omogočajo razvoj gostih mladih sestojev v podrasti. Izogiba se monotoni sestojev brez podrasti ter nasadov dreves z zelo majhno pestrostjo drevesnih vrst ter odsotnostjo vrzeli in mladovja. Na počivališčih zahteva dvakrat večji delež grmovja kot dreves. Preferira grmovje z večjim premerom debla, ki mu omogoča bolj efektivno plezanje ter večjo količino brstov za hrano. Običajno naseljuje mešani gozd; v prevladujočem iglastem sestoji mora biti prisoten vsaj manjši delež listavcev.

Divji petelin (*Tetrao urogalus*): Divji petelin potrebuje močno strukturirane hribovite mešane gozdove z večjim deležem iglavcev, veliko podrasti in presvetlitvami ter velikim deležem mejnih struktur (borovnica, brusnica, jesenska resa). Za potrebe prehranjevanja petelin nujno potrebuje vzdrževanje mladice bukve, macesna oziroma jerebke v majhnih sklenjeni skupinah, robnih pasovih ali kot drevesa, ki so ostala na poseki.

Koconogi čuk (*Aegolius funereus*): Pomemben ekološki dejavnik, ki v veliki meri vpliva na naselitev koconogega čuka, je prisotnost starih, debelih bukev oziroma zapuščenih dupel črne žolne *Dryocopus martius*. Potrebuje torej gozd debeljaka in pomlajenca z dovolj velikim številom gnezdnih dupel – dupla črne žolne (premer dupla je med 8 in 20 cm). Raje ima senčne, zatišne lege in mrazišča, kjer je manj kompetitivnih vrst in plenilcev. Preferira gozd z malo ali brez podrasti. Izrazito se izogiba naseljem, ker v njih in njihovi bližini gnezdi lesna sova, ki je glavni plenilec koconogega čuka. Občutljiv je na posege v neposredni bližini gnezda in poseke velikosti nad 2 ha. Koconogi čuk ima majhen teritorij, zato lahko na primernem območju pride do večjih gostot.

Kozača (*Strix uralensis*) in **triprsti detel** (*Picoides tridactylus*): Omejujoč dejavnik za prisotnost vrste ni nadmorska višina, temveč prisotnost iglavcev (smreke in jelke, manj bora). Izbira goste gozdove z velikim številom dreves na enoto površine. Najraje ima alpske smrekove in dinarske jelove gozdove v fazi debeljaka z visokim deležem odmrlih stoječih dreves. Zahteva tudi predele z veliko gostoto larv lubadarjev Scolytidae in kozličkov Cerambycidae. Največji delež triprstih detlov živi v klimaksni fazi višinskih iglastih gozdov ter v pragozdnih ostankih. Izmed drevesnih vrst ima najraje jelko zaradi sušečih se vrhov in odmrlih vej. Pojavlja se tudi na predelih, kjer je zaradi snegoloma ali žledoloma večje število polomljenih oziroma sušečih se dreves. Najvišjo gostoto dosega v klimaksnih sukcesijskih fazah z obnavljajočimi se vrzelmi, skalnatimi bloki in manjšimi barji. Najpomembnejši dejavnik, ki odločilno vpliva na prisotnost triprstega detla je velik delež odmrlega lesa.

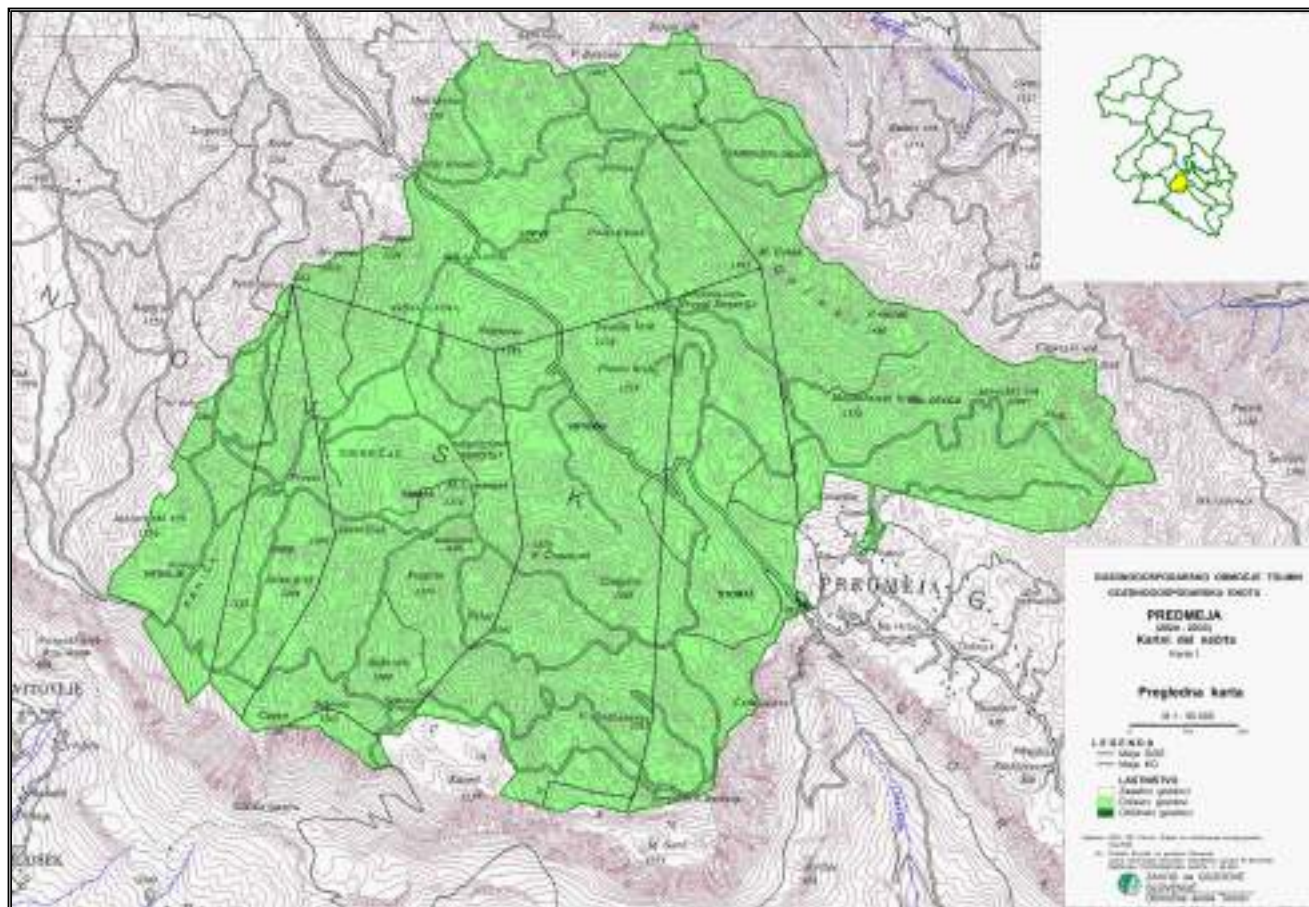
1.2 Površina in lastništvo gozdov

Preglednica 6/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Državni gozdovi	Skupaj
Površina gozda	4.722,41	4.722,41
Delež (%)	100,0	100,0

Vsi gozdovi (4722,41) v GGE so v lasti Republike Slovenije, v upravljanju družbe SiDG.

Kljub temu, da je že od nekdaj gozdnogospodarska enota v celoti državna lastnina, pa so v zadnjih desetletjih manjše enklave prešle v nedržavno last. Najprej sta bili to parceli, na katerih stojita zavetišče Antona Bavčarja in Iztokova koča (parceli št. 1381/2 in 90/1 k.o. Stomaž), ki sta v lasti Planinskega društva Ajdovščina. Gozdarske koče je prevzel v upravljanje ZGS (danes so ti objekti v glavnem oddani v najem), gospodarska objekta na Selovcu in v Stari Krnici pa sta v lastništvo SGG Tolmin d.d. Za državne komplekse (zlasti, če imajo ti izredno poudarjene ekološke in socialne funkcije) bi bilo ugodnejše, da je lastništvo zaokroženo. Posamezne objekte pa je bolje dajati v dolgoročni zakup, najem ali v koncesijsko upravljanje.

Karta 2: Pregledna karta lastništva

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Preglednica 1/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	3.470,16	98,3	7,0	49,0	33,8	6,9	3,3	
Z žičnico	58,86	1,7	0,0	51,7	23,8	24,5	0,0	
Skupaj*	3.529,02	100,0	6,9	49,0	33,6	7,2	3,3	
Ni odprto**	645,66	15,47						

*Vsi odprti večnamenski gozdovi, GPN z dovoljenim ukrepanjem in varovalni gozdovi.

**Ni odprto: z gozdnimi prometnicami neodprti večnamenski gozdovi, GPN z dovoljenim ukrepanjem in varovalni gozdovi.

Za zaprte gozdove z gozdnimi cestami po 3. členu Uredbe (1994)¹ veljajo tisti kjer je pravilna razdalja več kot 1200 m (800 m za žično spravilo). Med potencialnimi načini spravila močno prevladuje traktorsko (98,3 %) na razdalji 200 do 400 m. Podatki o spravilnih razmerah kažejo, da je 15,5 % površine proizvodnih gozdov neodprtih z gozdnimi prometnicami, kar vsekakor vpliva na realizacijo možnega poseka.

¹ Uredba o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest (Uradni list RS, št. [38/94](#), [20/95](#), [42/98](#), [12/99](#), [25/02](#), [35/03](#), [31/05](#), [9/06](#), [32/07](#), [36/09](#), [103/10](#), [35/12](#), [101/13](#) – ZDavNepr, [22/14](#) – odl. US in [42/15](#)

Preglednica 2/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	106,85	2,97	109,82	27,64
Javne ceste	8,50	0,00	8,50	2,20
Skupaj	115,35	2,97	118,32	29,83

*Pri izračunu gostote cestnega omrežja se upošteva samo produktivne ceste ter vse gozdove razen gozdov s posebnim namenom brez ukrepov (gozdni rezervati). Varovalni gozdovi se upoštevajo.

Območje GGE Predmeja ima razvejano omrežje gozdnih prometnic, kar ugodno vpliva na gospodarjenje z gozdovi. Sistem prometnic je v dobrem stanju in omogoča dostop do gozda vsem klasičnim transportnim sredstvom. Zaprta ostajajo le posamezna območja, kjer gradnjo gozdnih prometnic otežuje neugodna konfiguracija visokokraškega terena ter omejevanje sredstev za izgradnjo gozdne infrastrukture (vlak).

Enoto preči državna cesta Predmeja – Lokve, ki ima za gospodarjenje z gozdovi pomembno vlogo, saj je nanjo vezanih več gozdnih cest in skladiščnih prostorov. Posodobitev ceste v letih 2020-2023 (širitev, postavitve odbojnih ograj in asfaltacija), pa dejansko samo gospodarjenje omejuje.

Odprtost gozdov s cestami v GGE ostaja 29,83 m/ha in je večja od povprečne odprtosti v GGO, ki znaša 22 m/ha. Ker gre za dinarsko območje, je spravilo s traktorji na daljše razdalje oteženo, zato je potrebno gostejše cestno omrežje. Spravilne razdalje daljše od 500 m veljajo za neprimerne, ker se gozdno lesni sortimenti pri sami vleki na takih razdaljah lahko preveč poškodujejo.

Podatki o pravih razmerah kažejo, da je na 49% površine možno spravilo s traktorjem v intervalu od 200 do 400 m, na 33,8 % površine pa od 600-800m.

Strojna sečnja in spravilo z gozdarskimi zgibnimi prikolicami je pogojno dovoljena in zaradi varovanja tal omejena le na vožnjo po gozdnih vlakih. Zaradi razmeroma milih zim in obdobj z dolgotrajnimi deževji, je spravilo s težko mehanizacijo časovno zelo omejeno.

Za spravilo z žico ostaja manjša površina gozdov in sicer v odsekih: 28E, 28I, 29B, 29C, 30A, 32A, 44B, 44C, in 52B.

1.4 Družbeno gospodarske razmere

Na območju enote Predmeja praktično ni naselji, saj se gozdnogospodarska enota zaključuje pri gozdarski hiši na Predmeji. Izjema je Rupa, kjer se gozdnogospodarska enota »zajeda« v zasebno enoto Otlica in se danes oblikuje športno kulturni center pod okriljem društva Gora.

Znotraj enote imamo tako samo posamezne planinske in gozdarske koče. Med planinskimi sta poznani obe: Zavetišče Antona Bavčarja na Čavnu in Iztokova koča pod Golaki v oskrbi planinskega društva Ajdovščina. Med gozdarskimi kočami so najbolj znane stara in nova Krnica, Mala Lazna, Selovec in Anina koča pri Smrekovi dragi. Nekatere gozdarske koče imajo v najemu zasebniki, nekatere pa uporablja SGG Tolmin (bivši koncesionar) za svoje potrebe.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

1.5.1 Lovstvo

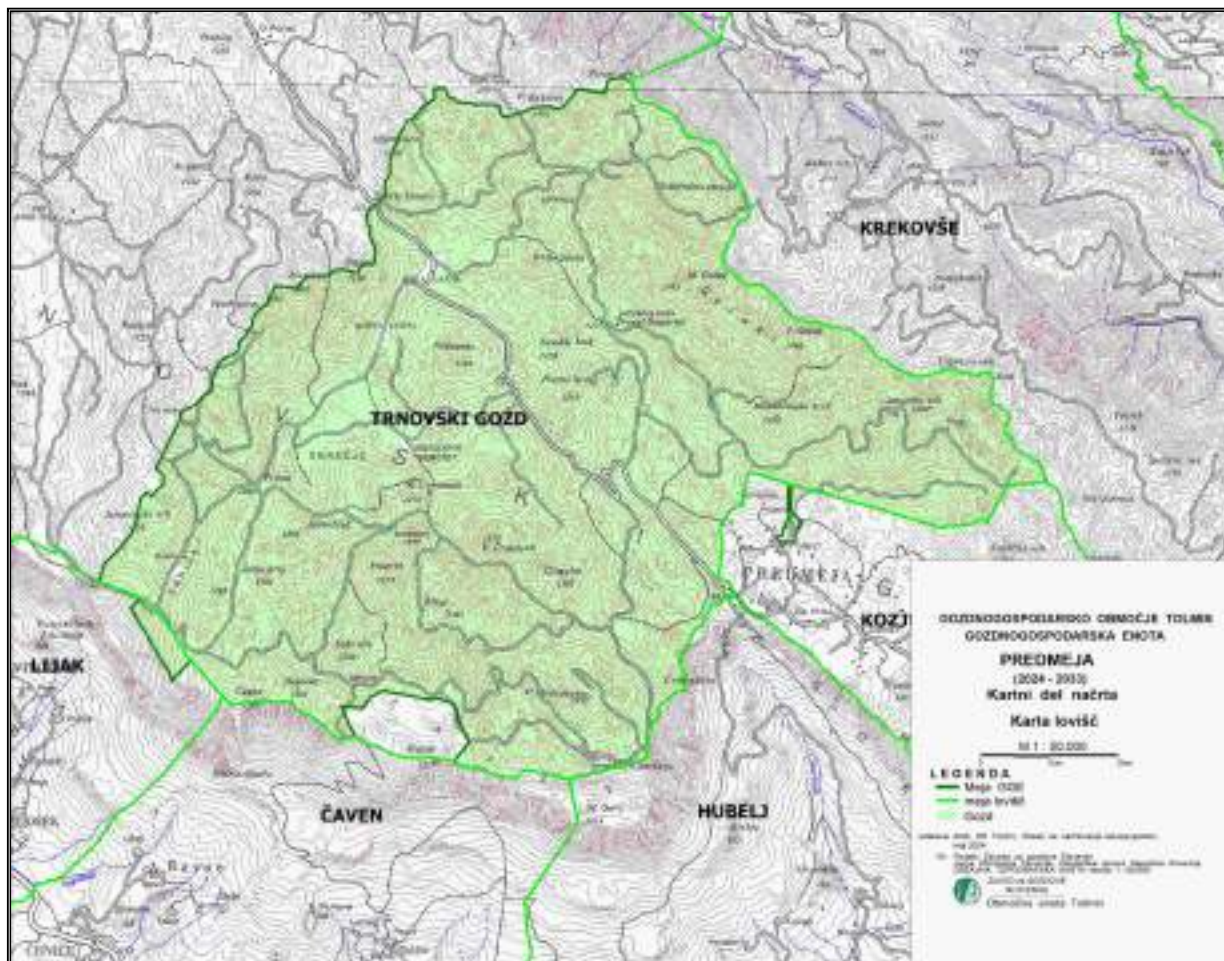
Preglednica 7/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Pov. gozda lovišča v GGE (ha)
1211	TRNOVSKI GOZD	4.722,41
	Skupaj	4.722,41

Celotno GGE pokriva le eno lovišče, s katerim upravlja LD Trnovski gozd. Lovišče sodi pod Zahodno visoko kraško lovsko upravljavsko območje. V okviru LUO lovišča izvajajo

gospodarjenje z divjadjo in njenim življenjskim okoljem, za načrtovanje lovsko upravljaljskih ukrepov pa skrbi ZGS. Največji problem pri gospodarjenju povzroča velika gozdnatost GGE. Posledica zaraščenosti je dobro kritje za divjad in otežen lov.

Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

O kmetijstvu v enoti Predmeja ne moremo govoriti, saj gre za sklenjen kompleks gozdov brez kmetijskih površin. Košnjo posameznih jas izvajajo predvsem lovci LD Trnovski gozd z namenom izboljšanja prehrabnih zmoglosti za divjad (Stanišče). Malo in Avško Lazno pa kosi kmet iz bližnje vasi Trnovo.

1.5.3 Poselitev

Gozdnogospodarska enota je nenaseljena, v preteklosti so v logarnicah živeli logarji s svojimi družinami, v nastambah pa delavci. Edini aktivni prebivalci so stanovalci v gozdarskih hišah na Predmeji.

1.5.4 Infrastruktura

Enoto preseka regionalna cesta III. reda Predmeja–Lokve, ki skupaj z glavnimi gozdnimi cestami predstavljajo osnovno infrastrukturno mrežo. V zadnjih letih je bila tudi razširjena in v celoti asfaltirana. Ostalo infrastrukturo predstavljajo stranske gozdne ceste, med katerimi po

obremenjenosti izstopajo ceste Polomova rajda – Selovec – Krnica, nagnovec – Smrečje – Krnica in Krnica – Avška Lazna – mala Lazna – Kamin (Smrekova draga).

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru

V GGE nimamo drugih večjih aktivnosti. Omenimo lahko le vodni rezervoar na robu enote (odd 15) za vodovod Gora.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Turizem postaja vse pomembnejši, zlasti enodnevni obiski ob koncu tedna. V poletnem času pa so posamezni obiskovalci tudi med tednom. Povečanje obiska v zadnjih letih je ob ustreznem usmerjanju spremenljivo tudi z vidika funkcij gozda.

Večina je orientirana na urejene in označene lokacije in poti. Še posebno so obiskane pohodniške poti na Golak Čaven, Kucelj in Kozje stene. So pa vse večji problem motorizirani obiskovalci v gozdu, še posebno v zimskem času. Lokalne razvojne in turistične organizacije se usmerjajo predvsem v t.i. »mehki turizem«. V to kategorijo lahko uvrstimo pohodništvo, planinarstvo, kolesarjenje. V zimskem času, če je dovolj snega tudi tek na smučeh.

Od ostalih stranskih gozdnih proizvodov bi veljalo omeniti še gobe in maline. Nabiranje teh stranskih proizvodov je predvsem za rekreacijo. Razširjeno je predvsem v predelih, kjer se izvedejo veliko površinske obnove gozda, saj se nekaj let po obnovi na teh površinah pojavi mraznica in malinovje.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

Požarna ogroženost gozdov ni tako izrazita kot v nekaterih drugih delih GGO. V GGE se sicer ne pojavljajo vse štiri stopnje požarne ogroženosti, ki smo jih določili po metodi točkovanja posameznih lastnosti gozda in dejavnikov izven gozda po kriterijih Pravilnika (2009a)²

- **Zelo velika požarna ogroženost:** GGE nima sestojev z zelo veliko požarno ogroženostjo.
- **Velika požarna ogroženost (5,2 %):** Med gozdove z veliko požarno ogroženostjo spadajo gozdovi, kjer je nekoliko večja pogostost požarov, kjer je naravni vzrok (strela) najpogostejši povzročitelj. Med gozdove z veliko požarno ogroženostjo sodijo še sušna rastišča na južnem robu Trnenske planote ter sestoji z večjim deležem iglavcev, kot sta Mala Lazna in Smrečje. V tej kategoriji požarne ogroženosti je 246 ha gozda.
- **Srednja požarna ogroženost (11,8 %):** V skupino, kjer je izražena srednja požarna ogroženost, uvrščamo predvsem gozdove z nasadi iglavcev. Srednja požarna ogroženost gozdov je tudi v bližini počivališč, kjer je pogostejše kurjenje na prostem, še posebej pa je izražena v daljših poletnih sušnih obdobjih. V tej kategoriji požarne ogroženosti je 555 ha gozda.
- **majhna požarna ogroženost (83 %):** Z vidika požarne ogroženosti lahko rečemo, da gozdovi niso ogroženi, saj daleč prevladuje majhna požarna ogroženost (3.920 ha), pretežno jelovo bukovi in čisti bukovi sestoji sodijo med gozdove z majhno požarno ogroženost. Preventivno varstvo zajema tudi postavitve opozorilnih tabel, ki se jih postavlja na območjih z zelo veliko in veliko požarno ogroženostjo.

Karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta

(Karta št. 12)

² Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16

Preventivne protipožarne ukrepe kaže usmeriti predvsem v osveščanje ljudi, pomoč in sodelovanje z gasilskimi društvi ter gradnjo in vzdrževanje omrežja protipožarnih presek ter gozdnih cest in vlak. Preventivno varstvo pa zajema tudi postavitve opozorilnih tabel, ki se jih postavlja na območjih z zelo veliko in veliko požarno ogroženostjo.

Organizacijsko in tehnično protipožarno varstvo je zadovoljivo urejeno. Protipožarna služba je organizirana in dosegljiva preko centra za obveščanje in poklicne gasilske enote v Novi Gorici in Ajdovščini s stalno dežurno službo

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

V GGE imamo bogato in dolgo tradicijo načrtovanja. Temu primerna je tudi razdelitev gozda na oddelke, ki so nespremenjeni praktično že skoraj 150 let. V prvih GGN je bil Trnovski gozd enovita GGE. Z načrtom leta 1877 je bil Trnovski gozd razdeljen na štiri GGE (Trnovo, Lokve, Krnica in Dol). Takrat je bil Trnovski gozd tudi notranje razdeljen na oddelke in odseke, meje oddelkov so enake še danes. Leta 1897 sta bili združeni GGE Lokve in Trnovo v GGE Trnovo, Dol in Krnica pa v GGE Predmeja. Preštevilčeni so bili tudi oddelki, od takrat se meje in številčenje oddelkov ni več spreminjalo. Meje odsekov in oddelkov se v zadnjem desetletju niso spreminjale

Povprečna površina oddelkov je 43,32 ha gozda.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

GGE Predmeja je od ustanovitve Zavoda za gozdove Slovenije pokrivala krajevna enota Predmeja s sedežem v Ajdovščini. Z novo sistemizacijo sprejeto v letu 2012 in uveljavljeno leta 2013, pa sta KE Predmeja in Ajdovščina združeni. Danes pokriva GGE Krajevna enota Ajdovščina, GGE Predmeja pa pokriva dva revirja, ki segata še zunaj GGE: revir Krnica zajema še dve katastrski občini izven območja GGE Predmeja in sicer k.o. Vrtovin in k.o. Gojače, revir Predmeja pa zajema še k.o. Kamnje in k.o. Stomaž.

2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Zaradi usklajene rabe gozdnega prostora je pomembnost posameznih funkcij gozdov ovrednotena glede na površinsko razširjenost in stopnjo poudarjenosti ter prostorsko opredeljena na karti 1:25.000. Osnove za ovrednotenje funkcij so skladno s Pravilnikom (2010)³ opisane s tremi stopnjami pomembnosti:

- **1. stopnja** poudarjenosti določa način (sistem) gospodarjenja. Pri poudarjenosti ekološke ali socialne funkcije morajo biti sečnja in posegi v prostor podrejeni poudarjeni funkciji.
- **2. stopnja** poudarjenosti pomembno vpliva na način gospodarjenja. Sečnja in posegi v prostor morajo biti usklajeni s poudarjenostjo funkcije.
- **3. stopnja** poudarjenosti imajo vsi ostali gozdovi in jo je mogoče zagotavljati z normalnim konceptom sonaravnega, trajnostnega in večnamenskega gospodarjenja, zato te stopnje posebej ne prikazujemo. Funkcija le deloma vpliva na način gospodarjenja.

Poudarjenost funkcij se določa za celoten gozdni prostor, le poudarjenost lesnoproizvodne funkcije se določa zgolj na površini gozda.

Preglednica 8/ D-F: Površine gozdnega prostora* s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja			2. stopnja			3. stopnja			Skupaj
	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	ha	%	% g. prost.	
Funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev	446,76	9,4		392,35	8,2		3.921,45	82,4		4.760,46
Hidrološka funkcija	13,40	0,3		4.708,82	98,6		38,24	1,1		4.760,46
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	1.262,50	24,9		3.813,37	75,1		0	0		5.075,87
Klimatska funkcija	8,86	0,2		0,00	0,0		4.751,50	99,8		4.760,62
Zaščitna funkcija	0,00	0,0		0,00	0,0		0	0		0
Higiensko-zdravstvena funkcija	0,00	0,0		0,00	0,0		0	0		0
Obrambna funkcija	0,00	0,0		1,77	100,0		0	0		1,77
Rekreacijska funkcija	41,65	0,9		55,44	1,1		4.663,37	98		4.760,46
Turistična funkcija	32,26	0,7		7,47	0,2		4.720,73	99,2		4.760,46
Poučna funkcija	0,00	0,0		0,00	0,0		4.760,46	100		4.760,46
Raziskovalna funkcija	547,72	100,0		0,00	0,0		0,00	0,0		547,72
Funkcija varovanja naravnih vrednot	948,40	75,7		304,37	24,3		0,00	0,0		1.252,77
Funkcija varovanja kulturne dediščine	0,00	0,0		0,00	0,0		0,00	0,0		0,00
Estetska funkcija	0,00	0,0		0,00	0,0		0,00	0,0		0,00
Lesnoproizvodna funkcija	3.899,23	92,6		0,00	0,0		313,67	7,4		4.212,90
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	12,56	15,9		66,57	84,1		0,00	0,0		79,13
Lovnogospodarska funkcija	12,56	100,0		0,00	0,0		0,00	0,0		12,56

*Gozdni prostor je gozd skupaj s površinami, funkcionalno povezanimi z gozdom.

**Lesnoproizvodna funkcija se določa na površini gozda, z izjemo gozdnih rezervatov in izločenih ekocelic.

GGE je zaradi svoje lege, površine, podnebne, talne, reliefne in vegetacijske raznolikosti tudi funkcijsko pestra. Večina funkcij je poudarjenih tudi na prvi stopnji, čeprav nekatere s sorazmerno majhno površino. Po površini in pomembnosti izstopa **funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti**, površina je večja od gozdnega prostora zaradi prekrivanja in posledičnega podvajanja površin. Sledijo ji **funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev**, **hidrološka funkcija**, **klimatska funkcija**, **rekreacijska**, **turistična** in **poučna funkcija**.

2.1 Ekološke funkcije

FUNKCIJA VAROVANJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ IN SESTOJEV (VAROVALNA FUNKCIJA)

Varovalno funkcijo opravljajo gozdovi, ki s svojo pokrovnostjo varujejo odpornost tal in rastišča pred vsemi vrstami erozijskih procesov, ki jih povzročajo mraz, sneg, voda in veter. Takšni

³ Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20

gozdovi se nahajajo na najstrmejših delih pobočij, kjer prevladujejo ekstremna strmina, skalovitost in pobočna melišča.

Prvo stopnjo poudarjene varovalne funkcije imajo gozdovi na območju Golakov, kjer je tudi rezervat. Varovalno funkcijo imajo poudarjeno tudi manjši grebeni in strma pobočja razpršena po vsej GGE.

Z drugo stopnjo poudarjenosti so izločeni gozdovi ekstremnih gozdnih združb na območju male Lazne, Smrečja in področja med Selovcem in kočo na Čavnu.

HIDROLOŠKA FUNKCIJA

Zaradi mehanskega in biološkega čiščenja z gozdnih površin pronicajoče oz. odtekaajoče se vode, uravnavanja vodnega režima z zadrževanjem hitrega odtekanja padavinske vode s površja ter ohranjanja vode v gozdnih tleh v sušnih obdobjih sodi hidrološka funkcija med pomembnejše funkcije v GGE. Poudarjena je predvsem na vodovarstvenih in potencialnih vodovarstvenih območjih, določenih v skladu s predpisi, ki urejajo vode.

Prvo stopnjo poudarjenosti funkcije imajo vodovarstvena območja z drugo stopnjo varovanja, območja nad jamami in v okolici brezen in okolica nekaterih črpališč.

Z drugo stopnjo je funkcija ovrednotena na celotni GGE saj gre za tipično območje visokega krasa, ki predstavlja ogromno vodozbirno območje večine vodnih zajetji Severno Primorske regije.

FUNKCIJA OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti je pomembna z vidika zagotavljanja življenjskega prostora rastlinskim in živalskim življenjskim združbam, ki so pomembno vezane na gozd in gozdni prostor. Poudarjenost funkcije je izražena zlasti v gozdovih s habitatmi redkih in ogroženih vrst, s habitatmi, ki so pomembni za ohranitev populacij divjadi ter s habitatmi, ki se ohranjajo v ugodnem stanju po predpisih o ohranjanju narave. Poleg teh imajo poudarjeno funkcijo tudi gozdovi s statusom posebnega varstvenega območja, potencialnega posebnega ohranitvenega območja in ekološko pomembnega območja (EPO), ki so določeni na podlagi Uredbe (2004)⁴ ter podrobneje predstavljeni v spodnjih preglednicah.

Prvo stopnjo poudarjenosti najdemo predvsem na območju Golakov, Smrekove drage, Bukovca, Govcev, Bisage, Mrzovca, Korenin in Velikega roba. Na omenjenih predelih so v preteklosti bila med drugim tudi rastišča divjega petelina

V drugo stopnjo poudarjenosti sodijo gozdovi v območju Natura 2000 in EPO, ki prekrivajo veliko večino GGE.

Točkovno se funkcija pojavlja razpršeno po celi GGE na posameznih, izpostavljenih predelih, kjer imamo ohranjene posamezne dele starih sestojev v skupni površini cca 80 ha, ki kot ekocelice povečujejo biotsko raznolikost prostora. Med izločene sestoje spadajo ostanki bukovih debeljakov na izpostavljenih vrhovih in grebenih (25 ha), bukovski debeljaki izločeni zaradi habitatske in varovalne vloge (43 ha) ter jelovi in smrekovi debeljaki (12 ha).

Preglednica 9/N-PSCI: Natura 2000 pSCI območja

KODA IN IME	VRSTE IN HABITATNI TIPI, VEZANI NA GOZDNI PROSTOR
SI3000255 Trnovski gozd - Nanos	Sesalci: - volk (<i>Canis lupus</i>)* - rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)* - navadni ris (<i>Lynx lynx</i>) - veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteini</i>) - širokouhi/mulasti netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>), - dolgonogi netopir (<i>Myotis capaccinii</i>) Hrošči:

⁴ Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18)

	- bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>) - alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)* - črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>*) <u>Dvoživke:</u> - hribski urh (<i>Bombina variegata</i>) - veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>) <u>Negozdni habitatni tipi:</u> (8310) Jame, ki niso odprte za javnost. <u>Gozdni habitatni tipi:</u> - (91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion)), - (9180*) Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih - Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (<i>Vaccinio-Piceetea</i>),
--	--

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT

Na območju GGE kartiranja habitatnih tipov niso bila izvedena. V tabeli so navedeni potencialni habitatni tipi, ki se glede na poznavanje terena nahajajo na območju in ki so navedeni v Prilogi 1 Uredbe o habitatnih tipih⁵ ter se prednostno ohranjajo glede na ostale habitatne tipe, prisotne na celotnem območju Republike Slovenije.

Preglednica 10/N-SPA: Natura 2000 SPA območje

KODA IN IME	VRSTE IN HABITATNI TIPI, VEZANI NA GOZDNI PROSTOR
SI5000025 Trnovski gozd	- črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) - divji petelin (<i>Tetrao urogalus</i>) - gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>) - koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>) - kozača (<i>Strix uralensis</i>) - triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>) - belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>) - mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)
SI5000021 Vipavski rob	- črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>) - planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>) - kačar (<i>Circetus gallicus</i>) - sršenar (<i>Pernis apivorus</i>) - podhujka (<i>Caprimulgus europaeus</i>)

Preglednica 11/KHT: Kvalifikacijski habitatni tipi

Habitatni tip	Območje habitatnega tipa	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SCI	V GGE (ha)	Ocena stanja na območju
(91K0) Ilirski bukovi gozdovi (<i>Fagus sylvatica</i> (Aremonio-Fagion))	Bukovja poraščajo pretežno del enote	Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevo gospodarjenje, stelarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in otežkočeno pomlajevanje zaradi objedanja.	28.039	3817,3	Splošna ocena stanja HT na območju je odlična (SDF, 2021)
Javorovi gozdovi (<i>Tilio-Acerion</i>) v grapah in na pobočnih gruščih	Po dostopnih podatkih so prisotni na več manjših rastiščih (npr. Avška lazna). Cono je treba preveriti.	Sem štejemo vse gozdove plemenitih listavcev od okoli 400 do 1200 m nadmorske višine, ki se pojavljajo v obliki otokov znotraj bukovih združb. Porasčajo vlažna in hladna pobočja, skalnate jarke in vrtače, pretežno na karbonatni podlagi. V drevesni plasti prevladujejo gorski javor, veliki jesen in bukev, jelke se pojavljajo le posamič. Habitatni tip se je ohranil zlasti tam, kjer bukev ni konkurenčna. Pojavlja se na manjših površinah raztreseno po vsej Sloveniji. Ogroža ga spreminjanje v smrekove gozdove, ponekod mu pomlajevanje otežkoča jelenjad.	1721,7	60,9	Splošna ocena stanja HT na območju je dobra (SDF, 2021)
Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu	V Smrečju in Mali lazni je prisoten čist smrekov gozd (Piceetum)	Pojavljajo se na karbonatni podlagi v hladnejšem podnebju. Mednje sodijo tako mraziščni gozdovi v kraških depresijah kot tudi kisloljubni smrekovi gozdovi v pasu med 1400-1600 m nadmorske višine. Med drevesi prevladujejo smreka, macesen, bukev in gorski javor. V Sloveniji se pojavljajo v	214	171	Splošna ocena stanja HT na območju je odlična (SDF, 2021)

⁵ Uradni list RS, št. 112/2003.

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

(Vaccinio-Piceetea),	subalpinum dinaricum).	alpskem in dinarskem svetu (Karavanke, Pohorje, Trnovski gozd, Nanos, Javorniki, Snežnik). Zaradi počasne regeneracije so zelo občutljivi na kakršneoli posege.			
(8310) Jame, ki niso odprte za javnost	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in ketišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu. Ogrožajo jih onesnaževanje voda, množičen obisk turistov (osvetlitev, hrup) in ponekod odlaganje odpadkov.	53.233	4769,3	Splošna ocena stanja na območju je odlična (SDF, 2021)

Preglednica 12/KVP: Kvalifikacijske vrste ptic/kvalifikacijske vrste živali

Vrsta	Cona / območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju SAC
rjavi medved (<i>Ursus arctos</i>)*	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000. Tipičen habitat medveda so strnjeni gozdovi Visokega krasa, tudi Trnovskega gozda.	Pri nas živi v bukovo-jelovih gozdovih dinarskega visokega krasa. Prehrana: pretežno (90%) rastlinojed (plodovi bukve, hrasa, kostanja, leske, oreha, drena, jerebika, maline, jagode, borovnice, robide, hruške, jabolka, slive,..., trava, gobe,...), mravlje, mrhovina, mladiči rastlinojedov ipd. Zaradi velikosti telesa in pretežno rastlinske prehrane, ki ni energetske bogata, mora medved pojesti veliko količino hrane, kar pomeni, da potrebuje veliko časa, da jo najde. Pri tem prehodi velike razdalje ter se seli. Zimo prespi, vendar to ni pravo zimsko spanje. Brlog, ki ne sme biti izpostavljen motnjam, je ključnega pomena za izbiro življenjskega prostora. To še posebej velja za samice, ki pozimi v njih kotijo mladiče. Pomembni so tudi mladi stadiji gozda, kjer uspevajo plodonosne vrste. Na izbiro življenjskega prostora močno vpliva človek.	50.237	4769,3	Vrsta je stalno prisotna in pogosta. Splošna ocena populacije je odlična (SDF, 2020)
volk (<i>Canis lupus</i>)*	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000. Njegovo centralno območje so veliki gozdni masivi dinarskih jelovo-bukovih gozdov in je razširjen v gozdovih na celotnem območju.	Je največji predstavnik družine psov, ki zraste do 140 cm in tehta do 70 kg. Podnevi se zadržuje v skrivališčih v gosti podrasti ali na nepristopnih krajih. Je izreden, pretežno nočno dejaven plenilec, ki se združuje v krdela in se zaradi skupinskega lova loteva tudi večjih živali. Prehranjuje se zlasti s srnjadjo, jelenjadjo in divjimi svinjami. Ujame predvsem živali, ki so v slabi telesni kondiciji, zato je pomemben selektor. Je zelo prilagodljiv, omejuje ga le človekova dejavnost (velika gostota naselij in prometnic). Že od nekdaj ga je človek preganjal zaradi napadov na drobnico, ki so bolj verjetni ob pomanjkanju parkljaste divjadi. Kljub slabemu slovesu človeku ni nevaren. Za preživetje vrste je pomembna povezanost populacij s koridorji.	49.515	4769,3	Vrsta je stalno prisotna in pogosta. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2020)
navadni ris (<i>Lynx lynx</i>)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000. Tipičen habitat navadnega risa so strnjeni gozdovi Visokega krasa, tudi Trnovskega gozda.	Razen v času parjenja je samotar. Je specializiran plenilec, ki lovi iz zasede. Najpogostejši plen so manjši parkljarji (srnjad, gamsi), lahko pa pleni tudi jelenjad, divje prašiče, jazbece, zajce, divje mačke ter gozdne jerebe. Gozd, v katerem živi je lahko prekinjen s kmetijskimi površinami. Za preživetje so ključni zadostna količina plena ter strpnost s strani ljudi. Ris je plašna žival in človeku ni nevaren. Na območjih, kjer je delež manjših parkljarjev majhen, je njegov glavni tekmeč volk. Za	49.471	4769,3	Vrsta je prisotna, redka. Kljub temu, da je populacija skoraj izolirana, je splošna ocena stanja populacije dobra (SDF, (2021).

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona / območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju SAC
		njegovo ohranitev je nujna vzpostavitev povezave med izoliranimi populacijami v Evropi – dinarska populacija risa je izolirana.			
bukov kozliček (<i>Morimus funereus</i>)	Notranja cona v veliki meri sovпада z notranjo cono Ilirsko bukovih gozdov. Možno je pojavljanje po celotni GGE.	20 do 38 mm velik hrošč z robustnim, podolgovatim in paralelnim telesom; žametno sivomodre barve, na vsaki pokrovki ima po dve črni pegi, noge in tipalnice so dolge in sivočrne. Prehranjujejo se z lesom različnih drevesnih vrst. Odrasle privablja vonj ranjenih ali posekanih dreves predvsem bukve in jelke, v katerega samice tudi odlagajo jajčeca. Razvoj poteka tri do štiri leta, ličinke se prehranjujejo pod lubjem in se zabubijo globlje v lesu. Posebnost vrste je relativno dolga življenjska doba odraslih osebkov (2 leti). Hroščki so nekrilati, zaradi česar je omejena njihova mobilnost, kljub temu pa posamezen osebek prehodi velike razdalje. Vrsta je v Sloveniji splošno razširjena in trenutno ne velja za ogroženo.	40.721	3652,7	Vrsta je stalno prisotna in pogosta. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2020)
alpski kozliček (<i>Rosalia alpina</i>)*	Je vrsta, ki je redka, vendar stalno prisotna v bukovih gozdovih. Možno je pojavljanje po celotni GGE, še posebej na višjih nadmorskih višinah.	15 do 38 mm velik hrošč s podolgovatim in paralelnim telesom in dolgimi členastimi tipalkami. Je modre barve, na pokrovkah ima po tri prečne črne pege in tudi sklepi členov tipalk so črni. Živijo v pasu bukve med 600 in 1200 m nadmorske višine. Hrošči so dnevnoaktivne živali in se pojavljajo na posekanem ali sveže poškodovanem lesu različnih listavcev, med katerimi prevladuje bukev (cepanice, hloidi, poškodovana debela in veje, štori...), kamor samice odlagajo jajčeca. Ličinke živijo v mrtvih ali ostarelih drevesih. Domneva se, da poteka razvoj v deblih dreves, ki so izpostavljena soncu. Razvoj vrste v Sloveniji traja tri do štiri leta. Veliko nevarnost za vrsto predstavlja zadrževanje hlobov in cepljenic znotraj življenjskih območij v mesecu juliju in avgustu, v katere samice tudi zalegajo. Ta zarod je zaradi nadaljne predelave lesa, že v naprej obsojen na propad, kar je trenutno eden glavnih razlogov za upad številčnosti vrste pri nas.	11.939	88,5	Vrsta je stalno prisotna in redka. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2020)
mulasti netopir, širokouhi netopir (<i>Barbastella barbastellus</i>)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Živi v gozdnatih območjih. Prezimi večinoma v jamah z nizkimi temperaturami (do 5°C in visoko zračno vlago). Poleti se čez dan zateče v drevesne dupline, stavbe ali jame, ki jih dnevno menja. Lovi v počasnem, okretnem letu nizko nad vodo, nad drevesnimi krošnjami (raje ima listopaden gozd) in ob gozdnem robu. Glavni vzrok ogroženosti je zatiranje žuželk v kmetijstvu in gozdarstvu, izguba zatočišč (dupline) pa tudi raba zaščitnih sredstev za les na podstrešjih.	48.937	4769,3	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2020)
dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersii</i>)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Živi do višine 1000 metrov, prezimuje v jamah, poletna zatočišča (poleg jam lahko še podstrešja stavb) pa si najde v prehransko bogatem okolju tudi več kot 100 km oddaljena od prezimovališč. Prehranjuje se z žuželkami v gozdu, na gozdnem robu in jasah; prevladujejo nočni metulji, v manjši meri pa mrežekrilci in hrošči. Vrsta je ranljiva zaradi ozkih ekoloških zahtev, zaradi katerih se na zelo omejenem prostoru zgnete pomemben del lokalne populacije. Ogroža jo	53.236	4769,3	Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2020)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona / območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju SAC
		pomanjkanje zatočišč ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih.			
veliki navadni netopir (<i>Myotis bechsteinii</i>)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Živi v strukturno bogatih gozdovih, s slojem grmičevja in nizkih dreves, predvsem v dinarskih jelovo bukovi gozdovih do 1800 m visoko. Prezimuje v stavbah in jamah oziroma umetnih rovih. Poleti si najde zatočišče v drevesnih duplih in gnezdiščih, zatočišča pa menja vsak ali vsak drugi dan. Hrano lovi v vrfojajočem, živahnem letu, 1-10 m od tal. Najbolj mu ustrezajo mirne noči, brez vetra. Lovi predvsem nočne metulje, košeninarje in hrošče, pa tudi suhe južine, pajke, žuželčje ličinke in druge, ki jih pobira s podlage. Ogroža jo zmanjševanje gozdnih površin (predvsem starih sestojev).	48.937	3761	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2021)
dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersi</i>)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Živi do višine 1000 metrov, prezimuje v jamah, poletna zatočišča (poleg jam lahko še podstrešja stavb) pa si najde v prehransko bogatem okolju tudi več kot 100 km oddaljena od prezimovališč. Prehranjuje se z žuželkami v gozdu, na gozdnem robu in jasah; prevladujejo nočni metulji, v manjši meri pa mrežekrilci in hrošči. Vrsta je ranljiva zaradi ozkih ekoloških zahtev, zaradi katerih se na zelo omejenem prostoru zgne pomemben del lokalne populacije. Ogroža jo pomanjkanje zatočišč ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih.	53236	3808	Vrsta je stalno prisotna. Splošna ocena populacije je odlična (SDF, 2021)
Hribski urh (<i>Bombina variegata</i>)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Je gozdna vrsta, ki išče zavetje pod kamni in odmrli kosi lesa, v skalnih razpokah v grmovju ali v svetlih gozdnih robovih, kjer lahko preživi poletna obdobja mirovanja in prezimuje. Tipična mrestišča in življenjski prostor ličink so nezasečene občasne luže v ali blizu gozda (glinokopi, kamnolomi, kolesnice na cesti). Predvsem mladi odrasli osebkovi so zelo mobilni in prepotujejo tudi več kot kilometer daleč od vode.	53.237	3808	Vrsta je stalno prisotna in redka. (SDF, 2021)
veliki pupek (<i>Triturus carnifex</i>)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000.	Največja vrsta pupkov v Evropi, ki zraste do 25 cm, večinoma pa doseže okoli 18 cm. Po videzu spominja na močerada, samec ima na hrbtu žagasto nazobčan greben, samica pa živo rumeno črto. Ličinke so podobne staršem, na zunaj se razlikujejo le v tem, da imajo zunanje škrge, s čimer so vezane na življenje v vodi. Odrasel osebek se prehranjuje na kopnem, predvsem na ekstenzivnih vlažnih travnikih gričevnatega in hribovitnega sveta. Prezimuje lahko na kopnem (v gozdu ali grmiščih v zavetju na vlažnih mestih pod kamni, v skalnih razpokah in luknjah, pod ali v razpadajočem lesu...) ali v vodi, kjer se tudi razmnožuje (srednje veliki kali in druge stoječe mirne vode, ki se zelo redko izsušijo in imajo boujno obrežno in vodno rastlinje ter čisto vodo). Ogroža ga uničevanje in onesnaževanje vodnih okolij, vlaganje rib, intenzivno kmetijstvo ter ceste in promet. Za ohranjanje vrste so pomembni ekološki koridorji, ki vse življenjske prostore na širšem območju povezujejo v funkcionalno celoto.	53.237	3808	Vrsta je stalno prisotna, redka. Splošna ocena populacije je dobra (SDF, 2021)
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000 - ustreza mu gozdni rob ob gozdnih cestah, sestoji presvetljeni po vetrolomu in lubadarju.	Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosnice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrastu, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo	7.185	346	Vrsta je stalno prisotna in pogosta (SDF, 2021)

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona / območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju SAC
		nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini.			
črna žolna (<i>Dryocopus martius</i>)	V Sloveniji je splošno razširjena, isto velja za obravnavano GGE in celoten gozdni masiv Trnovskega gozda.	Je največja evropska žolna, obarvana povsem črno in z rdečo kapo. Živi v mešanih bukovo-jelovih in iglastih gozdovih, kjer si za gnezdenje teše dupla z ovalnim vhodom. Par potrebuje za uspešno gnezdenje kar 300-400 ha gozda. Med prehranjevanjem na starih drevesih (zlasti iglavcih) za seboj pušča velike luknje, v katerih išče lesne mravlje. Hrani se z ličinkami, bubami in odraslimi mravljami ter lesnimi hrošči. Njen jezik je močno lepljiv, na konici pa ima 4-5 kaveljčkov, s katerimi lahko izza lubja potegne ličinke hroščev. Je stalnica in v Sloveniji pogosta gnezdilka. Zaenkrat ni ogrožena, njena evropska populacija je narasla.	10510	2343	Stalno prisotna - velikost populacije 80 do 120 parov. Splošna ocena populacije je dobra. (SDF, 2021).
divji petelin (<i>Tetrao urogalus</i>)	Ni podatkov o aktivnih rastiščih. V preteklosti so bila zabeležena rastišča na Petelinovcu in Mrzovcu..	Divji petelin je naša največja koconoga kura. Gnezdo zgradijo na tleh v gostem kritju, pogosto ob deblu drevesa. Divji petelini so stalnice, ki v Sloveniji gnezdi v zrelih iglastih in mešanih gozdovih gorskega sveta, prepredenih s posekami in jasami, na katerih je veliko plodonosnih rastlin. Potrebujejo tudi vodni vir in predel, kjer nabirajo kamenčke za prebavo (gastrolite). Prehranjujejo se skoraj izključno z rastlinami, pozimi so to iglice in poganjki, ki jih nabirajo na drevju, v času brez snežne odeje pa se hranijo na tleh z listi, poganjki, plodovi (borovnice, brusnice, mahovnice, barjanske kopišnice). Ogroža ga intenzivna sečnja, vznemirjanje s strani človeka, prevelika številčnost plenilcev.	6676	752	Vrsta je redka, potencialno prisotna - velikost populacije 0 do 5 parov. Vrsta je v upadu (DOPPS, 2020) (SDF, 2021).
gozdni jereb (<i>Bonasa bonasia</i>)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000 – primeren predvsem raznomen in prebiralen gozd s prehodnimi deli gozda ter skupinami lesk in iglavcev.	Pri gozdnem jerebu sta oba spola varovalno rjavo-sivo obarvana, samec pa ima črno grlo. V Sloveniji gnezdi v mirnih mešanih gozdovih, zlasti zrelih, s plodonosno podrastjo (leska, jerebika) in številnimi jasami ali posekami. Gnezdo je na tleh v kritju drevesa ali grma. V času svatovanja se oglašča s tihim piskanjem, ki zahteva dober sluh. Hrani se s popki, poganjki, listi, sadeži in semeni, mravljami in njihovimi ličinkami. Pozimi se hrani pretežno na drevesih, poleti na tleh. Je ena najbolj izrazitih stalnic, ki se premika le lokalno, kar je povezano z iskanjem hrane.	9704	1878	Stalno prisoten - velikost populacije 60 do 110 parov. Vrsta je v upadu (DOPPS, 2020) (SDF, 2021).
koconogi čuk (<i>Aegolius funereus</i>)	Odrasli sestoji iglavcev ter odrasli jelovo-bukovi sestoji nad 800 m nadmorske višine z velikim številom dupel in gozdnimi jasami.	Koconogi čuk je majhna sova z belo obrobljenim obraznim diskom in rumenimi očmi. Naseljuje pretežno iglaste, lahko tudi mešane gozdove v višjih legah (nad 800 m). Za gnezdenje potrebuje luknje, ki jih je v preteklem letu iztesala črna žolna. Hrani se z voluharicami, mišmi, rovkami in pticami pevkami. V špranjah in drevesnih rogovilah dela zalogo hrane. Lovi tako v gozdu kot na bolj odprtih predelih (jase, poseke, gozdni robovi). V Sloveniji velja za redko gnezdilko gorskega in dinarskega sveta. Samci so stalnice, samice in mladiči pa klateži.	9704	1878	Stalno prisoten - velikost populacije 35 do 50 parov. Splošna ocena populacije je dobra. (SDF, 2021).
kozača (<i>Strix uralensis</i>)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000. Ustrezajo ji iglasti in mešani strukturirani gozdovi s suhimi drevesi in velikimi dupli	Kozača je velika sova z dolgim repom in rumenkastim kljunom. Gnezdi v zrelih jelovo-bukovih gozdovih z gozdnimi jasami in posekami v duplu ali na vrhu odlomljenega drevesa. Partnerska vez traja vse življenje, partnerja pa jo vzdržujeta celo leto. V Sloveniji gnezdi skoraj izključno na jugu države, v dinarskih gozdovih. Hrani se z malimi sesalci in pticami. Njena populacijska nihanja so močno vezana na nihanja	10528	2343	Stalno prisotna - velikost populacije 50 do 70 parov. Splošna ocena populacije je dobra. (SDF, 2021).

PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV

Vrsta	Cona / območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju SAC
		glodavcev, v letih z malo glodavci ne gnezdi. Je stalnica s celoletnim prehranjevalnim teritorijem, ki ga mlade ptice vzpostavijo jeseni v letu izvalitve.			
belohrbti detel (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	Za belohrbtega detla so primerni predvsem rezervati (oz negospodarjeni sestoji) kjer je velik delež bukve in so v terminalni razvojni fazi (velik delež mrtvega lesa listavcev večjih dimenzij).	Belohrbti detel ima črne peruti, ki so gosto belo progaste brez večjih belih lis, na bokih so številne črne proge, trtica je bela, podrepno perje rdeče, samec pa ima tudi rdečo kapo. Prebiva v zrelih bukovo-jelovih gozdovih z veliko odmrlega, padlega drevja. Duplo si izteše v propadajoče drevo z mehkim lesom. Par ima velik teritorij. Hrani se pretežno z ličinkami lesnih hroščev na odmrlem drevju. Je stalnica in v Sloveniji zelo redka gnezdilka. Ogroža ga intenzivno gospodarjenje z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	9884	2289	Vrsta je redka, stalno prisotna - velikost populacije 10 do 15 parov. Splošna ocena populacije je značilna. (SDF, 2021).
triprsti detel (<i>Picoides tridactylus</i>)	Mešani in iglasti sestoji praviloma nad 800 m nadmorske višine z višjim deležem odmrlega in odmirajočega lesa.	Kot pove že njegovo ime, ima na nogah zgolj tri in ne štiri prste kot ostali detli, poleg tega pa je edini detel brez rdeče barve na telesu. Samec ima rumeno kapico. Prebiva v zrelih iglastih, najpogosteje smrekovih gozdovih z velikim deležem odmrlega drevja. Duplo izteše v mehki les propadajočega drevesa. Hrani se z žužkami, ličinkami in odraslimi lesnimi hrošči, ki jih išče pod lubjem. Je stalnica in redka gnezdilka v Sloveniji. Ogrožen je zaradi intenzivnega gospodarjenja z gozdovi (odstranjevanje odmrlega, propadajočega drevja).	3942	538	Stalno prisoten - velikost populacije 20 do 30 parov. Splošna ocena populacije je dobra. (SDF, 2021).
mali skovik (<i>Glaucidium passerinum</i>)	Celoten gozdni prostor znotraj območja Natura 2000. Iglast in jelovo-bukov gozd na višjih nadmorskih višinah s presvetlitvami in gozdnimi jasami.	Mali skovik je najmanjša evropska sova, malce večja od vrabca. Prebiva v iglastih in mešanih gozdovih s številnimi presvetlitvami, jasami in posekami, praviloma v višjih legah. Gnezdo si naredi v duplu, ki ga je prejšnje leto iztesal veliki detel. Je stalnica, samec celo leto brani teritorij. Hrani se s pticami pevkami (meniškici, škinkavci, čizki ipd.) in malimi sesalci, ki jih lovi predvsem v jutranjem in večernem mraku, lahko pa tudi čez dan. Plen lovi na zalogo in ga shranjuje, zlasti pozimi. V Sloveniji je redka gnezdilka gorskega sveta Alp, Pohorja in Dinaridov.	2588	280	Vrsta je redka, stalno prisotna - velikost populacije 5 do 15 parov. Splošna ocena populacije je značilna. (SDF, 2021).
sršenar (<i>Pernis apivorus</i>)	Celoten prostor znotraj območja Natura 2000 Vipavski rob.	Naseljuje odprte gozdove s številnimi jasami in mozaično kmetijsko krajino. Za gnezditveno uspešnost potrebuje strukturiran gozd z visokimi debelimi drevesi, jasami in mirmimi conami, v polmeru 4 do 10 km od gnezda pa odprto krajino. Gnezdi na velikih drevesih, 10-20 m nad tlemi. Je selivka, ki prezimuje v zahodnem in centralnem delu ekvatorialne Afrike in se vrne sredi aprila. Zelo je občutljiv na človekove motnje v času gnezdenja ter na spremembe v gnezditvenem habitatu.	11989	140,4	Vrsta je prisotna - velikost populacije 10 do 20 parov. Splošna ocena populacije je dobra. (SDF, 2020)
kačar (<i>Circaetus gallicus</i>)	Celoten prostor znotraj območja Natura 2000 Vipavski rob.	V Sloveniji je redka gnezdilka JZ dela države. Naseljuje tople, suhe kamnite predele, prepredene z gozdiči in grmičevjem. Gnezdi na drevju (pogosto na borih), potrebuje pa tudi izpostavljena mesta za dober pregled nad okolico. Hrani se skoraj izključno s plazilci, med katerimi ima še posebej rad kače. Pogosto lovi lebde v zraku, lahko tudi s preže. Je selivka, vzhodne populacije prezimujejo v Indiji, zahodne pa v tropskem delu Afrike. Ogroža ga uničevanje gnezditvenega in prehranjevalnega habitata.	10457	140,4	Vrsta je redka - velikost populacije 1 do 3 pari. Splošna ocena populacije je značilna. (SDF, 2020).
planinski orel (<i>Aquila chrysaetos</i>)	Celoten prostor znotraj območja Natura 2000 Vipavski rob.	V Sloveniji so redki gnezdilci zahodnega dela države, kjer naseljujejo skalovja, pašnike in goličave v višjih nadmorskih legah. Veliko gnezdo iz vej si naredijo na skalni polici. Gnezdišča so v stenah v sosednji GGE. Prehranjujejo se s sesalci (do velikosti srne), ptiči (do velikosti laboda) in mrhovino, redko s plazilci – obravnavana GGE je njihov prehranski areal. Ogrožajo ga človeške	10480	140,4	Vrsta je stalno prisotna - velikost populacije 3 do 4 pari. Splošna ocena populacije je

Vrsta	Cona / območje, pomembno za vrsto	Ekološke zahteve habitatnega tipa	Velikost cone (ha) znotraj SAC	Velikost cone (ha) znotraj GGE	Ocena stanja na območju SAC
		motnje v času gnezdenja, tudi gradnja gozdnih prometnic ali gospodarjenje z gozdom.			dobra (SDF, 2020)
podhujka (Caprimulgus europaeus)	Splošno razširjena gozdna vrsta. Ustrezajo ji termofilne lege in mozaična krajina na južnih obronkih Trnovskega gozda.	Razčlenjen termofilni gozd, grmišča z navadnim brinom, suha travišča na karbonatni podlagi; selivka, gnezdi od V do VIII, mladiči gnezdomci; za gnezditveno uspešnost potrebuje prehodno območje gozda in odprtih delov ali razčlenjen termofilni gozd v območju ca. 15-100 ha; hrani se pretežno z velikimi žuželkami (nočni metulji, hrošči).	10474	140,4	Vrsta je prisotna - velikost populacije 50 do 100 parov. Splošna ocena populacije je dobra. (SDF, 2020)

Preglednica 13/D-EPO: Ekološko pomembna območja

KODA	IME	OPIS
51300	Trnovski gozd in Nanos	Globoki kras s številnimi jamami in brezni ter ostanki ledeniškega delovanja. Specifične geomorfološke in klimatske razmere ter antropološki dejavniki pogojujejo obstoj različnih habitatnih tipov območja. Območje porašča velika sklenjena gozdna površina, ki je življenjski prostor in selitveni koridor velikih zveri (medved, volk in ris). V vršnih delih ter na južnih in zahodnih obronkih so obsežna travišča s pestro floro, med katerimi so tudi redke in ogrožene rastlinske vrste kot npr. Ranunculus wraberii (R), Arabis scopoliana (R) ter endemita Hladnikia pastinacifolia (R) in Campanula marchesettii. Tu živi tudi pet endemičnih vrst stenic kot npr. Nanosius chloroticus, ki ima tu locus typicus. V strmih predelih s prepadnimi stenami na zahodnih obronkih Nanosa dobro uspeva črnika, ki sodi med ogrožene vrste hrastov pri nas (R). Ugodni rastiščni pogoji omogočajo rast še drugim mediteranskim vrstam, ki skupaj z črniko gradijo združbo Orno-Quercetum ilicis sub.cotinetosum. Združba daje videz mediteranske makije in predstavlja ekstrasozalen fragment te sicer prave mediteranske združbe. Gozdovi, travišča in skalne stene so tudi življenjski prostor različnih vrst ptic, med katerimi so nekatere zelo redke in ogrožene, npr. planinski orel, divji petelin, hribski škrlanec...
80000	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda, volka in risa obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Krmsko hribovje in Menišijo, Javornike, Snežnik, Bloke, zahodni del Suhe Krajine, celotno območje Kočevske vse do Kolpe in zahodni del Bele Krajine. Večji del tega prostora prekrivajo gozdovi, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas. Najbolj razširjen gozdni habitatni tip v tem prostoru so ilirsko – bukovi gozdovi. Poleg velikih zveri so najbolj razširjene živalske vrste vezane na gozdni in obgozdni prostor iz naslednjih skupin: netopirji, ptice, hrošči in metulji. Ker se osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri pretežno prekriva z osrednjim dinarskim krasom, so za ta prostor značilne tudi jamske živali iz kraškega podzemlja.

Območja EPO se v pretežni meri pokrivajo s posebnimi varstvenimi območji (območja Natura 2000).

V GGE je evidentiranih okoli 53 jam in brezen, ki imajo z 2. stopnjo poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti in hkrati tudi hidrološko funkcijo (seznam se nahaja na sedežu OE).

Karta habitatov, biotopov in ogroženih vrst v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 6).

KLIMATSKA FUNKCIJA

Pomen klimatske funkcije je izrazit zlasti z vidika vpliva na izboljšanje podnebnih razmer s povzročanjem izmenjave zraka in zmanjševanja jakosti vetra v okolici naselij. Na prvi stopnji je poudarjeno območje okrog koč Antona Bavčerja na Čavnu. Na drugi stopnji ni zabeležene klimatske funkcije v GGE.

2.2 Socialne funkcije

ZAŠČITNA FUNKCIJA

Zaščitna funkcija je poudarjena kjer gozd zagotavlja varnost ljudi in prometa ter zaščito prometnic, naselij in drugih objektov pred različnimi naravnimi pojavi, kot so padanje kamenja, bočni vetrovi in zdrsi zemljišča. V GGE na prvi ali drugi stopnji ni poudarjene zaščitne funkcije.

HIGIENSKO-ZDRAVSTVENA FUNKCIJA

Higiensko-zdravstvena funkcija gozda izboljšuje oz. ohranja kakovost zdravega življenjskega okolja ter blaži škodljive vplive emisij in hrupa, zato je poudarjena predvsem v neposredni bližini bolnišnic in zdravilišč ter v gozdovih med bivalnimi objekti in večjimi viri hrupa, smrada, sevanja ali onesnaženja.

Območje lokalno ni obremenjeno z emisijami. Dalinski prenos pa je znaten, kar v raziskavah v preteklosti dokazal Gozdarski inštitut Slovenije pri spremljanju stanja gozdnih ekosistemov v EU programu Forest Focus, projekt Fut Mon Life +. Na prvi ali drugi stopnji ni poudarjene higiensko-zdravstvene funkcije v GGE.

REKREACIJSKA FUNKCIJA

Gozd je pomemben prostor za obiskovalce, ki v gozdovih iščejo sprostitev, mir in stik z naravo. Na območju GGE so najpomembnejše oblike rekreacije gorsko kolesarstvo, pohodništvo, tek na smučeh in smučanje na Lokvah. Med najbolj priljubljene planinske točke spadajo mali Golak, Čaven, Kucelj, Mrzovec in Lazna, skozi GGE poteka markirana pot kurirjev in vezistov.

Izreden obisk je zlasti ob vikendih v poletnih mesecih, ko obiše Trnovski gozd preko 3000 obiskovalcev na dan, od tega je okoli tretjina Italijanov. Prevladujejo družinski obiski preko celega dneva s piknikom, večina obiskovalcev pride v gozd z avtomobilom. (*DIT gozdarstva Posočja: Zaščita in ureditev Trnovskega gozda v vzgojno izobraževalne namene, 1996*)

Pred dvajsetimi leti se je pojavilo stihijsko markiranje »planinskih poti«. Med starimi potmi v upravljanju PD Nova Gorica sodita samo dve in sicer: Lokve – Kucelj in Trnovo – Kucelj. V letu 1992 je CZ Nova Gorica markirala številne poti: Lokve – Mrzovec, Lokve – Ojstrovica, Lokve – Ledenica, Lokve – Poldanovec, Lokve – Školj in Lokve – Lazna. Nekatere je še pred desetletjem upravljalo TD Lokve, druge pa nimajo upravljavca. Nekatere izmed teh poti so sporne predvsem z vidika biotopske funkcije, saj so omenjeni vrhovi potencialna rastišča divjega petelina. Takrat so se pojavljale tudi pobude za izdelavo dodatnih poti, pa tudi želje za večje posege v gozdni prostor (zavetišče Mrzovec, smučišče Ojstrovica,...).

Na prvi stopnji je poudarjena rekreacijska funkcija ob cesti Paradana – Smrekova draga.

Z drugo stopnjo je poudarjena v okolici ceste od Čavna proti Krnici. Ter ob planinskih poteh na Čaven in Mali Golak.

RAZISKOVALNA FUNKCIJA

Zaradi načrtnega zbiranja, opazovanja in ugotavljanja dejstev o gozdovih se na območju raziskovalnih ploskev in objektov, s katerimi v okviru raziskovalnih projektov upravljajo raziskovalne institucije, določi poudarjena raziskovalna funkcija na prvi stopnji. Takšne objekte v GGE predstavljajo gozdni rezervati: Bukovec, Lepo brdo (Paradana), Smrečje in Smrekova draga - Golaki. Na drugi stopnji ni poudarjene raziskovalne funkcije v tej GGE.

Med rezervati izstopa po obsegu in naravni ohranjenosti Smrekova draga - Golaki. Predvsem na območju Golakov lahko govorimo o pragozdovih, saj se v oddelkih 40 in 41 do danes še ni gospodarilo. S spremljanjem razvoja naravnega gozda krepimo tako svoje gozdarsko kot poljudno znanje z organiziranim vodenjem skupin. Med površine s poudarjeno raziskovalno funkcijo sodijo tudi ograjene ploskve, kjer spremljamo razvoj gozda brez vpliva rastlinojede divjadi.

TURISTIČNA FUNKCIJA

Ker je GGE nekoliko oddaljena od večjih industrijskih središč je veliko primernejša za obisk ob koncu delovnega tedna, poleg tega pa je tu poletni in zimski turizem že tradicija. Z vidika turistične funkcije je najpomembnejše območje Rupe, ki se nahaja na robu naselja Predmeja, kjer nastaja ob pobudi lokalne skupnosti športno turistični center.

Na prvi stopnji so poudarjeni gozdovi v okolici Male Lazne in koče Antona Bavčerja na Čavnu, na drugi pa okolica Paradane in planinska pot na Mali Golak.

FUNKCIJA VAROVANJA NARAVNIH VREDNOT

V gozdovih na območju redkih, dragocenih, znamenitih ali drugih vrednih naravnih pojavov, ki imajo po predpisih o ohranjanju narave status naravne vrednote, na območjih pričakovanih naravnih vrednot, na zavarovanih območjih ter v neposredni bližini izjemnih dreves v gozdnem prostoru je poudarjena funkcija varovanja naravnih in drugih vrednot okolja. Na prvi stopnji je poudarjena v gozdnih rezervatih ter v okolici izjemnih dreves in jam. Na vseh ostalih območjih se gozdne dobrine lahko izkoriščajo, zato imajo ostali gozdovi na območju zavarovanih območij in naravnih vrednot poudarjenost funkcije na drugi stopnji.

Pregled zavarovanih območij in naravnih vrednot je povzet po naravovarstvenih smernicah (Fučka, 2024) in podrobneje predstavljen v spodnjih preglednicah. Za naravne vrednote državnega pomena so poleg spodaj navedenih določene tudi vse znane jame⁶.

Preglednica 14/D-NV: Naravne vrednote v gozdnem prostoru

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	STATUS
3901	Bukovec	Dobro ohranjen sestoj jelovo - bukovega gozda na Trnovskem gozdu (gozdni rezervat)	ekos	NVLP
4287	Kozje stene	Konte s prepadnimi stenami, snežišči in brezni s stalnim ledom na Trnovskem gozdu	geomorf	NVDP
33 V	Južni obronki Trnovskega gozda	Južni narivni rob Trnovskega gozda med Lijakom in Colom, rastišče hladnikovke (<i>Hladnikia pastinacifolia</i>)	geomorf, geol, bot, (zool), (hidr)	NVDP
3194	Črni Školj	Močno razčlenjeno dolomitno skalovje z obeliski, gnezdišče planinskega orla, jugozahodno od Predmeje	geomorf, zool	NVDP
340	Velika ledena jama v Paradani	Udomnica z vegetacijskim obratom na Trnovskem gozdu	geomorf, hidr, bot, ekos, zool	NVDP
3201	Kozje stene - osamelci	Osamelci na Trnovskem gozdu	geomorf	NVLP
3189	Konti pod Cingalco	Ledeniško kraški globeli na Trnovskem gozdu	geomorf	NVLP
3197	Selovec - nahajališče fosilov	Nahajališče zgornjejurskega grebenskega apnenca s fosili na Selovcu na Trnovskem gozdu	geol	NVDP

FUNKCIJA VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE

Z namenom varstva in ohranjanja območij ali objektov, ki so rezultat različnih dejavnosti človeka, družbenega razvoja in dogajanj, značilnih za posamezna obdobja v slovenskem in širšem prostoru, se v gozdovih, ki imajo po predpisih o varstvu kulturne dediščine status kulturne dediščine, določi poudarjeno funkcijo varovanja kulturne dediščine.

Takšni gozdovi so v GGE v neposredni okolici registriranih enot kulturne dediščine, ki so prikazane v spodnji preglednici. Na prvi stopnji, na območju GGE ni poudarjene funkcije. Na drugi stopnji poudarjenosti funkcije je Ressler spomenik na Predmeji.

Preglednica 15/D-AN: Registrirana kulturna dediščina

EV. ŠT.	IME	REŽIM	PODREŽIM	ODSEK
1-24097	Predmeja - Spomenik Jožefu Ressleru	dediščina	memorialna dediščina	15A

ESTETSKA FUNKCIJA

Ob prepoznanem estetskem pomenu gozda se v gozdovih v krajinsko, prostorsko ali kulturno izjemnih krajinah ali točkah ter na območjih gozdov, ki zakrivajo degradacijske procese ali druge vizualno moteče elemente, ovrednoti poudarjenost estetske funkcije. Na prvi stopnji in drugi stopnji ni poudarjenosti funkcije.

Med evidentiranimi debelimi ali drugače izjemnimi drevesi lahko omenimo javor pri Zelenem robu v odseku 38C s premerom 106 cm in višino cca 30 m (vir Kozorog), kateri je bil sicer močno poškodovan v vetrolomu julija 2023. Ter cca 20 smrek debelejših od 100 cm v gozdnem

⁶ Seznam jam se nahaja v Naravovarstvenih smernicah, ki so dostopne na sedežu ZGS OE Tolmin.

rezervatu Smrečje, odsek 92A in 92B (vir polna premerba 2003), katere so tudi bile poškodovane v vetrolomu julija 2023.

2.3 Proizvodne funkcije

LESNOPROIZVODNA FUNKCIJA

Lesnoproizvodna funkcija je najbolj pomembna v GGE in se večinoma prekriva z ostalimi funkcijami, tudi z varovalno druge stopnje.

Prvo stopnjo poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije opravljajo gozdovi, kjer je možno sekati letno več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Slednjih je v enoti 3.899 ha ali 92,6 %. Enota s tako bogato tradicijo gospodarjenja skupaj za lesnoproizvodno funkcijo zagotavlja tudi večino ostalih funkcij.

Na prvi stopnji je funkcija poudarjena v pretežnem delu GGE. Na drugi stopnji ni poudarjene funkcije.

FUNKCIJA PRIDOBIVANJA DRUGIH GOZDNIH DOBRIN

V to skupino spadajo tudi semenski sestoji. V GGE smo še v prejšnjem načrtu imeli dva semenska sestoj. V odseku 25B je še vedno jelov sestoj. Bukov sestoj v odseku 100A je bil odpisan iz seznama semenskih sestojev.

Intenzivno gobarjenje zlasti različnih vrst štorovk je bilo popularno do sprejetja Uredbe o zavarovanih prosto živečih vrstah gliv (Uradni list RS, št. 57/98), ki je bistveno omejila količino nabranih gob.

Na prvi stopnji ni poudarjenosti. Na drugi stopnji pa območja gozdne čebelje paše, ki so raztresena po celi GGE.

LOVNOGOSPODARSKA FUNKCIJA

Lovnogospodarsko funkcijo opravljajo predvsem tisti deli gozda, ki omogočajo izboljšanje prehrabnih razmer za divjad in lovski objekti. Sem spadajo intenzivno vzdrževane gozdne jase in senožeti, lovske preže, krmišča in krmne njive. Na prvi je poudarjenost v okolici zimskega krmišča v odseku 13B. Na drugi stopnji ni poudarjenosti v tej GGE.

Karta funkcij gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7)

3 OPIS STANJA GOZDOV

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Preglednica 16/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov po lastniških kategorijah (v ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	0,00	3.845,80	0,00	3.845,80
Gpn, ukrepi so dovoljeni	0,00	60,94	0,00	60,94
Gpn, ukrepi niso dovoljen	0,00	547,73	0,00	547,73
Varovalni gozdovi	0,00	267,94	0,00	267,94
Skupaj	0,00	4.722,41	0,00	4.722,41

Preglednica 17/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
30640-Primorska bukovja	564 -Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	1,93	0,60
	591 -Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	230,34	71,12
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	2,53	0,78
	642 -Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje	14,91	4,60
	682 -Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	18,42	5,69
	683 -Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	55,76	17,22
	Skupaj RGR	323,89	100
33040-Jelova bukovja dobrih rastišč zabukovljena	591 -Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	2,88	0,60
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	0,32	0,07
	641 -Dinarsko jelovo bukovje	11,59	2,42
	642 -Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje	389,64	81,38
	682 -Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	30,23	6,31
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	1,02	0,21
	781 -Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	43,12	9,01
	Skupaj RGR	478,80	100
33090-Jelova bukovja dobrih rastišč mešana z iglavci	591 -Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	0,79	0,06
	641 -Dinarsko jelovo bukovje	5,45	0,41
	642 -Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje	1.238,52	93,12
	651 -Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	0,16	0,01
	682 -Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	40,86	3,07
	683 -Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	0,55	0,04
	692 -Dinarsko mraziščno smrekovje	11,69	0,88
	703 -Dinarsko ruševje	0,82	0,06
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	0,70	0,05
	781 -Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	30,51	2,29
	Skupaj RGR	1.330,05	100
33190-Jelova bukovja sušnih rastišč mešana z iglavci	564 -Primorsko gradnovje z jesensko vilovino	7,32	1,23
	591 -Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5,68	0,95
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	0,48	0,08
	641 -Dinarsko jelovo bukovje	3,63	0,61
	642 -Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje	482,47	80,99
	682 -Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	32,38	5,44
	683 -Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	36,50	6,13
	692 -Dinarsko mraziščno smrekovje	4,73	0,79
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	2,10	0,35
	781 -Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	29,40	4,94
	Skupaj RGR	595,69	100,0

OPIS STANJA GOZDOV

33290-Jelova bukovja hladnih leg mešana z iglavci	641 -Dinarsko jelovo bukovje	13,82	2,67
	642 -Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje	391,70	75,75
	682 -Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	69,93	13,52
	692 -Dinarsko mraziščno smrekovje	7,29	1,41
	703 -Dinarsko ruševje	0,76	0,15
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	6,04	1,17
	781 -Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	27,54	5,33
	Skupaj RGR	517,08	100,0
34540-Visokogorska bukovja	591 -Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	9,96	2,16
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	2,43	0,53
	641 -Dinarsko jelovo bukovje	0,32	0,07
	642 -Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje	70,65	15,31
	682 -Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	368,41	79,82
	683 -Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	0,18	0,04
	684 -Dinarsko podalpsko bukovje	3,71	0,80
	703 -Dinarsko ruševje	1,00	0,22
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	3,24	0,70
	781 -Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	1,65	0,36
	Skupaj RGR	461,55	100
38210-Smrekovja	642 -Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje	53,78	34,56
	682 -Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	0,40	0,26
	692 -Dinarsko mraziščno smrekovje	94,60	60,79
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	2,27	1,46
	781 -Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	4,58	2,94
	Skupaj RGR	155,63	100,0
	VEČNAMENSKI GOZDOVI	3.862,69	100,0
60000-Gozdni rezervati	642 -Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje	108,95	19,89
	682 -Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	298,82	54,56
	684 -Dinarsko podalpsko bukovje	56,91	10,39
	692 -Dinarsko mraziščno smrekovje	10,73	1,96
	703 -Dinarsko ruševje	45,13	8,24
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	27,19	4,96
	Skupaj RGR	547,73	100,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI		547,73	100,0
70000-Varovalni gozdovi	591 -Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	30,30	9,71
	592 -Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	7,57	2,43
	641 -Dinarsko jelovo bukovje	16,46	5,28
	642 -Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje	102,34	32,80
	682 -Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	125,51	40,22
	683 -Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	17,59	5,64
	703 -Dinarsko ruševje	4,74	1,52
	741 -Kisloljubno rdečeborovje	5,26	1,69
	781 -Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	0,47	0,15
	591 -Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	30,30	9,71
	Skupaj RGR	312,02	100,0
	VAROVALNI GOZDOVI	312,02	100,0
Skupaj vsi gozdovi		4.722,44	100,0

Gospodarske kategorije gozdov in prostorska razporeditev posameznih gospodarskih kategorij gozdov v merilu 1 : 25 000 je prikazana v kartnem delu načrta
(Karta št. 4)

V GGE daleč prevladujejo **večnamenski gozdovi** (81,8 %), kjer izstopa lesnoproizvodna funkcija. Med ostalimi kategorijami imamo gozdne rezervate (11,6 %), kjer so vsi ukrepi prepovedani ter varovalne gozdove (6,1 %), kjer so ukrepi minimalni in prilagojeni varovalni

funkciji gozdov. V kategorijo **varovalnih gozdov** so uvrščeni tisti gozdovi, ki so vključeni v Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom⁷.

Gozdni rezervati (Smrečje, Smrekova draga – Golaki, Veliki Bukovec in Paradana) so bili razglašeni z odlokom skupščine Občine Nova Gorica št. 321-3/79 ter skupščine Občine Ajdovščina št. 3-321-7/79-1981 in objavljeni v uradnem glasilu Občine Nova Gorica dne 15.12.1981, leta 2005 pa so bili z uredbo razglašeni za gozdove s posebnim namenom državnega pomena.

3.2 Lesna zaloga

NAČIN UGOTAVLJANJA LESNE ZALOGE

Lesno zalogo (LZ) smo ugotavljali z meritvami na stalnih vzorčnih ploskvah (SVP). V GGE je že vzpostavljena enotna mreža stalnih vzorčnih ploskev z gostoto 250x250 m v najboljših rastiščnogojitvenih razredih. V varovalnih gozdovih in gozdnih rezervatih pa mreža ostane 250x1000 m in zagotavlja le pokritost gozdnega prostora za obdelave na višjih nivojih. Skupno je tako postavljenih in izmerjenih 655 točk. Interval zaupanja ocene LZ s 4 % tveganjem je 323-350 m³/ha.

Poleg meritev na SVP smo LZ v vseh RGR ugotavljali tudi z okularno metodo hitre izmere temeljnice po Bitterlichu (Kramerjev dendrometer). Seštevke okularno ocenjenih LZ sestojev smo nato korigirali s korekcijskimi faktorji po posameznih stratumih, tako da:

- so seštevki okularno ugotovljenih LZ vseh sestojev stratuma enaki vsoti LZ stratuma, ki je bila ugotovljena s SVP,
- je delež drevesnih vrst, ki so v LZ stratuma zastopane z več kot 10 %, pri obeh načinih ocene (okularna ocena in meritev na SVP) enak.

LZ odseka tako predstavlja vsota korigiranih okularno ocenjenih LZ sestojev v posamezne odseku.

Preglednica 18/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Strat.	Rastiščnogojitveni razred	Površina	Lesna zaloga (v m ³ /ha)	Število vzorčnih ploskev	+E (%)
1	30640-primorska bukovja	323,89	254,3	50	17,4
2	33040-jelova bukovja dobrih rastišč	479,80	317,7	78	11,6
3	33090-jelova bukovja dobrih rastišč	1.330,61	350,89	216	7,1
	33190-jelova bukovja sušnih rastišč	595,67			
5	33290-jelova bukovja hladnih leg me	517,09	316,3	100	10,2
	34540-visokogorska bukovja	461,53			
6	38210-smrekovja	155,61	502,7	24	17,5
7	60000-gozdni rezervati	547,73	337,0	30	15,2
	70000-varovalni gozdovi	312,03			
	Skupaj	4.722,41	336,5	655	13,2

NAČIN UGOTAVLJANJA TARIF

Izračun tarif smo na novo izvedli na podlagi meritev premerov in višin na SVP, ločeno po rastiščnogojitvenih razredih in skupinah drevesnih vrst. Za RGR in skupine drevesnih vrst, pri katerih nismo razpolagali z dovoljšnim številom meritev višin na SVP, smo tarife prevzeli iz območnega GGN. Izračune smo po odsekih uskladili tudi z izkušnjami revirnih gozdarjev na KE glede odstopanja med odkazano in posekano lesno maso. Za GGE smo določili enodobne Schaefferjeve tarife in ponekod tudi vmesne Čoklove tarife.

⁷ Uradni list RS, št. 88/2005, 56/2007, 29/2009, 91/2010.

Preglednica 19/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	6,6	12,7	17,2	22,0	41,5	81,8	24,5
Jelka	5,8	9,5	15,1	20,5	49,1	32,8	9,8
Bor	2,9	13,5	21,8	29,1	32,7	2,6	0,8
Macesen	17,0	28,8	17,3	12,6	24,3	0,3	0,1
Ostali igl.	12,5	44,3	14,6	18,8	9,8	0,0	0,0
Bukev	12,5	23,3	26,7	23,4	14,1	196,1	58,8
Pl. Ist.	14,8	25,8	25,7	20,8	12,9	19,4	5,8
Dr. tr. Ist.	24,9	33,4	21,2	13,6	6,9	0,5	0,1
Meh. Ist.	18,7	31,0	24,1	16,7	9,5	0,4	0,1
Iglavci	6,3	11,9	16,8	21,7	43,3	117,5	35,2
Listavci	12,8	23,5	26,6	23,1	14,0	216,4	64,8
Skupaj	10,5	19,4	23,1	22,6	24,4	333,9	100,0

V LZ prevladujejo listavci, iglavcev je približno za eno tretjino. Pri listavcih močno prevladuje bukev (59 %), pri iglavcih pa smreka (25 %). Manjša se delež jelke (10 %). Še vedno je opazen izjemno velik delež lesne mase v 5. debelinskem razredu (kar 43 % lesne mase iglavcev je v debelinskem razredu nad 50 cm), zlasti pri jelki in smreki. Ta se je glede na preteklo obdobje še malenkostno povečal. Pri listavcih je struktura lesne zaloge ugodnejša, saj je enakomerno razporejena po vseh debelinskih razredih. Vrstna pestrost je skromna, saj gre za relativno homogena rastišča z že po naravi skromno drevesno sestavo. Poleg glavnih vrst se pojavlja črni bor, ki je umetno vnesen, od plemenitih listavcev je največ gorskega javorja, pojavlja se še veliki jesen. Med trdimi listavci se pojavljajo na ekstremnih rastiščih predvsem topoljubni listavci, kot so črni gaber in mali jesen.

Preglednica 20/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija
			Državni gozd
Iglavci	m3	554.929	554.929
	m3/ha	118	118
Listavci	m3	1.021.830	1.021.830
	m3/ha	216	216
Skupaj	m3	1.576.759	1.576.759
	m3/ha	334	334

3.3 Prirastek

Prirastek smo ugotavljali preko zaporednih meritev merskih dreves na 655 SVP, na katerih je bila izvedena večinoma četrta meritev, ter ga kasneje izravnali preko prirastnih nizov, oblikovanih za posamezne skupine drevesnih vrst po RGR, stratumih in celotno GGE (v prilogi).

Preglednica 21/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,38	0,43	0,43	0,43	0,62	2,29	42,5
Listavci	0,88	0,91	0,69	0,45	0,18	3,12	57,5
Skupaj:	1,26	1,34	1,12	0,88	0,80	5,41	100,0

Povprečni letni prirastek v GGE znaša 5,41 m³/ha, od tega je 58 % prirastek listavcev in 42 % prirastek iglavcev. Starostna in debelinska struktura sestojev sta glavna vzroka za večji delež prirastka listavcev. Med iglavci prevladujejo starejši sestoji ki manj priraščajo. Pretežno čisti

bukovi sestoji so mlajši in intenzivneje priraščajo. Prirastek je v primerjavi s preteklim desetletjem nižji za 13 %. Vzrok je v tem, da še vedo prevladujejo starejši sestoji, ki manj priraščajo.

Preglednica 22/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija
			Državni gozdovi
Iglavci	m ³	10.865	10.865
	m ³ /ha	2,30	2,30
Listavci	m ³	14.682	14.682
	m ³ /ha	3,11	3,11
Skupaj	m³	25.546	25.546
	m ³ /ha	5,41	5,41

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica 23/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradb sestojev

Razvojna faza	Površina		Podmladek						Lesna zaloga
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m³/ha
Mladovje	463,81	9,8							
Drogovnjak	973,99	20,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	282,9
Debeljak	2.163,16	45,9	138,26	6,4	46,8	38,0	11,5	3,7	434,7
Sestoj v obnovi	417,55	8,8	194,74	46,6	32,6	54,1	13,2	0,1	307,9
RAZNOMERNO (sk-gnz)	663,07	14,0	133,64	20,2	30,6	58,5	0,4	10,5	349,8
Grmičav gozd	40,83	0,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0
Skupaj	4.722,41	100,0	466,64	9,9					

V GGE prevladujejo debeljaki, ki imajo tudi najvišjo lesno zalogo. Nekoliko manj je drogovnjakov, vendar obe fazi skupaj predstavljata 65 % vseh sestojev. Sestojev v obnovi in mladovji je skupaj 19 %, ostalo pa predstavljajo fragmenti posameznih, manj značilnih razvojnih faz (raznomerni gozdovi) oziroma zgradb sestojev. Podmladek je dobro zastopan v sestojih v obnovi (47%), kjer prevladuje bogata oziroma dobra zasnova, problematična so določena sušna rastišča zaradi zatavljanja ter objedenost mladja. Zasnova podmladka je zadovoljiva.

Preglednica 24/D-POM: Sestava podmladka po drevesnih vrstah

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	84,92	35,00	0,18	0,00	0,00	260,08	0,00	83,11	0,13	3,22	466,64
%	18,20	7,50	0,04	0,00	0,00	55,73	0,00	17,81	0,03	0,69	100,00

Prevladujejo bukova mladovja, saj se ta večinoma odlično pomlajujejo, z izjemo na sušnih in zatavljenih rastišč. Večina nekdanjih smrekovih nasadov je že prešla v fazo drogovnjakov. V debeljakih in sestojih v obnovi, kjer spremljamo že zasnovo novih, bodočih sestojev, prevladuje bukev in plemeniti listavci. Jelki sicer ustreza malopovršinsko raznomerni, skupinsko raznodobni do prebiralni sestoji, vendar je tudi v raznomernih sestojih zastopanost jelke dokaj skromna. Predvsem je problem preraščanje. Vzrokov za to je lahko več, od rastiščnih in sestojnih razmer in vpliva velikih rastlinojedih parklarjev, do alternacije drevesnih vrst.

Preglednica 25/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	463,81	44,0	35,2	17,8	3,0	61,4	11,9	26,3	0,4	22,5	40,8	18,7	18,0
Drogovnjak	973,99	55,5	36,2	6,8	1,5	52,7	20,1	27,2	0,0	66,2	29,3	3,5	1,0
Debeljak	2.163,16					79,8	9,4	10,8	0,0	21,8	57,9	16,4	3,9
Sestoj v obnovi	417,55					89,4	3,8	6,8	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	663,07					23,9	16,0	60,1	0,0				
Grmičav gozd	40,83												
Skupaj	4.722,41												

Iz zgornje preglednice je razvidno, da je ustrezno negovanih mladovij skoraj dve tretjini (61 %). Tam lahko računamo tudi na prehod v kvalitetne drogovnjake. Medtem ko v nenegovanih in delno tudi v pomanjkljivo negovanih mladovjih lahko pričakujemo neustrezno vrstno sestavo in slabše zasnove v prihodnosti. Še boljše je stanje z negovanostjo v drogovnjakih in pomlajencih.

3.5 Tipi sestojev

NAČIN IZDELAVE SESTOJNE KARTE

Posodobitev sestojne karte in pripadajočih atributnih podatkov je potekala po ustaljenem protokolu (Kozorog in sod, 2013). S kabinetno posodobitvijo sestojne karte z ekransko tehniko in uporabo najnovejših digitalnih ortofoto posnetkov (DOF-25, 2023) smo zajeli izboljšanje položajne točnosti nekaterih sestojev, ažuriranje nastalih sprememb sestojev in izločanje novih sestojev. Tako posodobljeno karto smo vpeli na najnovejšo rabo tal (MKGP, 2023). S pomočjo fotointerpretacijskega ključa in drugih virov (SVP, gozdnogojitveni načrti, evidenca poseka ...) smo izvedli dopolnitev atributnega dela podatkov v sodelovanju s KE oz. revirnimi gozdarji, ki so bili intenzivneje vključeni tudi pri definiranju problemov v GGE. Sledil je vklop novih sestojev v obstoječi sistem šifriranja ter prečiščenje vseh podatkov.

Tako pripravljeno oz. posodobljeno sestojno karto smo s posodobljenim atributnim delom podatkov in prevzeto rabo tal na terenu le preverjali in dopolnjevali, pri čemer smo pozornost prednostno usmerili v ugotavljanje sprememb sestojev zaradi večjih pomladitvenih in sanacijskih sečenj, stanje pomladka in usmeritve v mladovjih in pomlajencih. Ugotovljene spremembe smo sproti vnašali v sestojno karto preko tablične aplikacije.

Preglednica 26/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Bukovi gozdovi	1.938,47	41,0
Drugi pretežno listnati gozdovi	597,73	12,7
Gozdovi bukve in jelke	193,34	4,1
Gozdovi bukve in smreke	699,79	14,8
Smrekovi gozdovi	508,10	10,8
Borovi gozdovi	16,56	0,4
Drugi pretežno iglasti gozdovi	200,25	4,2
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	568,17	12,0
Skupaj	4.722,41	100,0

Karta tipov drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta 2).

Današnji sestojni tipi so odraz naravnih dejavnikov in predvsem preteklega gospodarjenja, ki je vplivalo na sestojno zgradbo, razmerje drevesnih vrst, zasnovo in negovanost.

V GGE se je, glede na prejšnji načrt znižal delež **bukovih gozdov** (za dober 1 %), **gozdov bukve in jelke** in **gozdov bukve in smreke**, prav tako za dober odstotek. Dvignil se je delež **Drugih gozdov iglavcev in listavcev** (za 2 %). Največjo razliko opazimo pri izrednem povečanju **smrekovih gozdov** na račun **jelovih**, katerih sedaj praktično nimamo. Tukaj gre za napako v prejšnjem načrtu.

Sestoje smo izločali ob pomoči sestojne karte preteklega GGN ter ugotovljenih sprememb glede na zasnovo, kvaliteto, strukturo ter gozdnogojitveni cilj. Izločili smo 588 sestojev s povprečno velikostjo 8 ha.

3.6 Ohranjenost gozdov

Preglednica 27/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	3.415,89	88,8	266,00	6,9	113,70	3,0	50,21	1,3	3.845,80	81,4
Gpn, ukrepi so dovoljeni	60,94	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	60,94	1,3
Gpn, ukrepi niso dovoljeni	461,91	84,3	85,82	15,7	0,00	0,0	0,00	0,0	547,73	11,6
Varovalni gozdovi	225,72	84,2	31,27	11,7	10,95	4,1	0,00	0,0	267,94	5,7
Skupaj vsi gozdovi	4.164,46	88,2	383,09	8,1	124,65	2,6	50,21	1,1	4.722,41	100,0

V GGE daleč prevladujejo ohranjeni sestoji (88%), med spremenjene (8 %) sodijo odseki z večjim deležem nasadov smreke, vendar s še vedno primešanimi listavci, med močno spremenjene in izmenjane (4 %) pa spadajo bolj ali manj čisti smrekovi nasadi.

3.7 Kakovost drevja

Preglednica 28/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	1.210	7,9	27,9	34,7	24,3	5,2
Jelka	451	19,5	32,4	21,7	20,2	6,2
Bor	72	0,0	2,8	18,1	36,1	43,0
Macesen	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Bukev	2.737	4,2	18,1	22,1	28,2	27,4
Pl. Ist.	287	4,2	12,2	22,3	39,7	21,6
Dr. tr. Ist.	5	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. Ist.	6	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Skupaj iglavci	1.736	10,6	28,0	30,7	23,7	7,0
Skupaj listavci	3.035	4,2	17,5	22,1	29,1	27,1
Skupaj	4.771	6,5	21,3	25,2	27,2	19,8

*Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm, ocenjenem na SVP.

Oceno kakovosti drevja je potrebno jemati z zadržkom, saj se ocena poda na osnovi zunanjih lastnosti dreves. V GGE je opazna velika razlika v kvaliteti med iglavci in listavci, saj med iglavci prevladuje dobra kvaliteta, pri listavcih pa zadovoljiva kvaliteta. Tudi brez upoštevanja tega dejstva pa so podatki o kakovosti drevja neugodni, saj prevladuje drevje slabših kakovostnih razredov. Glede na razvojne faze, sestavo drevesnih vrst ter način gospodarjenja so rezultati pričakovani in jih ob trenutni intenzivnosti gospodarjenja ter brez zadostne realizacije gojitvenih del in nege gozdov bistveno ne bo mogoče izboljšati, kar je potrebno upoštevati pri opredeljevanju ciljev. Prav tako na kakovost vplivajo ciklične motnje oz. ujme.

3.8 Poškodovanost drevja

Preglednica 29/PŠD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo/koreničnik	3,6
Veje/krošnja	5,4
Osutost	1,9
Skupaj	10,9

Poškodovanost drevja se je glede na obdobje pred desetletjem zmanjšala za slab odstotek in pol. Poškodovanost debela in koreničnika se je podvojila. Poškodovanost vej in krošnje pa se je povečala za odstotek in pol. Smatra se da je to posledica ujm in sanacije. Osutost se je zmanjšala za dva odstotka.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

V letih 2009 in 2010 je ZGS opravil prvi popis objedenosti gozdnega mladja po prenovljeni metodi na območju celotne Slovenije. Izvedba popisa na terenu je prostorsko vezana na širše popisne enote, pri oblikovanju katerih so bila upoštevana populacijska območja rastlinojede parkljaste divjadi in zaokrožena gozdnata območja, ki so si podobna po drevesni sestavi, geološki podlagi in klimi. GGE je v celoti uvrščena v popisno enoto Trnovski gozd, v kateri so še GGE Idrija I in II, Črni Vrh, Podkraj-Nanos, Otlica in Predmeja ter nekatere GGE sosednjih GGO Ljubljana in Postojna.

V letu 2020 smo v vseh popisnih enotah izvedli četrti popis objedenosti. Kljub temu, da je stopnja objedenosti odvisna od številnih dejavnikov, nam podatek služi kot dodana vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede gibanja njene številčnosti in gostot. V nadaljevanju prikazujemo podrobnejše podatke popisa gozdnega mladja za celotno popisno enoto Trnovski gozd in primerjave med štirimi popisi.

Preglednica 30/OM1: Objedenost gozdnega mladja 2020 – skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost (%)
do 15 cm	24.766	*
16-30 cm	23.328	32,1
31-60 cm	12.871	31,3
61-100 cm	6.601	23,0
101-150 cm	3.570	8,3
Skupaj 1-5	71.135	*
Skupaj 2-5	46.369	28,8

* Objedenost v razredu mladja do 15 cm se ne ugotavlja.

Preglednica 31/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah*

Skup. DV	št. vz.	< 15cm			R1 15-30cm			R2 30-60cm			R3 60-100cm			R4 100-150cm			R1-R4		
		DV %	št./ha		DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %	DV %	št./ha	obj. %
Smreka	34	5	1.283		10	2.270	7,8	21	2.667	4,5	17	1.113	4,0	6	231		14	6.281	5,4
Jelka	19	4	888		2	452	36,6	1	121	36,4	1	55			11		1	639	32,8
Ostali iglavci	2					22			55	20,0		22	50,0					99	22,2
Bukev	49	3	789		17	3.989	3,9	34	4.331	8,1	57	3.758	14,4	79	2.821	6,6	32	14.898	8,3
Hrasti	4					22			11	100,0		11	100,0					44	50,0
Plemeniti list.	47	82	20.424		58	13.455	42,8	26	3.405	62,8	11	694	52,4	5	176	37,5	38	17.730	46,9
Trdi listavci	25	4	987		8	1.895	39,0	11	1.366	61,3	8	507	67,4	3	99		8	3.868	49,6
Mehki listavci	28	2	395		5	1.223	41,4	7	915	55,4	7	441	47,5	6	231	19,0	6	2.810	45,1
Iglavci	38	9	2.171		12	2.744	12,4	22	2.843	6,2	18	1.190	4,6	7	242		15	7.019	8,2
Listavci	53	91	22.595		88	20.584	34,7	78	10.028	38,4	82	5.410	27,1	93	3.328	8,9	85	39.350	32,4
Skupaj	53	100	24.766		100	23.328	32,1	100	12.871	31,3	100	6.601	23,0	100	3.570	8,3	100	46.369	28,8

* Objedenost mladja se izraža v deležu mladja višine od 16 do 150 cm.

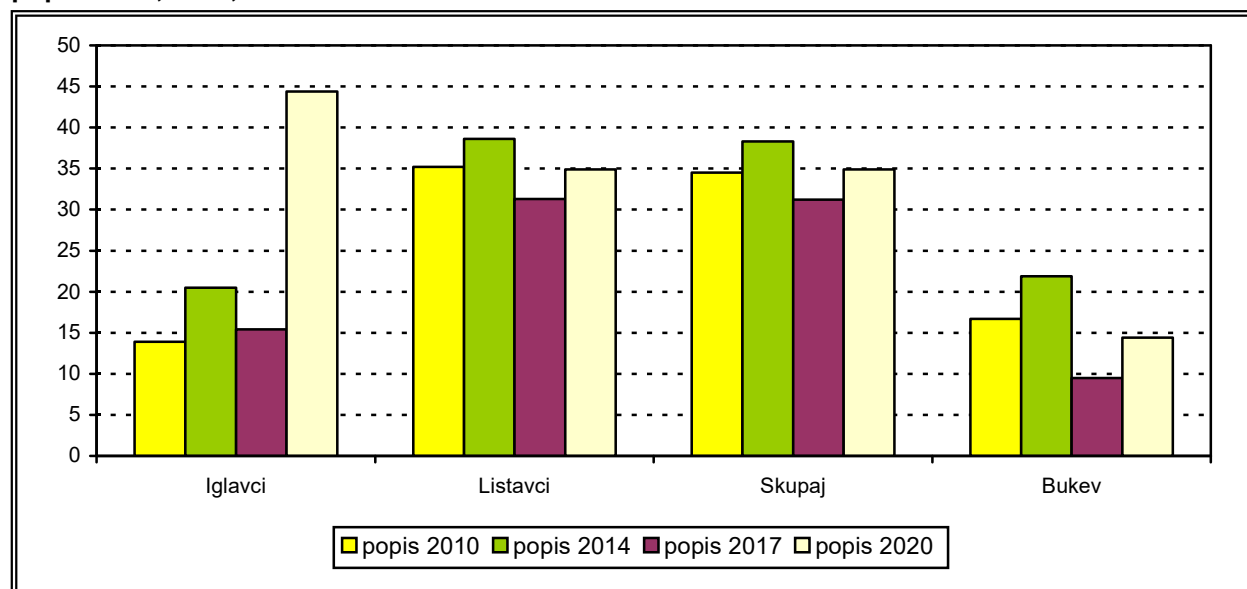
V popisni enoti je gostota jelenjadi znotraj Zahodnega visokega kraškega LUO najvišja. Najpomembnejša graditeljica sestojev jelka je glede pomlajevanja in preraščanja gotovo zelo problematična vrsta. V lesni zalogi sestojev je jelka zastopana z 13%, perspektivnega mladja jelke za prerast pa je v višinskem razredu mladja 100-150 cm le 0,3 %. Tudi v najnižjem višinskem razredu mladja je jelke le 2 %. Podobno velja tudi za smreko, le da je tu problem manjši, še posebej če upoštevamo tudi nasade smreke v odraslih sestojih. Delež smreke v sestojih je 16 % od lesne zaloge, v perspektivnem mladju je smreke 6 %. Vrast smreke v mladju ni problematična. Problem v pomlajevanju je torej v pomanjkanju iglavcev, ki naj bi gradili bodoče sestoje. Problem se že kaže tudi v strukturi iglavcev po debelinskih razredih, saj je v prvem razredu, kamor preraste mladje, iglavcev dosti manj kakor v višjih debelinskih razredih. Analiza listavcev kaže, da gre pri pomlajevanju in preraščanju mladja v smeri zabukovljenja sestojev. Delež bukve v mladju namreč preraste iz 17 % v nizkem mladju v kar 79 % v perspektivnem mladju. Ta delež je tudi višji kakor delež bukve v končni podobi sestojev v RGR, ki znaša 63%. Preraščanje plemenitih listavcev ni problematično, delež plemenitih listavcev v mladju omogoča tudi prerast v sestoje, kjer je njegov delež okoli 3%, zagotovo pa visok delež objedenosti vpliva na slabšo kakovost drevja v kasnejših razvojnih fazah. Objedanje gozdnega mladja na splošno ne predstavlja prevelikega problema. Točkovno pa se pojavljajo težave predvsem pri jelki in gorskem javorju. Temu je tudi prilagojen cilj gospodarjenja z jelenjadjo.

Preglednica 32/D-DPO: Delež poškodovanih osebkov (objedenost) po posameznih drevesnih vrstah za razrede R1-R4

	2010	2014	2017	2020
Smreka	4,2	2,9	2,1	5,4
Jelka	37,2	66,7	23,4	32,8
Ostali iglavci			9,1	22,2
Bukev	13,0	24,0	8,4	8,3
Hrasti	50,0	20,0	75,0	50,0
Plemeniti listavci	52,0	63,4	40,4	46,9
Drugi trdi listavci	61,4	47,7	20,1	49,6
Mehki listavci	66,9	47,8	41,3	45,1
Iglavci	6,9	6,6	4,1	8,2
Listavci	40,8	46,2	27,8	32,4
Skupaj	34,0	37,3	23,9	28,8

Glede na prejšnji popis se je skupna objedenost osebkov povečala, kar kaže na povečan pritisk divjadi na okolje.

Grafikon 1/D-DPO: Primerjava deleža poškodovanih osebkov (objedenost) gozdnega mladja med popisi 2010, 2014, 2017 in 2020

3.10 Odmrlo drevje

Preglednica 33/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred		Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj		
		igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.
10 – 29 cm	št./ha	7,73	7,46	15,19	6,82	9,10	15,92	14,55	16,56	31,11
	m ³ /ha	2,44	2,55	4,99	2,12	3,17	5,29	4,56	5,72	10,28
30 – 49 cm	št./ha	1,40	2,95	4,35	1,40	3,68	5,08	2,80	6,63	9,43
	m ³ /ha	1,82	4,16	5,98	1,80	5,22	7,02	3,62	9,38	13,00
50 in več cm	št./ha	0,99	1,07	2,06	0,81	1,80	2,61	1,80	2,87	4,67
	m ³ /ha	2,40	2,87	5,27	2,00	4,97	6,97	4,40	7,84	12,24
Skupaj	št./ha	10,12	11,48	21,60	9,03	14,58	23,61	19,15	26,06	45,21
	m ³ /ha	6,66	9,58	16,24	5,92	13,36	19,28	12,58	22,94	35,52

Pravilnik (2009a)⁸ določa okvirno odmrlo lesno maso v višini vsaj 3 % od LZ v GGE, pri čemer mora biti odmrlo drevje čimbolj enakomerno razporejeno v vseh debelinskih razredih, še zlasti v razredih nad 30 cm. Trenutno stanje v GGE je tako z vidika deleža odmrle lesne mase glede na LZ kakor tudi njene razporeditve v vseh debelinskih razredih ugodno. Odmrlo drevje namreč predstavlja preko 10 % LZ, od tega preko 71 % drevje debeline nad 30 cm. Odmrlo drevje je relativno dobro razporejeno po razširjenih debelinskih razredih.

⁸ Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16

4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Trnovski gozd je posredno prvič omenjen v znani darilni listini cesarja Ottona III oglejskemu patriarhu Ivanu (*Johann von Aquileja*) in furlanskemu grofu Werihemu (Uerihen) leta 1001. Poleg drugih zemljišč je podaril vsakemu polovico gradu Solkan (Solcano) in kraja Gorica, kakor tudi polovico vseh zemljišč, gozdov in voda skupaj z lovniimi, ribolovnimi in pašnimi pravicami ter dajatvami na območju med Sočo, Vipavo, Vrtovinskim potokom in južnimi vrhovi Trnovskega gozda, ki so v omenjeni listini označeni kot »iuga Alpinum«. Prav zaradi zadnjega zavajajočega imena je do nedavnega med zgodovinarji veljalo prepričanje, da je bilo to skoraj celotno ozemlje Zgornjega in Srednjega Posočja do grebena Julijskih Alp. Najnovejše raziskave pa kažejo⁹, da so bile mišljene pod besedo »iuga Alpinum« gore nad Vipavsko dolino, torej obrobje Trnovskega gozda, kar pomeni, da je Trnovski gozd tudi v tem času ostal deželnoknežja last.

Kasneje so imeli goriški grofje kot deželni knezi v cesarstvu veliko avtonomijo¹⁰. Trnovski gozd je bil namenjen za oskrbo Gorice z lesom. Zanimivo pa je dejstvo, da je bila sama gozdarska uprava vedno podrejena neposredno cesarstvu. Tudi upravljanje, načrtovanje in nadzor je potekalo neposredno po ukazih dvora. To kaže na velik pomen takratnih deželnoknežjih gozdov na Primorskem, saj so imeli poseben status »rezerviranih gozdov«, ostali gozdovi pa so bili večinoma izsekani ali pa v izredno slabem stanju.

Za gozdove na Primorskem je bila brez dvoma zelo pomembna namestitvev gozdarskega nadmojstra za Gorico, Kras in Istro Hijeronima iz Zadra (*Girolamo da Zara*) leta 1533 v Gorici, saj pomeni to začetek javne gozdarske službe v Sloveniji nasploh. Vendar sam Trnovski gozd zaradi težke dostopnosti še dolgo ni bil zanimiv za načrtno izkoriščanje, saj je z njim povezanih zelo malo arhivskih podatkov v nasprotju s tolminskimi gozdovi, Panovcem in Sabotinom, o katerih številni arhivski dokumenti pričajo o intenzivnem gospodarjenju kot posledica ugodnih pravnih (vodnih) razmer. Z naseljevanjem Trnovske planote pa so se začele očitno pojavljati v gozdu tudi nezakonite sečnje, zato je menda takratni gozdni nadzornik Arardi razširil omejitve, ki so veljale za Panovec tudi na Trnovski gozd. Temu so sosednje občine Osek, Šempas, Šmihel in Ozeljan, ki so štele gozd za svojo last, močno ugovarjale. Arardi pa je podložnikom prepovedal tudi sečnjo gradbenega lesa v deželnoknežjih gozdovih s tem, da je zahteval, da so jemali les iz javnega skladišča in zato plačali isti znesek kakor tujci (to je bilo leta 1557). Verjetno iz tega obdobja izhajajo prve zahteve in spori glede servitutnih pravic (predvsem za pašo v gozdu in sečnjo nekoristnih dreves). Nezanosljivi viri navajajo¹¹, da je do leta 1572 Trnovski visoki in črni gozd segal v neposredno bližino Solkana, vendar naj bi ga že pred časom laški škafarji in podložniki izsekali. Leta 1540 pa naj bi ga opustošili številni požari, zato naj bi bila meja pomaknjena za dve miljii proti gorskim grebenom.

Nestabilne posestne razmere v takratnih časih so bile posledica takratnih številnih zamenjav in prodaj, ki so bile ustne ali pisne, dokumentov pa je bilo ohranjenih le malo. Več redu je uvedel takratni provincialni svetnik Morelli z vzpostavitvijo katastra leta 1785 (Jožefinski kataster).

Prvi ohranjeni obsežnejši opis razmer v Trnovskem gozdu je iz leta 1724¹². Ta priča, da je bilo izkoriščanje lesa na Trnovski planoti omejeno na kuhanje oglja, le malo lesa pa se je spravilo v dolino (do roba planote z volovskimi vpregami, v dolino pa po zemeljskih drčah). Za gozd sta skrbela dva gozdna čuvaja, vendar je komisija ugotovila v gozdu številne nepravilnosti okoliških

⁹ Štih, P., 1999: Villa quae Sclavorum lingua vocatur Gorizia, Goriški muzej, Nova Gorica.

¹⁰ Rutar, S., 1892: Poknežena Goriška in Gradiščanska, Branko-Jutro, 1997, Nova Gorica.

¹¹ Koller, J., 1840: Gozdnogospodarski načrt za Trnovski gozd, del teksta arhiv ZGS OE Tolmin.

¹² Komisijski zapisnik komisije, ki je bila poslana na ukaz njegovega rimsko-cesarskega kraljevo-katoliškega veličastva, da pregleda cesarske in zasebne gozdove ob avstrijskih morskih pristaniščih in hrvaški morski meji, ADS Trst.

podložnikov, zlasti nezakonita paša živine in sečnja gozdov. Poleg tega so bile meje neurejene, za kar sta bila v veliki meri odgovorna oba čuvaja. Za izvajanje sečnje se je zanimala Orientalška družba, vendar je do tedaj zaradi slabih spravičnih razmer izkoriščala le smolo (na 2500 drevesih), v zapisniku pa se omenja tudi možnost postavitve glažute in izkoriščanje pepelike. Le nekaj let pred obiskom komisije je nastalo naselje Lazna, ki je takrat obsegalo pet kočarjev, ki so izkrčili državni gozd in plačevali najemnino.

Omenjene so tudi priprave za postavitev glažute v Trebuši in za izdelavo drč čez Trebuške stene, za kar naj bi se prav tako zanimala Orientalška družba.

Na podlagi navodil iz leta 1732 (vzrok je bila potreba takratne države po velikem številu jambornikov) je bil Trnovski gozd podrobneje razmejen leta 1736, vendar to ni bistveno spremenilo razmer.

Dne 7. avgusta 1759 je bil tudi Trnovski gozd proglašen za rezervat c.k. rudnika živega srebra Idrija. S tem je Trnovski gozd prešel iz deželno knežje v cesarsko oz. državno last.

Pravi preobrat pri gospodarjenju z gozdovi je nastal v drugi polovici 18. stoletja. S ponovno izmero in izdelavo kar dveh gozdnogospodarskih načrtov (Lesseckov 1769 in Flameckov 1771) ter z začetkom gradnje prvih gozdnih cest skozi Trnovski gozd so bili dani osnovni pogoji za načrtno gospodarjenje s Trnovskim gozdom. Ta je bil v tem času namenjen prvenstveno za oskrbo Gorice z lesom. Ker pa so bile potrebe po lesu takrat v Gorici za okoli 4600 m³ letno manjše, se je prvo desetletje sekalo le okoli 80 % količine, ki bi se jo lahko po Flameckovem načrtu sekalo »na vse večne čase«. Zaradi neizvajanja sečnje določene v načrtu je takratni c.k. ministrski svet leta 1773¹³ ostro kritiziral takratnega gozdnega mojstra Leonharda von Bugllionija. Ta ima sicer zasluge zlasti za prvo gozdno cesto do Lokvi zgrajeno v letih 1757 - 1770. Prav v tem času je nastalo tudi naselje Nemci. Traso za cesto so namreč sekali nemški drvarji, ki so podirali že z žago, njihova začasna naselbina ob trasi nove ceste pa je kasneje postala stalna. Bugllioni je bil namreč zaradi pomanjkanja sredstev za gradnjo ceste prisiljen iskati racionalnejše načine dela v gozdu, saj se je manjkajoča sredstva zbralo s prodajo lesa, ki je zapadel na trasi ceste.

Kasnejših virov o tem, kako se je izvajalo Flameckov načrt ni. Sklepamo pa, da so bile pri izvajanju načrta težave tako pri izvajanju prostorskega reda (enaka letna sečišča niso bila prilagojena terenskim in sestojnim razmeram) kot z zelo neenakomerno takratno odprtostjo oz. dostopnostjo lesa.

Z ukinitvijo podložniške obveze leta 1848, zlasti pa z izdajo patenta z dne 5. julija 1853, so prešla služnostna zemljišča in prilastitve v zasebno last, skupna zemljišča v občinsko last, v nekaterih državnih gozdovih pa je država servitutne pravice odkupila. Do takrat so imeli naseljenci v Trnovskem gozdu zemljo v najem, plačevali pa so tudi desetino. Naselitve je izvajala država, saj je imela pri roki delovno silo za delo v gozdu. Kasneje so imeli naseljenci tudi zahteve do določenih pravic v Trnovskem gozdu. S tem vprašanjem sta se ukvarjala že Natalis Schneider leta 1804¹⁴ (ta je vodil tudi posebno komisijo, ki se je ukvarjala z razmejitvami takratnih deželno knežjih gozdov) in Joseph Koller leta 1840. Oba sta ugotovila, da ni nikakršnih zakonitih zahtev po servitutnih pravicah. Res pa je, da so upravljavci gozdov od časa do časa dovolili ugodnosti, za katere so vsakokratno zaprosili in katerim se je večinoma ugodilo. Posledica takrat zbranih dokumentov in pričevanj je bila, da je bil leta 1839 državni gozd vpisan brez bremen. Obstajali so le servituti prehoda in prevoza skozi gozd. Po letu 1848 so bili tlaka in

¹³ Pismo cesarsko-kraljevega ministerialnega bankalnega sveta krajinski bankalni upravi na znanje (1773), Državni arhiv Slovenije, AS 7, Deželno glavarstvo na kranjskem, Politični oddelek, 1764-1783, škatla 287.

¹⁴ Schneider, N., 1804: Načrt stanja trnovskih c.k. gozdov kolikor so ti za oskrbo z lesom mesta Gorice razdeljeni na oddelke, ADS Trst.

desetina odpravljeni, prebivalci vasi znotraj Trnovskega gozda pa so postali lastniki zemljišč (enklave Cvetrež, Nemci in Lokve). Zato so se znova pojavile zahteve do servitutnih pravic. Zemljiška odveza ni povsem jasno ločila države od osebe deželnega kneza saj je bila izpeljana ločitev državnih od kronskih posesti šele kasneje. Zato so bile tudi s strani občin številne zahteve po nekdanjih deželnoknežjih gozdovih. S poravnavo so bili predani v zasebno last številni državni gozdovi na Tolminskem, ki so bili v celoti obremenjeni s servituti. V Posočju je tako od nekdanjih 19.771 ha deželnoknežjih gozdov na prehodu v 20. stoletje ostalo le še 10.685 državnih gozdov. Podobne zahteve pa so bile tudi v Trnovskem gozdu, pogajanja v zvezi s posameznimi servitutnimi zahtevami so se tu vlekla vse do konca 19. stoletja. Gozdnogospodarski načrt iz leta 1878 je izločil jugovzhodni del Trnovskega gozda, ki je bil obremenjen s servitutnimi zahtevami s strani Dola in Otlice. Vse ostale servitute pa je država odkupila ali pa jih je uredila s sporazumi. Za Trnovski gozd so vsi sporazumi navedeni in povzeti v gozdnogospodarskem načrtu za Trnovo iz leta 1930. Takrat so še obstajale servitutne pravice, ki so jih imele vasi Nemci in Lokve za nabiranje suhljadi, paše in steljarjenje, vendar proti plačilu odškodnine. Servituti so bili tudi prostorsko urejeni (označba na terenu SG – Servitutsgrenze), koristili pa so se lahko pod strogimi pravili. Glede teh pravic je bil leta 1954 ponoven dogovor med predstavniki SGG, lokalno skupnostjo in predstavniki prizadetih vasi¹⁵. Predstavniki nekdanjih servitutnih upravičencev so se odrekli pašnim pravicam v gozdu pod pogojem, da lahko kosijo na košenicah znotraj Trnovskega gozda. SGG Tolmin pa se je obvezalo, da bo vsaki dve leti intenzivno košene košenice pognojilo z umetnim gnojilom.

Skoraj popoln pregled nad gospodarjenjem s Trnovskim gozdom obstaja od leta 1778 naprej, saj so se vse do danes izdelovali načrti vsakih deset let. Vodila se je tudi evidenca poseka in gradnje gozdnih prometnic, opisane pa so bile zgodovinske, pravne in druge razmere. Na žalost so pomembni dokumenti, s katerimi je razpolagal gozdni urad pred prvo svetovno vojno, zgoreli skupaj s takratno upravno stavbo na Trnovem in Lokvah. Zato je nekatera dejstva navedena v posameznih gozdnogospodarskih načrtih zelo težko preveriti.

Zgodovina Trnovskega gozda je torej tesno povezana z neprestanim oženjem zunanjih meja Trnovskega gozda kljub prizadevanjem gozdarjev za njegovo ohranitev. Danes je Trnovski gozd klub temu najbolj ohranjeni gozdni predel v državni (javni) lasti na Primorskem, kar zavezuje tudi sedanje in prihodnje rodove gozdarjev, ki bodo sicer imeli pomembno, ne pa ključno besedo pri tem. Zaradi najbogatejše tradicije načrtovanja je v strokovnem smislu učni (raziskovalni) objekt klasičnega zastornega gospodarjenja (Femelschlag) z bukovimi in jelovo-bukovimi gozdovi evropskega pomena.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Za državni gozd v GGE je značilno, da so načrtovana dela navadno v veliki meri tudi izvedena, odstopanja pa nastanejo le zaradi ujm, bolezni in škodljivcev, ki so stalnice v gozdovih GGE. V preteklem ureditvenem obdobju pa je prišlo do večjih odstopanj, in sicer ne zaradi ujm na območju GGE, temveč zaradi izrednih obsežnih ujm v Sloveniji nasploh. Zaradi žledoloma, vetrolomov in gradacij podlubnikov se je namreč močno povečala količina sanitarne sečnje v Sloveniji, zaradi urgentne sanacije ter zasedenosti izvajalcev pa se je redna sečnja v Trnovskem gozdu v obdobju 2014-2019 skoraj povsem ustavila. V tem obdobju se je v povprečju izvedlo le dobrih 1.400 m³ negovalnih sečenj na leto. V letih 2015 in 2016 se jih celo sploh ni izvajalo. Intenzivnost sečnje se je močno povečala od leta 2019 dalje, ko se je izvedlo v povprečju preko 26.000 m³ negovalnih, v pretežni meri pomladitvenih sečenj. V zadnjem letu veljavnosti načrta je sestoje iglavcev močnejše prizadela gradacija podlubnikov. Realni obseg gradacije se bo pokazal šele v naslednjih letih.

¹⁵ Mikuletič, V., 2002: ustni vir: S strani SGG so bili prisotni Viktor Klanjšček, Vitomir Mikuletič in Ferdo Papič, s strani občine je bil prosoten Franc Golob iz okraja Nova Gorica, vasi Lokve in Nemce pa so zastopali Bremec Ludvik, Kolenc Anton in Strožar Edvard.

Še nižja od realizacije sečnje je bila realizacija gojitvenih del, kar je ob količini pomladitvenih sečenj nekoliko zaskrbljujoče.

Poseben izziv gozdarski stroki je predstavljala tudi reorganizacija gospodarjenja z državnimi gozdovi, ukinitve koncesij ter ustanovitve državnega podjetja SiDG leta 2016. Če je prej vsa dela, od poseka, nege, gradnje in vzdrževanja gozdnih prometnic izvajal koncesionar, se danes dela izvajajo preko razpisov, na katere se lahko prijavljajo vsi ustrezno usposobljeni izvajalci. To pomeni, da je naenkrat v gozdu lahko tudi več deset različnih izvajalcev, kar močno otežuje nadzor nad izvedenimi deli, posledično pa je tudi kakovost izvedenih del lahko slabša.

4.2.1 Posek

Posek po rastiščnogojitvenih razredih in primerjava z načrtovanim

Preglednica 34/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje 2014-2023		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
Gospodarski razred		m ³	m ³	%	%
30640-Primorska bukovja	Iglavci	5.732	12.016	209,6	4,3
	Listavci	17.576	17.783	101,2	6,4
	Skupaj	23.308	29.800	127,9	10,7
33040-Jelova bukovja dobrih rastišč zabukovljena	Iglavci	5.559	4.545	81,8	1,6
	Listavci	21.012	23.178	110,3	8,3
	Skupaj	26.571	27.723	104,3	10,0
33090-Jelova bukovja dobrih rastišč mešana z iglavci	Iglavci	51.936	43.725	84,2	15,7
	Listavci	55.145	42.025	76,2	15,1
	Skupaj	107.081	85.750	80,1	30,8
33190-Jelova bukovja sušnih rastišč mešana z iglavci	Iglavci	16.083	30.034	186,7	10,8
	Listavci	22.125	13.115	59,3	4,7
	Skupaj	38.208	43.149	112,9	15,5
33290-Jelova bukovja hladnih leg mešana z iglavci	Iglavci	18.505	21.667	117,1	7,8
	Listavci	18.650	11.213	60,1	4,0
	Skupaj	37.155	32.879	88,5	11,8
34540-Visokogorska bukovja	Iglavci	2.621	2.500	95,4	0,9
	Listavci	21.355	8.614	40,3	3,1
	Skupaj	23.976	11.113	46,4	4,0
38210-Smrekovja	Iglavci	13.755	12.742	92,6	4,6
	Listavci	748	741	99,1	0,3
	Skupaj	14.503	13.483	93,0	4,8
60000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	0	0	0,0	0,0
70000-Varovalni gozdovi	Iglavci	1.701	5.851	344,0	2,1
	Listavci	6.051	5.357	88,5	1,9
	Skupaj	7.752	11.209	144,6	4,0
skupaj	Iglavci	115.892	133.080	114,8	47,8
	Listavci	162.662	122.027	75,0	43,8
	Skupaj	278.554	255.107	91,6	91,6
Ureditveno obdobje 2004-2013		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
Gospodarski razred		m ³	m ³	%	%
30640-Primorska bukovja	Iglavci	3.700	4.058	109,7	2,2
	Listavci	9.200	10.769	117,1	5,7
	Skupaj	12.900	14.827	114,9	7,9
33040-Jelova bukovja dobrih rastišč zabukovljena	Iglavci	4.000	3.954	98,8	2,1
	Listavci	22.900	25.488	111,3	13,6

	Skupaj	26.900	29.442	109,4	15,7
33090-Jelova bukovja dobrih rastišč mešana z iglavci	Iglavci	35.500	62.137	175,0	33,1
	Listavci	39.000	51.845	132,9	27,6
	Skupaj	74.500	113.982	153,0	60,6
33190-Jelova bukovja sušnih rastišč mešana z iglavci	Iglavci	11.900	11.867	99,7	6,3
	Listavci	14.100	10.450	74,1	5,6
	Skupaj	26.000	22.317	85,8	11,9
33290-Jelova bukovja hladnih leg mešana z iglavci	Iglavci	10.300	6.737	65,4	3,6
	Listavci	12.700	5.016	39,5	2,7
	Skupaj	23.000	11.753	51,1	6,3
34540-Visokogorska bukovja	Iglavci	1.400	2.039	145,6	1,1
	Listavci	13.200	9.769	74,0	5,2
	Skupaj	14.600	11.808	80,9	6,3
38210-Smrekovja	Iglavci	8.000	5.809	72,6	3,1
	Listavci	400	585	146,3	0,3
	Skupaj	8.400	6.395	76,1	3,4
60000-Gozdni rezervati	Iglavci	0	0	0,0	0,0
	Listavci	0	0	0,0	0,0
	Skupaj	0	0	0,0	0,0
70000-Varovalni gozdovi	Iglavci	500	231	46,2	0,1
	Listavci	1.200	178	14,8	0,1
	Skupaj	1.700	409	24,1	0,2
skupaj	Iglavci	75.300	96.832	128,6	51,5
	Listavci	112.700	114.102	101,2	60,7
	Skupaj	188.000	210.934	112,2	112,2

V preteklem načrtovalskem obdobju je realizacija možnega poseka v GGE 91%. V prejšnjih načrtovalskih obdobjih je bila realizacija običajno presežena. Zaradi same višine možnega poseka v preteklem obdobju je tudi količina posekanega lesa (255.000 m³) vseeno višja od realizacije kot v prejšnjem načrtovalskem obdobju. S strani Zavoda za gozdove Slovenije je bilo za posek označeno za to ureditveno obdobje še 35.000 m³ redne sečnje, vendar jih SIDG zaradi pomanjkanja izvajalcev v tem obdobju ni uspel realizirati, zato se že izdane odločbe izpred leta 2024 prenašajo v posek za novo ureditveno razdobja 2024-2033.

Prekoračitve načrtovanega poseka pri iglavcih v nekaterih RGR so posledica ujm, bolezni in škodljivcev. Veliko bolj realno sliko nam o dogajanju v gozdu poda struktura sečnje po vrstah sečnje in drevesni sestavi.

Preglednica 35/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	115.892	162.662	278.554	115.892	162.662	278.554
Izveden - m ³	133.080	122.027	255.107	133.080	122.027	255.107
Realizacija - %	114,8	75,0	91,6	114,8	75,0	91,6
Povp. drevo - m ³	1,45	0,75	1,00	1,45	0,75	1,00

Posek po vrstah sečeni**Preglednica 36/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah**

Skupaj GGE

		Vrste poseka									Posek skupaj	%	%	
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve				Nedov. posek
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
Iglavci	m ³	26.357	19.119	7	0	16	17.744	58.235	10.672	784	0	133.080	21,6	110,2
	%	19,8	14,4	0,0	0,0	0,0	13,3	43,9	8,0	0,6	0,0	100,0		
Listavci	m ³	36.914	59.554	0	0	0	2.197	6.810	15.077	1.257	0	122.027	10,6	65,7
	%	30,3	48,9	0,0	0,0	0,0	1,8	5,6	12,4	1,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	63.271	78.673	7	0	16	19.941	65.045	25.749	2.041	0	255.107	14,5	83,3
	%	24,8	31,0	0,0	0,0	0,0	7,8	25,5	10,1	0,8	0,0	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabeled. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
Redčen.	Pomlad.	Prebir.												
Iglavci	m ³	26.357	19.119	7	0	16	17.744	58.235	10.672	784	0	133.080	21,6	110,2
	%	19,8	14,4	0,0	0,0	0,0	13,3	43,9	8,0	0,6	0,0	100,0		
Listavci	m ³	36.914	59.554	0	0	0	2.197	6.810	15.077	1.257	0	122.027	10,6	65,7
	%	30,3	48,9	0,0	0,0	0,0	1,8	5,6	12,4	1,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	63.271	78.673	7	0	16	19.941	65.045	25.749	2.041	0	255.107	14,5	83,3
	%	24,8	31,0	0,0	0,0	0,0	7,8	25,5	10,1	0,8	0,0	100,0		

Po vrsti poseka v GGE je prevladovala negovalna sečnja, ki predstavlja 55,8 % vsega poseka. Sanitarnega poseka in poseka oslabelega drevja je bilo za dobro tretjino (35,6 %) celotnega realiziranega poseka. Posek za namen infrastrukture se je povečal za štirikrat glede na prejšnje ureditveno obdobje.

Posek po skupinah drevesnih vrst**Preglednica 37/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst**

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	41,3	24,5	6,0
Jelka	10,2	15,5	1,5
Bor	0,7	11,7	0,1
Macesen	0,0	2,4	0,0
Ostali igl.	0,0	0,0	0,0
Bukev	44,7	10,8	6,5
Hrast	0,0	0,0	0,0
Pl. Ist.	3,0	8,8	0,4
Dr. tr. Ist.	0,1	15,1	0,0
Meh. Ist.	0,0	6,1	0,0
Skupaj iglavci	52,2	21,7	7,6
Skupaj listavci	47,8	10,6	6,9
Skupaj	100,0	14,5	14,5

Po skupinah drevesnih vrst je največ posekane bukke, kar je razumljivo saj je najbolj zastopana v GGE. Sledita ji smreka in jelka s podobnim deležem. Vendar je pri njih delež od lesne zaloge posamezne drevesne vrste precej visok. Pri smreki na račun sanitarne sečnje, pri jelki pa zaradi manjše zastopanosti v mlajših razvojnih fazah. To pomeni, da se seka debelejša drevje, kar lahko pripelje do pomanjkanja semenjakov in še dodatno oteži pomlajevanje. Vse to lahko še

zniža delež iglavcev v prihodnje. Ostale skupine drevesnih vrst pa predstavljajo manjše deleže v strukturi poseka.

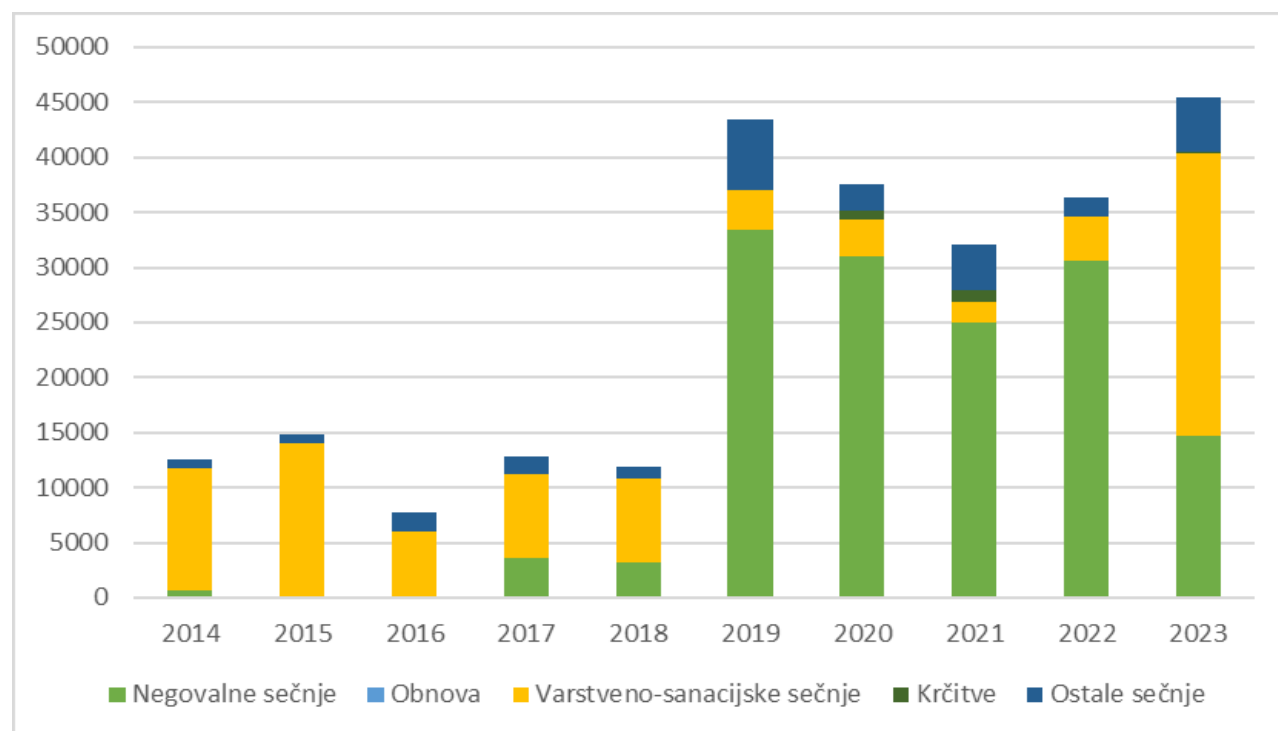
Posek po debelinskih razredih

Preglednica 38/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	7,5	13,8	18,8	23,5	26,3	21,7	28,2
Listavci	7,7	6,7	8,5	13,9	18,6	10,6	25,8
Skupaj	7,7	8,2	11,1	17,3	23,3	14,5	54,0

Glede poseka po debelinskih razredih je razvidno da je večji delež posekanih dreves v višjih debelinskih razredih. Močno izstopajo predvsem iglavci saj jih je približno polovico v zgornjih dveh debelinskih razredih.

Grafikon 2/D-PL: Pregled poseka (m³) po letih ureditvenega obdobja

Posek po letih ureditvenega obdobja ni bil uravnotežen. V prvi polovici preteklega načrtovalskega obdobja se je redna sečnja izvajala v manjšem obsegu. V letu 2014 se je zaradi žleda v državnih gozdovih v širšem območju redna sečnja skoraj ustavila. Od leta 2018 naprej, ko se je končala sanacija v državnih gozdovih, se je v večjem letnem obsegu začela izvajati tudi redna sečnja (med 15.000 in 32.000 m³ letno), vendar se vseeno redne sečnje ni v celoti izvedlo. V zadnjem letu veljavnosti preteklega načrta vidimo ponovni porast sanitarne sečnje.

Preglednica 39/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2014- 2023	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m ³	m ³	%	točkovno m ³	interval +- m ³	%
Iglavci	115.892	133.080	114,8	123.225	27.360	106,3
Listavci	162.662	122.027	75,0	124.997	22.580	76,8
Skupaj	278.554	255.107	91,6	248.218	37.021	89,1

Preglednica 40/OPPE: Ocena poseka na SVP in primerjava za evidenco

Stratum		Površina(ha)	Evidenca (m³/ha/leto)	Ocena poseka na SVP				
				Število SVP	Povprečni letni posek (m³/ha/leto)	Standardni odklon	Interval zaupanja (+- m³/ha/leto)	Relativni odklon zaup. (e%)
GGE	Iglavci	4.178,40	3,18	646	2,949	8,492	0,655	22,2
	Listavci	4.178,40	2,92	646	2,992	7,008	0,540	18,0
	Skupaj	4.178,40	6,11	646	5,941	11,490	0,886	14,9
Državni gozdovi		4.178,40	6,11	646	5,941	11,490	0,886	14,9
Ostali gozdovi		0,00	0,00	0	0,000	0,000	0,000	0,0

*Opomba: V izračun niso zajeti gozdovi s posebnim namenom, kjer ukrepi niso dovoljeni

Preglednica 41/PRP: Primerjava realizacije poseka po lastniških kategorijah in SVP

Posek	Ostali gozdovi			Državni gozdovi			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m³	0	0	0	115.892	162.662	278.554	115.892	162.662	278.554
Izveden - m³	0	0	0	133.080	122.027	255.107	133.080	122.027	255.107
Izveden SVP - m³	0	0	0	123.225	124.997	248.218	123.225	124.997	248.218
Realizacija - evid	0,0	0,0	0,0	114,8	75,0	91,6	114,8	75,0	91,6
Realizacija - SVP	0,0	0,0	0,0	106,3	76,8	89,1	106,3	76,8	89,1
Povp. drevo - m³	0,00	0,00	0,00	1,45	0,75	1,00	1,45	0,75	1,00

Delež evidentiranega poseka je glede na vzorčno mrežo SVP ugoden.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Preglednica 42/OGDL/OGD: Opravljena gojitvena in varstv. dela po lastniških kat. in skupaj v GGE

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Državni gozdovi			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	7,07	4,00	56,6	7,07	4,00	56,6
Priprava tal	ha	5,29	14,15	267,5	5,29	14,15	267,5
Sadnja	ha	13,60	21,70	159,6	13,60	21,70	159,6
Obžetev	ha	75,44	70,20	93,1	75,44	70,20	93,1
Nega mladja	ha	24,26	9,80	40,4	24,26	9,80	40,4
Nega gošče	ha	50,34	47,00	93,4	50,34	47,00	93,4
Nega letvenjaka	ha	145,28	75,57	52,0	145,28	75,57	52,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	23,35	45,45	194,6	23,35	45,45	194,6
Varstvo pred žuželkami	dni	5,20	54,63	1.050,6	5,20	54,63	1.050,6
Zaščita s premazom	ha	66,12	63,75	96,4	66,12	63,75	96,4
Zaščita z ograjo	m	880,00	800,00	90,9	880,00	800,00	90,9
Vzdrževanje travinj	ha	88,90	58,35	65,6	88,90	58,35	65,6
Pušcanje stoječe biomase v gozdu	m³	486,00	0,00	0,0	486,00	0,00	0,0
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,00	1.265,00	0,0	0,00	1.265,00	0,0

Primerjava med načrtovanimi in izvedenimi gojitvenimi deli kaže po posameznih vrstah del kar velike odstopanja. Povečan obseg del je bil realiziran pri pripravi tal in sadnji, kar je posledica povečanih sanitarnih sečenj. Obžetev in nega gošče sta bili realizirani več kot 90%, medtem ko sta bila nega mladja in nega letvenjaka realizirani v veliko manjšem obsegu od načrtovanih del. Nega mlajšega drogovnjaka je bila skoraj 200%, veliko povečanje pa je beležiti tudi pri varstvu pred žuželkami. Puščanje stoječe biomase v gozdu očitno ni bilo posebej evidentirano, vendar podatki stalnih vzorčnih ploskev kažejo, da je tega drevja v gozdu več kot dovolj.

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem desetletju je bilo za odpiranje zaprtih odsekov načrtovanih 7,60 km novogradenj gozdnih cest. Zgradilo se ni nobene, torej je realizacija gradenj gozdnih cest 0 %.

Zgrajenih je bilo 137.268 m gozdnih vlak, 437 metrov pa se jih je rekonstruiralo.

Preglednica 43/D-GTV: Obseg opravljenih del na gozdnih vlakah po letih (m)

Leto	Novogradnje	Rekonstrukcije	skupaj
2013	12190	0	12190
2014	15550	0	15550
2015	12440	0	12440
2016	6200	0	6200
2017	14300	0	14300
2018	12630	0	12630
2019	14985	0	14985
2020	12225	0	12225
2021	26.870	0	26.870
2022	9898	437	10335
SKUPAJ	137.268	437	137725

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Za krepitev ekoloških in socialnih funkcij so se v preteklem ureditvenem obdobju izvajale naslednje aktivnosti:

- V Smrekovi dragi je bila postavljena informacijska tabla, ograja in klop.
- V Paradani je bila postavljena miza in informacijska tabla.
- Na Fuzbalu so bile obnovljene klopi, nadstrešek in postavljena nove ograja ter opozorilna table.
- Na Mali Lazni so bile postavljene dveh klopi.

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2014-2023

Preglednica 44/D-KRC: Krčitve gozdov v obdobju 2014-2023 po namenu

Namen krčitev					
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Skupaj
ha	ha	ha	ha	ha	ha
0	0	0	0	0	0

Večjih posegov v GGE ni.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2014-2023

Čeprav je ni neposredno prizadel, je imel velik vpliv na gospodarjenje z gozdom v GGE žledolom leta 2014. Redna sečnja je praktično zastala, prednost je dobila sanitarna sečnja po drugih GGE. Tudi delovna sila se je prerazporejala na ta območja. Temu so sledile še namnožitve podlubnikov, ki so dosegle tudi GGE Predmeja. Krnico je v letu 2015 prizadel še vetrolom. V letu 2016 so potekle gozdarske koncesije in z ustanovitvijo družbe Slovenski državni gozdovi (SiDG) je prišlo je do reorganizacije gospodarjenja v državnih gozdovih. Kombinacije vseh teh vzrokov je razlog da je bila realizacija poseka v tem načrtovalskem obdobju 91 %. Še v prejšnjem načrtu je namreč veljalo da realizacija minimalno odstopa od načrtovanega poseka. V letu 2022 je prišlo zardi suše do prenamnožitve podlubnikov. Tako da je tudi obdobje priprav na izdelavo pričujočega načrta zaznamovala sanitarna sečnja.

Razmerje razvojnih faz se je glede na prejšnje obdobje še nekoliko poslabšalo. Kot kaže modelno stanje je še vedno preveč debeljakov. To se je namreč celo še povečalo. Vzrok je v tem da je redna sečnja zastala zaradi sanacij.

Naravno pomlajevanje bukve je zagotovljeno in uspešno, manj pa pomlajevanje jelke, na kar pa ne vplivamo le z načinom gospodarjenja. Jelka je glede pomlajevanja in priraščanja najbolj problematična vrsta. Sam delež v lesni zalogi se je po desetletjih padanja že v prejšnjem načrtovalskem obdobju ustalil pri dobrih 9 %. Kar 49 % lesne zaloge jelke predstavljajo drevesa

v debelinskih stopnjah nad 50 cm. Zmanjšan delež jelke nadomešča smreka. Vendar zaradi vse toplejših poletji, suš in posledično slabše odpornosti na škodljivce in bolezni, smreka ni primerno nadomestilo. Obnovi jelovih sestojev bo tako v prihodnje potrebno nameniti več pozornosti.

V zadnjih dveh desetletjih se je delež raznomernih gozdov ustalil pri 14 %. To je ugodno z vidika biotske raznovrstnosti, stabilnosti sestojev, ohranjanja nekaterih ogroženih vrst in tudi z vidika pomlajevanja jelke.

Realizacija gozdnogojitvenih del je na posameznih vrstah del prenizka. Podobno stanje je bilo že v prejšnjem načrtu. Nekoliko izstopa presežek sadnje in priprave tal, katera sta posledica sanacije gozdov. Mladja je v splošnem v zadostni količini in je zadovoljive kakovosti. Zato ne vidimo tehtnega razloga da se gojitvena dela ne bi izvajala.

Zgradilo se ni nobene nove ceste. Ob koncu veljavnosti načrta je bila asfaltirana večina državne ceste Predmeja - Lokve. Se je pa tem obdobju zgradilo in/ali rekonstruiralo za kar 137 km vlak. To nam pove, da je večji del GGE dobro odprta z gozdniimi prometnicami, vendar so še oddelki, ki so za spravilo zaprti in jih je za realizacijo možnega poseka potrebno še odpreti z gozdniimi vlakami (npr. predel Velikega Bukovca,...). Kar se tiče krčitev oz. posegov v gozdni prostor teh ni, saj gre za strnjen gozdni kompleks.

Cilji, ki so bili postavljeni v prejšnjem GGN, so bili v nekaterih delih deloma doseženi. Vendar v izravnnavanju zgradbe razvojnih faz v primerjave s ciljnim stanjem, se je je stanje še nekoliko poslabšalo. Na žalost je to vpliv naravnih sil, ki narekujejo samo gospodarjenje. Vse toplejša in bolj sušna leta tudi v prihodnje predstavljajo veliko grožnjo za namnožitvev podlubnikov. Tako da bo samo približevanje modelnemu stanju predstavljalo velik izziv v prihajajočem obdobju. Gozdarska stroka ima v takih okoliščinah omejen vpliv pri usmerjanju gospodarjenja z gozdom. Zato bo potrebno cilje zastavljati etapno in več komunicirati z deležniki. Le na ta način bodo gozdnogospodarski cilji, predstavljeni v nadaljevanju tega načrta, v prihodnjem desetletju lažje dosegljivi.

5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

5.1 Razvoj gozdnih fondov

POVRŠINA

Trnovski gozd je bil prvič izmerjen in razmejen z mejnimi križi vklesanimi v skale leta 1736. Takrat je celotni c.k. Trnovski visoki in črni gozd obsegal skupaj z delom Gornje Trebuše in Čepovanskega dola okoli 12.000 ha.¹⁶ Druga meritev je bila leta 1755, vendar načrti meritev niso ohranjeni. Pod vodstvom generala V. Harsch-a jo je opravil zemljemerec Longer.

Tretja meritev, ki sta jo leta 1769 opravila kadeta iz dunajske vojaške inženirske akademije Franz von Krotger in Anton von Venzelli¹⁷, je bila podlaga za Lesseckov in kasneje tudi za Flameckov in Schneiderjev načrt. Takratne meje državnega gozda so bile potem, ko so izkrčili in odstopili Čepovski del, že blizu današnjim mejam, skupaj s kmetijskimi zemljišči je meril 9908 ha.

Od tega je le malo odstopala četrta izmera izvedena leta 1785, ki jo je opravila jožefinska komisija¹⁸ za ureditev davkov, površina je znašala 9935 ha.

Po peti izmeri, ki jo je opravil davčni (Franciscejski) kataster¹⁹ leta 1822 je znašala površina tega gozda 9.699 ha. Razliko so utemeljevali z obsežnim protizakonitim prilaščanjem zaradi kmetijskih interesov na Dolu-Otlici, Lokvah, Lazni in Nemcih. Prilaščanje se je nadaljevalo kako poldrugo desetletje in je krčilo državno gozdno posest.

Ob koncu 19. stoletja so se reševali zadnji mejni spori in spori glede servitutnih pravic. Takrat se je oblikovala meja v današnjih okvirih. V letih 1872-1879 pa so bili postavljeni novi (današnji) mejni kamni (z izjemo mejnih kamnov z enoto Idrija II, kjer so najstarejši ohranjeni mejniki iz leta 1775 in 1820). Površina Trnovskega gozda je danes po katastru okoli 8670 ha.

Po najnoveših podatkih merijo državne gozdne površine v Trnovskem gozdu 8.925 ha. Razlika je nastala v zadnjem desetletju zaradi drugačnega zajemanja podatkov (prej po parcelah, sedaj z digitalizacijo po naravi oz. topografski karti), v gozdno površino pa so zajete tudi gozdne prometnice. V zadnjem desetletju se je površina malenkostno zmanjšala zaradi asfaltacije ceste Predmeja – Lokve.

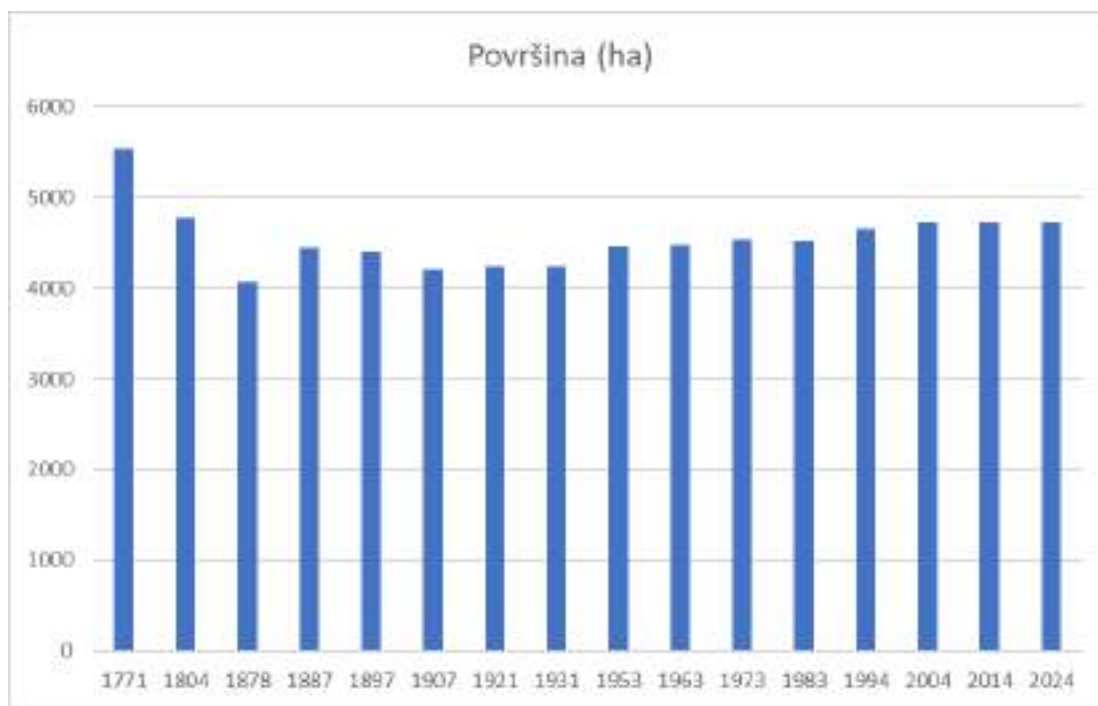
Trnovski gozd je do leta 1887 pokrivala le ena gozdnogospodarska enota. Takrat se je razdelila na gozdnogospodarske enote Trnovo, Lokve, Dol in Krnica. Leta 1897 sta bili enoti Trnovo in Lokve združeni v Trnovo, Dol in Krnica pa v Dol. Tako je ostalo vse do danes, le ime enote Dol se je po vojni preimenovalo v Predmeja.

¹⁶ Načrt deželnoknežjih gozdov na Goriškem in Gradiščanskem, Arhiv Republike Slovenije AS 730, Gospostvo Dol, 1477-1875, AS 730.

¹⁷Rajšp, V., 1997: Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763-1787 (1804), 3 zvezek, SAZU-Arhiv RS, Ljubljana.

¹⁸ Rajšp, V., 1997: Slovenija na vojaškem zemljevidu 1763-1787 (1804), 3 zvezek, SAZU-Arhiv RS, Ljubljana.

¹⁹Karta corografica del Litorale, ADS Trst.

Grafikon 3/RGF: Razvoj površine gozda (ha) v zadnjih 260 letih v GGE**Lesna zaloga, prirastek, možni posek**

V preteklih stoletjih je bilo v enoti zelo intenzivno, vendar načrtno gospodarjenje. Ko so v 18. stoletju območje enote odpirali s prvimi prometnicami, so bili marsikje v enoti še pragozdovi z lesno zalogo preko 250 m³/ha. Schneiderjeva sestojna karta (1804) kaže, da so se intenzivnejše sečnje začele po izdelavi Flameckovega načrta s sečnimi redi v dveh smereh: iz smeri Lokvi (okolica Turškega klanca) in z južne strani enote (območje Čavna). Kasneje so bile sečnje še intenzivnejše in na celotni površini, razen na območju za Golaki, kjer se še ni sekalo. V vseh načrtih do 2. svetovne vojne je bil vzrok intenzivnih sečenj nizko določena modelna lesna zaloga, ki je bila nižja od dejanske zaloge – ta dva parametra pa sta ključna pri metodi avstrijske kameralne takse.

Preglednica 45/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1771–2024

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Letni prirastek m ³ /ha			Letni realiziran posek* m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1771	5543			317			2,8			2,02
1804	4776			257						1,68
1878	4065			186			2,6			3,37
1887	4435			187			2,6			3,01
1897	4404			165			2,2			2,12
1907	4199			167			2,4			3,13
1921	4238			242			2,9			3,56
1931	4238			242			2,9			5,42
1953	4.451	103	131	234	1,39	1,17	2,56	1,24	3,15	4,39
1963	4.473	100	108	208	1,77	1,47	3,24	1,44	1,66	3,10
1973	4.529	106	140	246	1,80	2,87	4,67	1,78	2,33	4,11
1983	4.524	104	128	232	1,64	2,84	4,48	2,44	2,21	4,65
1994	4.660,61	110,7	148,2	258,9	1,87	3,18	5,04	1,27	1,46	2,73
2004	4.722,04	128,6	187,4	316,0	2,43	3,35	5,78	2,05	2,42	4,47
2014	4.726,12	129,9	242,7	372,7	2,55	3,92	6,47	2,82	2,58	5,40
2024	4.722,41	117,5	216,4	333,9	2,30	3,11	5,41	2,12	2,73	4,85

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Do leta 1963 so bile vzrok za visoke sečnje predvsem planske sečnje, ki so v prvih povojnih letih prizadele zlasti iglavce, kasneje pa listavce. Po letu 1963 se je intenzivnost gospodarjenja bistveno zmanjšala. Kljub temu se je sečnja v nekaterih obdobjih močno približala prirastku. Vzrok je bil zlasti začetek sušenja jelke in naravne ujme. Za to obdobje je značilno močno prilagajanje gospodarjenja, odraz tega pa so bili aneksi k načrtom. Za zadnje obdobje je značilno najbolj uravnoteženo gospodarjenje, akumulacija lesne zaloge pa je bila največja doslej. Višina lesne zaloge je danes zelo podobna lesni zalogi, kot je bila ocenjena v Flameckovem načrtu (vendar je bila ta takrat verjetno podcenjena).

Kljub velikim sečnjam, ki so včasih celo močno presegala prirastek, pa se lesna zaloga zaradi podcenjenega prirastka ni znižala (to potrjuje tudi bilančna metoda). Tako se lesna zaloga v zadnjih sto letih enakomerno povečuje (razen manjših padcev), v zadnjem desetletju pa se je že približala optimalni. Na porast lesne zaloge so vplivale tudi sprememba metod meritev. V prejšnjem desetletju se je ocena lesne zaloge izboljšala z uvedbo kontrolne vzorčne metode, z zadnjim načrtom pa se je iz zaporednih meritev izboljšala tudi ocena prirastka.

Vse večji vpliv ekoloških in socialnih funkcij gozdov in doslednejše sonaravno gospodarjenje z gozdovi je botrovalo povečevanje modelne oziroma ciljne lesne zaloge. Kljub temu pa sta se tako prirastek kot LZ v tem obdobju znižala. To delno lahko pripišemo novim tarifam in delno neizvanaju redne sečnje.

DREVESNA SESTAVA

Na žalost se je šele po letu 1962 spremljalo drevesno sestavo glede na površinski delež po posameznih drevesnih vrstah, starejši načrti pa drevesni sestavi niso dajali posebnega poudarka pri analizah stanja drevesne sestave.

Preglednica 46/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1804-2023

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1804	6,0	8,0	0			89,0	0,0			
1897	2,4	30,9	1,1			65,1	0,5			
1907	3,0	32,0	1			63,0	1,0			
1931	3,7	30,2	3,4			62,4	0,3			
1963	5,0	45,3	1,8			46,7	0	0,35	0,85	0
1973	6,0	43,2	0,8			48,5	0	0,94	0,49	0
1983	8,3	34,1	2,26			52,4	0	0,93	2,09	0
1993	9,8	22,1	2,2	0,7	0,0	61,9	0,1	1,7	1,3	0,1
2004	27,5	12,2	0,9	0,0	0,0	53,8	0,0	5,4	0,1	0,1
2014	24,5	9,5	0,8	0,1	0,0	60,0	0,0	4,9	0,1	0,1
2024	24,5	9,8	0,8	0,1	0,0	58,8	0,0	5,8	0,1	0,1

Analiza starih načrtov (zlasti Flameckov in Schneiderjev načrt, ki imata o iglavcih v Trnovskem gozdu posebno poglavje) pokazala, da je bilo iglavcev v Trnovskem gozdu le malo. Iglavce, zlasti jelko, so kot kaže v letih 1804 – 1877 močno pospeševali z sejanjem. Na zmanjšanje objedenosti mladja je verjetno vplivala tudi »marčna revolucija« z močnim povečanjem odstrela divjadi. Stari jelovi sestoji, ki počasi izginevajo v zadnjih desetletjih, so nastali prav v tem času. Vzrok je verjetno tudi v tem, da je jelka tu na robu svojega dinarskega areala. Delež iglavcev se je povečal zaradi pospeševanja iglavcev in zaradi naravnih nihanj (alternacije drevesnih vrst). Največji delež iglavcev je bil v letih 1974-84, v zadnjih desetletjih pa ta upada in bo v bodoče ponovno dosegel delež okoli 30 %. Predvsem je v upadu jelka zaradi trendov v širšem dinarskem prostoru. Njen izpad bo delno nadomestila smreka, zlasti s priraščanjem nasadov osnovanih v preteklih desetletjih zaradi sanacije območij prizadetih po ujmah.

Iz zgornje preglednice je lepo razviden ključni problem GGE, to je upadanje deleža jelke. Njen delež se je v zadnjih 50-tih letih zmanjšal iz dobrih 45 % na dobrih 9 %. Kljub temu da se je delež jelke ustalil v zadnjih 20-tih letih, zaznamo probleme pri pomlajevanju te drevesne vrste. Vzrok vidimo v slabem pomladitvenem potencialu in objedanju, in brez znatne pomoči bo jelke le še za vzorec.

Vzrok temu je gotovo pojav alternacije drevesnih vrst. Po sto tridesetih letih namreč bukev z odličnim pomladitvenim potencialom ponovno izrinja jelko. Na žalost zaenkrat še ni videti, da bi se nihal približevalo skrajni točki, saj je jelke v tanjših debelinskih razredih vedno manj. Zato bi bilo nujno potrebno zadrževanje obnove posameznih vitalnih jeter jelke in izločanje zatočišč v najbolj vitalnih in starejših jedrih.

Ugodno je večanje ostalih, zlasti plemenitih listavcev (javorja). Ta ima velik ekološki, pa tudi lesnoproizvodni pomen. Javor dosega tudi izjemne dimenzije, zato imajo nekatera drevesa tudi estetsko funkcijo.

Delno prevzema vlogo graditeljice mešanih sestojev smreka, ki je bila delno sajena, delno pa se pomlajuje naravno. Tako se je upadanje iglavcev upočasnilo (pred tridesetimi leti je bil upad za okoli 10 %, v kasnejših obdobjih se je upad stabiliziral.) Na ta račun se le počasi povečuje delež bukve, trdih listavcev in plemenitih listavcev. V prihodnje bi bilo potrebno razmerje med iglavci in listavci čim bolj ohraniti.

Ob koncu 19. stoletja je bil pomladitveni potencial pod pretežno starejšimi bukovimi sestoji izjemen²⁰, zato je bila leta 1887 glavna usmeritev pomlajevanje teh sestojev. Trenutno so razmere precej obrnjene, saj je pomladitveni potencial smreke in jelke nizek, slabo je tudi preraščanje teh drevesnih vrst v višje višinske razrede.

NAČIN GOSPODARJENJA (OBRATOVALNI RAZREDI)

Trnovski gozd velja za učni objekt klasičnega **zastornega gospodarjenja**. Uvedel ga je opisno že Flameck v smernicah, ki jih je potrebno upoštevati pri gospodarjenju v Trnovskem gozdu. Ponovno ga je uvedel Koller v svojem načrtu, saj se ga kot kaže ni dosledno izvajalo, ampak se je marsikje gospodarilo bolj golosečno s sejanjem jelke. Tudi v kasnejših načrtih je bilo zastorno gospodarjenje prevladujoč obratovalni razred, šele po letu 1980 ga je nadomestilo **skupinsko postopno gospodarjenje**. V resnici pa v GGE še vedno prevladujejo večinoma enomerni sestoji, saj je v tako kratkem času težko in tudi nedopustno s skupinsko postopnim gospodarjenjem razslojiti sestoe. Marsikje pa to tudi ni smotno zaradi slabe odprtosti (žično spravilo) in prevladujočega deleža bukve, zato bo zastorno gospodarjenje tudi v prihodnje še aktualno (zlasti na rastiščih primorskih bukovij in zabukovljenih sestojih).

Delež **varovalnih gozdov** je bil nekoč večji predvsem zaradi zaprtosti in nedostopnosti gozdov, ki so jih uvrstili v ta obratovalni razred. V zadnjih 90-tih letih se je ta obratovalni razred omejil le na gozdove z dejansko izjemno poudarjeno varovalno funkcijo: zlasti na manjših, izpostavljenih in skalovitih površinah.

Načrtno se **golosečno** v GGE skorajda ni gospodarilo, saj so se gozdarji zgodaj zavedali težav z erozijo na visokem krasu. Lesseckov načrt je še neznanka, saj tekstnega dela načrta še nismo našli, domnevamo pa, da izrecno ni predpisal drugačnega načina gospodarjenja, kot je bilo takrat najbolj razširjeno, to je golosečno. Kasneje se pojavlja le še leta 1907 na manjših površinah, kjer je prevladovala smreka (mrzlišča v Mojski dragi).

Tudi **prebiralno gospodarjenje** v GGE ni nikoli zaživel. Opazna sta dva resna poizkusa, leta 1877 in 1953, oba sta se končala po slabih treh desetletjih. Tudi pri pripravi tega načrta smo temu vprašanju namenili posebno pozornost. Vendar smo sestoe, ki niso enomerni, še manj pa tipični prebiralni gozdovi, uvrstili v razvojno fazo skupinsko raznodobni sestoji znotraj skupinsko postopnega gospodarjenja.

METODE IZMERE GOZDOV

Pričujoči načrt za GGE oziroma za Trnovski gozd je osemnajsti po vrsti, od vseh je trenutno pogrešan le še Kollerjev načrt (ohranjeni so le deli tekstnega dela načrta).

²⁰ Poročilo o X. občnem zboru Kranjsko Primorskega gozdarskega društva v Gorici, 25. 26. in 27. sept. 1887, ZGS, OE Tolmin, interno gradivo 2003.

Gozdnogospodarsko načrtovanje lahko razdelimo na tri obdobja. Temelj načrtovanja je brez dvoma Flameckov načrt, ki zagotavlja trajnost donosov po površini in po lesni masi (obe metodi trajnosti donosov sta utemeljila Cotta ali Hartig šele ob koncu 18. stoletja). Schneiderjev načrt je v bistvu obnovljen Flameckov načrt na povsem enakih izhodiščih, ažurirano je bilo le stanje gozdov in sestojna karta. Pri obeh načrtih se je pri izmeri uporabljalo okularne cenitve.

Več enotnosti pri gozdnogospodarskem načrtovanju je prinesla leta 1873 sprejeta instrukcija za urejanje državnih gozdov, na podlagi katere so bila izdelana podrobnejša navodila za urejanje gozdov²¹. Ta je predpisala zlasti geodetsko razmejitev in izmero, razdelitev in kartiranje, razdelitev obratovalnih razredov, vsebina načrtov in izračun donosa oz. etata, ki je temeljil na Avstrijski kameralni taksi, spremljanje gospodarjenja ter organizacijo urejevalske službe. Od takrat so bili načrti narejeni po enotnem konceptu, ki so mu sledili tudi italijanski načrti med obema vojnoma (opisi gozda so bili celo na istih obrazcih, ki so bili le prevedeni). Obnove načrtov pa so se vršile vsakih 10 let (razen kratkih prekinitev zaradi vojn). Med obema vojnoma so Italijani izboljšali le izmero sestojnih parametrov, saj so vsakokrat polno ali na vzorčnih ploskvah premerili najprej 47 %, v drugem načrtu pa 28 % gozdov, medtem ko so avstrijski načrti temeljili na okularnih cenitvah in preverbami z bilančno metodo.

Po vojni sprva ni bilo bistvenih razlik pri metodah izmere in načrtovanju ukrepov v gozdu. Usmeritve so bile podane po obratovalnih razredih. Bistveni napredek pri sonaravnejšem gospodarjenju je pomenilo usmerjanje gospodarjenja po gospodarskih razredih glede na ekologijo in proizvodno sposobnost rastišč, ki je bilo vpeljano v načrtu leta 1983. V prvem načrtu po vojni so polno premerili 38 %, v drugem 46 %, v tretjem pa le še 33 % gozdov. Podatki so bili vse manj zanesljivi, zato je uvedba kontrolne vzorčne metode pred dvajsetimi leti pomenila novo kvaliteto pri analizi stanja gozdov (zgoščena mreža pokriva kar 84 % gozdov v GGE). Hkrati so postali načrti bolj kritični do modela enodobnega gozda, splošna etatna formula pa je ostala le kot pripomoček pri določanju etata. Z gotovostjo lahko rečemo, da so proizvodno in ekološko funkcijo (tako ali drugače) upoštevali vsi načrti doslej, medtem ko je bil večji poudarek na socialnih funkcijah šele v zadnjih treh načrtih.

V skoraj vseh dosedanjih načrtih je prevladovala poprečna proizvodna doba okoli 135 let in pomladitvena doba 15 let. Le v najstarejših načrtih in v enem italijanskem načrtu je bila proizvodna doba 120 let in pomladitvena doba 10 let, kar je odločno prenizko za gozdove visokega krasa. V predprejšnjem načrtu je bila proizvodna doba okoli 140 in pomladitvena doba 22 let. V pričujočem načrtu, ki je izdelan na podlagi območnega načrta in poenotenih izhodišč na nivoju Slovenije, je bila določena nekoliko nižja proizvodna doba (v poprečju 135 let) in višja pomladitvena doba (25 let). Zaradi pogostih napak lesa v višjih starostih je potrebno prej uvajati v obnovo, zaradi težav pri pomlajevanju pa je prav, da je pomladitvena doba daljša.

Preglednica 47/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	80,0	86,8	95,4	89,2	91,3	90,4	111,8	95,6	93,5	79,6	82,7	90,2	87,0
Listavci	80,0	86,6	92,6	94,7	84,0	89,1	97,8	82,0	75,0	68,2	52,9	79,3	81,6
Skupaj	80,0	86,6	93,3	92,7	88,5	89,6	101,6	85,9	81,2	73,3	73,4	83,6	83,8

Lesna zaloga se je pri iglavcih precej znižala v vseh debelinskih razredih, Prav tako pri listavcih. Pomembna je tudi ugotovitev, da opazen precejšen padec prirastka, razen pri nižjih debelinskih razredih iglavcev. Zaradi tega se je tudi lesna zaloga kljub precejšnji akumulaciji zmanjšala.

Kontrolni izračun je bil opravljen le skupaj za GGE, saj je celotna GEE v državni lasti.

²¹ Razmejitev, izmera in ureditev državnih in zakladnih gozdov, Dunaj 1885 (Predel. V. Mikuletič).

Preglednica 48/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge

	Iglavci (m³)	Listavci (m³)	Skupaj (m³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	614.117	1.147.263	1.761.380
Prirastek (letni*10)	120.652	185.317	305.969
Sečnje po evidenci	133.080	122.027	255.107
Pričakovana zaloga	601.689	1.210.553	1.812.242
Ugotovljena zaloga	554.929	1.021.830	1.576.759
Indeks % (ugotovljena LZ/pričakovana LZ)	92,2	84,4	87,0

5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

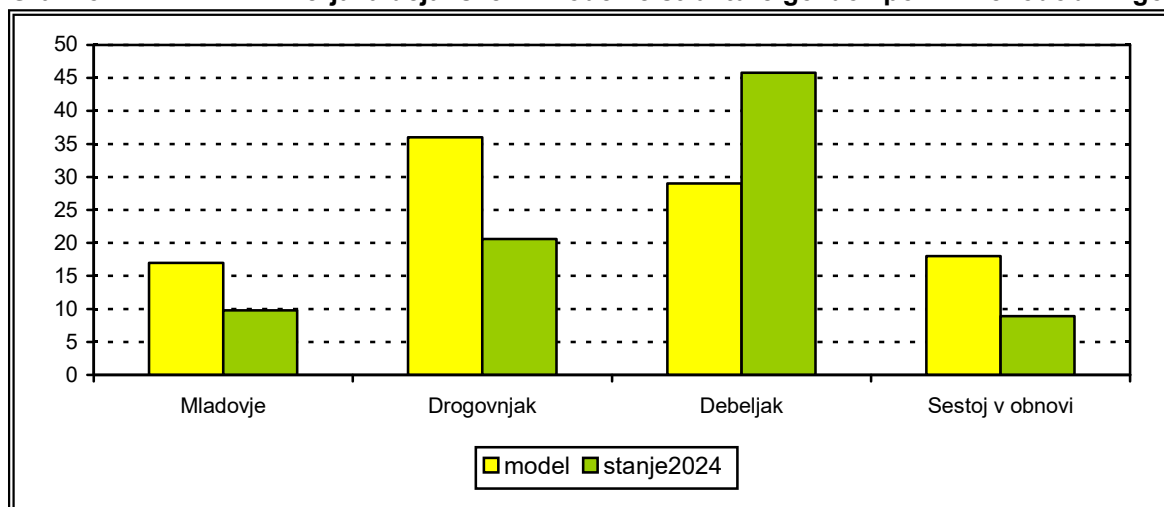
5.2.1 Presoja trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Preglednica 49/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran	Trajanje	Delež	Modelna	
	ha	%	%	let	%	ha	%
Mladovje	463,2	9,8	11,5	23	17	683,15	-5,5
Drogovnjak	973,99	20,6	24,2	49	36	1446,66	-11,8
Debeljak	2.163,20	45,8	53,8	39	29	1165,37	24,8
Sestoj v obnovi	418,12	8,9	10,4	24	18	723,33	-7,6
RAZNOMERNO (sk-gnz)	663,07	14					
Grmičav gozd	40,83	0,9					
Skupaj	4.722,41	100	100,0	135		4018,51	

Opomba: v preglednico so vključeni večnamenski gozdovi.

Model smo določili na podlagi izhodiščnih modelov za pripravo ON 2021-2030, ki so temeljili na strokovnih podlagah ZGS, izdelanih za potrebne območnih načrtov. Za raznomerne gozdove smo si pomagali tudi s starejšimi izhodiščnimi modeli, ki so se pripravili ob obnovi prejšnjih ON (Veselič in sod, 2000). Uporabili smo podatke za vse gospodarske gozdove s skupinsko postopnim gospodarjenjem (brez varovalnih gozdov in gozdnih rezervatov), ločeno za enodobne in raznomerne gozdove.

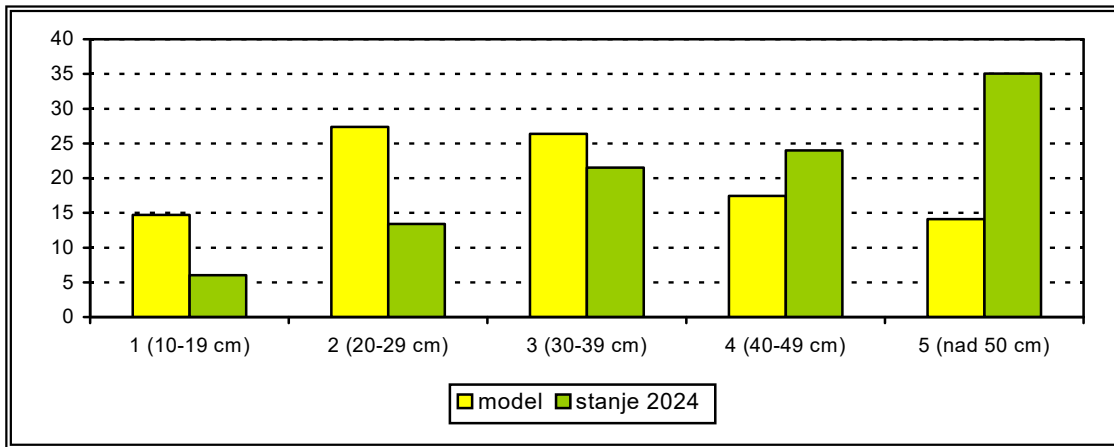
Grafikon 4/D-PRF: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po RF v enodobnih gozdovih

V GGE je v večnamenskih gozdovih kar 4018,51 ha **enodobnih gozdov**. Primerjava razvojne strukture gozdov po razvojnih fazah v enodobnih gozdovih kaže na pomanjkanje mlajših razvojnih faz in pomlajencev, ki jih je v primerjavi z modelnim stanjem premalo. Delež

debeljakov je prekomeren. Ob načrtnem nadaljevanju in zaključevanju obnove bo povečan delež mladovij v bodoče lahko vodil k uravnoteženju razvojnih faz. Pri zagotavljanju trajnosti enodobnih gozdov je ključnega pomena previdno uvajanje v obnovo v debeljaki, nadaljevanje in zaključevanje obnove v pomlajencih ter redno izvajanje negovalnih del (obžetev, nega mladja) v mladovju oz. na pomladku. Neustrezne svetlitvene in končne sečnje ali odsotnost negovalnih del na pomladku/mladovju vodijo do zapleveljenja, neustrezne mešanosti drevesnih vrst ter slabih zasnov v mlajših razvojnih fazah. Če za izvajanje ustreznih ukrepov ni posluha, je torej smiselno debeljake zadrževati pred obnovo ter jih na ta način ohranjati.

Proizvodna doba v enodobnih gozdovih je 130-150 let, v povprečju okrog 135 let, pomladitvena pa okrog 20 let, trenutna LZ znaša 334 m³/ha. Na podlagi presoje trajnosti je generalna usmeritev v enodobnih gozdovih uvajanje debeljakov v obnovo ter zaključevanje obnove v ustrezno pomlajenih sestojih v obnovi.

Grafikon 5/D-PDR: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po debelinskih razredih v raznomernih gozovih

Porazdelitev lesne mase v **raznomernih gozdovih** je precej zamaknjena v najdebelejši debelinski razred. Poprečna lesna zaloga je 370 m³, kar kaže na zastaranje teh sestojev. Zato je poglobitveni ukrep nega raznomernih sestojev s poudarkom na pomlajevanju in uravnavanju debelinske strukture raznomernih sestojev.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

V GGE daleč prevladuje prva stopnja poudarjenosti lesnoproizvodne funkcije, ki v pogojih večnamenskega gospodarjenja naj ne bi bila v nasprotju z ostalimi funkcijami. Vendar pa so se zahteve v zadnjem desetletju pri nekaterih funkcijah precej povečale, zato so posamezni konflikti postali že skoraj stalnica.

V preteklosti je občasno že prihajalo do konfliktov pri gradnji ali posodabljanju gozdnih prometnic zaradi domnevnega ogrožanja posameznih ogroženih vrst, kljub dobremu sodelovanju z Zavodom za varstvo narave in kljub vse zahtevnejšim postopkom preverjanja pred izdajo posameznega dovoljenja. Ocenjujemo, da je to posledica pomanjkljivih konkretnih informacij o rastiščih posameznih ogroženih vrst znotraj institucij, ki vodijo konkretne postopke, ter nedodelanosti meril glede ogroženosti posamezne vrste. Upamo, da se bo to izboljšalo s pripravljenim notranjo conacijo varovanih območij, ki bo boljša podlaga za posamezne odločitve. Pomanjkljive pa so še vedno informacije o konkretnih gnezdiščih in rastiščih ogroženih vrst, saj brez njih ni mogoče upoštevati posameznih določb naravovarstvenih smernic in Pravilnika o varstvu gozdov o prilagojenem gospodarjenju in časovnih omejitvah pri sečnji in spravilu.

V preteklosti je bil v Trnovskem gozdu povečan delež gozdnih rezervatov, znotraj gospodarskih gozdov pa je bilo dodatno izločeno okoli 295 ha ekocelic oziroma zatočišč. Na drugi strani pa bo potrebno intenzivirati gospodarjenje za doseganje večje vrednostne proizvodnje, saj so zaradi zamujenih obnov v preteklih desetletjih napake lesa večje, vrednost lesa pa se zmanjšuje.

V krepitev socialnih funkcij je bilo v preteklosti, kljub temu da ni zagotovitev stalnih sredstev, narejeno kar veliko (glej poglavje 3.1.2) tako s strani ZGS, kot tudi drugih institucij in društev. S postavitvijo infrastrukture se je sledilo predvsem cilju, da bi obiskovalce usmerjali v zanimiva in tudi primerna območja za obisk, manj pa na območja, ki zaradi poudarjene biotopske funkcije večji obisk ni primeren.

6 CILJI, USMERITVE IN UKREPI

6.1 Splošni cilji

Splošni gozdnogospodarski cilji v GGE so naslednji:

- Povečanje prihodka od lesa in zaposlitev. Pogoj za to je večji delež vrednostne proizvodnje in ustrezna vlaganja v gozdove (gojitvena dela, gozdne prometnice). Povečati kakovost gozdnih sortimentov s pravočasno obnovo sestojev in z intenzivno nego mlajših sestojev.
- Ohranjanje narave je vse pomembnejši sestavni del večnamenskega gospodarjenja, saj je večina teh gozdov na varovanih območjih. Čeprav to samo po sebi ne znižuje intenzivnosti gospodarjenja, pa je načrtovanje in izvajanje del v gozdovih vse zahtevnejše in vse občutljivejše. Ohraniti ustrezen delež jelke ter zagotoviti stabilen delež iglavcev v GGE. Povečati stabilnost sestojev in delež skupinsko raznodobnih sestojev. Zagotoviti naravno pomlajevanje.
- Ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov ter zagotavljanje ustreznega okolja za prostoživeče divje živali nasploh je še zlasti pomembno na varovanih območjih. Spremljati in zagotoviti je potrebno usklajenost med divjadjo in prehranskimi možnostmi gozdnega prostora, povečati ustreznost habitatov in ohraniti oziroma povečati biotsko raznolikost Trnovskega gozda. Z implementacijo ustreznih ukrepov okrepiti požarno varstvo na območju požarno najbolj ogroženih gozdov.
- Usklajena raba gozdov zaradi vse večjega pomena rekreacijske in turistične funkcije. Zagotoviti večjo usklajenost ekoloških in socialnih funkcij gozda in tako posredno omogočiti razvoj tega območja v trajnostni turizem. Poleg gozdarske spodbujati tudi ostale rabe gozdov (čebelarjenje, nabiralništvo, rekreacija, turizem).
- Varstvo in ohranjanje narave: Gospodarjenje (tudi z gozdovi) je omejeno s predpisi, ki veljajo za posamezna zavarovana območja in je podrejena varstvu narave.
- Izboljšanje varovalne sposobnosti gozdov, ki je na območju zavarovanih gozdov še posebej poudarjena. Med zavarovane gozdove spadajo tudi varovalni gozdovi. Poleg tega so tudi druga zavarovana območja z večjim deležem gozdov s poudarjeno varovalno funkcijo.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Glavne usmeritve za doseg ciljev, opredeljenih v poglavju 6.1., so:

- Ostarele bukove sestoje previdno uvajati v obnovo ter spodbujati dosledno izvajanje potrebnih gojitvenih del na pomladku in v mladovjih s ciljem pospeševanja bukovih gozdov.
- Nadaljevanje izravnave zgradbe sestojev s poudarkom na pomlajevanju starejših, zlasti bukovih sestojev slabe kvalitete in jelovih sestojev slabe vitalnosti ter intenzivno negovanje srednjedobnih sestojev s poudarkom na stojnosti sestojev.
- Osnovna usmeritev z vidika pomlajevanja je naravno pomlajevanje, saj umetni nasadi predstavljajo preveliko tveganje za razvoj teh sestojev. Jelko se bo ohranjalo z oblikovanjem ekoloških oken (okno za ohranjanje jelke zagotavlja ustrezen način gospodarjenja z gozdovi, uravnavanjem populacije odstrela rastlinojedih vrst ter čakanjem na ustrezno nasemenitveno leto v povezavi z ugodnimi ostalimi ekološkimi vplivi).

- Jelki bo potrebno pomagati tudi z umetnim pomlajevanjem in skupinsko zaščito naravnega mladja z ograjo. V skrajnih primerih zmanjšanje deleža jelke uravnavati s povečanjem deleža smreke.
- Na območju varovalnih gozdov morajo biti vsi ukrepi usmerjeni v krepitev varovalne funkcije v smislu zagotavljanja trajne pokrovnosti tal – k temu spada tudi obnova zastarčenih sestojev.
- Ohranjanje minoritetnih drevesnih vrst (mokovec, jerebika ...). Ter pospeševati medovite drevesene vrste (lipa in lipovec,...)
- Ohranjanje deleža debelejšega odmrlega drevja tudi zunaj gozdnih rezervatov, oblikovati zavetišča (ekocelice) v starejših vitalnih jelovih jedrih (do 40 ha), povečati delež naravi prepuščenih sestojev v zaprtih sestojih in sestojih s poudarjeno varovalno in biotopsko vlogo. V dvoslojnih sestojih lahko puščamo habitano drevje, ki bi v primeru poseka uničilo spodnji sloj – letvenjak)
- Gradnja novih in redno vzdrževanje obstoječih prometnic. Nove prometnice se gradi v zaprtih predelih, predvsem tam kjer se je v preteklosti zanašalo na konjsko spravilo.
- Na območjih Nature 2000 gospodarjenje skladno z naravovarstvenimi smernicami.
- Usmerjanje vse večjega števila obiskovalcev na urejene točke in koridorje, ki so usklajeni z biotopsko funkcijo. Zlasti je potrebno povečati število oz. dolžino ustrezno trasiranih in označenih poti, nekatere dosedanje neustrezno markirane pa je potrebno preusmeriti.
- Aktivno sodelovanje javne gozdarske službe z vsemi izvajalskimi podjetji in predstavniki lastnikov (SiDG), za zagotavljanje višje kvalitete izvedbe del. Pri izvajanju del v gozdovih uporabljati ustrezne stroje in opremo ter čas izvajanja del prilagoditi poudarjenim ekološkim in socialnim funkcijam gozda.
- Pri vseh ukrepih upoštevati morebitno poudarjenost ekoloških in socialnih funkcij. S postavitvijo ustrezne infrastrukture usmerjati obisk na manj občutljiva območja ter krepiti zlasti rekreacijsko in turistično funkcijo gozda.
- Redno komunicirati ter zavzeti aktivno vlogo pri reševanju konfliktov med različnimi interesnimi skupinami in uporabniki gozdnega prostora (lastnik, občina, lovška družina, društva, ...)

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Poudarjenost posameznih funkcij gozdnega prostora je podrobno predstavljena v poglavju 2 (strani 25-36). Najbolj je pereče prekrivanje ekoloških, socialnih in proizvodnih funkcij na območjih z veliko pestrostjo živalskih in rastlinskih vrst ali habitatnih tipov ter na območjih z visokim obiskom obiskovalcev in raznoliko rabo gozdnega prostora. Gre zlasti za območja, kjer so na prvi stopnji poudarjene dve ali vse tri skupine funkcij. V GGE so večji gozdni predeli v katerih je izražena konfliktnost funkcij, predvsem v predelu ob glavnih cestah Predmeja-Lokve, Polomova rajda-Čaven-Selovec-Krnica, Krnica-Smrečje-Mala Lazna, Mala Lazna-Smrekova draga in Nagnovec-Smrečje. Konfliktnost funkcij je tudi povsod okrog vasi in zaselkov, ki so na GGE. V zimskih mesecih pa predvsem na južnih obronkih Trnovskega gozda.

Za krepitev vseh funkcij ob sočasni usklajeni rabi gozdnega prostora je potrebno upoštevati v nadaljevanju navedene usmeritve za posamezne funkcije gozdov. Vanje so v tem in drugih poglavjih tega GGN vgrajene tudi usmeritve, pridobljene s strani pristojnih naravovarstvenih, kulturnovarstvenih in vodarskih institucij. Z navedenimi usmeritvami želimo poleg krepitve funkcij tudi usmerjati časovno in prostorsko razporeditev posameznih dejavnosti ter se na ta način izogniti konfliktom med različnimi uporabniki gozda in gozdnega prostora.

FUNKCIJA VAROVANJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ IN SESTOJEV (VAROVALNA FUNKCIJA)

- Ukrepi v teh gozdovih so omejeni na krepitev varovalne funkcije – dopustni so sanitarna sečnja, sanacije žarišč in usadov in malopovršinska obnova sestojev v smislu krepitve

varovalne vloge gozda. Ukrepi morajo biti premišljeni ter prilagojeni sestojnim in terenskim razmeram.

- Drugi posegi v ta prostor niso dovoljeni, če bi bila ob njihovi izvedbi okrnjena varovalna vloga gozdov. V kolikor so izločene vse druge možnosti, morajo biti tovrstni posegi v varovalnih ali mejno varovalnih gozdnih predelih izvedeni na podlagi strokovne presoje. Uporablja naj se bager namesto buldožerja in pnevmatsko kladivo namesto razstreliva.
- Skozi varovalni gozd je dopustno vzdrževati obstoječe poti ter ohranjati značilne poglede (vedute), ki se sicer zaraščajo, če to ne ogroža varovalne in biotopske funkcije.
- Pri posegih je potrebno upoštevati tudi druge vloge varovalnih gozdov (hidrološko, biotopsko, f. varovanja naravnih vrednot ...), pri čemer se upoštevajo primerjalno strožji režim in smernice.
- upoštevati je potrebno tudi usmeritve v poglavju 6.2.4

HIDROLOŠKA FUNKCIJA

Usmeritve za krepitev hidrološke funkcije izhajajo iz Zakona o vodah (ZV-1)²² in so obširno predstavljene v Usmeritvah (2020)²³, ki jih je izdala Direkcija Republike Slovenije za vode in so kot sestavni del arhivskega dela GGN dostopne na ZGS, OE Tolmin. V nadaljevanju povzemamo bistvene določbe in predpise, ki jih je potrebno upoštevati pri rabi in drugih posegih v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih v gozdu in gozdnem prostoru. Rabo in posege je treba načrtovati in izvajati tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov ter naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov.

V kartnem delu prostorskega načrta (karta 7) je prikaz posameznih s hidrološkega vidika pomembnih območij. Omejitve in prepovedi za izvajanje dejavnosti na teh območjih so določene s posameznimi členi ZV-1:

- **Vodna in priobalna zemljišča**²⁴ so opredeljena v 11. in 14. členu ZV-1, meje vodnega zemljišča tekočih voda pa še podrobneje v Pravilniku (2006)²⁵. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Na vodnih in priobalnih zemljiščih ter na območjih presihajočih jezer, razen za izjeme, določene s 37. členom ZV-1, ni dovoljeno posegati v prostor. Značilnosti dejavnosti in posegov, ki so na teh območjih prepovedane, določata 68. in 84. člen ZV-1. Prepovedano je odlaganje in pretovarjanje nevarne snovi v trdni, tekoči ali plinasti obliki, odlaganje ali odmetavanje odkopnih ali odpadnih materialov ali drugih podobnih snovi ter odlaganje odpadkov. Poleg tega so prepovedani tudi dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč, zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda, ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja ter onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.
- Značilnosti prepovedanih dejavnosti in posegov na **poplavnih območjih**, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča, so opredeljene v 86. členu ZV-1. Prepovedane so vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Načrtovani posegi morajo biti poleg tega usklajeni s pogoji in omejitvami iz Uredbe (2008)²⁶. Ohraniti je potrebno obstoječe retenzijske površine, ureditve pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

²² Zakon o vodah. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20

²³ Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Direkcija RS za vode. Ljubljana

²⁴ Zunanja meja na vodah 1. reda je 15 metrov na območjih naselij in 40 m zunaj območij naselij od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda in na ostalih celinskih vodah, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo, pa 5 m od vodnega zemljišča, priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. V GGE med vode 1. reda sodi le reka Vipava, ostale vode sodijo v 2. red.

²⁵ Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda. Uradni list RS, št. 129/06

²⁶ Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20

- Prepovedi na **erozijskih območjih**, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske ali bočne erozije, določa 87. člen ZV-1. Prepovedano je poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov, ogoljevanje površin, krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije, zasipavanje izvirov, nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih, omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer, odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov, zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom, odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge ter vlačenje lesa. Znotraj **potencialnih erozijskih območij**, ki so prikazana na karti 7, se po presoji javne gozdarske službe na območjih, kjer dejansko obstaja možnost erozije, uveljavi režim gospodarjenja z gozdovi, ki velja za erozijska območja.
- Na **plazljivem območju** lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Prepovedi opredeljuje 88. člen ZV-1. Prepovedano je zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč, poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode, izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča, ter krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč. Na plazljivih območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ...) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti usklajeni s področjem upravljanja z vodami in celovito sistematično upravljanja in urejanja voda.
- Na **plazovitih območjih** je prepovedano krčenje gozdov, izravnavanje terena ter preusmerjanje snežnih plazov iz ustaljenih naravnih poti na porasla, labilna ali drugače ogrožena zemljišča.
- Na **vodovarstvenih območjih** (skladno s 74. člen ZV-1 jih določi vlada) je treba pri načrtovanju posegov dosledno upoštevati Pravilnik (2004)²⁷ ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi, sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

FUNKCIJA OHRANJANJA BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI

Z namenom ohranjanja ali doseganja ugodnega stanja ključnih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst so za načrtovanje in rabo naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti v prostoru posebej določene varstvene usmeritve za **EPO in območja Natura 2000**, v katerih je poleg splošnih potrebno upoštevati še nekatere konkretnije gozdnogospodarske usmeritve, ki veljajo za celoten gozdni prostor. Vse prispevajo h krepitvi funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, povzete pa so po Naravovarstvenih usmeritvah (Fučka, 2022). Slednje so v celoti dostopne na sedežu ZGS, OE Tolmin. Usmeritve se smiselno nanašajo na vrste in habitatne tipe, ki so predstavljeni v **preglednicah 14 in 15 na straneh 33 in 35**.

- Ohranja naj se rastišču primerna drevesna sestava gozdnih združb, v spremenjenih ali izmenjanih sestojih pa naj se gospodarjenje z gozdovi usmeri k vzpostavljanju rastišču primernejše drevesne sestave.
- Spodbuja naj se naravno pomlajevanje. V kolikor je potrebna obnova s sadnjo, naj se tudi pri sadnji vzpodbuja naravno sestavo gozdnih združb (sadle se ne izvaja z vnašanjem tujerodnih vrst in sadik neustreznih provenienc).

²⁷ Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16

- Ohranja naj se vsaj 3 % mrtve lesne mase od celotne lesne zaloge. Izboljša naj se debelinska struktura odmrlega in odmirajočega drevja v prid debelejšemu drevju B in C razširjenega debelinskega razreda.
- Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin.
- Na območja Natura 2000 naj se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.
- Ohranja se gozdne otoke, skupine odraslega drevja in vegetacijske pasove v kulturni krajini.

V območju Natura 2000 sta posebej izločeni tudi **dve notranji upravljavski coni**, ki sta prikazani na karti št. 6 v kartnem delu GGN in za kateri veljajo dodatne usmeritve.

Cona A – območje belohrbtega in triprstega detla (4112 ha)

VRSTE/HT: belohrbti detel (*Dendrocopos leucotos*), triprsti detel (*Picoides tridactylus*)

OPIS CONE: Cona A obsega najbolj ohranjene jelovo bukove gozdove in bukove sestoje vključujoč gozdne rezervate. Cona je nastala z modeliranjem – za triprstega detla so vključeni gozdni sestoji z deležem smreke in jelke nad 50% za belohrbtega detla pa gozdni sestoji z deležem bukve nad 50% (razvojne faze drogovnjak, debeljak, sestoji v obnovi ter raznomerni sestoji). Cona je namenjena zagotavljanju ustreznega habitata za triprstega in belohrbtega detla. Po dostopnih podatkih je bil triprsti detel največkrat zabeležen na območju Smrekove drage, v okolici Paradane in Velikega Bukovca, ter posamezno na več lokacijah, belohrbti detel pa je bil največkrat zabeležen v gozdnem rezervatu Golaki-Smrekova draga ter v predelih proti Velikemu Bukovcu in Poldanovcu. Obe vrsti ogrožajo: odpiranje zaprtih gozdov in povečevanje intenzitete gospodarjenja ter odstranjevanje odmrlega in propadajočega drevja. V coni želimo vzpostaviti velik delež sestojev z odraslim drevjem ter nadstandardni delež mrtvega lesa - program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje od 2023 do 2028 določa, da se v notranji coni triprstega detla pušča vsaj 5 % odmrle in odmirajoče biomase, za belohrbtega detla velja še varstveni cilj, da je vsaj vsaj 50% odmrle in odmirajoče biomase v razširjenem debelinskem razredu B in C.

USMERITVE:

- V modelnem in ciljnem stanju strukture gozdov po razvojnih fazah naj se ohranja (in dolgoročno načrtuje) najmanj 50 % delež sestojev z odraslim drevjem (razvojne faze debeljak, raznomerni sestoji, sestoji v obnovi in prebiralni gozdovi).
- Ohranja naj se visok delež mrtve lesne mase iglavcev in listavcev (vsaj 5 % lesne zaloge stoječega odmrlega drevja, vsaj 50% nad 30 cm premera predvsem). V ta namen naj se izloča vsaj 5 -7 odmrlih in odmirajočih stoječih dreves/ha s prevladujočim drevjem premera nad 30 cm oz. nad 50 cm.
- V primeru zamujenih jeder napada podlubnikov, kjer ni več nevarnosti širjenja podlubnikov na okoliško drevje, naj se pušča del odmrlih smrek s poudarkom na smrekah z vsaj 20 cm premera. Vsa drevesa, ki se jih v gozdu pusti kot odmrlo biomaso, naj se ustrezno označi in evidentira, da se pri poseku ne odstranijo.
- V primeru naravnih nesreč naj se znotraj cone pušča posamezna še stoječa, poškodovana drevesa listavcev (z majhno ekonomsko vrednostjo).
- Na težko dostopnih območjih, območjih z manjšo ekonomsko vrednostjo, po grebenih in drugih območjih s primernimi sestoji (več odmrle in odmirajoče lesne mase), naj se določijo območja, z manjšo intenziteto gospodarjenja, ter naj se načrtuje ekocelice brez ukrepanja
- Znotraj cone naj se ohranjajo dolge proizvodne dobe (daljše od 120 let).
- Obstoječim gozdnim rezervatom naj se določi varstveni pas, ki ni ožji od ene sestojne višine, v katerem se gospodari z najmanjšo možno intenziteto.
- V coni naj se ne izvaja velikopovršinskih sečenj.
- Neselektivnih kemičnih sredstev za zatiranje škodljivih organizmov v gozdu naj se ne uporablja.

Cona B – kisloljubna smrekovja (171 ha)

VRSTE/HT: Kisloljubni smrekovi gozdovi od montanskega do alpskega pasu (*Vaccinio-Piceetea*)

OPIS CONE: Habitatni tip se pojavlja v mraziščih – v največji meri v Smrečju, Avški lazni in Mali lazni. V sestoji prevladuje smreka, primešani pa so ji jelka, bukev in gorski javor. V izrazitejših delih mrazišč so prisotni čisti smrekovi sestoji z značilnim habitusom smrekovih dreves. V teh predelih se pomlajuje le smreka. Regeneracija sestoja je počasna. Sestoj je potrebno obnavljati po naravni poti tako, da se podmladku zagotovi optimalne pogoje (toplota, svetloba).

USMERITVE:

- V kisloljubnih smrekovih sestojih (mrazišča) naj se pri gospodarjenju upošteva ekstremne razmere (daljše proizvodne in pomladitvene dobe, ostanejo naj vsaj takšne kot v prejšnjem ureditvenem obdobju, torej 145-155 let, pomladitvena doba 30 let).
- Pomlajevanje naj poteka po naravni poti.
- Zaradi preprečevanja prevelikih poškodb na tleh (ki so v mraziščih mehka) naj se v mraziščih ne izvaja strojne sečnje in prevozov z zgibnikom (izjema je delo v snegu, ko so tla globoko zamrznjena).

Cona C– južni rob Trnovskega gozda (177ha)

VRSTE/HT: planinski orel (*Aquila chrysaetos*), kačar (*Circaetus gallicus*), sršenar (*Pernis apivorus*), podhujka (*Caprimulgus europaeus*)

OPIS CONE: Cona zajema pobočja Črne skale, območje južno in jugozahodno od Bavčarjevega zavetišča na Čavnu ter območje jugovzhodno in jugozahodno od Selovca. Zahodni del cone (pod Selovcem) se v veliki meri pokriva z varovalnimi gozdovi, pretežen del cone pa je v tudi krajinskem parku Južni obronki Trnovskega gozda. Bistveno v coni je preprečevanje motenj, ki bi ovirale gnezdenje planinskega orla.

USMERITVE:

- Gradnja gozdnih prometnic - gozdnih cest, vlak in protipožarnih presek je na velikem delu cone neprimerna, zaradi pojavljanja gnezdišč varovanih vrst ujed in sov - kačarja, sršenarja, velike uharice in planinskega orla (odseki 15064B, 15066A, 16014A in 16014B). Pred vsakim posegom odpiranja prostora z gozdnimi prometnicami je potrebno že v idejni fazi vključiti Zavod RS za varstvo narave (v kolikor se pokaže, da bi takšen poseg negativno vplival na navedene varovane vrste, se posega ne izvede).
- Sečnja in spravilo lesa naj se znotraj cone izvaja izven časa gnezdenja varovanih vrst ujed. Dela se lahko izvajajo od 1. septembra do 31. decembra.

REKREACIJSKA, TURISTIČNA, POUČNA IN ESTETSKA FUNKCIJA

- Z malopovršinskimi ukrepi je treba zagotavljati pestrejšo zgradbo sestojev, ohranjanje zanimivih dreves ter skalnih in drugih geomorfoloških tvorb v gozdu. Ohranjati je treba drevesa izjemnih dimenzij.
- Uporaba prijaznejših tehnologij pri gradnji in spravilu lesa – bagra namesto buldožerja, pnevmatskega kladiča namesto razstreliva.
- Dosledno in sprotno izvajanje sečnega reda, zlaganje kupov vej in sečnih ostankov na primernih mestih, kjer ne ovirajo prehodnosti po obstoječih poteh in estetskega izgleda ob njih.
- Izvajati reden nadzor in po potrebi sanitarno sečnjo s poudarkom na drevesih, ki ogrožajo obiskovalce.
- Ustrezno informirati souporabnike gozdnega prostora o gozdnogojitvenih ukrepih in gozdnih gradnjah, z opozorilnimi in informativnimi tablam označiti delovišča.
- Usmerjati obisk z urejanjem, vzdrževanjem in nadgradnjo rekreacijske, poučne in turistične infrastrukture, namenjene obiskovalcem gozda (sprehajalne poti, usmerjevalne, izobraževalne in obveščevalne table, počivališča, igrala za otroke ...)
- Redno strokovno izobraževati in usposablјati kader, ki je odgovoren za vodenje ekskurzij in skupin po gozdnih učnih poteh.

FUNKCIJA VAROVANJA NARAVNIH VREDNOT

Naravne vrednote (NV) v GGE so uvrščene v eno ali več zvrsti NV in so predstavljene v preglednici 14/D-NV na strani 38. Pri gospodarjenju z gozdovi na območjih poudarjene funkcije varovanja NV je potrebno upoštevati usmeritve za posamezno zvrst NV, ki so podane v Naravovarstvenih smernicah (Fučka, 2023). V skladu z Zakonom o ohranjanju narave (ZON)²⁸ in drugimi področnimi predpisi je potrebno pred prostorskimi posegi na območju NV pridobiti naravovarstvene pogoje in naravovarstveno soglasje.

Za krepitev funkcije varovanja NV je potrebno upoštevati konkretne varstvene usmeritve, ki veljajo za posamezno NV, območja pričakovanih NV in zavarovana območja (ZO). Na ZO je potrebno upoštevati varstveni režim, ki ga določa Odlok (1985)²⁹, poleg tega pa še dodatne usmeritve v spodnji preglednici.

Preglednica 50/D-NV: Usmeritve za območja naravnih vrednot

ID	IME	USMERITEV
176 V	Golaki	Gozd naj se prepušča naravnemu razvoju. (Celotna naravna vrednota sovпада z zavarovanim območjem)
108	Smrekova draga	Gozd naj se prepušča naravnemu razvoju. (Celotna naravna vrednota sovпада z zavarovanim območjem)
173	Mala Lazna	- Ohranjajo naj se travniške površine, predvsem tiste na JZ obrobju – rastišča Kochovega svišča). Skladiščenje lesa naj se vrši na sedanjih lokacijah (neposredno ob gozdni cesti). Travnike naj se kosi po 30.6. - V gozdu, ki obkroža travniške površine, naj se gospodari prilagojeno mraziščnim razmeram (daljše proizvodne in pomladitvene dobe, obnova naj se vrši na način, da se zagotovi iglavce tudi v mladju).
289 V	Smrečje - mrazišče	Na območju naravne vrednote naj se gospodari prilagojeno mraziščnim razmeram (daljše proizvodne in pomladitvene dobe, obnova naj se vrši na način, da se zagotovi iglavce tudi v mladju). Del NV je gozdni rezervat – v tem delu se gozd prepušča naravnemu razvoju.
3901	Bukovec	Gozd naj se prepušča naravnemu razvoju. (Celotna naravna vrednota sovпада z gozdnim rezervatom).
4287	Kozje stene	Na celotnem območju NV naj se ohranjajo geomorfološki pojavi (prepadne stene, brezna). Zaradi navedenega naj se gozdnih prometnic ne gradi na območju geomorfoloških pojavov, posekanega lesa naj se ne vlači preko brezen.
33 V	Južni obronki Trnovskega gozda	Na celotnem območju NV naj se ohranjajo geomorfološki pojavi. Zaradi navedenega naj se gozdnih prometnic ne gradi na območju geomorfoloških pojavov, predvsem skalnih osamelcev, melišč, naravnih mostov in brezen. (Hladnikovko najdemo na kamnitih traviščih, v skalnih razpokah, na meliščih ter v vrzelastih sestojih črnega bora. Gospodarjenje z gozdom v obravnavani enoti nima vpliva na njeno stanje)
3194	Črni Školj	- V okolici Črnega Školja naj se na površini 1 ha okoli gnezda ne izvaja sečnje in ne gradi novih prometnic - Gozdnogospodarska dela naj se izvajajo izven reproduktivnega obdobja planinskega orla – izvajajo naj se v obdobju od 1. septembra. do 31. decembra. Usmeritev se upošteva na ravni odseka (15064B, 15066A, 16014A in 16014B)

²⁸ Zakon o ohranjanju narave. Uradni list RS, št. 96/04, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb.

²⁹ Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Nova Gorica, Uradno glasilo, št.8/85

ID	IME	USMERITEV
340	Velika ledena jama v Paradani	Gozd naj se prepušča naravnemu razvoju. (Celotna naravna vrednota sovпада z gozdnim rezervatom)
3201	Kozje stene - osamelci	NV je izven gozda. Spravilo lesa iz gozda naj se odmika na takšno razdaljo, da ne bo prihajalo do stika z osamelci.
3189	Konti pod Cingalco	Gospodarjenje z gozdom naj se izvaja izven ožjega območja kont ter izven skalnega pomola med obema kontama.
3197	Selovec - nahajališče fosilov	Gozdne prometnice na območju naj se načrtuje in gradi izven ožjega območja pojavljanja fosilov, zato naj se trase prometnic pred izvedbo uskladi v sodelovanju s pristojno organizacijo za ohranjanje narave.

Na vplivnem območju oz. na površju **nad znanimi rovi podzemnih jam** naj se izvaja takšne vrste gradenj, ki ne poškodujejo podzemelske NV ter ne povzročajo vibracij zaradi eksplozij ali drugih virov. Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se lahko spreminja le v takšnem obsegu, da se ne bistveno spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode. Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na NV, nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, pa se na teh območjih ne pretovarja in skladišči.

Na območjih **pričakovanih NV** (gre pretežno za podzemelske geomorfološke NV na območjih karbonatnih kamnin, idrijske prelomne cone in Goriških Brd) je potrebno izvajalca posega obvestiti o možnosti obstoja NV ter o njegovi dolžnosti, da je morebitno odkritje NV dolžan nemudoma prijaviti pristojni območni enoti ZRSVN.

Pri **gozdnogojitvenem načrtovanju** je potrebno območja NV posebej označiti v gozdnogojitvenih načrtih, sečnosprailne načrte za takšna območja pa uskladiti z ZRSVN.

Evidentirana **izjemna drevesa** je potrebno ohranjanje ter na območjih z visoko stopnjo obiska poiskati in prihraniti nekaj izbranih dreves, ki bi se s časom lahko razvila v izjemna drevesa, pri čemer mora ključno vlogo odigrati revirni gozdar.

Sicer pa se NV lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, mostov, galerij, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se ne spremenijo lastnosti NV oz. da se onemogoči ogrožanje NV. Na NV, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje NV ali njenega dela fizično onemogoči.

FUNKCIJA VAROVANJA KULTURNE DEDIŠČINE

Usmeritve za krepitev funkcije varovanja kulturne dediščine so obširno predstavljene v Usmeritvah (2017)³⁰, ki jih je pripravilo Ministrstvo za kulturo in so javnosti dostopne na spletnem naslovu³¹. V njih so predstavljene splošne varstvene usmeritve in dodatni režimi varstva za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč, vplivnih območij in registrirane dediščine v gozdnem prostoru, ki so v tem GGN navedeni v preglednici 17/D-AN na strani 38.

V nadaljevanju so povzeti režimi varstva po posameznih skupinah kulturne dediščine.

Splošne varstvene usmeritve za območja **kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine** v gozdnem prostoru so naslednje:

³⁰ Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine, Ministrstvo za kulturo. Ljubljana

³¹ https://www.zvkds.si/sites/www.zvkds.si/files/u5/smerice_za_nacrtovanje_gozdnogospodarskih_nacrtov_0.pdf

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti;
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije;
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene;
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhuete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture);
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote;
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena;
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote kulturne dediščine minimalni;

Varstvene usmeritve za **vplivna območja**:

- v vplivnih območjih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov, tako da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- v vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva **arheoloških najdišč**:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
 - odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
 - gospodarsko izkoriščati rudnine oz. kamnine,
 - postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštete nedopustne posege:
 - če ni možno najti drugih rešitev ali
 - če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,

- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- ZVKDS je skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto ZVKDS vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del;
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto ZVKDS, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavnne dediščine, varujejo se:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru;
- območje memorialne dediščine, varujejo se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.
- območje druge dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

Posegi v kulturno dediščino

Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1)³² predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (ZVKD-1, 28. člen),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (ZVKD-1, 31. člen).

Za poseg v objekt ali območje kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo dediščine ali ki dediščino uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS.

³² Zakon o varstvu kulturne dediščine. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg.

Kadar je načrtovan poseg v enoto dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline (ZVKD-1, 31. člen), ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Poleg splošnih varstvenih usmeritev je Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica pripravil tudi Kulturnovarstvene usmeritve za GGN GGE Trnovo (Lah, 2022), katerih povzetek po pojavnosti dediščine v gozdnem prostoru je podan v nadaljevanju:

Posebej podrobne so usmeritve za **območja arheološke dediščine**, ki so v kontekstu gospodarjenja z gozdom najbolj ranljiva:

- Za vse posege v območju dediščine (tudi za sečnjo in spravilo lesa) je potrebno pridobiti kulturnovarstvene pogoje oziroma soglasje pristojne OE ZVKDS. Zemeljski posegi (kot so urejanje novih dostopnih poti, izgradnja novih gozdnih vlak in širitev obstoječih cest, odstranjevanje kamnitih nasipov, suhozidnih struktur ali vleka prek teh itd.), niso sprejemljivi.
- V nujnih primerih (kot je odstranjevanje poškodovanih ali bolnih dreves), ki pomenijo posege v zemljinu so ti pogojno sprejemljivi:
 - Pri spravilu lesa se uporablja le obstoječe gozdne prometnice, vzpostavitev novih gozdnih vlak ali novih gozdnih prometnic ni sprejemljiva.
 - Zbiranje in vleka lesa je pogojno dovoljena le v času, ko so tla zamrznjena in ne mokra in so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalizirani. Prav tako ni dovoljeno kuriti znotraj varovanega območja spomenika, kot tudi ne v neposredni bližini spomenika.
 - Izbira naj se tiste smeri in tehnike poseka ter spravila lesa, ki ne ogrožajo vidnih nadzemnih delov, kot je zid ali suhozidne strukture in ne ogrožajo značilnih obrisov najdišča, kot so terase.
 - Pri sečnji in spravilu lesa ni dovoljeno odkopavati in zasipavati terena ali odstranjevati koreninskega sistema dreves.
 - Ob posegih v zemljinu mora investitor oziroma izvajalec posega zagotoviti predhodne arheološke raziskave po navodilih pristojne OE ZVKDS.
 - V primeru, da se med posegom najde arheološka ostalina, morata investitor in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana ter na mestu in v položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa morata najpozneje naslednji delovni dan obvestiti ZVKDS (prvi odstavek 26. člena ZVKD-1³³).

Pri posegih neposredno ob **naselbinski dediščini** se ohranja gozdni rob. Goloseki in vlake ne smejo biti na izpostavljenih mestih.

Pri posegih neposredno ob **stavbni dediščini** je vse objekte, kjer so zaradi del možne poškodbe, potrebno med deli zaščititi. V neposredni bližini je možna samo sečnja poškodovanih dreves in sanitarna sečnja. Ohranja se prostorski kontekst objekta v gozdu.

Pri posegih neposredno ob (točkovni) **memorialni dediščini** je objekte potrebno fizično zavarovati med izvedbo del. Po končanih delih je potrebno vzpostaviti prvotno stanje ob objektih.

Med **krajinsko/memorialno dediščino** se večinoma uvrščajo območja prve svetovne vojne, kjer zlasti varujemo historične ostaline. Med izvedbo del je potrebno posamezne ostaline in objekte fizično zavarovati, po končanih delih pa vzpostaviti prvotno stanje.

Pri posegih v **vplivno območje** se ohranja gozdni rob. Goloseki in vlake ne smejo biti na izpostavljenih mestih. Izvaja se sanitarna sečnja in redčenje.

³³ Zakon o varstvu kulturne dediščine. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg.

LESNOPROIZVODNA FUNKCIJA

Podrobnejše usmeritve so podane po posameznih RGR v poglavju 9.

FUNKCIJA PRIDOBIVANJA DRUGIH GOZDNIH DOBRIN

- Zaradi nabiralništva je na območju poudarjenosti te funkcije potrebno upoštevati usmeritve, podane za turistično funkcijo.
- Povsod v sestojih, kjer se pojavljajo medovite drevesne vrste (lipa, kostanj, robinija ...), jih je potrebno pospeševati.
- Izvajati je potrebno pašne rede za čebelarjenje.
- Mikrolokacija prenosnih čebeljih panjev se mora prilagajati gospodarjenju z gozdom in drugim rabam gozda.
- V ugodni gobarski sezoni, ko se pojavljajo večje količine gob, naj se opravlja poostren nadzor s strani pristojnih služb.

LOVNOGOSPODARSKA FUNKCIJA

- Pri sečnji in spravilu ter drugih delih v gozdu (trasiranju vlak in žičnic, skladiščenju lesa ipd.) je potrebno upoštevati lovskotehnične in lovskogojitvene objekte v gozdu.
- Pri izvajanju premen je potrebno upoštevati potrebe po ohranitvi grmišč in gozdnih jas za zagotavljanje habitatov prostoživečih divjih živali. Pri tem je potrebno upoštevati smernice lovskogojitvenih načrtov.
- Pri projektnih pogojih je treba upoštevati prehode za prostoživeče divje živali, zatočišča in biokoridorje.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Ukrepe za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali ločimo na biomeliorativne ukrepe in krmljenje. Biomeliorativni ukrepi pomenijo predvsem dela in ukrepe za izboljšanje prehrabne ponudbe za rastlinojedo divjad. Vzdrževanje prepletenosti čistega gozda z grmišči in travniki namreč ugodno vpliva na prehrabne sposobnosti okolja, ker mozaična prepletenost gozdnih in kmetijskih ekosistemov povečuje pretok energije po prvi prehrabni verigi in s tem povečuje ekološko nišo rastlinojedov. Vzdrževanje grmišč in košnja z 27,50 ha so že vključeni v obseg gojitvenih del. Biomeliorativni ukrepi in preprečevalno krmljenje so poleg vzdrževanja številčnosti populacij divjadi ključnega pomena za zniževanje škod po divjadi na gozdnem mladju in se načrtujejo v načrtih za upravljanje z divjadjem.

Posamezna območja grmišč, zlasti na južnem delu enote, bistveno povečujejo prehrabne zmožnosti v mirnih conah in zimovališčih. Le z rednim vzdrževanjem le teh lahko zagotovimo ugodne pogoje zlasti za parkljasto divjad.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom**VAROVALNI GOZDOVI**

Gospodarjenje z **varovalnimi gozdovi na strmih terenih** je usmerjeno v zagotovitev zdravega, stabilnega, raznomerne gozda s prevladujočim deležem srednjedobnih gozdov, ki zagotavlja dolgoročno optimalno zaščito pred škodnimi učinki različnih naravnih nevarnosti (snegolom, vetrolom, žledolom).

Razen za izboljšanje varovalnih učinkov gozda, kot so sanitarne sečnje, sanacije žarišč in usadov, razslojevanje enomerne zgradbe gozda, pomladitev nevitelnih sestojev in podobnih ukrepov naj v varovalnih gozdovih ukrepanja ne bi bilo. Da bi lahko zagotovili nekoliko bolj sproščeno gospodarjenje v predelih, ki imajo mestoma manj poudarjeno varovalno vlogo znotraj površine varovalnega gozda (npr. izteki melišč), so ukrepi tam lahko intenzivnejši.

Trase žičnega spravila naj potekajo poševno na vpadnico, s čimer se prepreči oblikovanje daljših sestojnih odprtih po padnici, ki bi ogrožale varovalno in zaščitno vlogo varovalnih gozdov. Širina tras mora biti 5-10 m, odkazilo okoliškega drevja pa izvedeno posamično, v šopih ali skupinah, s čimer se oblikujejo manjše vrzeli, ki si ne sledijo po vpadnici terena. Ob poseku naj se pušča višje panje (do 1,3 m), s katerimi se ohranja varovalno vlogo gozda.

Kadar gozdovi niso odprti z gozdnimi prometnicami in žično spravilo ni možno, je mogoče izvesti samo posek predebelega in nestabilnega drevja in s tem oblikovati pomladitvena jedra. To drevje je potrebno podirati diagonalno na smer vpadnice terena.

GOZDOVI S POSEBNIM NAMENOM

Gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi SO v odsekih 32A, 32C, 32D in 32E, v gozdnih rezervatih Bukovec, Lepo brdo (Paradana), Smrekova draga – Golaki in Smrečje pa ukrepi niso dovoljeni.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

V GGE je požarna ogroženost relativno nizka. Požarno so bolj ogroženi sestoji na sušnih legah, z večjim deležem mlajših sestojev iglavcev ter sestoji ob potencialnih izvorih požara kot so ceste, kmetijske površine v zaraščanju, ipd. Glavna usmeritev je obnova in vzdrževanje protipožarnega zidu na meji enote, predvsem na bolj izpostavljenih, južnih legah ter ob vaseh. Ob glavni prometnici Predmeja – Lokve je potrebno stalno obsekovanje ceste in vzdrževanje bankine.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

Za vse do sedaj evidentirane semenske sestoje je potrebno preveriti, ali ustrezajo pogojem za semenski objekt iz 34. člena Zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu (Uradni list RS, 58/2002)

Za vse predvidene semenske objekte bo potrebno izpolniti z zakonom predpisani popisni list, ki bo vseboval podatke, ki so potrebni za odobritev semenskega objekta.

Vse semenske objekte, ki bodo odobreni v skladu s prvo alineo drugega odstavka 31. člena zakona o gozdnem reprodukcijskem materialu, bo potrebno enkrat letno pregledati, in o tem obvestiti gozdarski inštitut.

V času pridobivanja reprodukcijskega materiala bo potrebno nadzirati njegovo pridobivanje, sestaviti zapisnik, in odvzeti vzorec reprodukcijskega materiala.

Na podlagi zapisnika bo dobavitelju potrebno izdati potrdilo o izvoru reprodukcijskega materiala, kopijo potrdila in odvzeti vzorec reprodukcijskega materiala pa takoj poslati gozdarskemu inštitutu.

Sodelovati bo treba z vsemi organi, ki bodo izvajali nadzor nad trženjem in uporabo reprodukcijskega materiala, z njimi menjavati podatke in informacije ter o našem delu poročati ministrstvu za kmetijstvo in gozdarstvo.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela in gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

Pri gradnjah gozdnih cest je treba upoštevati pravilne razmere. V predlogu programa gradnje gozdnih cest prednost pri odpiranju gozdov namenjamo območjem z ugodnejšo sortimentno strukturo, zainteresiranostjo lastnikov gozdov za gospodarjenje, ugodnejšimi (cenejšimi) pogoji za gradnjo, manjšimi nakloni terena in podobno.

Smernice za gradnjo in vzdrževanje gozdnih cest:

- Celoletna in pravočasna manjša popravila gozdnih cest po spomladanski odjugi in večjih nalivih.

- Na občutljivejših in globljih tleh je nujna vgradnja cestnih objektov: cevni propustov in dražnikov.
- Izbiranje ustreznih elementov cest – maksimalni naklon, odvodnjavanje meteornih in podtalnih voda, ureditev odkopnih in nasipnih brežin ... Pri določitvi ničelnice se upošteva že obstoječe nekdanje poljske in druge poti.
- Uporaba okolju prijazne tehnologije gradnje – bagska gradnja.
- Potrebna je utrditev posameznih strmejših delov gozdnih cest (asfaltacija).
- Izvajati je potrebno nadzor nad režimom uporabe gozdnih cest in ostalih gozdnih prometnic in vožnje v naravnem okolju.

Smernice za gradnjo gozdnih traktorskih vlak:

- Gostota traktorskih vlak je v prvi vrsti odvisna od terenskih razmer in intenzivnosti gospodarjenja. Glede na stanje je smiselna dograditev ustreznega sistema vlak oziroma večnamenskih gozdnih poti za vožnjo s prikolicami ali polprikolicami
- Priporoča oz. na občutljivih (strmih, erodibilnih) terenih se zahteva bagska gradnja gozdnih prometnic, ki je glede na terenske razmere prijaznejša okolju.

Težko dostopnih območij, območij brez ekonomske vrednosti in grebenov naj se ne odpira z gozdnimi prometnicami.

Na **površini nad znanimi jamskimi prostori** naj se ne gradi gozdnih prometnic, v kolikor je to nujno potrebno, pa naj se jih načrtuje v sodelovanju z ZRSVN. Poleg tega v gozdovih na zakraseli karbonatni podlagi obstaja verjetnost, da se ob gradnji prometnic odpre vhod v jamo ali brezno. V tem primeru je treba dela ustaviti, vhod zavarovati in obvestiti ZGS in (ali) ZRSVN.

Zaradi varstva **geološko-paleontološke dediščine** je na območju predvidenih zemeljskih posegov potrebno predhodno mnenje ZRSVN.

Na območju **potencialnih nahajališč fosilov** so vsa zemeljska dela nedovoljena oz. je potrebno predhodno soglasje ZRSVN.

Pri pripravi projektne dokumentacije za pridobitev **vodnega soglasja/mnenja o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda in pravice graditi** je pri gradnji gozdnih prometnic in izvedbi gozdarskih del potrebno upoštevati naslednje usmeritve:

- Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ. Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:
 - poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
 - poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
 - poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
 - poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
 - poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
 - hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.
- Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je potrebno upoštevati Pravilnik (2009b)³⁴.
- Zacevljanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oz. prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh). Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta

³⁴ Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja. Uradni list RS, št. 25/09

je treba izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih muld.

- Gradnja gozdnih prometnic v območju vodotokov mora biti takšna, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino.
- Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik (2009c)³⁵ – gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del (npr. tras žičniških linij), se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč, kot določa ZV-1 v 14. in 37. členu.
- Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 Uredbe (2008)³⁶, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov.
- Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo le-ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.
- Odvajanje padavinskih in morebitnih zalednih voda iz območij gozdnih prometnic je treba načrtovati tako, da ne bo prišlo do pospeševanja erozijske moči voda in slabšanja ravnovesnih razmer ter da ne bo prišlo do odvajanja zbranih voda po nestabilnih zemljiščih. Odvajanje padavinskih in zalednih voda po erozijsko nestabilni ali plazljivi ogroženi brežini je treba izvesti v kanaletah ali drugače utrjenih muldah.
- Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom (2004)³⁷.
- Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in dejanskih erozijskih območjih (in ne potencialnih erozijskih območjih, prikazanih na karti 7) je potrebno izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri presoji posegov v gozd in gozdni prostor se kot strokovne podlage upoštevajo funkcije gozdov, ki so določene in ovrednotene s stopnjami njihovega vpliva na gospodarjenje z gozdovi na kartah in popisih funkcij gozdov v veljavnem gozdnogospodarskem načrtu gozdnogospodarskega območja Tolmin in pričujočem GGN. V gozdnem prostoru so dovoljeni posegi in dejavnosti, ki ne zmanjšujejo rasti in sestoja ali rodovitnosti rastišča, stabilnosti ali trajnosti gozda oz. ne ogrožajo njegovih funkcij, obstoja ali namena.

Na območjih srednje, velike ali zelo velike nevarnosti plazenja ter potencialnih erozijskih območjih je **prepovedano krčenje** in večja obnova tistih gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki preprečujejo plazenje zemljišč, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije. Na območjih zelo majhne in majhne verjetnosti pojavljanja plazov je potrebno pridobiti vodovarstveno soglasje. Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda.

³⁵ Pravilnik o gozdnih prometnicah. Uradni list RS, št. 4/09

³⁶ Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20

³⁷ Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja. Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16

Omejitve glede posegov na plazljivih in potencialnih erozijskih območjih so sicer predstavljene v poglavju 6.2.2 pri usmeritvah za krepitev hidrološke funkcije.

Pri vseh **stanovanjskih in drugih bivalnih objektih** naj se ureditve in posege v gozdni prostor načrtuje tako, da so objekti ter komunalne, prometne in zunanje ureditve odmaknjene od gozdnega roba najmanj za višino odraslih dreves sosednjega gozda. V nasprotnem primeru mora investitor prevzeti odgovornost za poškodbe na objektu, ureditvah in premičninah, ki bi jih lahko povzročilo gospodarjenje s sosednjim gozdom.

Posege v gozd **za kmetijske namene** je ob upoštevanju morebitne poudarjenosti funkcij gozda potrebno usmerjati v zaraščene nekdanje kmetijske površine, ki so bodisi v začetnih stadijih razvoja gozda, bodisi obrasle s tujerodno drevesno vegetacijo. Gradnja kmečkih lop in senikov v sklenjenem gozdnem prostoru ni dopustna.

Pri posegih **za infrastrukturne namene** je poleg poudarjenosti funkcij gozdov potrebno upoštevati še učinke, ki nastanejo s trajnim spreminjanjem pogojev za rast in razvoj gozda (lokalna mikroklima, koridorski presek delovanja ekosistema ...). Pri umeščanju v prostor:

- naj se uporabi obstoječe koridorje s sorodnimi objekti,
- se v največji možni meri izogne gozdnim zemljiščem, območjem gozdov z izjemno poudarjenimi funkcijami gozdov, fragmentaciji biokoridorjev ter oblikovnemu razvrednotenju gozdnega prostora,
- se posega le v obsegu, ki ga zahtevajo minimalni tehnični normativi za te objekte in za izvedbo gradnje,
- je zaradi težko obvladljivih vplivov gospodarjenja z gozdom v gozdnem prostoru čim manj nadzemnih odsekov,
- mora biti omogočen nemoten prehod prostoživečim divjim živalim,
- mora biti po izgradnji zagotovljeno nemoteno gospodarjenje s sosednjimi gozdnimi zemljišči, vključno z rabo gozdov.

Posege v večje strnjene gozdne komplekse, ki bi lahko povzročali motnje gozdnega ekosistema, je potrebno preprečevati. Pri izdajanju projektnih pogojev je potrebno upoštevati naslednje določbe in smernice:

- Za posege v prostor, ki lahko bistveno spremenijo življenjske razmere divjadi, izda soglasje ZGS po predhodni pridobitvi mnenja upravljavca lovišča oz. lovišča s posebnim namenom (ZDLov-1³⁸, 30. člen).
- Za krčitev gozda v velikosti 5 ha ali več je potreben predhodni postopek presoje vplivov na okolje, v katerem se ugotovi, ali bi lahko poseg imel pomemben vpliv na okolje (Uredba (2013)³⁹, 3. člen).
- Z gozdnogojitvenim načrtom lahko ZGS lastniku gozda dovoli pod določenimi pogoji pašo živine v gozdu, če ni v nasprotju s funkcijami gozdov, ki so določene v GGN (Pravilnik (2009a)⁴⁰, 40. člen).

Manj ranljive gozdne površine so površine, kjer ni poudarjena nobena ekološka, socialna ali proizvodna funkcija gozda. V te površine je možno malopovršinsko posegati tudi za druge namene pod določenimi splošnimi pogoji:

- V občinskih prostorskih načrtih se morajo ob sodelovanju ZGS določiti površine, namenjene za krčitev.
- Na podlagi lokacijske informacije in presoje za krčitev oz. morebitnega potrebnega dovoljenja mora krajevno pristojen revirni gozdar označiti drevje oz. določiti površino za posek in predpisati usmeritve in zahteve pri poseku.
- Upoštevajo naj se drugi pogoji in omejitve pri konkretnem posegu, ki jih predpiše ZGS.

³⁸ Zakon o divjadi in lovstvu. Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr.

³⁹ Uredba o posegih v okolje, za katere je obvezna presoja vplivov na okolje, Uradni list RS, št. 51/13, 57/15, 26/17 in 105/20

⁴⁰ Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16

Pri **posegih v vodno dobro** je zaradi zagotavljanja doseganja ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke treba upoštevati pogoje in omejitve, ki so določeni v Uredbi (2016)⁴¹.

Pri načrtovanju posegov je potrebno upoštevati že podeljene **vodne pravice**, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1.

Investitor mora za posege na **vodnem in priobalnem zemljišču** v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Zakonu o graditvi objektov.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na ostalih gozdnih zemljiščih

Na ostalih gozdnih zemljiščih se gospodari skladno z namensko rabo prostora. Posege mora usmerjati in evidentirati ZGS. Ob daljnovodih je potrebno upoštevati obstoječe planinske in druge poti, katerih prehodnost se ne sme poslabšati. Pri sečnji robnih dreves je potrebno sodelovanje pristojnega pooblaščenega delavca ZGS in soglasje lastnika. Kjer je poudarjena tudi biotopska funkcija, je potrebno čas sečnje prilagoditi življenjskemu ritmu posamezne živalske vrste (zlasti ogrožene), vezane na grmovne habitate.

6.2.10 Usmeritve za območja gozdov, kjer pos. izbira drevja za posek ni potrebna

Območji gozda, kjer posamezna izbira drevja za posek ni potrebna v GGE ni. Načrt obravnava skoraj izključno »visoki gozd«, kjer pride do izraza strokovnost in obvezna posamična izbira.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Pri določanju višine desetletnega možnega poseka smo upoštevali preliminarno oceno gozdnogojitvenih potreb po sestojih, ki smo jih po presoji trajnosti prilagodili usmeritvam po posameznih RGR iz ON 2021-2030. Poleg poseka v večnamenskih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom, kjer so ukrepi možni, je določena tudi višina možnega poseka v varovalnih gozdovih, kjer so ukrepi predvideni zaradi zagotavljanja trajnosti varovalne funkcije.

V strukturi poseka prevladujejo pomladitvene sečnje, redčenje je usmerjeno predvsem na mlajše sestoje bukve, čeprav se povečuje delež redčenj v iglavcih (nasadi). Realno lahko pričakujemo nekoliko večji delež sanitarne sečnje, vendar je le to težko predvideti po odsekih. Težnja je, da se sanitarna sečnja izvaja ob rednih sečnjah s posekom oslabilih dreves.

Izvedba možnega poseka je veliki meri odvisna tudi od ustrezne odprtosti z gozdnimi prometnicami sedaj še zaprtih predelov (npr. predel od Anine koče do Velikega Bukovca).

⁴¹ Uredba o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16)

Preglednica 51/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah**Skupaj GGE**

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv	Prebiralne						
Iglavci	m³	49.320	51.407	0	0	0	0	100.727	18,2	92,7
	%	49,0	51,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	73.359	59.192	0	0	0	0	132.551	13,0	90,3
	%	55,3	44,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	122.679	110.599	0	0	0	0	233.278	14,8	91,3
	%	52.6	47.4	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na Panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv	Prebiraln e						
Iglavci	m ³	49.320	51.407	0	0	0	0	100.727	18,2	92,7
	%	49,0	51,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m ³	73.359	59.192	0	0	0	0	132.551	13,0	90,3
	%	55,3	44,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m ³	122.679	110.599	0	0	0	0	233.278	14,8	91,3
	%	52,6	47,4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Karta ukrepov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta
(Karta št. 8)

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela**Preglednica 52/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah**

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	0,00	3,47	0,00	3,47
Priprava tal	ha	0,00	11,98	0,00	11,98
Sadnja	ha	0,00	21,59	0,00	21,59
Obžetev	ha	0,00	118,25	0,00	118,25
Nega gošče	ha	0,00	114,74	0,00	114,74
Nega letvenjaka	ha	0,00	68,87	0,00	68,87
Nega ml. Drogovnjaka	ha	0,00	367,52	0,00	367,52
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	65,80	0,00	65,80
Zaščita s premazom	ha	0,00	68,75	0,00	68,75
Zaščita z ograjo	m	0,00	1.500,00	0,00	1.500,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	273,88	0,00	273,88
Naravni razvoj biotopov	m ³	0,00	547,73	0,00	547,73

Zadnje desetletje je bilo zaznamovano najprej z žledolomom v 2014, ki mu je sledila gradacija podlubnikov. Obe naravni katastrofi sta GGE Predmeja relativno prizanesli. Je pa zaradi povečanja sanitarnih del prišlo do izpada izvedbe gojitvenih in varstvenih del. Zato bo potrebno temu v prihodnje nameniti bistveno več pozornosti. Pri obnovi se bo še vedno dajalo prednost naravni obnovi, bo pa v prihodnje tudi sadnja predstavljala pomemben del sanacije ogolelih površin tudi v smislu vnašanja željenih drevesnih vrst. Sadnji bo sledila obžetev in kasneje mogoče tudi že nega mladja.

Objedanje mladja je eden od glavnih vzrokov slabšega pomlajevanja in preraščanja, zato bo za vzdrževanje deleža jelke potrebno osnovati ograje za kolektivno zaščito. Posamezna zaščita pred objedanjem gozdnega mladja s tulci je namreč na površinah, večjih od 0,5 ha, zahtevnejša

in dražja. V primerjavi s prejšnim obdobjem se je obseg teh del povečal. Za izboljšanje prehrambenih zmožnosti prostoživečih živali je potrebno vzdrževati pašnike in travnike, ki se nahajajo znotraj kompleksa gozda.

Za GGE značilno, da je zelo malo grmovnega sloja in izkušnje so pokazale da nege mladja ni potrebno izvajati. Nega gošče se bo izvajala tako v naravnih kot v umetno osnovanih površinah. Prva redčenja so vezana bolj na bukove letvenjake, medtem ko so druga redčenja načrtovana tudi v smrekovjih.

Precej časa bo potrebno nameniti tudi varstvu pred žuželkami, saj je ravno v času nastajanja tega načrta prihajajo do gradacij podlubnikov pri smreki.

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9)

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali, predvideni s tem GGN, so omejeni le na vzdrževanje travinj v gozdu. Krmljenje in ostali biomeliorativni ukrepi so načrtovani v načrtu LUO.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Preglednica 53/ D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v GGE

Funkcija	Ukrep		
	Vrsta dela	enota	Obseg
Turistična, rekreacijska	Postavitev in vzdrževanje informacijskih tabel	kom	4
	Vzdrževanje razglednih točk	kom	2
	Vzdrževanje stez	km	5
	Vzdrževanje prostorov za oddih	kom	20

Opomba: V preglednici niso zajeta dela, ki bodo opravljena v okviru izvedenih načrtovanih gozdnogojitvenih del. Ukrepi so konkretizirani po odsekih na obrazcih E4 pod Usmeritvami za zagotavljanje funkcij gozdov.

V GGE je socialna funkcija vedno bolj poudarjena. Zato je potrebno tudi vzdrževanje prostorov za oddih. V preteklem načrtovalskem obdobju je bi temeljite prenove deležen prostor Na Fuzbalu (obnova ograje, barvanje klopi in jurčka, namestitve table). Podobne osvežitve bi bil potreben tudi objekt na Krnici. Ob teh dveh prostorih so tukaj še klopi na Mali Lazni, v Smrekovi dragi in pri Ledenici. Potrebno je tudi redno vzdrževanje teh objektov (košnja).

Pri Resslerjevem spomeniku na Predmeji in Na Bevarci bi bilo potrebno zamenjati mizo. Na Mali Lazni pa klop. Razmisliti bi bilo tudi o možnosti postavitve klopce na vrhu malega Golaka.

Informacijske table, ki opisujejo naravno znamenitost so dotrajane, zato je potrebna popolna prenova ali pa zamenjava le teh. Predvsem na vstopni točki na Predmeji ter na Mali Lazni kjer bi se postavilo tablo s TTN karto kjer so označeni rezervati, najvišji vrhovi, z opisom in zgodovino.

Na območju rezervata Golaki bi prav tako bilo potrebno zamenjati table pri vstopnih točkah (pri koči, staniše). To bi bilo potrebno narediti skupaj z Idrijsko stranjo da se celostno na novo predstavi rezervat, saj se ta nadaljuje zunaj GGE.

Na pomembnejših križiščih bi bilo potrebo postaviti smerokaze, da se obiskovalce kanalizira izven konfliktnih območij z vidika ekoloških funkcij.

Predlagati bi bilo potrebno tudi zaščito vklesanih mejnih znamenj, kamnitih pomnikov (Paradana strasse 1875 ob Paradnski cesti (oddelek 36), Orto forestale 1920 (oddelek 15), vklesano znamenje na kocu ceste v Kozje stene (oddelek 30),...

Trnovska planota je zelo gozdnata in ima relativno malo izrazitih vrhov s primernim razglediščem. Najlepši razgled je vsekakor z najvišjega Malega Golaka, ki spada verjetno med najbolj obiskane vrhove tega prostora z razgledom na Alpe kakor tudi z razgledom na Vipavsko dolino, Kras, morje in Padsko nižino. Med pomembne vrhove spadajo še Mrzovec, Veliki rob, Kucelj in Modrasovec. Na omenjenih vrhovih je zaradi pritlikave vegetacije ali ogolele površine lep razgled, izjema je Mrzovec (ods 53a), kjer je potrebno s posekom pasa dreves omogočiti dober razgled proti jugu. Planinsko Društvo Ajdovščina je prišlo na dan z idejo da bi na vrhu Modrasovca postavilo razgledni stolp, kar bi zagotovo bila popestritev.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

Prvenstvena vloga gozdnih prometnic je, da omogočajo lažje gospodarjenje z gozdovi, obenem pa odpirajo gozdni prostor tudi za druge dejavnosti in s tem zagotavljajo opravljanje različnih funkcij gozdov in pomembno dopolnilo javnemu cestnemu omrežju. Zakon o gozdovih pod določenimi pogoji tako omogoča uporabo gozdnih cest tudi drugim uporabnikom. Uredba o prepovedi vožnje v naravnem okolju dovoljuje vožnjo po gozdnih cestah, ne pa tudi po vlakah, ki so namenjene le spravilu lesa.

Zavod za gozdove Slovenije je skupaj z lokalnimi skupnostmi in drugimi zainteresiranimi javnostmi že pred leti določil režim uporabe gozdnih cest na območju trnovskega gozda. Večina gozdnih cest je bilo takrat opremljeno z zapornicami, ki pa se jih opušča in nadomešča s prometnimi znaki »Prepovedan promet za vsa vozila« in z dopolnilno tablo »Dovoljeno za gospodarjenje z gozdovi«. Te gozdne ceste so uvrščene v kategorijo G3, kar pomeni, da gre za gozdne ceste, ki odpirajo manj kot 1000 ha gozda in na njih prevladuje promet, namenjen gospodarjenju z gozdom. Nekaj gozdnih cest odpira več kot 1000 ha gozda in tudi na njih prevladuje promet, namenjen gospodarjenju z gozdom. To so gozdne ceste kategorije G2 (Avška Lazna-Mala Lazna, Krnica -Smrečje, Strmi kolovoz-Vratca, ...).

Gozdne ceste, na katerih je poleg prometa namenjenega gospodarjenju z gozdovi, pomemben tudi vsakodnevni javni promet, ki lahko v poletnih mesecih doseže tudi več kot 50 odstotni delež so označene z znakom »Gozdna cesta, uporaba na lastno odgovornost«. To so glavne prometne žile v tem delu trnovskega gozda (Polomova rajda-Čaven-Podič-Selovec, Njivice – Selovec, Krnica – Smrečje, Turkova frata-Strgarica, Smrečje-Avška Lazna, Avška Lazna- Mala Lazna, Mala Lazna –Smrekova draga, Nagnovec-Strgarijski hrib, del ceste Volkova bajta-Kozja stena ter Jelce-Pod Strgarijski hrib), na katerih je v dogovoru z lastniki ter lokalno skupnostjo dovoljen tudi javni promet.

Enota je z vlakami in cestami relativno dobro odprta, vendar so zaradi reliefnih razmer ter sestojne strukturiranosti gozdov določeni predeli še vedno pomanjkljivo odprti. Zato se bo v naslednjem načrtovalnem obdobju gradilo le v posameznih odsekih in delih odsekov, kjer je odprtost slabša. Potrebno je nadaljevati s sistemom zgoščevanja vlak, skupaj z izdelavo skladiščnih prostorov, obračališč in ostalih prostorov za manipulacijo z lesom. Prednostna območja za gradnjo vlak so slabše odprti odseki in predeli, kjer je pravilna razdalja večja kot 600 m. Sistem vlak je že načrtovan v oddelkih 9, 11, 12, 18, 28, 34, 49, 50, 52. Zaradi nove, širše mehanizacije, bo v naslednjem ureditvenem obdobju potrebna širitev (rekonstrukcija) številnih gozdnih vlak.

Pri načrtovanju in umeščanju gozdnih prometnic v prostor, bo potrebno upoštevati navodila in pogoje Pravilnika o gozdnih prometnicah (Ur.l.RS, št 4/09) in se skušati v največji možni meri izogniti ogroženim, varstvenim in varovanim območjem. Potrebno bo uporabljati tehnologijo oz. mehanizacijo, s katero se bo možno kar najustrezneje prilagoditi konkretnim razmeram na terenu.

Z investicijskim vzdrževanjem (poprava preglednosti ovinkov, odpravljanje nepotrebnih nihanj podolžnih naklonov, utrditev suhozidnih škarp, ureditev odvodnjavanja z jarki in prepusti) bo potrebno izboljšati kakovost posameznih obstoječih gozdnih cest. Obnavljati bo potrebno obstoječo prometno signalizacijo v skladu z režimom uporabe gozdnih cest.

Preglednica 54/D-GGC: Prednostni predeli za gradnjo gozdnih prometnic po stopnji nujnosti

Gozdni predel	Odsek	Stopnja nujnosti
Bisaga-Mala Lazna	57a, 57b, 57c	1
Čermenjak – Bevske jame	11, 96, 97a, 97b	2
Pri Studencu	74	3

Prevladuje gradnja gozdnih vlak za traktorsko spravilo; pri tem je potrebno upoštevati naravovarstvene pogoje (Natura 2000) in uporabo sodobnejših strojev za sečnjo in spravilo lesa. V primeru žičnega spravila gre za gradnjo krajših odcepov dostopnih cest, v primeru traktorskega spravila pa za odcepe gozdnih cest zaradi zmanjševanja pravih razdalj in zgostitve sistema gozdnih vlak.

Pri vzdrževanju gozdnih cest bo potrebno razpoložljiva finančna sredstva razporejati tako, da bo zagotovljen ustrezen standard vozišč gozdnih cest in da bo njihova prevoznost zagotavljala nemoteno gospodarjenje z gozdovi. Letni program vzdrževanja gozdnih cest naj se pripravlja tudi na osnovi kategorij in stanja gozdnih cest ter predvidenih sečenj v določenih predelih gozdov.

Po izvedenih delih in po uporabi gozdnih vlak, je zaradi preprečitve erozije potrebno na novo izdelati ali očistiti obstoječe prečne jarke. S takim vzdrževanjem bomo tako ohranjali prevoznost vlak, varnost vožnje ter preprečevali poškodbe zaradi padavinskih vod.

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11)

7 USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELJI

V GGE, kjer je 99 % gozdnatost, so usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem izven naselji zelo enostavne, saj takih primerov praktično nimamo. V GGE so sklenjeni kompleksi gozdov, med katerimi se pojavljajo manjša naselja, okrog njih pa manjše kmetijske površine. Na teh površinah se sicer pojavljajo posamezna drevesa, ki pa v takem deležu gozda nimajo takega pomena kot ostanki gozda v drugih okoljih.

Veliko večji problem je s krajinskega, pa tudi biotopskega vidika ravno obraten pojav, da izginjajo (se zaraščajo) posamezne manjše gozdne jase, ki so dajale določenemu predelu svojstven krajinski pečat. Zato smo že pri gojitvenih ukrepih, pa tudi ukrepih za izboljšanje življenjskih razmer prosto živečih živali, poudarili pomen vzdrževanja pašnikov in travnikov v gozdu.

V posameznih primerih so gozdne jase priljubljena točka za različne obiskovalce, slednje moramo v tem primeru opremiti z ustrezno infrastrukturo. V veliki večini primerov pa so te manjše, bolj skrite gozdne jase ekocelica, ki bistveno povečuje biotsko raznolikost tega prostora.

Debela drevesa (zlasti nad 100 cm prsnega premera) v gozdnem prostoru in zunaj njega je potrebno ohranjati in evidentirati.

Med pomembnejša območja spada Rupa, kjer lokalna skupnost ob pomoči različnih društev in posameznikov oblikuje športno turistično središče, kjer je potrebno oblikovati ustrezen, privlačen gozdni rob in vstop v Trnovski gozd.

8 EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GGE

Preglednica 55/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Državni gozdovi	
	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	17.962.406	77
Strošek poseka in spravila	4.199.004	18
Razlika	13.763.402	59

Prihodek od lesa je izračunan na podlagi strukture načrtovanega najvišjega možnega poseka, ki glede na teoretično sortimentacijo temelji na strukturi LZ in drevesne sestave. Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in dodelave, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in vlak. Spodbude delno pokrivajo stroške gojenja in varstvenih del v zasebnih gozdovih ter vzdrževanja gozdnih cest v vseh gozdovih. Končni rezultat v primeru realizacije možnega poseka in ob upoštevanju trenutnega stanja odprtosti predstavlja teoretični prihodek od vrednosti lesa, v primeru izgradnje načrtovanih gozdnih vlak pa lahko pričakujemo ugodnejši ekonomski rezultat.

Preglednica 56/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v GGE

SKUPAJ GOZDNOGOSPODARSKA ENOTA	Skupaj (€)	€ na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	17.962.406	77	100,0
Stroški sečnje in spravila	4.199.004	18	23,4
Stroški gojenja in varstva gozdov	1.076.929	4,62	6,0
gojenja in varstvo gozdov	1.066.929	4,57	5,9
krepitev funkcij gozdov	10.000	0,04	0,1
Stroški vzdrževanja gozdnih prometnic	575.700	2,47	3,2
vzdrževanje gozdnih cest	570.000	2,44	3,2
vzdrževanje vlak	5.700	0,02	0,0
Stroški skupaj	5.851.633	25,08	32,6
Dohodek (prihodek-stroški)	12.110.773	51,92	67,4
Predvidene spodbude za gojenje in varstvo	344.316	1,48	1,9
Predvidene spodbude za vzdrževanje gozdnih prometnic	570.000	2,44	3,2
Spodbude predvidene skupaj	914.316	3,92	5,1
Stroški – spodbude	4.937.317	21,16	27,5
DOHODEK (dohodek+spodbude)	13.025.089	55,84	72,5

Opomba: potrebnih oz. predvidenih investicij v gozdove (gradnja cest, vlak, večje investicije za krepitev funkcij gozdov – učne poti, gozdne učilne ipd.) v tabeli nismo prikazali. Navedene so v drugih poglavjih.

V državnem gozdu se pričakuje 100% izvedbo načrtovanega poseka. Okvirni izračun izkazuje ugoden dohodek. Problem ostajajo le posamezni zaprti deli odsekov, kjer je potrebna novogradnja krajših odcepov gozdnih cest in zgostitev sistema traktorskih vlak na katere je vezan možni posek.

Za izračun ekonomike gospodarjenja smo vzeli povprečne normative za gozdnogojitvena in varstvena dela, kot jih navaja tabelarni del Pravilnika (2004)⁴², ter povprečne cene za posamezen tip sortimenta.

⁴² Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove. Uradni list RS, št. 71/04, 95/04, 37/05, 87/05, 73/08, 63/10, 54/14, 60/15, 86/16 in 31/19

9 RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Preglednica GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in RGR

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek % od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
30640-Primorska bukovja	323,89	45	210	255	0,91	2,39	3,3	19,3	13,3	14,3	110,7
33040-Jelova bukovja dobrih rastišč zabukovljena	478,8	63	255	318	1,21	4,36	5,57	19,7	17,1	17,6	100,4
33090-Jelova bukovja dobrih rastišč mešana z iglavci	1.330,06	159	191	350	3,25	2,65	5,9	20	16,7	18,2	108,3
33190-Jelova bukovja sušnih rastišč mešana z iglavci	595,67	140	175	315	2,45	2,69	5,14	18,2	15,4	16,6	101,8
33290-Jelova bukovja hladnih leg mešana z iglavci	517,09	172	188	360	3,82	2,92	6,74	20,1	15,7	17,8	95,2
34540-Visokogorska bukovja	444,68	48	305	353	1,05	4,57	5,62	17,6	14,1	14,6	91,7
38210-Smrekovja	155,61	383	34	417	6,03	0,52	6,55	18,2	13,5	17,9	113,6
VECNAMENSKI GOZDOVI skupaj	3.845,80	133	205	338	2,61	3,02	5,63	19,4	15,7	17,2	102,8
34540-Visokogorska bukovja	16,85	16	252	268	0,39	4,78	5,17				
70000-varovalni gozdovi	44,09	48	271	319	0,47	3,48	3,95				
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj	60,94	40	266	306	0,45	3,84	4,29				
60000-gozdni rezervati	547,73	48	243	291	1,17	3,16	4,33				
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	547,73	48	243	291	1,17	3,16	4,33				
70000-varovalni gozdovi	267,94	59	321	380	0,61	4,11	4,72	11,1	10,5	10,6	85,5
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	267,94	59	321	380	0,61	4,11	4,72	11,1	10,5	10,6	85,5
SKUPAJ VSI GOZDOVI	4.722,41	118	216	334	2,3	3,11	5,41	18,2	13	14,8	91,3

Rastiščnogojitvene razrede smo oblikovali na podlagi območnih RGR s prilagoditvijo rastiščnim posebnostim v GGE in bistveno drugačnim ciljem gospodarjenja (stopnja poudarjenosti funkcij, sestojna zgradba, razvojne težnje). V pričujočem GGN smo obdržali devet RGR iz preteklega načrta.

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5)

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 RGR 30640: Primorska bukovja

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)		323,89		323,89
Delež (%)		100		100,0

Primorska bukovja poraščajo topla južna pobočja nagnjena proti Vipavski dolini od Čavna proti Selovcu ter nad Krnico. Osnovne značilnosti teh rastišč so sušne razmere, plitva tla in velika skalovitost. Bukev je tu nekoliko bolj občutljiva drevesna vrsta, saj je na robu svojega areala (redkejši semenski obrodi, slabša vitalnost).

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdna združba	Rk	Površina (ha)	%
564	<i>Primorsko gradnovje z jesensko vilovino</i>	3	3,86	1,2
591	<i>Preddinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	5	166,24	51,3
592	<i>Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje</i>	5	5,06	1,6
642	<i>Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje</i>	11	74,55	23,0
682	<i>Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	18,42	5,7
683	<i>Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	55,76	17,2
	Skupaj	6,820	323,89	100,0

Zgradba gozda

Prevladujejo enomerni bukovi sestoji. V preteklosti je mestoma v skupinah bila primešana umetno zasnovana smreka. Slednje je sedaj le še za vzorec.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m³/ha	%
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%		
Iglavci	5,4	20,5	23,0	28,9	22,2	44,6	17,5	0,91	27,6
Listavci	6,9	12,0	24,5	26,9	29,7	210,1	82,5	2,39	72,4
Skupaj	6,6	13,5	24,3	27,2	28,4	254,7	100,0	3,30	100,0

Lesna zaloga in prirastek sta se v primerjavi s preteklim načrtom zmanjšala. Prirastek se je skoraj prepolovil predvsem pri iglavcih. To kaže na velik vpliv sanitarne sečnje.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m³/ha	28,8	5,3	10,2	0,3	0,0	188,4	0,0	21,6	0,1	0,0
	%	11,3	2,1	4,0	0,1	0,0	73,9	0,0	8,5	0,1	0,0
Naravno st.	%	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	80,0	5,0	1,0	13,0	0,0

Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah je glede na proizvodno sposobnost rastišča dokaj ugodna. Po pričakovanju prevladuje bukev, nekoliko je umetno vnesene smreke, na robu enote se pojavljajo manjši sestoji črnega bora. Povečal se je delež plemenitih listavcev.

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	252,74	78	32,69	10	38,46	12	0,00	0,0	323,89	100
Skupaj vsi gozdovi	252,74	78	32,69	10	38,46	12	0,00	0,0	323,89	100

Prevladujejo ohranjeni sestoji. Spremenjeni sestoji so posledica delnih pomladitev teh gozdov s sadnjo smreke in črnega bora. Obstoječe mladje je posledica pomladitev s sadnjo, čeprav večjih težav z naravno obnovo bukve pri opisih gozdov nismo zaznali – upoštevajoč seveda, da so procesi pomlajevanja v tem RGR nekoliko počasnejši, semenski obrod pa redkejši, kot v drugih RGR.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 – 29 cm	4,40	1,20	5,60	9,20	4,80	14,00	13,60	6,00	19,60	6,62
30 – 49 cm	0,80	0,40	1,20	0,80	0,40	1,20	1,60	0,80	2,40	3,35
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	1,20	0,40	1,60	1,20	0,40	1,60	4,12
Skupaj	5,20	1,60	6,80	11,20	5,60	16,80	16,40	7,20	23,60	14,08

Prevladuje tanjše stoječe in ležeče odmrlo drevje. V RGR je 23 odmrlih dreves na ha oz. 14,08 m³/ha, kar predstavlja 5,5 celotne lesne mase. Delež odmrle lesne mase je za ta GRG presenetljivo nizek. Prevladuje odmrta lesna masa iglavcev, kar je glede na razmerje drevesnih vrst nerazumljivo. Odgovor na večji delež odmrlih dreves iglavcev (smreke) je pojasnjen s sušnim in burji izpostavljenem rastišču, na katerem smreka težje uspeva.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	49,36	52,9	34,4	10,9	1,8	15,8	43,3	38,1	2,8	12,6	54,7	18,3	14,4
Drogovnjak	45,68	69,6	19,3	11,1	0,0	39,4	10,9	49,7	0,0	85,6	5,3	9,1	0,0
Debeljak	171,86					96,6	0,1	3,3	0,0	2,2	84,3	10,2	3,3
Sestoj v obnovi	46,89					76,8	1,5	21,7	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	10,10					60,0	0,0	40,0	0,0				
Skupaj	323,89												

Prevladuje dobra in bogata zasnova mladovja in drogovnjakov. Sestoji so v glavnem negovani, razen mladovji in ponekod drogovnjakov, ki bi jih bilo potrebno intenzivneje negovati, da bi bila dosežena ustrezna pestrost, stabilnost in kakovost. Sestojni sklepi so v glavnem normalni ponekod tesni, razen pri mladovjih.

Kakovost drevja

Preglednica K: Kakovost drevja⁴³

Drev. vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	35	0,0	2,9	60,0	25,7	11,4
Jelka	8	0,0	0,0	37,5	37,5	25,0
Bor	14	0,0	0,0	7,1	42,9	50,0
Bukev	238	4,6	18,1	21,4	23,5	32,4
Pl. Ist.	12	8,3	16,7	16,7	33,3	25,0
Skupaj iglavci	57	0,0	1,8	43,8	31,6	22,8
Skupaj listavci	250	4,8	18,0	21,2	24,0	32,0
Skupaj	307	3,9	15,0	25,4	25,4	30,3

Kakovost drevja je večinoma dobra, zadovoljiva in slaba, kar je glede na sušna rastišča, pogosto izpostavljena vetrovom - pričakovano. Dejstvo je, da so s stališča vrednostnega prirastka sestoji že prestari.

Poškodovanost sestojev

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	4,4
Veje	4,6
Osutost	0,7
Skupaj	9,7

Zdravstveno stanje je dobro, celo nekoliko boljše kot v prejšnjem desetletju. Poškodovane so predvsem veje ter deblo in koreničnik.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	5.732	12.016	209,6	4,3
Listavci	17.576	17.783	101,2	6,4
Skupaj	23.308	29.800	127,9	10,7

Možni posek je bil realiziran 127 %. Glavni razlog za to so sanitarne sečnje pri iglavcih.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	25,68	0,0	0
Priprava tal	ha	0,90	0,93	103
Sadnja	ha	0,90	3,53	392
Obžetev	ha	6,45	18,45	286
Nega mladja	ha	15,89	1,80	11
Nega gošče	ha	0,0	3,00	
Nega letvenjaka	ha	4,03	2,50	62
Nega ml. drogovnjaka	ha	26,81	1,00	4
Varstvo pred žuželkami	kos	0,0	9,21	
Zaščita s premazom	ha	5,60	14,45	258
Vzdrževanje travinj	ha	47,00	13,30	28

⁴³ Določa se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

Običajno tam kjer je proizvodna sposobnost rastišča nizka izvedba gojitvenih del peša. Močno pa po višini izvedbe izstopajo sadnja, obžetev in zaščita s premazom. To je posledica obnove po podlubnikih.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 do 2024

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m³/ha			m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	326,68	76,2	197,3	273,5	1,84	3,85	5,69	1,05	3,30	4,35
2004	322,93	82,3	218,8	301,1	1,66	3,51	5,16	1,26	3,33	4,59
2014	323,75	79,9	303,4	383,4	1,70	4,62	6,32	3,71	5,49	9,20
2024	323,89	44,6	210,1	254,7	0,91	2,39	3,30	0,86	2,79	3,65

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek).

Parametri gozdnih fondov so zanesljivi le za zadnji štiri desetletja. Lesna zaloga in prirastek sta se v primerjavi s preteklim načrtom precej padla. Vzrok je v razmerju razvojnih faz, kjer izrazito primanjkuje drogovnjakov oz. drevja, ki najhitreje prirašča.

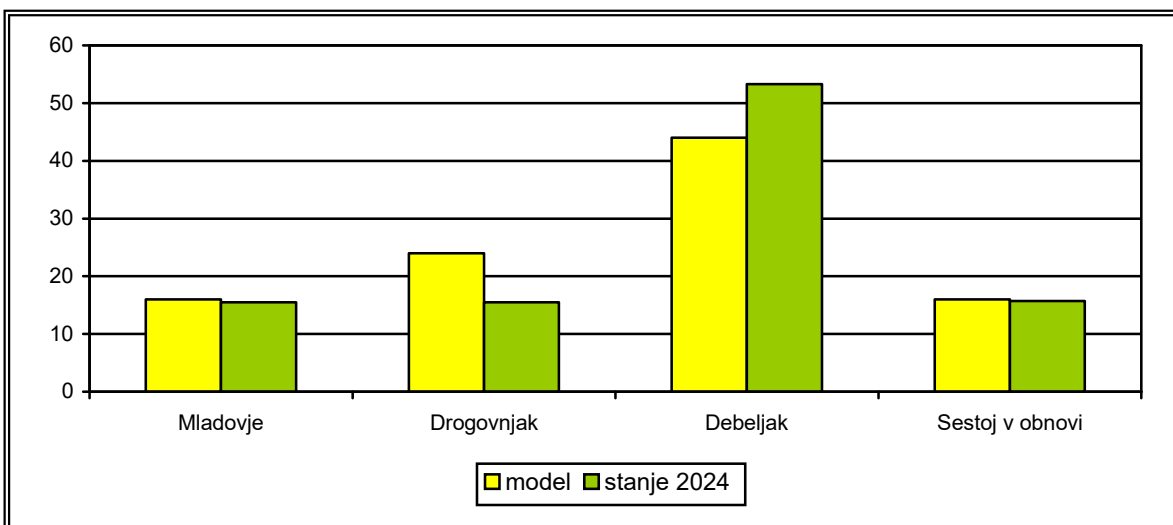
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje raz. faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	48,79	15,1	15,5	22	(15)16	50,59	-0,5
Drogovnjak	45,68	14,1	15,5	32	(23)24	75,51	-8,5
Debeljak	171,86	53,0	53,3	59	(42)44	137,07	9,3
Sestoj v obnovi	47,46	14,7	15,7	22	(15)16	50,61	-0,3
RAZNOMERNO (sk-gnz)	10,10	3,1					
Skupaj	323,89	100,0	100	135	100	313,79	

V RGR z prevelikim deležem izstopajo debeljaki, primanjkuje pa drogovnjakov. Pomlajencev in mladovji je dovolj.

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Enomerni gozdovi bukve, trdih in plemenitih listavcev z zastornim gospodarjenjem.

Ciljna drevesna sestava: bukev 74 %, smreka 11 %, pl. listavci 9 %, macesen 4 % jelka 2%.

Razmerje razvojnih faz: mladovja 15 %, drogovnjaki 20 %, debeljaki 45 %, sestoji v obnovi 15 %,

Ciljna lesna zaloga: 257 m³/ha, **Končna lesna zaloga:** 340 m³/ha.

Ciljna kakovost: iglavci D⁴⁴ in drogovci 40%, ostalo droben tehnični in celulozni les listavci C-D 20%, ostalo prostorninski les.

Ciljno razdobje: 10 let.

Gozdnogojitvene usmeritve

Zastorno gospodarjenje s proizvodno dobo 135 let, pomladitvena doba 20 let.

Obnova: Pri obnovi je potrebno upoštevati semenska leta. Uvajanje v obnovo in zaključek obnove je potrebno skrbno načrtovati. Kjer bo načrtovano žično spravilo mora biti jakost visoka. Računa naj se, da se v sestoje posega le dvakrat, v prvi fazi se z svetlitveno sečnjo odstrani 30-40% lesne zaloge. Končni posek se nato opravi, ko bo mladje strnjeno predvidoma po 20-25 letu. Predvidena je obnova na površini 95 ha debeljakov in zaključek obnove na 4 ha površine sestojev v obnovi.

Proti posameznim izpostavljenim vrhovom je poudarjena varovalna funkcija, kjer so ukrepanja minimalna.

Primorska bukovja so nekoliko bolj ogrožena zaradi vetrolomov, zato morajo biti posegi še posebej zmerni, kar dodatno znižuje možni posek.

Nega:

Pri negi mladovja je poudarek na obžetvi in negi obstoječega in zlasti novonastalega mladja. V RGR močno prevladujejo drogovnjaki, zato je generalna usmeritev z zmernimi redčenji povečevati delež bukve, z izbiralnimi redčenji pa izboljševati zasnovo in negovanost ter pospeševati prehod v starejše razvojne faze.

Pogostost vračanja v drogovnjakih na 10-15 let, z jakostjo 15-20%. V debeljakih naj bo pogostost vračanja na 15-20 let, z majhno jakostjo do 15% glede na občutljivost rastišča. Redčenja se bo izvajala na okoli 51% površine.

Varstvo:

Pri varstvu je potrebno dopolniti sistem protipožarnih presek in vzdrževanje obstoječih protipožarnih presek in zidov.

Zmanjšanje možnega poseka v tem RGR je tudi zaradi biotopske funkcije. V debeljakih, ki so na ekstremnih legah (grebeni, večji nakloni), je smiselno oblikovanje zavetišč, sestoje prepustiti naravnemu razvoju.

Spremljati je potrebno stanje in prisotnost podlubnikov.

Nega habitatov:

Poudarek pri negi habitatov je na vzdrževanju obstoječih travinj in grmišč, kjer je to potrebno.

⁴⁴ Po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011) pomenijo okrajšave: Pri listavcih: A1-rezan furnir, A2-luščenec, B-žagan les1, C-žagan les2, D-žagan les3, pri iglavcih pa: A1-resonančni les, A2-furnir, B-žagan les1, C-žagan les2, D1-žagan les3, D2 les za embalažo, ostali nerazvrščeni les nižje vrednosti ima okrajšavo O (drva, prostorninski les in les za celulozo).

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	17,5	82,5	100,0
- ciljno (%)	19,1	80,9	100,0
Lesna zaloga – dejanska (m³/ha)	44,6	210,1	254,7
- ciljna (m³/ha)	49	208	257
Prirastek (m³/ha/leto)	0,91	2,39	3,30
Možni posek (m³/ha)	8,5	27,9	36,5
Možni posek (m³/ha/leto)	0,86	2,79	3,65
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19,3	13,3	14,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	94,4	116,8	110,6
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv	Prebiralne						
Iglavci	m³	2.573	209	0	0	0	0	2.782	19,3	94,4
	%	92,5	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	4.140	4.902	0	0	0	0	9.042	13,3	116,8
	%	45,8	54,2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	6.713	5.111	0	0	0	0	11.824	14,3	110,6
	%	56,8	43,2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Kljub velikemu deležu debeljakov, zadovoljivem deležu mladovji in pomlajencev, ter pomankanje drogovnjakov, se je načrtovani posek znižal. Zaradi nizke proizvodne sposobnost rastišča. Načrtuje se posek 14,3 % od lesne zaloge in 110,6 % prirastka.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,61	0,61
Priprava tal	ha	1,25	1,25
Sadnja	ha	0,66	0,66
Obžetev	ha	1,52	5,22
Nega gošče	ha	50,59	50,59
Nega letvenjaka	ha	2,66	2,66
Nega ml. Drogovnjaka	ha	39,19	39,19
Varstvo pred žuželkami	dni	1,76	17,60
Vzdrževanje travinj	ha	5,34	53,40

Kljub dejstvu, da je proizvodna sposobnost rastišča nizka, smo načrtovali nekoliko več gojitvenih del. Sama mladovja so dobre in bogate zasnova in bi z ustreznimi ukrepi počasi nadomestila primanjkljaj drogovnjaka.

9.2.2 RGR 30 040: Jelova bukovja dobrih rastišč - zabukovljena

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	0,0	478,80	0,0	478,80
Delež (%)	0	100	0	100

To je eden od pomembnejših RGR v GGE, odseki so razpršeni po celotni GGE, večji kompleks tega RGR pa predstavlja pretežno bukovni gozdovi na območju Nagnovca.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdna združba	Rk	Površina (ha)	%
591	<i>Preddinarsko-dinarsko toplojubno bukovje</i>	5	2,88	0,6
592	<i>Predalpsko-alpsko toplojubno bukovje</i>	5	0,64	0,1
641	<i>Dinarsko jelovo bukovje</i>	11	23,18	4,8
642	<i>Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje</i>	11	377,73	79,0
682	<i>Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	30,23	6,3
741	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	5	1,02	0,2
781	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	43,12	9,0
	Skupaj	10,50	478,80	100,0

Zgradba gozda

Prevladujejo enomerni in skupinsko raznodobni sestoji na večjih površinah. Mestoma se pojavljajo sklenjene večje površine bukovih drogovnjakov, kot posledica zastornega gospodarjenja. V starejših sestojih z večjim deležem iglavcev je zgradba razgibana na manjših površinah.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	3,4	9,5	23,0	21,8	42,3	63,0	19,8	1,21	21,7
Listavci	17,0	34,5	25,7	13,6	9,2	254,7	80,2	4,36	78,3
Skupaj	14,3	29,7	25,1	15,2	15,7	317,7	100,0	5,57	100,0

Lesna zaloga se je v primerjavi s preteklim načrtom malenkost povečala. Predvsem na račun višjih debelinskih razredov. Prirastek je posledično nekoliko nižji.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m ³ /ha	38,3	24,4	0,2	0,2	0,0	227,2	0,0	26,0	1,1	0,3
	%	12,0	7,7	0,0	0,1	0,0	71,5	0,0	8,2	0,4	0,1
Naravno st.	%	5,0	40,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	5,0	0,0	0,0

Iz primerjave naravnega in dejanskega razmerja drevesnih vrst je razvidno, da je delež bukke in smreke prevelik, primanjkuje pa jelke.

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	478,80	100	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	478,80	100
Skupaj vsi gozdovi	478,80	100	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	478,80	100

Sestoji so ohranjeni, saj prevladujejo naravne vrste, tako v sestoji kot podmladku. V naravnem mladju je večji delež bukke in gorskega javorja, medtem ko je delež jelke izredno nizek.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 – 29 cm	2,31	11,03	13,33	2,31	11,28	13,59	4,62	22,31	26,92	9,23
30 – 49 cm	0,51	1,28	1,79	0,77	2,82	3,59	1,28	4,1	5,38	7,48
50 in več cm	0,51	0,26	0,77	0,26	0,26	0,51	0,77	0,51	1,28	3,51
Skupaj	3,33	12,56	15,9	3,33	14,36	17,69	6,67	26,92	33,59	20,22

Količina odmrle lesne mase dosega okrog 6,4% LZ ter tako presega s Pravilnikom (2009a)⁴⁵ določeno minimalno vrednost. Njena razporeditev po razširjenih debelinskih razredih je z vidika zagotavljanja biotske pestrosti dokaj neugodna, saj močno prevladuje drevje, tanjše od 30 cm.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
Razvojna faza	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	87,56	65,2	34,1	0,7	0,0	82,4	8,4	9,2	0,0	19,9	63,5	13,7	2,9
Drogovnjak	159,62	65,4	33,4	1,2	0,0	84,7	14,0	1,3	0,0	84,0	14,3	1,7	0,0
Debeljak	182,78					94,1	5,1	0,8	0,0	19,5	75,1	0,8	4,6
Sestoj v obnovi	47,14					97,5	1,1	1,4	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1,70					0,0	0,0	100,0	0,0				
Skupaj	478,80												

Prevladuje dobra in bogata zasnova mladovja in drogovnjakov. Sestoji so v glavnem negovani, nenegovanih sestojev praktično ni. Sestojni sklepi so tesni v drogovnjakih, v debeljakih pa v glavnem normalni, ponekod tesni.

Kakovost drevja

Kakovost iglavcev je po zunanem izgledu zelo dobra, vendar s starostjo zelo hitro pada. Poleg tega je pri starih drevesih močno prisotne različne napake srca, ki jih na terenu ne moremo oceniti. Kakovost listavcev je dobra ponekod zadovoljiva.

⁴⁵ Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16

Preglednica K: Kakovost drevja⁴⁶

Drev. vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	71	4,2	35,2	40,9	16,9	2,8
Jelka	47	4,3	27,7	31,8	29,8	6,4
Bukev	337	4,2	18,7	30,3	31,4	15,4
Pl. lst.	38	7,9	23,7	21,1	31,5	15,8
Dr. tr. lst.	2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	118	4,2	32,2	37,4	22,0	4,2
Skupaj listavci	377	4,5	19,1	29,2	31,3	15,9
Skupaj	495	4,4	22,2	31,2	29,1	13,1

Poškodovanost sestojev

Poškodovanost drevja je nižja kot v preteklosti, prevladujejo poškodbe vej. Poškodbe vej se pojavljajo zlasti na posameznih, izpostavljenih grebenih, kjer se občasno pojavlja burja oziroma žled.

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,8
Veje	4,7
Osutost	0,8
Skupaj	8,3

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	5.559	4.545	81,8	1,6
Listavci	21.012	23.178	110,3	8,3
Skupaj	26.571	27.723	104,3	10,0

Posek je bil presežen za dobre 4 %. Vzrok lahko pripišemo širitvi trase državne ceste Predmeja – Lokve.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	44,33	0,0	0,0
Priprava tal	ha	0,0	0,5	
Sadnja	ha	0,0	1	
Obžetev	ha	0,0	0,5	
Nega mladja	ha	10,39	0,5	5
Nega gošče	ha	2,01	23,24	1.156
Nega letvenjaka	ha	23,67	36,47	154
Nega ml. drogovnjaka	ha	38,82	24	62
Zaščita s premazom	ha	0,0	0,5	
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m	0,0	200	
Vzdrževanje travinj	ha	16	2,8	18

Večina mladja je v času veljavnosti načrta preraslo v gošče. Obseg nege gošč je bil zato presežen medtem, ko je bil obseg izvedbe nege mladja bistveno nižji od načrtovanega. Nekaj gošče je preraslo v letvenjak zato je tudi tukaj nekoliko presežen načrt. Sadnja in pripadajoča dela so posledica sanitarne sečnje. Tukaj tudi lahko iščemo razlog za ne izvajanje priprave sestoja.

⁴⁶ Določa se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2004 do 2024*

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m³/ha			m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2004	479,60	51,3	247,8	299,1	0,90	5,34	6,24	0,82	5,31	6,14
2014	479,68	64,6	260,9	325,5	1,19	5,39	6,58	0,95	4,83	5,78
2024	478,80	63,0	254,7	317,7	1,21	4,36	5,57	1,24	4,35	5,59

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek).

LZ je glede na prejšnje ureditveno obdobje padla prav tako prirastek. To lahko posledica novih prirastnih nizov. Letni realiziran posek je nižji pri iglavcih.

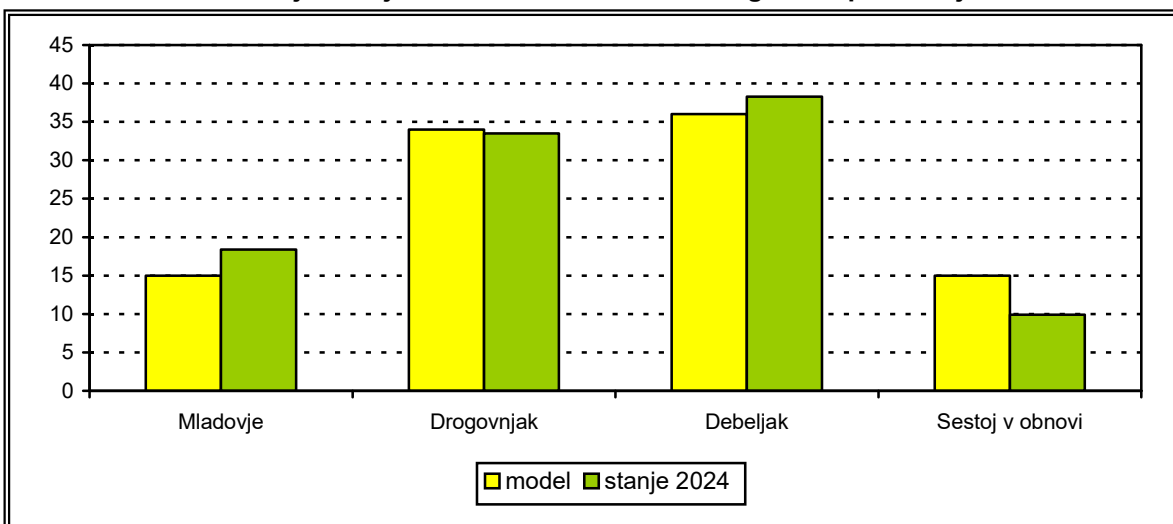
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	87,56	18,3	18,4	19	(14)15	66,79	3,4
Drogovnjak	159,62	33,3	33,5	46	(33)34	157,44	-0,5
Debeljak	182,78	38,2	38,3	49	(35)36	166,99	2,3
Sestoj v obnovi	47,14	9,8	9,9	21	(15)15	71,57	-5,1
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1,70	0,4					
Skupaj	478,80	100,0	100	135	100	477,1	

V RGR je stanje razvojnih faz relativno dobro uravnoteženo. Nekoliko primanjkuje pomlajencev na račun debeljakov in mladovji.

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava: 69 % bukev, 15% smreka, 9 % plemeniti listavci, 8 % jelka.

Ciljno stanje razvojnih faz: mladovje 14 %, drogovnjak 33 %, debeljak 35 %, sestoj v obnovi 17 %, raznomerno 1 %.

Ciljna lesna zaloga: 321 m³/ha. Končna lesna zaloga 610 m³/ha (pri jelki 710, bukvi 500).

Ciljno razdobje: 10 let.

Ciljna kakovost⁴⁷: listavci A1-A2 20%, B-C 50%, ostalo prostorninski les,
iglavci B-C 20% D1-D2 60%, ostalo droben tehnični in celulozni les.

Gozdnogojitvene usmeritve

Zastorno gospodarjenje s proizvodno dobo okrog 135 let in pomladitveno dobo 20 let.

Obnova: Uvajanje v obnovo je potrebno skrbno načrtovati (upoštevanje semenskih let, jakost svetlitvenih redčenj naj bo med 20-25% od lesne zaloge). Z obnovo je potrebno začeti v debeljakih s slabšo zasnovo in na robovih transportnih mej.

Sproščanje polnilnega sloja bukke v delih sestojev, kjer je manjši delež nadstojne jelke in bukeve boljše kvalitete. Sproščati je potrebno predvsem starejši polnilni sloj, ki je že v fazi drogovnjaka.

Polnilni sloj bukke naj le izjemoma prevzame vlogo glavnega sestoja. V debeljakih, kjer je polnilni sloj slabe kvalitete je potrebno le tega ob pripravi sestoja odstraniti. Polnilni sloj se ob odpiranju debeljaka običajno močno razraste in zelo hitro ponovno onemogoči dostop svetlobe do tal in s tem pomladitev.

Tam, kjer je podrast večja je potrebno izvajati pripravo sestoja.

Intenzivnejše uvajanje v obnovo in nadaljevanje obnove predvsem tam, kjer so vrednejši sortimenti in je odlična zasnova mladja. Predvideno je uvajanje v obnovo 52 ha, zaključek obnove pa na 3 ha površine.

Sadnje se poslužujemo le tam, kjer je naravna obnova otežena in sicer predvsem s smreko in jelko z nekoliko manjšo gostoto sadnje, pri kasnejši negi pa z uravnavanjem zmesi v korist bukke in plemenitih listavcev, ki se uspešneje pomlajujejo, pospešujemo pestrost sestojev.

Nega: Pri negi mladovja je poudarek na negi obstoječega in zlasti novonastalega mladovja.

Nega gošče in letvenjaka je s poudarkom na uravnavanju zmesi drevesnih vrst in stojnosti.

V drogovnjakih naj bo pogostnost vračanja 10-15 let, intenzivnost redčenj v drogovnjakih naj bo nekoliko višja 15-20 %. V debeljakih je pogostnost vračanja 15-20 let jakost redčenj naj bo majhna do srednja 7-10%.

V bukovih drogovnjakih z nadstojno jelko je potrebno postopno odstranjevati jelko, v bukvi pa intenzivno redčiti.

Kjer je naravno pomlajevanje uspešno, je potrebno zmanjšati intenzivnost nege mladja, vso pozornost pa je potrebno nameniti sestojem, kjer je otežena obnova.

Varstvo: Kjer se pojavi večja skupina jelke je smiselna skupinska zaščita. Potrebno je ograditi posamezna jedra, kjer je jelke največ.

Nega habitatov: Poudarek pri negi habitatov je na vzdrževanju obstoječih travinj (lazov in grmišč).

Zaradi zmanjšanja trenda upada jelke se posamezna stara jedra debelejših, vitalnih, a manj kvalitetnih jelk, izloča v ekocelice kot semensko bazo upoštevajoč tudi kriterij 6.2b za FSC standard (vsaj 5 % površine je potrebno prepustiti naravnemu razvoju brez sečnje). Ob izločanju le-teh je potrebno upoštevati tudi ohranjanje habitatov prostoživečih živali (oblikovanje zavetišč, duplaric, ipd.).

Sprotno se je potrebno z letnimi lovskogojitvenimi načrti odzivati na povečano objedenost jelke.

Puščati je potrebno posamezna odmrta drevesa v najdebelejšem debelinskem razredu, pri čemer se prednost daje jelki in bukvi.

⁴⁷ Po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011) pomenijo okrajšave: Pri listavcih: A1-rezan furnir, A2-luščenec, B-žagan les1, C-žagan les2, D-žagan les3, pri iglavcih pa: A1-resonančni les, A2-furnir, B-žagan les1, C-žagan les2, D1-žagan les3, D2 les za embalažo, ostali nerazvrščeni les nižje vrednosti ima okrajšavo O (drva, prostorninski les in les za celulozo).

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	19,8	80,2	100,0
- ciljno (%)	19,9	80,1	100,0
Lesna zaloga – dejanska (m³/ha)	63,0	254,7	317,7
- ciljna (m³/ha)	63,89	257,84	321,72
Prirastek (m³/ha/leto)	1,21	4,36	5,57
Možni posek (m³/ha)	12,4	43,4	55,9
Možni posek (m³/ha/leto)	1,24	4,35	5,59
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	19,7	17,1	17,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	102,6	99,7	100,4
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv	Prebiralne						
Iglavci	m³	4.054	1.893	0	0	0	0	5.947	19,7	102,6
	%	68,2	31,8	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	12.399	8.419	0	0	0	0	20.818	17,1	99,8
	%	59,6	40,4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	16.453	10.312	0	0	0	0	26.765	17,6	100,4
	%	61,5	38,5	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Zaradi relativne uravnoteženosti razvojnih faz je usmeritev v izvedbo redčenj, kakor tudi nadaljevanje obnove. Načrtuje se posek 17,6 % od lesne zaloge in 100,4 % prirastka. Gojitvena dela so usmerjena pretežno v nego gošče, letvenjakov in mlajših drogovnjakov..

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,67	0,67
Priprava tal	ha	3,23	3,23
Sadnja	ha	3,54	3,54
Obžetev	ha	0,88	3,55
Nega gošče	ha	2,63	2,63
Nega letvenjaka	ha	30,01	30,01
Nega ml. Drogovnjaka	ha	80,27	80,27
Zaščita s premazom	ha	0,74	3,13
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,77	7,70

9.2.3 RGR 33 090: Jelova bukovja dobrih rastišč mešana z iglavci

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)		1.330,06		1.330,06
Delež (%)		100		100,0

Sestoji tega največjega in najpomembnejšega RGR so razpršeni po celi GGE, glavina pa se vleče od Jelovega hriba, preko Malega Čermenjaka do Petrovega hriba in Lahovš. Najbolj poudarjena je lesnoproizvodna funkcija, ostale funkcije na prvi stopnji so točkovnega pomena.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdna združba	Rk	Površina (ha)	%
591	<i>Preddinarsko-dinarsko toplojubo bukovje</i>	5	0,79	0,1
641	<i>Dinarsko jelovo bukovje</i>	11	10,90	0,8
642	<i>Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje</i>	11	1.221,23	91,7
651	<i>Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom</i>	7	0,32	0,0
682	<i>Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	40,86	3,1
683	<i>Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	0,55	0,0
692	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	7	23,38	1,8
703	<i>Dinarsko ruševje</i>	1	0,82	0,1
741	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	5	0,70	0,1
781	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	30,51	2,3
	Skupaj	10,80	1.330,06	100,0

Na 90% površine RGR prevladujejo subasociacije združbe *predalpsko-dinarsko jelovo bukovje*, Sestoji torej uspevajo na dobrih, lahko rečemo tudi odličnih rastiščih, njihov potencial je dobro izkoriščen.

Zgradba gozda

Sestoji so pretežno skupinsko raznodobni. V sestojih, kjer je sproženo naravno pomlajevanje so le ti mestoma bolj malopovršinsko raznodobni, kjer pa prevladuje bukev so sestoji bolj enomerni in na večjih površinah.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	7,8	10,0	12,3	16,3	53,6	159,2	45,4	3,25	55,0
Listavci	10,9	21,0	27,8	25,0	15,3	191,1	54,6	2,65	45,0
Skupaj	9,5	16,0	20,8	21,0	32,7	350,3	100,0	5,90	100,0

Lesna zaloga listavcev je enakomerno razporejena po vseh debelinskih razredih, medtem ko je pri iglavcih močan zamik v razred prsnega premera nad 50 cm, kjer je dobra polovica lesne zaloge.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m ³ /ha	98,3	59,9	0,1	0,9	0,0	174,6	0,0	16,5	0,1	0,0
	%	28,1	17,1	0,0	0,3	0,0	49,8	0,0	4,7	0,0	0,0
Naravno st.	%	5,0	40,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	5,0	0,0	0,0

V lesni zalogi je razmerje med iglavci in listavci rahlo v korist listavcev. V zadnjem obdobju je smreka v lesni zalogi že prehitela jelko. Na račun manjšega deleža jelke se je povečal delež bukke. Delež plemenitih listavcev je praktično enak.

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.251,07	94	62,23	5	16,76	1	0,0	0,0	1.330,06	100,00
Skupaj vsi gozdovi	1.251,07	94	62,23	5	16,76	1	0,0	0,0	1.330,06	100,00

Sestoji so ohranjeni, saj prevladujejo naravne vrste, tako v sestoji kot podmladku.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	9,07	3,7	12,78	6,85	6,11	12,96	15,93	9,81	25,74	9,16
30 - 49 cm	1,3	0,93	2,22	0,93	1,57	2,5	2,22	2,5	4,72	6,71
50 in več cm	1,02	0,19	1,2	0,19	0,09	0,28	1,2	0,28	1,48	4,11
Skupaj	11,39	4,81	16,2	7,96	7,78	15,74	19,35	12,59	31,94	19,98

Prevladuje tanjše stoječe in ležeče odmrlo drevje tako iglavcev kot listavcev. V RGR je 31 odmrlih dreves na ha oz.20 m³/ha, kar predstavlja 5,7 % celotne lesne mase.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	184,13	44,6	40,6	12,8	2,0	64,4	6,4	29,2	0,0	29,6	35,0	23,5	11,9
Drogovnjak	184,16	64,8	31,2	4,0	0,0	77,8	4,5	17,7	0,0	63,7	32,3	1,8	2,2
Debeljak	726,31					97,4	2,0	0,6	0,0	18,5	64,5	16,4	0,6
Sestoj v obnovi	198,46					93,9	4,3	1,8	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	37,00					81,7	0,0	18,3	0,0				
Skupaj	990,64												

Podmladek je bogate in dobre zasnove, večji je problem objedanja, saj so v tem GR večji kompleksi zimovališč srnjadi, mestoma se pojavljajo tudi škode po jelenjadi. Sestoji so večinoma dobro negovani. Sklep je večinoma tesen in normalen.

Kakovost drevja

Preglednica K: Kakovost drevja⁴⁸

Drev. vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	399	13,0	31,3	26,8	25,6	3,3
Jelka	206	35,5	35,4	13,6	12,1	3,4
Macesen	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Bukev	907	7,6	26,9	24,4	25,0	16,1
Pl. Ist.	75	5,3	18,7	14,7	44,0	17,3
Dr. tr. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	608	20,6	32,5	22,5	21,1	3,3
Skupaj listavci	984	7,4	26,2	23,7	26,4	16,3
Skupaj	1.592	12,4	28,7	23,2	24,4	11,3

Kakovost iglavcev je zelo dobra, vendar s starostjo zelo hitro pada. Poleg tega je so pri starih drevesih močno prisotne različne napake srca, ki jih na terenu ne moremo oceniti. Kakovost listavcev je zadovoljiva.

Poškodovanost sestojev

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,5
Veje	3,6
Osutost	2,1
Skupaj	9,1

Od prejšnjega obdobja se je stanje nekoliko izboljšalo pri poškodbah vej in osutosti. Več je poškodb debela in koreničnika.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR*

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	51.936	43.725	84,2	15,7
Listavci	55.145	42.025	76,2	15,1
Skupaj	107.081	85.750	80,1	30,8

Realiziran možni posek je nizek (80 %). Vzrok je verjetno v tem, da je bilo v tem načrtovalnem obdobju malo redne sečnje. Prevladovala je sanitarna sečnja, predvsem pri iglavcih v drugih RGR.

⁴⁸ Določa se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	198,97	3	2
Priprava tal	ha	14,3	4,3	30
Sadnja	ha	14,3	4,65	33
Obžetev	ha	68,34	10,2	15
Nega mladja	ha	44,45	6,5	15
Nega gošče	ha	5,65	16	283
Nega letvenjaka	ha	53,26	28,6	54
Nega ml. drogovnjaka	ha	53,99	6	11
Varstvo pred žuželkami	kos		5,79	
Zaščita s premazom	ha	31,42	7,6	24
Zaščita z ograjo	m	1.200,00	800	67
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m		665	
Vzdrževanje travinj	ha	54	22,85	42

Gojitvena dela v mladovih so bila opravljena le v manjšem obsegu. Nega gošče je edino opravilo katero je presešlo načrtovan obseg del.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV
Površina, lesna zaloga, prirastek, posek
Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 do 2024*

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m³/ha			m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	1.302,57	163,3	150,3	313,5	2,24	3,18	5,41	2,50	1,63	4,13
2004	1.330,88	182,9	192,3	375,3	3,13	3,57	6,71	4,67	3,90	8,56
2014	1.331,96	168,2	218,3	386,5	3,30	3,72	7,02	3,28	3,16	6,44
2024	1.330,06	159,2	191,1	350,4	3,25	2,65	5,90	3,19	3,20	6,39

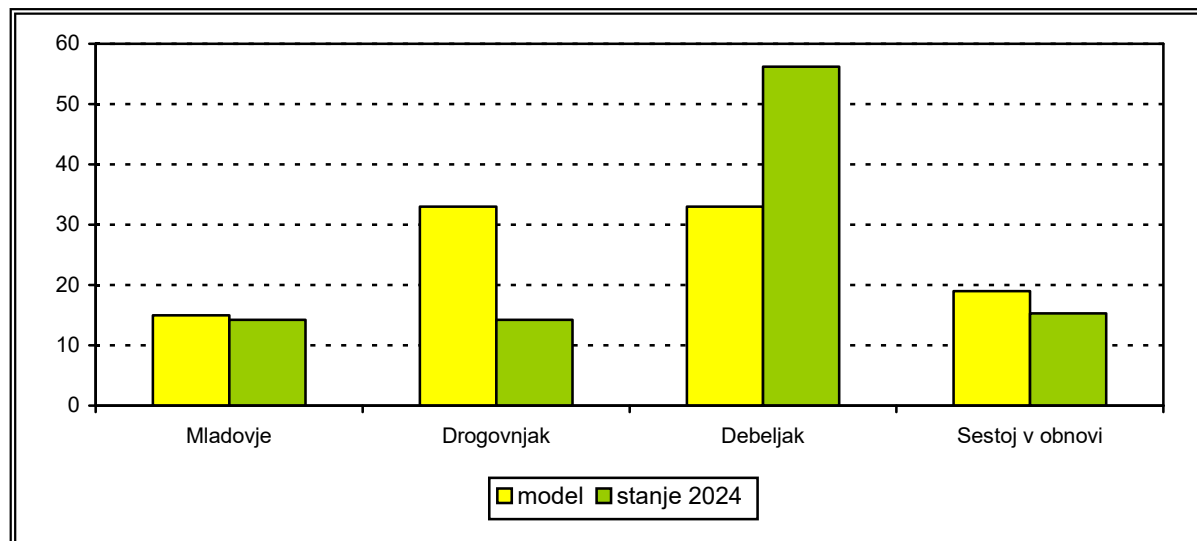
*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek).

Padeč prirastka pri listavcih nas opozarja da je v RGR veliko starejšega drevja, ki slabo prirašča. Lesna zaloga je predvsem pri listavcih.

Razvojne faze in zgradbe sestojev
Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	184,13	13,8	14,2	20	(15)15	191,56	-0,8
Drogovnjak	184,16	13,8	14,2	45	(30)33	431,02	-18,8
Debeljak	726,31	54,7	56,2	45	(32)33	431,02	23,2
Sestoj v obnovi	198,46	14,9	15,3	25	(15)19	239,46	-3,7
RAZNOMERNO (sk-gnz)	37,00	2,8					
Skupaj	1.330,06	100,0	100	135	100	1293,06	

V RGR prevladujejo debeljaki (več kot 50 %). Imamo pa na drugi strani veliko pomanjkanje drogovnjakov. Nekoliko primenjuje tudi sestojev v obnovi. Delež mladovj je približno v okviru modelnega stanja.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava: bukev 49 %, smreka 25 %, jelka 22 %, pl.listavci 3%, macesen 1 %

Razmerje razvojnih faz: mladovja 14 %, drogovnjaki 20 %, debeljaki 42 %, sestoj v obnovi 19 % in raznomerni 5 %.

Ciljna lesna zaloga: 352 m³/ha.

Končna lesna zaloga: 610 m³/ha (pri jelki 710, bukvi 500).

Ciljno razdobje: 10 let.

Ciljna kakovost⁴⁹: listavci A1-A2 20%, B-C 50%, ostalo prostorninski les, iglavci B-C 20% D1-D2 60%, ostalo droben tehnični in celulozni les

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno gospodarjenje s proizvodno dobo okrog 135 let in pomladitveno dobo 20-25 let.

Obnova: Uvajanje v obnovo je potrebno skrbno načrtovati (upoštevanje semenskih let, jakost svetlitvenih redčenj naj bo med 25-30% od lesne zaloge). Z obnovo je potrebno začeti v debeljakih s slabšo zasnovo in na robovih transportnih mej. Pomembna je uspešna priprava sestoja.

Osnovna usmeritev je naravno pomlajevanje, saj je bilo v preteklosti osnovanih veliko nasadov predvsem smreke z velikim tveganjem oz. z že znanimi problemi (objedanje, lubadar, vetrolom,...) za razvoj teh sestojev.

Polnilni sloj bukve naj le izjemoma prevzame vlogo glavnega sestoja. V debeljakih, kjer je polnilni sloj slabe kvalitete je potrebno le tega ob pripravi sestoja odstraniti. Polnilni sloj se ob odpiranju debeljaka običajno močno razraste in zelo hitro ponovno onemogoči dostop svetlobe do tal in s tem pomladitev.

Tam, kjer je podrast večja je potrebno izvajati pripravo sestoja.

⁴⁹ Po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011) pomenijo okrajšave: Pri listavcih: A1-rezan furnir, A2-luščenec, B-žagan les1, C-žagan les2, D-žagan les3, pri iglavcih pa: A1-resonančni les, A2-furnir, B-žagan les1, C-žagan les2, D1-žagan les3, D2 les za embalažo, ostali nerazvrščeni les nižje vrednosti ima okrajšavo O (drva, prostorninski les in les za celulozo).

Intenzivnejše uvajanje v obnovo in nadaljevanje obnove predvsem tam, kjer so vrednejši sortimenti in je odlična zasnova mladja. Predvideno je uvajanje v obnovo 26 ha, zaključek obnove pa na 3 ha površine.

Kjer stanje sestojev omogoča skušati gospodariti skupinsko raznodobno, saj slednji bolj ustrezajo ogroženi jelki. Z željo ohraniti večji delež jelke je potrebno ohranjati mlajše jelove debeljake in v njih skušati gospodariti skupinsko prebiralno.

Sadnje se poslužujemo le tam, kjer je naravna obnova otežena in sicer predvsem s smreko in jelko z nekoliko manjšo gostoto sadnje, pri kasnejši negi pa z uravnavanjem zmesi v korist bukve in plemenitih listavcev, ki se uspešnejše pomlajujejo, pospešujemo pestrost sestojev.

V sklenjenih, vitalnih sestojih ne ukrepamo – akumulacija lesne zaloge. Ohranjamo tudi skupine vitalne jelke za potencialno nasemenitev.

V bukovih drogovnjakih z nadstojno jelko je potrebno postopno odstranjevati jelko, v bukvi pa intenzivno redčiti.

Prva redčenja v smreki je potrebno izvajati najprej samo v najstarejših nasadih, ki že prehajajo v mlajše drogovnjake. V ostalih smrekovih letvenjakih še ne bomo ukrepali.

Sproščanje polnilnega sloja bukve v delih sestojev, kjer je manjši delež nadstojne jelke in bukev boljše kvalitete. Sproščati je potrebno predvsem starejši polnilni sloj, ki je že v fazi drogovnjaka.

V debeljakih, kjer je polnilni sloj slabše kvalitete le tega ob pripravi sestoja na naravno obnovo odstranjevati. Podstojne bukve se ob odpiranju sestojev močno razrastejo in zelo hitro ponovno zaprejo dostop svetlobi do tal.

Nega: Pri negi mladovja je poudarek na negi obstoječega in zlasti novonastalega mladovja.

Nega gošče in letvenjaka je s poudarkom na uravnavanju zmesi drevesnih vrst in stojnosti.

Znotraj ograjenih mladovij smiselno intenzivno izvajati nego predvsem uravnavanje zmesi, nege gošče in tudi že prva redčenja.

V najstarejših nasadih smreke (ml. drogovnjaki) je potrebno izvajati redčenja z intenziteto 10-12% (stojnost) v letvenjakih ukrepi niso potrebni.

V drogovnjakih naj bo pogostnost vračanja 10-15 let, intenzivnost redčenj v drogovnjakih naj bo nekoliko višja 15-20 %. V debeljakih je pogostnost vračanja 15-20 let jakost redčenj naj bo majhna do srednja 7-10%.

Kjer je naravno pomlajevanje uspešno, je potrebno zmanjšati intenzivnost nege mladja, vso pozornost pa je potrebno nameniti sestojem, kjer je otežena obnova.

Varstvo gozdov: Kjer se pojavi večja skupina jelke je smiselna skupinska zaščita. Potrebno je ograditi posamezna jedra, kjer je jelke največ.

Nega habitatov: Poudarek pri negi habitatov je na vzdrževanju obstoječih travinj (lazov in grmišč). Zaradi zmanjšanja trenda upada jelke se posamezna stara jedra debelejših, vitalnih, a manj kvalitetnih jelk, izloča v ekocelice kot semensko bazo upoštevajoč tudi kriterij 6.2b za FSC standard (vsaj 5 % površine je potrebno prepustiti naravnemu razvoju brez sečnje). Ob izločanju le-teh je potrebno upoštevati tudi ohranjanje habitatov prostoživečih živali (oblikovanje zavetišč, duplaric, ipd.). Sprotno se je potrebno z letnimi lovskogojitvenimi načrti odzivati na povečano objedenost jelke. Puščati je potrebno posamezna odmrta drevesa v najdebelejšem debelinskem razredu, pri čemer se prednost daje jelki in bukvi.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	45,4	54,6	100,0
- ciljno (%)	46,8	53,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m³/ha)	159,2	191,1	350,3
- ciljna (m³/ha)	165,0	187,3	352,3
Prirastek (m³/ha/leto)	3,25	2,65	5,90
Možni posek (m³/ha)	31,9	31,9	63,8
Možni posek (m³/ha/leto)	3,19	3,20	6,39
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20,0	16,7	18,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	98,2	120,7	108,3
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv	Prebiralne						
Iglavci	m³	16.373	26.054	0	0	0	0	42.427	20,0	98,3
	%	38,6	61,4	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	14.587	27.959	0	0	0	0	42.546	16,7	120,5
	%	34,3	65,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	30.960	54.013	0	0	0	0	84.973	18,2	108,3
	%	36,4	63,6	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Zaradi prevladujočega deleža debeljakov v strukturi poseka prevladuje negovalni posek In sicer rdečenja in pomladitve. Načrtuje se posek 18,2 % od lesne zaloge in 108,3 % prirastka. Gojitvena dela so pretežno usmerjenja v nego mladovji.

Preglednica/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,81	0,81
Priprava tal	ha	5,69	5,69
Sadnja	ha	8,90	8,90
Obžetev	ha	15,01	52,34
Nega gošče	ha	28,91	28,91
Nega letvenjaka	ha	20,48	20,48
Nega ml. Drogovnjaka	ha	135,88	135,88
Varstvo pred žuželkami	dni	0,46	4,60
Zaščita s premazom	ha	7,17	32,13
Zaščita z ograjo	m	700,00	700,00
Vzdrževanje travinj	ha	9,13	89,68

9.2.4 RGR 33190: Jelova bukovja sušnih rastišč mešana z iglavci

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	0,0	595,67	0,00	595,67
Delež (%)	0,0	100,0	0,00	100,0

Sestoji tega RGR poraščajo predvsem bolj sušna, južna rastišča in izpostavljene, sušne grebene razpršeno po celi GGE. V sestojih še vedno prevladuje bukev, vendar je v sestojih večji delež tako jelke kot smreke. Na najbolj izpostavljenih grebenih je druga stopnja poudarjenosti varovalne funkcije.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdna združba	Rk	Površina (ha)	%
564	<i>Primorsko gradnovje z jesensko vilovino</i>	3	14,64	2,5
591	<i>Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje</i>	5	5,68	1,0
592	<i>Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje</i>	5	0,96	0,2
641	<i>Dinarsko jelovo bukovje</i>	11	7,26	1,2
642	<i>Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje</i>	11	466,29	78,2
682	<i>Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	23,38	3,9
683	<i>Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	36,50	6,1
692	<i>Dinarsko mrziščno smrekovje</i>	7	9,46	1,6
741	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	5	2,10	0,4
781	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	29,40	4,9
	Skupaj	10,20	595,67	100,0

Zgradba gozda

V RGR je največ skupinsko raznodobnih sestojev, kjer je večji delež bukke so sestoji enomerni.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	5,0	11,4	17,9	24,7	41,0	140,3	44,5	2,45	47,7
Listavci	19,3	28,7	20,9	17,8	13,3	174,8	55,5	2,69	52,3
Skupaj	13,0	21,0	19,6	20,9	25,5	315,1	100,0	5,14	100,0

Lesna zaloga listavcev je dokaj enakomerno razporejena po vseh debelinskih razredih, medtem ko je pri iglavcih močan zamik v razred prsnega premera nad 50 cm, kjer je 41% lesne zaloge.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m³/ha	80,3	48,0	11,9	0,1	0,0	151,8	0,0	20,9	1,3	0,8
	%	25,5	15,2	3,8	0,0	0,0	48,2	0,0	6,6	0,4	0,3
Naravno st.	%	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0	75,0	0,0	4,0	1,0	0,0

V odsekih, kjer so v preteklosti sadili iglavce so sestoji zamaknjeni od naravne drevesne sestave na račun smreke, na manjših površinah pa tudi črnega bora.

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	407,69	69	97,02	16	40,75	7	50,21	8	595,67	100,0
Skupaj vsi gozdovi	407,69	69	97,02	16	40,75	7	50,21	8	595,67	100,0

Prevladujejo ohranjeni gozdovi. Med spremenjene sestoje sodijo nasadi smreke. Močno spremenjeni so odseki, kjer imamo zaradi intenzivne sadnje v preteklosti pretežno čiste smrekove nasade.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	8,8	7	15,8	5,6	7,2	12,8	14,4	14,2	28,6	9,88
30 - 49 cm	0,8	0,8	1,6	1,2	0,4	1,6	2	1,2	3,2	4,61
50 in več cm	0,2		0,2	0,4		0,4	0,6		0,6	1,74
Skupaj	9,8	7,8	17,6	7,2	7,6	14,8	17	15,4	32,4	16,24

Prevladuje tanjše stoječe in ležeče odmrlo drevje tako iglavcev kot listavcev. V RGR je 32 odmrlih dreves na ha oz. 16,24 m³/ha, kar predstavlja 5,2 % celotne lesne mase. To nakazuje, na dokaj intenzivno pobiranje odmrlega drevja predvsem iglavcev v višjih debelinskih razredih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	68,05	32,2	18,9	47,4	1,5	71,7	5,2	23,1	0,0	20,5	30,6	4,2	44,7
Drogovnjak	129,81	66,7	30,8	2,5	0,0	54,8	36,8	8,4	0,0	38,1	59,4	0,0	2,5
Debeljak	285,14					77,0	19,6	3,4	0,0	42,9	30,5	21,8	4,8
Sestoj v obnovi	45,98					88,1	3,0	8,9	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	66,69					35,5	30,6	33,9	0,0				
Skupaj	595,67												

Skoraj polovica mladovja je pomanjkljive zasнове. Sestoji so večinoma dobro negovani. Sklep je večinoma tesen in normalen. V mladovju je sklep 44,7 % vrzelast, kar je posledica zatravljanja tal ob intenzivnem odpiranju sestojev.

Kakovost drevja

Preglednica K: Kakovost drevja⁵⁰

Drev. vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	188	1,1	14,9	43,0	35,1	5,9
Jelka	92	8,7	35,9	25,0	23,9	6,5
Bor	48	0,0	4,2	25,0	29,2	41,6
Bukev	289	0,7	10,0	23,5	31,5	34,3
Pl. Ist.	49	2,0	8,2	32,7	30,6	26,5
Dr. tr. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	328	3,0	19,2	35,4	31,1	11,3
Skupaj listavci	339	0,9	9,7	24,8	31,3	33,3
Skupaj	667	1,9	14,4	30,0	31,2	22,5

Kakovost dreves iglavcev je po zunanjem izgledu dobra, verjetno nekoliko precenjena. Kvaliteta bukve je nekoliko slabša, saj se zaradi sušnih rastišč pojavlja krajša in košata rast bukve.

Poškodovanost sestojev

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,9
Veje	5,9
Osutost	2,3
Skupaj	10,1

Poškodovane so predvsem veje.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	16.083	30.034	186,7	10,8
Listavci	22.125	13.115	59,3	4,7
Skupaj	38.208	43.149	112,9	15,5

Realiziran posek je pri iglavcih višji od načrtovanega predvsem zaradi intenzivnih sanitarnih sečenj. Sanitarne sečnje so pogosto določale smer ukrepov.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	64,6	1	2
Priprava tal	ha	9,2	7,92	86
Sadnja	ha	9,2	10,92	119
Obžetev	ha	35,38	36,7	104
Nega mladja	ha	7,04	1	14
Nega gošče	ha	10,08	3,9	39
Nega letvenjaka	ha	17,9	3	17
Nega ml. drogovnjaka	ha	51,31	8,45	16
Varstvo pred žuželkami	kos		16,75	
Zaščita s premazom	ha	51,27	33,7	66
Zaščita z ograjo	m	900	0	0

⁵⁰ Določa se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

Sadnja in obžetev sta ukrepa, ki sta bila izvedena v večjem obsegu kot sta bila načrtovana. Nega ostalih mladovji je bila izvedena v manjšem obsegu. Nenačrtovana dela so bila izvedena na področju varstva pred žuželkami.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 do 2024*

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m³/ha			m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	594,69	128,2	116,7	244,9	2,14	2,52	4,66	1,65	1,14	2,80
2004	594,59	152,8	151,7	304,5	3,17	3,30	6,47	2,00	1,76	3,75
2014	595,92	148,4	190,5	338,9	2,89	3,66	6,55	5,04	2,20	7,24
2024	595,67	140,3	174,8	315,1	2,45	2,69	5,15	2,55	2,69	5,24

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek).

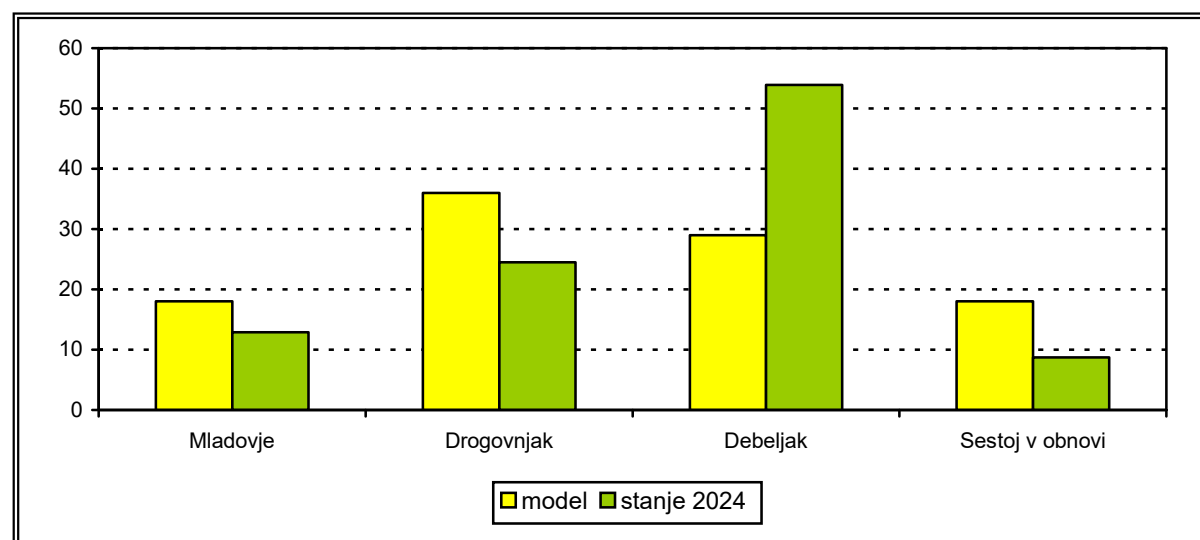
Prirastek je precej padel, lesna zaloga malo manj. To se posebej opazi pri listavcih.

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	68,05	11,4	12,9	27	(15)18	94,46	-5,1
Drogovnjak	129,81	21,8	24,5	54	(28)36	188,92	-11,5
Debeljak	285,14	47,9	53,9	43	(25)29	151,14	24,9
Sestoj v obnovi	45,98	7,7	8,7	27	(17)18	94,46	-9,3
RAZNOMERNO (sk-gnz)	66,69	11,2					
Skupaj	595,67	100,0	100	150	100	528,98	

Primerjava dejanskega in modelnega stanja razvojnih faz za enodobne gozdove kaže, da imamo presežek debeljakov in pomanjkanje v ostalih razvojnih fazah. Pomladitvena doba je zaradi sušnih rastišč daljša, zato bo potrebno na večjih površinah pospešiti uvajanje v obnovo. Med drogovnjaki prevladujejo bolj ali manj čisti, enomerni bukovi sestoji. Zaradi postopnosti in zmernosti pri uvajanju v obnovo, oteženega naravnega pomlajevanja in povečanega objedanja divjadi je izravnalna doba daljša.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Skupinsko postopno gospodarjenje s poprečnim končnim srednjim premerom 39 cm.

Ciljna drevesna sestava: 50% bukev 27 % smreka, 15 % jelka 5 % plemeniti listavci, 3 % macesen.

Razmerje razvojnih faz: mladovja 12 %, drogovnjaki 19 %, debeljaki 42 %, sestoj v obnovi 16 % in raznomerno 11 %.

Ciljna lesna zaloga: 322 m³/ha. **Končna lesna zaloga:** 610 m³/ha (pri jelki 710, bukvi 490)

Ciljna kakovost: listavci A1-A2 10%, B-C 45%, ostalo prostorninski les,
iglavci B-C 20% D1-D2 60%, ostalo droben tehnični in celulozni les.

Ciljno razdobje: 20 let.

Gozdnogojitvene usmeritve:

Skupinsko postopno mestoma zastorno gospodarjenje. Proizvodna doba okrog 150 let in pomladitvena doba okrog 35 let.

Obnova: Tam, kjer je podrast večja je potrebno izvajati pripravo sestoja.

V raznomernih gozdovih skupinsko postopno gospodarjenje s poudarkom na obnovi gozdov. Kjer je prisotna jelka pomlajevanje v manjših jedrih.

Uvajanje v obnovo je potrebno skrbno načrtovati (upoštevanje semenskih let, jakost svetlitvenih redčenj naj bo med 20-25% od lesne zaloge). V sestojih je velika nevarnost zatravljanja, zato moramo izvajati priprave za pomladitev z nizko intenziteto. Z obnovo je potrebno začeti v debeljakih s slabšo zasnovo in na robovih transportnih mej. Pomembna je uspešna priprava sestoja.

Nadaljevati postopno obnovo in nadaljevanje obnove predvsem tam, kjer so vrednejši sortimenti (intenzivnost do 25 %). Predvideno je uvajanje v obnovo 48 ha, zaključek obnove pa ni načrtovan.

Sadnje se poslužujemo le tam, kjer je naravna obnova otežena in sicer predvsem s smreko in jelko z nekoliko manjšo gostoto sadnje, pri kasnejši negi pa z uravnavanjem zmesi v korist bukve in plemenitih listavcev, ki se uspešnejše pomlajujejo, pospešujemo pestrost sestojev.

Na površinah kjer varovalna funkcija diktira način gospodarjenja se sestoje prepusti naravnemu razvoju (izpostavljeni grebeni, vrhovi,...)

Nega: Pri negi mladovja je poudarek na negi obstoječega in zlasti novonastalega mladovja.

Kjer je naravno pomlajevanje uspešno, je potrebno zmanjšati intenzivnost nege mladja, vsa nega gošče in letvenjaka je s poudarkom na stojnosti.

V drogovnjakih naj bo pogostnost vračanja 15-20 let, intenzivnost redčenj v drogovnjakih naj bo 10-15%. Redčiti je potrebno tudi smrekove nasade. V debeljakih je pogostnost vračanja 20-25 let jakost redčenj naj bo majhna do srednja 5-7%.

Varstvo: Pri varstvu je poudarek na zaščiti s tulci. Poleg običajne individualne zaščite je potrebno z ograjo ograjiti posamezna jedra, kjer je jelke največ.

Nega habitatov: Poudarek pri negi habitatov je na vzdrževanju obstoječih travinj in grmišč. Zaradi zmanjšanja trenda upada jelke se posamezna stara jedra debelejših, vitalnih, a manj kvalitetnih jelk, izloča v ekocelice in kot semensko bazo upoštevajoč tudi kriterij 6.2b za FSC standard (vsaj 5 % površine je potrebno prepustiti naravnemu razvoju brez sečnje). Ob izločanju le-teh je potrebno upoštevati tudi ohranjanje habitatov prostoživečih živali (oblikovanje zavetišč, duplaric, ipd.). Sprotno se je potrebno z letnimi lovskogojitvenimi načrti odzivati na povečano objedenost jelke. Puščati je potrebno posamezna odmrta drevesa v najdebelejšem debelinskem razredu, pri čemer se prednost daje jelki in bukvi.

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	44,5	55,5	100,0
- ciljno (%)	45,0	55,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m³/ha)	140,3	174,8	315,1
- ciljna (m³/ha)	145,2	177,6	322,8
Prirastek (m³/ha/leto)	2,45	2,69	5,14
Možni posek (m³/ha)	25,5	26,9	52,4
Možni posek (m³/ha/leto)	2,55	2,69	5,24
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,2	15,4	16,6
Intenziteta m. p. prirastek (%)	104,1	100,0	102,0
Izravnalna doba (let)			20

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv	Prebiralne						
Iglavci	m³	11.018	4.175	0	0	0	0	15.193	18,2	104,0
	%	72,5	27,5	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	11.140	4.888	0	0	0	0	16.028	15,4	99,9
	%	69,5	30,5	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	22.158	9.063	0	0	0	0	31.221	16,6	101,8
	%	71,0	29,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Med vrstami poseka so v ospredju redčenja, pomladitvene sečnje je glede na prejšnje obdobje manj. Intenzivna redčenja pa so pogoj za dvig kvalitete. Redčenja so predvidena predvsem v drogovnjakih, tako bukovih kot smrekovih, medtem ko so v sklenjenih mlajših debeljakih poseganja minimalna (akumulacija lesne zaloge). Z načrtovano sečnjo 16,6 % od lesne zaloge oz. 101,8 % od prirastka se bo postopoma doseglo zastavljeni cilj. Zaradi daljše pomladitvene dobe moramo pravočasno začeti z obnovo. Poleg tega mora biti intenziteta priprave za pomladitev nekoliko nižja (sušna rastišča).

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	0,11	0,11
Priprava tal	ha	0,42	0,42
Obžetev	ha	8,15	24,45
Nega gošče	ha	4,36	4,36
Nega letvenjaka	ha	7,93	7,93
Nega ml. Drogovnjaka	ha	15,31	15,31
Varstvo pred žuželkami	dni	3,06	30,60
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00
Vzdrževanje travinj	ha	0,13	1,30

Prevladuje nega gošče, ki je vezana na sedanja mladovja, katera se postopno razvijajo pod ali na robovih starega sestoja.

Na sušnih rastiščih je velik problem naravnega pomlajevanja, saj imamo izpostavljene lege, ki se zelo hitro ob prevelikem odpiranju sestoja zatravijo. Poleg zatravljanja je zaradi zimovališč velika ogroženost mladja zaradi objedanja, zato je potrebna večja pozornost kolektivni zaščiti mladja z postavitvijo več ograj.

9.2.5 RGR 33 290: Jelova bukovja hladnih rastišč mešana z iglavci

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	0,00	517,09	0,00	517,09
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Glavnino RGR predstavljajo gozdovi v Paradani do Vitovske jančerijske in meje z enoto Trnovo. Kot že ime pove gre za hladne, osojne lege, kjer se dalj časa zadržuje hladen zrak.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdna združba	Rk	Površina (ha)	%
641	<i>Dinarsko jelovo bukovje</i>	11	27,64	5,3
642	<i>Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje</i>	11	370,60	71,8
682	<i>Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	69,93	13,5
692	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	7	14,58	2,8
703	<i>Dinarsko ruševje</i>	1	0,76	0,1
741	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	5	6,04	1,2
781	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	27,54	5,3
	Skupaj	10,20	517,09	100,0

Rastiščno RGR opredeljujejo ekstremnejša, hladnejša rastišča.

Zgradba gozda

V RGR prevladujejo skupinsko raznodobni sestoji, mestoma je nakazana skupinsko prebiralna oblika sestojev. Zaradi mraziščnih pogojev se pojavljajo skupinsko do gnezdasto raznomerni sestoji.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	6,5	12,1	15,3	23,5	42,6	172,4	47,8	3,82	56,7
Listavci	17,3	28,7	25,4	17,3	11,3	188,3	52,2	2,92	43,3
Skupaj	12,1	20,8	20,6	20,3	26,2	360,7	100,0	6,74	100,0

V lesni zalogi so skoraj enako zastopani iglavci in listavci, vendar je iz debelinske strukture razvidno, da so iglavci bodisi nadstojni (jelka), bodisi da prevladujejo starejše razvojne faze (smreka). Bukev je pretežno v mlajših razvojnih fazah, predvsem starejših drogovnjakih. Lesna zaloga in prirastek sta nekoliko nižja kot v zadnjem desetletju.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m³/ha	132,0	40,4	0,0	0,0	0,0	163,9	0,0	23,9	0,1	0,4
	%	36,6	11,2	0,0	0,0	0,0	45,5	0,0	6,6	0,0	0,1
Naravno st.	%	10,0	10,0	0,0	0,0	0,0	75,0	0,0	4,0	1,0	0,0

Iz primerjave naravnega in dejanskega razmerja drevesnih vrst je razvidno, da je delež bukve premajhen, razmerje pa je porušeno predvsem zaradi prevelikega deleža smreke. Glavna drevesna vrsta v RGR je bukev (46%), sledijo ji smreka (37 %), jelka (11 %) in plemeniti listavci (7 %).

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	496,09	96	21,00	4	0,00	0,0	0,00	0,0	517,09	100,0
Skupaj vsi gozdovi	496,09	96	21,00	4	0,00	0,0	0,00	0,0	517,09	100,0

Velika večina (96%) gozdov je ohranjenih, 4% jih je spremenjenih. Močno spremenjenih in izmenjanih gozdov ni v tem RGR.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 – 29 cm	7,56	10,98	18,54	12,2	10,49	22,68	19,76	21,46	41,22	14,63
30 – 49 cm	1,95	0,49	2,44	2,68	3,41	6,1	4,63	3,9	8,54	12,46
50 in več cm	1,22	0,49	1,71	1,95	0,49	2,44	3,17	0,98	4,15	11,96
Skupaj	10,73	11,95	22,68	16,83	14,39	31,22	27,56	26,34	53,9	39,06

Prevladuje tanjše stoječe drevje listavcev. V RGR je 53 odmrlih dreves na ha oz. 39 m³/ha, kar predstavlja kar 10, 8 % celotne lesne mase. To nakazuje, na dokaj visok delež odmrlega drevja. Vzrok visokega deleža odmrle mase, ki ostane v gozdu je v slabi odprtosti gozdov v tem RGR.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	24,15	30,0	46,0	16,4	7,6	81,1	10,6	8,3	0,0	10,4	28,2	14,1	47,3
Drogovnjak	137,30	54,2	45,8	0,0	0,0	55,2	38,3	6,5	0,0	58,6	39,7	1,7	0,0
Debeljak	168,97					67,4	26,2	6,4	0,0	20,9	50,6	24,3	4,2
Sestoj v obnovi	31,96					90,5	0,0	9,5	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	154,71					53,7	46,3	0,0	0,0				
Skupaj	517,09												

Med enodobnimi gozdovi prevladujejo debeljaki. Velika večina jih je negovanih, sklep je normalen do rahel. Sledijo drogovnjaki ki so bogate in dobre zasnove, negovani ter tesnega in normalnega sklepa. Veliko mladovji ima pretrgan do vrzelast sklep.

Kakovost drevja

Preglednica K: Kakovost drevja⁵¹

Drev. vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	185	10,3	31,4	34,0	22,7	1,6
Jelka	68	7,4	32,3	30,9	17,6	11,8
Bukev	275	1,5	11,3	20,4	34,4	32,4
Pl. Ist.	41	0,0	0,0	17,1	43,9	39,0
Dr. tr. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. Ist.	2	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Skupaj iglavci	253	9,5	31,6	33,3	21,3	4,3
Skupaj listavci	319	1,3	9,7	20,1	35,4	33,5
Skupaj	572	4,9	19,4	25,9	29,2	20,6

⁵¹ - Podlaga se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

S kakovostjo smo lahko zadovoljni pri iglavcih, kjer prevladuje prav dobra in odlična kakovost. Listavci so praviloma slabše kvalitete, saj jim hladni pogoji manj ustrezajo.

Poškodovanost sestojev

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	2,7
Veje	6,5
Osutost	1,3
Skupaj	10,6

Poškodovanost drevja je nekoliko manjša kot v preteklosti, prevladujejo poškodbe vej.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	18.505	21.667	117,1	7,8
Listavci	18.650	11.213	60,1	4,0
Skupaj	37.155	32.879	88,5	11,8

Realizacija je zelo nizka pri listavcih, in presežena pri iglavcih. Na realizacijo je vplivala predvsem sanitarna sečnja.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	36,53	0,00	0,0
Priprava tal	ha	2,20	0,00	0,0
Sadnja	ha	2,20	0,00	0,0
Obžetev	ha	6,59	2,15	33
Nega mladja	ha	1,04	0,00	0,0
Nega gošče	ha	8,81	0,26	3
Nega letvenjaka	ha	13,54	4,00	30
Nega ml. drogovnjaka	ha	29,10	6,00	21
Varstvo pred žuželkami	kos	0,00	6,12	
Zaščita s premazom	ha	22,89	4,30	19
Vzdrževanje travinj	ha	4,00	2,80	70

Gojitvena dela se niso opravila. Izjema varstvo pred žuželkami, katero se je opravilo kljub temu, da ni bilo načrtovano.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 do 2024*

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek		
		m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	513,06	152,4	114,9	267,3	2,65	2,61	5,26
2004	516,74	163,1	162,4	325,5	3,04	3,32	6,36
2014	517,57	185,3	211,5	396,8	3,48	3,90	7,38
2024	517,09	172,4	188,3	360,7	3,82	2,92	6,74

Letni realiziran posek*		
m ³ /ha		
Iglavci	Listavci	Skupaj
1,54	1,29	2,83
1,30	0,97	2,27
4,19	2,17	6,36
3,47	2,95	6,42

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek).

LZ je glede na prejšnje ureditveno obdobje precej padla, kar je ob slabi realizaciji načrtovanega poseka tudi pričakovano. Prirastek je padel pri listavcih, pri iglavcih nekoliko narasel. Vzrok je sanitarna sečnja in premalo negovalnih sečen v listavcih.

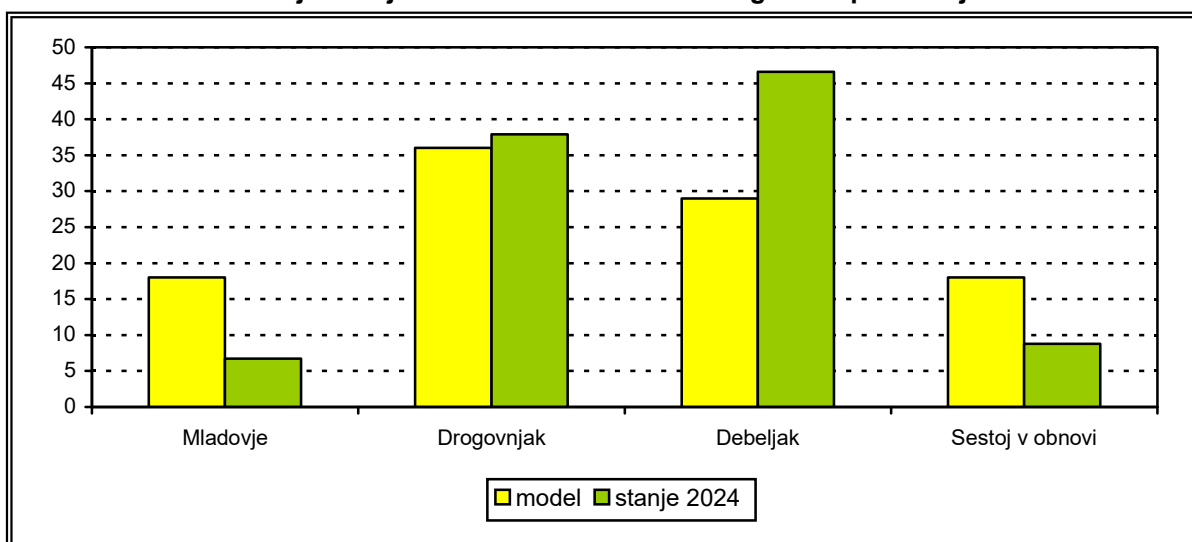
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	24,15	4,7	6,7	27	(10)18	64,71	-11,3
Drogovnjak	137,30	26,6	37,9	54	(25)36	129,42	1,9
Debeljak	168,97	32,6	46,6	43	(20)29	103,54	17,6
Sestoj v obnovi	31,96	6,2	8,8	27	(15)18	64,71	-9,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	154,71	29,9					
Skupaj	517,09	100,0	100	150	100	362,38	

Posebnost tega RGR je v tem, da je v njem večji delež raznomernih sestojev, kar je tudi eden od ciljev gospodarjenja v teh gozdovih. V razmerju razvojnih faz je pomanjkanje mladovji in pomlajencev. Velik delež debelega drevja je posledica previdnih posegov v sestoj zaradi mraziščnega značaja.

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava: 56 % bukev, 30 % smreka, 10 % jelka, 4 % plemeniti listavci.

Ciljno stanje razvojnih faz: mladovje 7 %, drogovnjak 20 %, debeljak 29 %, sestoj v obnovi 14 %, raznomerno 30 %.

Ciljna lesna zaloga: 270 m³/ha. Končna lesna zaloga 610 m³/ha (pri jelki 710, bukvi 500).

Ciljno razdobje: 20 let.

Ciljna kakovost⁵²: listavci A1-A2 5%, B-C-D 40%, ostalo prostorninski les, iglavci A2 20%, B-C-D1-D2 60%, ostalo droben tehnični in celulozni les.

⁵² Po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011) pomenijo okrajšave: Pri listavcih: A1-rezan furnir, A2-luščenec, B-žagan les1, C-žagan les2, D-žagan les3, pri iglavcih pa: A1-resonančni les, A2-furnir, B-žagan les1, C-žagan les2, D1-žagan les3, D2 les za embalažo, ostali nerazvrščeni les nižje vrednosti ima okrajšavo O (drva, prostorninski les in les za celulozo).

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno do prebiralno gospodarjenje s poprečnim končnim srednjim premerom 50 cm. Proizvodna doba je 140-150 let, pomladitvena doba 15-30 let.

Obnova: S postopnim odpiranjem sestojev oblikovati malopovršinsko prebiralno zgradbo sestojev. Poudarek je na uvajanje sestojev v obnovo, kjer je potrebno oblikovati manjša jedra naravnega mladja kot osnovo skupinsko prebiralne zgradbe sestojev. Pri tem je potrebno upoštevati že oblikovana naravna jedra.

Predvidena je sečnja z oblikovanji manjših jeder na površini okoli 46 ha

Nega: Zmerno redčenje do 10 %, kjer je potrebno. Ponekod oblikovati že nakazano raznomerno zgradbo.

Varstvo: Pri varstvu je poudarek na zaščiti s tulci. Poleg običajne individualne zaščite je potrebno z ograjo ograditi posamezna jedra, kjer je jelke največ.

Nega habitatov: Poudarek pri negi habitatov je na vzdrževanju obstoječih travinj in grmišč. Zaradi zmanjšanja trenda upada jelke se posamezna stara jedra debelejših, vitalnih, a manj kvalitetnih jelk, izloča v ekocelice in kot semensko bazo upoštevajoč tudi kriterij 6.2b za FSC standard (vsaj 5 % površine je potrebno prepustiti naravnemu razvoju brez sečnje). Ob izločanju le-teh je potrebno upoštevati tudi ohranjanje habitatov prostoživečih živali (oblikovanje zavetišč, duplaric, ipd.). Sprotno se je potrebno z letnimi lovskogojitvenimi načrti odzivati na povečano objedenost jelke. Puščati je potrebno posamezna odmrta drevesa v najdebelejšem debelinskem razredu, pri čemer se prednost daje jelki in bukvi

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	47,8	52,2	100,0
- ciljno %	31,1	68,9	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	172,4	188,3	360,7
- ciljna (m3/ha)	178,9	191,2	370,1
Prirastek (m3/ha)	3,82	2,92	6,74
Možni posek (m3/ha)	34,7	29,4	64,2
Možni posek (m3/ha/leto)	3,47	2,95	6,42
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	20,1	15,7	17,8
Intenziteta m. p. prirastek (%)	90,9	101,0	95,3
Izravnalna doba (let)			20

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv	Prebiralne						
Iglavci	m³	4.927	13.024	0	0	0	0	17.951	20,1	90,8
	%	27,4	72,6	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	8.352	6.896	0	0	0	0	15.248	15,7	101,0
	%	54,8	45,2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	13.279	19.920	0	0	0	0	33.199	17,8	95,2
	%	40,0	60,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Možni posek je nekoliko nižji od preteklega. V bukovih sestojih prevladujejo redčenja, v smreki pa pomladitvene sečnje. Nadaljevanje obnove je prednostno usmerjeno na območja, kjer je zasnova pomladka ustrezna. Poleg tega mora biti intenziteta priprave za pomladitev nekoliko nižja (mrazišča). Z načrtovano sečnjo 17,8 % od lesne zaloge oz. 95,2 % od prirastka se bo

postopoma doseglo zastavljeni cilj. Skoraj vsa negovalna dela so vezana na sedanja mladovja, ki se postopno razvijajo pod ali na robovih starega sestoja

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Sadnja	ha	7,63	7,63
Obžetev	ha	7,63	22,89
Nega gošče	ha	6,02	6,02
Nega letvenjaka	ha	3,26	3,26
Nega ml. Drogovnjaka	ha	23,68	23,68
Varstvo pred žuželkami	dni	1,30	13,00
Zaščita s premazom	ha	7,63	22,89
Vzdrževanje travinj	ha	0,17	1,70

9.2.6 RGR 34 540: Visokogorska bukovja

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	0,00	461,53	0,00	461,53
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Visokogorska bukovja poraščajo v enoti Predmeja najvišje vrhove in grebene na nadmorski višini od 1100 do 1300 metrov in jih lahko razdelimo na dva dela. En del predstavljajo sestoji na meji z gozdnim rezervatom Smrekova draga – Golaki in segajo proti Velikem Bukovcu. Drugi del pa predstavljajo bukovi sestoji grebena Modrasovec, Cingolca, Čermenjak do Praproti.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdna združba	Rk	Površina (ha)	%
591	<i>Preddinarsko-dinarsko topoljubno bukovje</i>	5	9,96	2,2
592	<i>Predalpsko-alpsko topoljubno bukovje</i>	5	4,86	1,1
641	<i>Dinarsko jelovo bukovje</i>	11	0,64	0,1
642	<i>Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje</i>	11	353,25	76,5
682	<i>Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	83,04	18,0
683	<i>Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	0,18	0,0
684	<i>Dinarsko podalpinsko bukovje</i>	3	3,71	0,8
703	<i>Dinarsko ruševje</i>	1	1,00	0,2
741	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	5	3,24	0,7
781	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	1,65	0,4
	Skupaj	9,950	461,53	100,0

Zgradba gozda

Prevladujejo enomerni bukovi sestoji. Na bolj izpostavljenih grebenih je zgradba bolj razgibana in se približuje skupinsko raznodobni.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	5,5	23,9	20,2	16,9	33,5	47,2	13,5	1,03	18,4
Listavci	16,2	23,7	25,6	22,8	11,7	303,3	86,5	4,58	81,6
Skupaj	14,8	23,8	24,8	22,0	14,6	350,4	100,0	5,61	100,0

Lesna zaloga se je v primerjavi s preteklim načrtom nekoliko povečala. Predvsem izstopa visok delež v višjem debelinskem razredu pri iglavcih. Prirastek je približno enak.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m³/ha	35,4	11,4	0,0	0,1	0,2	264,4	0,0	37,0	1,0	0,9
	%	10,1	3,3	0,0	0,0	0,1	75,3	0,0	10,6	0,3	0,3
Naravno st.	%	4,0	5,0	0,0	0,0	0,0	90,0	0,0	1,0	0,0	0,0

Iz primerjave naravnega in dejanskega razmerja drevesnih vrst je razvidno, da je delež bukve prenizek. Predvsem na račun smreke in plemenitih listavcev.

Glavna drevesna vrsta v RGR je bukev (75,3 %), sledijo ji Pl. Listavci (10,6 %) in smreka (10,1 %). Omenimo še jelko (3,3 %).

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjeni		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	379,84	85	47,11	11	17,73	4	0,00	0,0	444,68	100,0
Skupaj vsi gozdovi	379,84	85	47,11	11	17,73	4	0,00	0,0	444,68	100,0

Večina (85 %) gozdov je ohranjenih, 11 % jih je spremenjenih in 4 % močno spremenjenih.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 – 29 cm	6,67	11,2	17,87	1,87	15,73	17,6	8,53	26,93	35,47	12,13
30 – 49 cm	2,4	3,2	5,6	1,07	2,13	3,2	3,47	5,33	8,8	12,22
50 in več cm	0,27	0,8	1,07	0,53	0,27	0,8	0,8	1,07	1,87	5,05
Skupaj	9,33	15,2	24,53	3,47	18,13	21,6	12,8	33,33	46,13	29,39

V RGR je 46 odmrlih dreves na ha oz. 29,39 m³/ha. Količina odmrle lesne mase dosega 8,4 % LZ ter tako presega s Pravilnikom (2009a)⁵³ določeno minimalno vrednost. To nakazuje, na dokaj visok delež odmrlega drevja. Vzrok visokega deleža odmrle mase, ki ostane v gozdu je v slabi odprtosti gozdov v tem RGR.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	28,43	11,0	40,2	46,1	2,7	20,9	6,1	73,0	0,0	2,4	44,1	46,6	6,9
Drogovnjak	120,54	68,0	22,0	9,8	0,2	43,0	44,7	12,3	0,0	90,5	5,7	3,3	0,5
Debeljak	265,58					72,2	15,5	12,3	0,0	17,4	55,3	20,6	6,7
Sestoj v obnovi	37,01					81,2	0,0	18,8	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	9,97					23,8	12,4	63,8	0,0				
Skupaj	461,53												

Med enodobnimi gozdovi prevladujejo debeljaki – velika večina jih je negovanih. Mladovja so dobre zasnovane in večinoma negovana ter normalnega sklepa. Nekoliko pomanjkljivo so negovana mladovja na površinah z večjimi nakloni in v mraziščih, kjer poteka naravna obnova zelo počasi. V pomlajencih je negovanost še boljša.

⁵³ Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16

Kakovost drevja

Preglednica K: Kakovost drevja⁵⁴

Drev. vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	51	5,9	27,5	39,1	15,7	11,8
Jelka	26	0,0	15,4	23,1	53,8	7,7
Bukev	441	3,2	17,5	19,7	28,6	31,0
Pl. Ist.	61	4,9	8,2	23,0	47,5	16,4
Meh. Ist.	2	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Skupaj iglavci	77	3,9	23,4	33,7	28,6	10,4
Skupaj listavci	504	3,4	16,3	20,2	30,7	29,4
Skupaj	581	3,4	17,2	22,0	30,5	26,9

Kakovost drevja je zadovoljiva glede na ekstremnost rastišč tako pri iglavcih kot pri listavcih.

Poškodovanost sestojev

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	3,1
Veje	5,4
Osutost	1,1
Skupaj	9,7

Poškodovanost drevja je nekoliko nižja kot v preteklosti, prevladujejo poškodbe vej. Poškodbe debela in vej se pojavljajo le na grebenih zaradi vetrolomov oziroma snegolomov na najbolj izpostavljenih točkah.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	2.621	2.500	95,4	0,9
Listavci	21.355	8.614	40,3	3,1
Skupaj	23.976	11.113	46,4	4,0

Realizacija je nizka, predvsem pri listavcih. Glavni vzrok so obsežnejše sanitarne sečnje v drugih RGR in relativno slaba odprtost prostora z gozdnimi vlakami.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	28,54	0,00	0,0
Priprava tal	ha	0,20	0,00	0,0
Sadnja	ha	0,20	0,00	0,0
Obžetev	ha	4,02	0,00	0,0
Nega mladja	ha	1,17	00,0	0,0
Nega gošče	ha	7,96	0,60	8
Nega letvenjaka	ha	11,43	1,00	9
Nega ml. drogovnjaka	ha	58,30	0,00	0,0
Zaščita s premazom	ha		1,00	
Vzdrževanje zaščitnih ograj	m		400,00	
Vzdrževanje travinj	ha	3,00	1,20	40
Priprava sestoja	ha	28,54	0,00	0,0

⁵⁴ Določa se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

Gojitvena dela se praktično niso izvajala. Izjema so le nenačrtovana varstvena dela zaščite pred veliko parkljaso divjadjo.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 do 2024*

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m³/ha			m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	453,99	22,0	184,7	206,7	0,41	4,12	4,53	0,19	1,81	2,00
2004	461,57	42,7	259,7	302,5	1,12	4,66	5,78	0,44	2,12	2,56
2014	461,52	41,7	293,2	334,9	0,77	4,81	5,58	0,54	1,87	2,41
2024	461,53	47,2	303,3	350,4	1,03	4,58	5,60	0,82	4,14	4,97

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek).

LZ je glede na prejšnje ureditveno obdobje narasla. Prirastek je nekoliko upadel pri listavcih in narasel pri iglavcih.

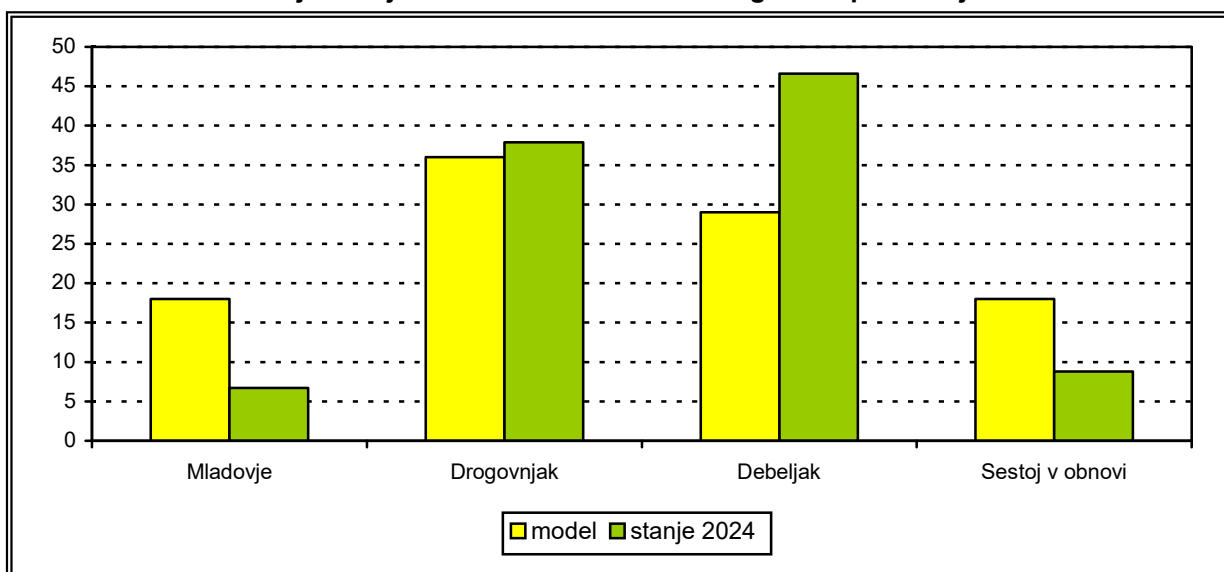
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	24,15	4,7	6,7	27	(10)18	64,71	-11,3
Drogovnjak	137,30	26,6	37,9	54	(25)36	129,42	1,9
Debeljak	168,97	32,6	46,6	43	(20)29	103,54	17,6
Sestoj v obnovi	31,96	6,2	8,8	27	(15)18	64,71	-9,2
RAZNOMERNO (sk-gnz)	154,71	29,9					
Skupaj	517,09	100,0	100	150	100	362,38	

V razmerju razvojnih faz je veliko pomanjkanje mladovi in sestojev v obnovi. Stanje je še slabše kot pred desetletjem. Med enodobnimi gozdovi prevladujejo debeljaki, podobno kot pred desetletjem.

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava: 56% bukev, 30% smrek, 10% jelka, 4% plemeniti listavci.

Ciljno stanje razvojnih faz: mladovje 7%, drogovnjak 20%, debeljak 60%, sestoj v obnovi 11%, raznomerno 2 %.

Ciljna lesna zaloga: 345 m³/ha. Končna lesna zaloga 540 m³/ha.

Ciljno razdobje: 20 let.

Ciljna kakovost⁵⁵: listavci A1-A2 5%, B-C-D 60%, ostalo prostorninski les, iglavci A2 20% B-C-D1-D2 60%, ostalo droben tehnični in celulozni les.

Gozdnogojitvene usmeritve

Zastorno gospodarjenje s povprečno proizvodno dobo dobo 145 let, (bukovja 140-150, smrekovja 130-140) pomladitveno dobo 30 let.

Obnova: Robne sečnje niso priporočljive zaradi varovalne funkcije in zaradi zatavljanja, kar otežuje naravno pomlajevanje.

Nadaljevati postopno obnovo z jakostjo okoli 30 %. Predvideno je uvajanje v obnovo 48 ha debeljakov.

Nega: V naravnih mladovjih izvajati nego s poudarkom na uravnavanju zmesisamo tam, kjer mladovje bistveno odstopa od zelenega stanja (mladovje s prevelikim deležem plemenitih listavcev). Sadnja ni potrebna. Nega gošče in letvenjaka je s poudarkom na stojnosti. Intenzivnost redčenj v drogovnjakih je 15-25 %, v debeljakih 15-20 %. Poudarek je na redčenju oz. prehodu drogovnjakov v debeljake. Redčenje se bo izvajalo na 50 % površine. V ogroženih sestojih se lahko poveča pogostost vračanja in zmanjša jakost ukrepov.

Varstvo: Pri varstvu je poudarek na zaščiti s premazom.

Nega habitatov: Poudarek pri negi habitatov je na vzdrževanju obstoječih travinj in grmišč. Zaradi zmanjšanja trenda upada jelke se stara jedra debelejših vitalnih, a manj kvalitetnih jelk izloča v ekocelice kot semensko bazo upoštevajoč tudi kriterij 6.2b za FSC standard (vsaj 5 % površine je potrebno prepustiti naravnemu razvoju brez sečnje). Ob izločanju le-teh je potrebno upoštevati tudi ohranjanje habitatov prostoživečih živali (oblikovanje zavetišč, duplaric, ipd.). Posebno pozornost pa je potrebno nameniti sestojem, kjer je otežena obnova. Sprotno se je potrebno z letnimi lovskogojitvenimi načrti odzivati na povečano objedenost jelke

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	13,5	86,5	100,0
- ciljno (%)	31,1	68,9	100,0
Lesna zaloga – dejanska (m ³ /ha)	47,2	303,3	350,5
- ciljna (m ³ /ha)	52,2	307,3	359,5
Prirastek (m ³ /ha/leto)	1,03	4,58	5,61
Možni posek (m ³ /ha)	8,2	41,4	49,6
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,82	4,14	4,97
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	17,4	13,7	14,2
Intenziteta m. p. prirastek (%)	79,8	90,5	88,5
Izravnalna doba (let)			20

⁵⁵ Po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011) pomenijo okrajšave: Pri listavcih: A1-rezan furnir, A2-luščenec, B-žagan les1, C-žagan les2, D-žagan les3, pri iglavcih pa: A1-resonančni les, A2-furnir, B-žagan les1, C-žagan les2, D1-žagan les3, D2 les za embalažo, ostali nerazvrščeni les nižje vrednosti ima okrajšavo O (drva, prostorninski les in les za celulozo).

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv	Prebiralne						
Iglavci	m³	2.621	1.172	0	0	0	0	3.793	17,4	79,9
	%	69,1	30,9	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	13.981	5.146	0	0	0	0	19.127	13,7	90,6
	%	73,1	26,9	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	16.602	6.318	0	0	0	0	22.920	14,2	88,6
	%	72,4	27,6	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Zaradi izpostavljenih rastišč, višje nadmorske višine in nevarnosti žleda je intenziteta sečnje nekoliko nižja glede na lesno zalogo (14,2 %) oziroma prirastek (88,6 %).

Poudarek je na redčenjih, ki predstavljajo 72,4 % možnega poseka, 27,6 % predstavljajo pomladitvene sečnje.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava tal	ha	1,39	1,39
Sadnja	ha	0,63	0,63
Obžetev	ha	0,63	1,89
Nega gošče	ha	22,23	22,23
Nega letvenjaka	ha	4,35	4,35
Nega ml. Drogovnjaka	ha	47,57	47,57
Zaščita s premazom	ha	0,63	1,89
Vzdrževanje travinj	ha	0,20	2,00

9.2.7 RGR 38 210: Smrekovja

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	0,00	155,61	0,00	155,61
Delež (%)	0,00	100,00	0,00	100,00

Smrekovja predstavljajo specifičen gospodarski razred v enoti Predmeja in vključujejo mraziščne sestoje smreke v Smrečju ter na Avški in Mali Lazni v odsekih 38B, 49B, 50A, 51A, 86C, 88C, 88D, 89B, 90A, 91A, 91B, 91C, 102B, 103E, 103F in 104A.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdna združba	Rk	Površina (ha)	%
642	<i>Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje</i>	11	53,78	34,7
682	<i>Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	0,40	0,3
692	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	7	94,60	60,8
741	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	5	2,27	1,5
781	<i>Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico</i>	9	4,58	2,9
	Skupaj	5,980	155,61	100,0

Zgradba gozda

Prevladujejo endobni smrekovi sestoji, pretežno v fazi debeljaka in starejšega drogovnjaka.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po debelinskih razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m³/ha	%
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%		
Iglavci	2,5	9,2	19,3	25,5	43,5	382,9	91,9	6,03	92,0
Listavci	13,3	24,9	29,5	20,1	12,2	33,8	8,1	0,52	8,0
Skupaj	3,4	10,5	20,1	25,1	40,9	416,7	100,0	6,55	100,0

Lesna zaloga se je v primerjavi s preteklim načrtom nekoliko nižja. Predvsem na račun zmanjšanja v II. in III. Debelinskem razredu. Prirastek je skoraj razpolovljen.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po drevesnih vrstah

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m³/ha	375,8	7,1	0,0	0,0	0,0	23,2	0,0	8,5	0,0	2,1
	%	90,2	1,7	0,0	0,0	0,0	5,6	0,0	2,0	0,0	0,5
Naravno st.	%	85,0	2,0	0,0	0,0	0,0	10,0	0,0	3,0	0,0	0,0

Po pričakovanju prevladuje mrazišču najbolj prilagojena smreka, ki se ji na robovih konklav priključi bukev in posamezni plemeniti listavci ter jelka.

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	149,66	96	5,95	4	0,0	0,0	0,0	0,0	155,61	100,0
Skupaj vsi gozdovi	149,66	96	5,95	4	0,0	0,0	0,0	0,0	155,61	100,0

Večina (96%) gozdov je ohranjenih, 4 % jih je spremenjenih.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 – 29 cm	45	5	50	25,83	9,17	35	70,83	14,17	85	28,64
30 – 49 cm	0,83	0,0	0,83	3,33	0,0	3,33	4,17	0,0	4,17	6,06
50 in več cm	0,83	0,0	0,83	0,0	0,83	0,83	0,83	0,83	1,67	4,48
Skupaj	46,67	5	51,67	29,17	10	39,17	75,83	15	90,83	39,18

Prevladuje tanjše stoječe in ležeče odmrlo drevje tako iglavcev kot listavcev. V RGR je 90 odmrlih dreves na ha oz. 39,18 m³/ha, kar predstavlja 9,4 % celotne lesne mase. To nakazuje, na dokaj visok delež odmrlega drevja. Vzrok visokega deleža odmrle mase, ki ostane v gozdu je v slabi odprtosti gozdov v tem RGR, kar onemogoča sprotno pobiranje odmrlega drevja.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	12,06	50,2	43,6	4,1	2,1	92,5	4,2	1,2	2,1	66,9	13,5	17,5	2,1
Drogovnjak	2,80	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	92,5	7,5	0,0	7,5	92,5	0,0	0,0
Debeljak	116,55					89,5	10,5	0,0	0,0	51,0	37,6	11,4	0,0
Sestoj v obnovi	1,75					27,4	72,6	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	22,45					0,0	19,5	80,5	0,0				
Skupaj	155,61												

V RGR močno prevladujejo debeljaki, izrazito malo je drogovnjakov. Sestoji so večinoma negovani, nekoliko pomanjkljivo so negovani sestoji v obnovi na površinah z večjimi nakloni in v mraziščih, kjer poteka naravna obnova zelo počasi.

Kakovost drevja

Preglednica K: Kakovost drevja⁵⁶

Drev. vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	248	6,9	29,8	33,4	21,0	8,9
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	15	0,0	6,7	6,7	26,7	59,9
Pl. Ist.	8	0,0	12,5	50,0	37,5	0,0
Skupaj iglavci	249	6,8	29,7	33,8	20,9	8,8
Skupaj listavci	23	0,0	8,7	21,7	30,4	39,2
Skupaj	272	6,3	27,9	32,7	21,7	11,4

Na splošno je pri listavcih kakovost slaba do zadovoljiva. Pri iglavcih pa dobra do zadovoljiva. Pri smreki je tudi nekaj odlične kakovosti.

⁵⁶ Določa se pri drevesih s prsnim premerom nad 30 cm.

Poškodovanost sestojev

Preglednica PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,5
Veje	1,9
Osutost	2,4
Skupaj	5,8

V sestojih je poškodovanost drevja majhna, zaradi prevladujočega deleža smreka pa se ponekod pojavlja osutost

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek m ³	Realiziran posek m ³	Realizacija sečnje %	Skupna realizacija možnega p. %
Iglavci	13.755	12.742	92,6	4,6
Listavci	748	741	99,1	0,3
Skupaj	14.503	13.483	93,0	4,8

Realizacija je 93 %.

Preglednica OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava sestoja	ha	18,65	0,00	0,0
Priprava tal	ha	3,20	0,00	0,0
Sadnja	ha	3,20	1,10	34
Obžetev	ha	12,92	2,20	17
Nega mladja	ha	1,06	0,00	0,0
Nega gošče	ha	0,34	0,00	0,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	17,20	0,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	kos		3,16	
Zaščita s premazom	ha		2,20	
Vzdrževanje travinj	ha	52,00	15,40	30

Gojitvena dela se niso opravila. Izjema varstvo pred žuželkami in zaščita s premazom, katera sta se opravila kljub temu, da nista bila načrtovana.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1994 do 2024*

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek		
		m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	156,38	221,9	23,1	245,0	5,29	0,53	5,82
2004	156,41	415,9	24,2	440,1	9,04	0,43	9,47
2014	155,90	455,1	43,0	498,1	9,56	0,77	10,33
2024	155,61	382,9	33,8	416,7	6,03	0,52	6,55

Letni realiziran posek*		
m ³ /ha		
Iglavci	Listavci	Skupaj
0,93	0,01	0,94
3,71	0,37	4,09
8,17	0,48	8,65
6,99	0,46	7,44

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek).

LZ je glede na prejšnje ureditveno obdobje precej padla, tudi prirastek. Slednji je bil celo malce precenjen. V tem RGR je sanitarna sečnja predstavljala 38 % vsega poseka. Tokaj lahko iščemo glavni vzrok za nižanje prirastka in lesne zaloge.

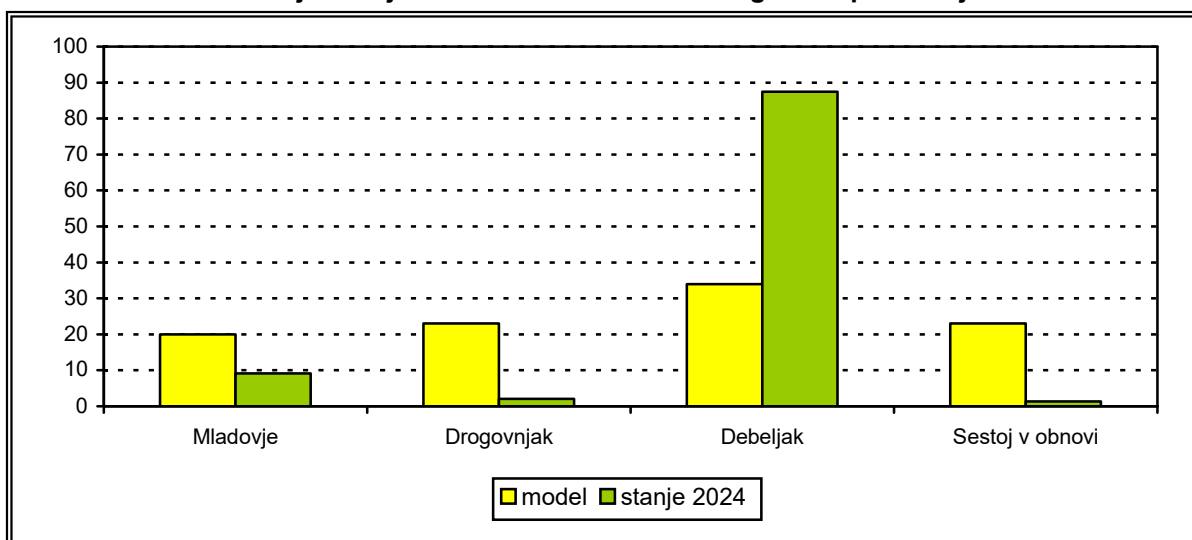
Razvojne faze in zgradbe sestojev

Preglednica D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	12,06	7,8	9,1	29	(15)20	26,97	-10,9
Drogovnjak	2,80	1,8	2,1	33	(20)23	30,63	-20,9
Debeljak	116,55	74,9	87,5	49	(30)34	44,92	53,5
Sestoj v obnovi	1,75	1,1	1,3	33	(20)23	30,63	-21,7
RAZNOMERNO (sk-gnz)	22,45	14,4					
Skupaj	155,61	100,0	100	145	100	133,16	

Zelo velik delež debeljakov in pomanjkanje ostalih razvojnih faz je posledica previdnega ukrepanja, ker gre namreč za mrazišča.

Grafikon D-SM: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Ciljna drevesna sestava: 90 % smreka, 6 % bukev2 % jelka, 2 % plemeniti listavci.

Ciljno stanje razvojnih faz: mladovje 6 %, drogovnjak 3 %, debeljak 50 %, sestoj v obnovi 26%, raznomerno 15 %.

Ciljna lesna zaloga: 519 m³/ha. Končna lesna zaloga 540 m³/ha.

Ciljno razdobje: 20 let.

Ciljna kakovost⁵⁷: listavci A1-A2 5%, B-C-D 40%, ostalo prostorninski les, iglavci A2 20%, B-C-D1-D2 60%, ostalo droben tehnični in celulozni les.

Gozdnogojitvene usmeritve

Skupinsko postopno do prebiralno gospodarjenje s poprečnim končnim srednjim premerom 50 cm. Proizvodna doba je 140-150 let, pomladitvena doba 15-30 let.

⁵⁷ Po Pravilniku o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov (2011) pomenijo okrajšave: Pri listavcih: A1-rezan furnir, A2-luščenec, B-žagan les1, C-žagan les2, D-žagan les3, pri iglavcih pa: A1-resonančni les, A2-furnir, B-žagan les1, C-žagan les2, D1-žagan les3, D2 les za embalažo, ostali nerazvrščeni les nižje vrednosti ima okrajšavo O (drva, prostorninski les in les za celulozo).

Obnova: S postopnim odpiranjem sestojev oblikovati malopovršinsko prebiralno zgradbo sestojev. Poudarek je na uvajanje sestojev v obnovo, kjer je potrebno oblikovati manjša jedra naravnega mladja kot osnovo skupinsko prebiralne zgradbe sestojev. Pri tem je potrebno upoštevati že oblikovana naravna jedra.

Predvidena je sečnja z oblikovanji manjših jeder na površini okoli 40 ha

Nega: V drogovnjakih naj bo pogostost vračanja 10-15 let, jakost naj bo do 20 %. V debeljkih je pogostost vračanja 15-20 let, jakost redčenj naj bo majhna. Na prehodu iz mrazišča je potrebno pospeševati listavce tudi na račun kvalitete sestojev. Ponekod oblikovati že nakazano raznomerno zgradbo.

Nega habitatov: Poudarek pri negi habitatov je na vzdrževanju obstoječih travinj in grmišč. Zaradi zmanjšanja trenda upada jelke se posamezna stara jedra debelejših, vitalnih, a manj kvalitetnih jelk, izloča v ekocelice in kot semensko bazo upoštevajoč tudi kriterij 6.2b za FSC standard (vsaj 5 % površine je potrebno prepustiti naravnemu razvoju brez sečnje). Ob izločanju le-teh je potrebno upoštevati tudi ohranjanje habitatov prostoživečih živali (oblikovanje zavetišč, duplaric, ipd.). Sprotno se je potrebno z letnimi lovskogojitvenimi načrti odzivati na povečano objedenost jelke. Puščati je potrebno posamezna odmrta drevesa v najdebelejšem debelinskem razredu, pri čemer se prednost daje jelki in bukvi

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	91,9	8,1	100,0
- ciljno %	91,9	8,1	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m3/ha)	382,9	33,8	416,7
- ciljna (m3/ha)	394,5	34,9	429,4
Prirastek (m3/ha)	6,03	0,52	6,55
Možni posek (m3/ha)	69,8	4,5	74,4
Možni posek (m3/ha/leto)	6,99	0,46	7,44
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	18,2	13,5	17,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	115,8	87,7	113,6
Izravnalna doba (let)			20

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv	Prebiralne						
Iglavci	m³	6.223	4.647	0	0	0	0	10.870	18,2	115,9
	%	57,2	42,8	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	241	468	0	0	0	0	709	13,5	87,4
	%	34,0	66,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	6.464	5.115	0	0	0	0	11.579	17,9	113,6
	%	55,8	44,2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Možni posek je nekoliko nižji od preteklega. Malenkost prevladujejo redčenja. Glavna usmeritev je uvajanje sestojev v obnovo, kjer je potrebno oblikovati manjša jedra naravnega mladja kot osnovo skupinsko prebiralne zgradbe sestojev. Pri tem je potrebno upoštevati že oblikovana naravna jedra. Z načrtovano sečnjo 17,9 % od lesne zaloge oz. 113,6 % od prirastka se bo postopoma doseglo zastavljeni cilj. Skoraj vsa negovalna dela so vezana na sedanja mladovja, ki se postopno razvijajo.

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	1,27	1,27
Sadnja	ha	0,23	0,23
Obžetev	ha	2,36	7,91
Nega letvenjaka	ha	0,18	0,18
Zaščita s premazom	ha	2,35	8,71
Vzdrževanje travinj	ha	11,12	111,20

9.2.8 RGR 60000: Gozdni rezervati.

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	0,00	547,73	0,00	547,73
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Gozdne rezervate v enoti Predmeja lahko razdelimo na štiri zaključene enote:

Smrekova draga – Golaki je najobsežnejši kompleks v skupni velikosti 501,51 ha v enoti Predmeja ter se navezuje na gozdne rezervate v sosednji enoti Idrija II, tako da skupaj tvorijo preko 700 ha velik strnjen gozdni kompleks gozdov prepuščenem naravnemu razvoju. Obsega pas od Smrekove drage, preko Golakov do Kozje stene v naslednjih odsekih: 29A, 31, 32B, 34B, 35B, 35E, 35F, 36A, 39A, 39B, 40, 41, 42 in 109.

Veliki Bukovec je manjši gozdni rezervat na površini 9,73 ha pod istoimenskim vrhom v odseku 44B.

Ledenica je gozdni rezervat v odsekih 108 A in 108B na površini 18,74 ha. Obsega širše območje znane jame Ledenica.

Smrečje je bilo pred dvajsetimi leti obravnavano kot rezervat, izločen leta 1994, v območje naravne znamenitosti mrazišča, ki je bilo v letu 1993 močno poškodovano po vetrolomu. Obsegal je odseke 91A, 91B, 91C, 92A in 92B. Zaradi stalnih žarišč lubadarja in izredno majhnega obsega raziskav se je obseg rezervata zmanjšal le na odseke 92A in 92B. Ostale odseke se je ponovno priključilo večnamenskim gozdovom RGR Smrekovja.

Gozdni rezervati sodijo med gozdove s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov in skupaj obsegajo 547,73 ha. Na večini površine se že najmanj 40 let ni gospodarilo.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdna združba	Rk	Površina (ha)	%
642	<i>Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje</i>	11	98,22	17,9
682	<i>Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico</i>	7	298,82	54,6
684	<i>Dinarsko podalpinsko bukovje</i>	3	56,91	10,4
692	<i>Dinarsko mraziščno smrekovje</i>	7	21,46	3,9
703	<i>Dinarsko ruševje</i>	1	45,13	8,2
741	<i>Kisloljubno rdečeborovje</i>	5	27,19	5,0
	Skupaj	6,710	547,73	100,0

Zgradba gozda

V mraziščih prevladujejo enomerni smrekovi sestoji, izjema je Smrečje, kjer je zaradi vetroloma bolj razgibana malopovršinska raznomerna zgradba z več pomladitvenimi jedri. V bukovih sestojih je pretežno enomerna zgradba.

Območje Golakov je gotovo zaradi svoje velikosti in ohranjenosti eden izmed najpomembnejših gozdnih rezervatov celotnega zahodno dinarskega Visokega Krasa. Jedro rezervata predstavljajo oddelki 40, 41 in delno 42, kjer se še nikoli ni gospodarilo (analiza starih načrtov).

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	12,5	16,7	26,0	32,1	12,7	48,4	16,6	1,17	27,0
Listavci	7,8	18,2	28,4	27,0	18,6	242,7	83,4	3,16	73,0
Skupaj	8,5	18,0	28,0	27,9	17,6	291,1	100,0	4,33	100,0

Lesna zaloga je za gozdne rezervate relativno nizka, vendar je potrebno poudariti, da gre v bistvu za dva tipa gozdov. Na eni strani imamo smrekove sestoje v mraziščih (Smrečje, Smrekova draga) z visoko lesno zalogo ter pretežno bukove sestoje na ekstremnih rastiščih (Golaki, Veliki Bukovec) z lesno zalogo do 200 m³/ha.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m³/ha	43,2	5,1	0,0	0,0	0,1	237,9	0,0	4,5	0,0	0,2
	%	14,8	1,7	0,0	0,0	0,0	81,9	0,0	1,5	0,0	0,1
Naravno st.	%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

V drevesni sestavi je relativno velik delež smreke zaradi mrazišč, zajetih v gozdne rezervate.

Ohranjenost gozdov

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	Ha	%
GPN-ukrepi niso dovoljeni	461,91	84	85,82	16	0,00	0,0	0,00	0,0	547,73	100,0
Skupaj vsi gozdovi	461,91	84	85,82	16	0,00	0,0	0,00	0,0	547,73	100,0

Vsi sestoji v gozdnih rezervatih so ohranjeni, saj gre za naravnemu razvoju prepuščene gozdove.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 – 29 cm	0,0	15,56	15,56	6,67	5,56	12,22	6,67	21,11	27,78	8,12
30 – 49 cm	1,11	12,22	13,33	1,11	12,22	13,33	2,22	24,44	26,67	36,16
50 in več cm	1,11	2,22	3,33	2,22	14,44	16,67	3,33	16,67	20	53,43
Skupaj	2,22	30	32,22	10	32,22	42,22	12,22	62,22	74,44	97,71

V gozdnem rezervatu SVP načeloma niso bile namenjene evidentiranju odmrlega drevja. Odmrlo drevje tudi ni pomembno saj zasledujemo druge parametre razvoja gozdnih sestojev. Vseeno, kljub premajhnemu vzorcu SVP v rezervatih predstavimo podatke. Zanimivo je da tudi v naravi prepuščenih sestojih nekoliko prevladuje tanjše drevje.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	0,94	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Drogovnjak	106,87	1,8	65,7	21,1	11,4	0,0	0,0	100,0	0,0	61,9	33,4	4,7	0,0
Debeljak	103,84					6,8	0,0	93,2	0,0	8,8	79,2	5,1	6,9
RAZNOMERNO (sk-gnz)	296,33					3,4	0,0	96,6	0,0				
Grmičav gozd	39,75												
Skupaj	547,73												

Prevladuje bolj raznomerna zgradba ter drogovnjak in debeljak. Grmičav gozd predstavljajo ruševja.

Kakovost drevja in poškodovanost sestojev

V gozdnem rezervatu SVP niso bile namenjene evidentiranju kakovost drevja in poškodovanosti sestojev. Kakovost in poškodovanost tudi nista pomembni saj zasledujemo druge parametre razvoja gozdnih sestojev.

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Zaradi majhne površine, redkejša mreža SVP znotraj rezervata ti podatki niso najbolj zanesljivi, kažejo pa na zmerno povečevanje LZ in upad prirastka, kar je ob odsotnosti gospodarjenja in prevladujočem deležu raznomernih gozdov pričakovano.

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1993-2023

Leto	Pov. ha	Lesna zaloga			Letni prirastek		
		m³/ha			m³/ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	539,81	66,4	137,3	203,7	1,38	2,80	4,18
2004	547,23	63,8	161,4	225,2	1,18	1,62	2,80
2014	547,72	65,1	271,9	337,0	1,52	2,93	4,45
2024	547,73	48,4	242,7	291,0	1,17	3,16	4,33

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

Gozdovi so izločeni iz gospodarjenja in prepuščeni naravnemu razvoju, zato je cilj naravna drevesna sestava in zgradba gozda.

Gozdnogojitvene usmeritve

V gozdnih rezervatih so prepovedani vsi gozdnogojitveni in lovskogojitveni ukrepi, prepovedani so tudi vsi posegi v gozd z upoštevanjem varstvene cone.

V nekaterih gozdnih rezervatih je sprejemljiv linijski in točkovni obisk, če je ta povezan z vzgojno ali raziskovalno funkcijo, praviloma pa naj bodo vsi vplivi omejeni na robno cono gozdnega rezervata (Smrečje, Smrekova draga – Golaki, Paradana).

V primeru večjih naravnih katastrof, kjer se oceni, da je nujno potrebno izvesti določene ukrepe zaradi ogrožanja ostalih gozdov ali infrastrukturnih objektov v bližini gozdnega rezervata, je potrebno soglasje pristojnega ministra.

Ukrepi

Gozdnogojitveni ukrepi niso dovoljeni, potrebno je le spremljati in ustrezno beležiti vse pomembne dogodke v rezervatih. V primeru večjih naravnih katastrof in ocene, da je zaradi ogroženosti ostalega gozda ali infrastrukturnih objektov v bližini gozdnega rezervata nujno izvesti določene ukrepe, je potrebno pridobiti soglasje pristojnega ministra. Spodbuditi je potrebno raziskovanja in popise stanja (strokovne, diplomske naloge, ipd.).

9.2.9 RGR 70000: Varovalni gozdovi

Preglednica LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	0,00	312,03	0,00	312,03
Delež (%)	0,00	100,0	0,0	100,0

Varovalni gozdovi so v GGE razpršeni po vseh izrazitih grebenih in vrhovih, kjer je največkrat zaradi ekstremnega reliefa poudarjena varovalna funkcija.

STANJE GOZDOV

Rastišče

Preglednica D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Rk	Površina (ha)	Delež (%)
591	Predinarsko-dinarsko toploljubno bukovje	5	30,30	9,7
592	Predalpsko-alpsko toploljubno bukovje	5	15,14	4,9
641	Dinarsko jelovo bukovje	11	32,92	10,6
642	Predalpsko-dinarsko jelovo bukovje	11	78,32	25,1
682	Dinarsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	125,51	40,1
683	Predalpsko zgornjegorsko bukovje s platanolistno zlatico	7	17,59	5,6
684	Dinarsko podalpinsko bukovje	3	1,78	0,6
703	Dinarsko ruševje	1	4,74	1,5
741	Kisloljubno rdečeborovje	5	5,26	1,7
781	Kisloljubno gorsko-zgornjegorsko bukovje z belkasto bekico	9	0,47	0,2
	Skupaj	7,990	312,03	100,0

Površinsko prevladuje visokogorski bukovji gozdovi in hladnejši jelovo bukovji gozdovi, kjer se pojavljajo večje prepadne vrtače. Na južnem delu GGE se pojavljajo še toplejši primorski bukovji gozdovi z ojstrico.

Zgradba gozda

Prevladujejo enomerni bukovji sestoji vseh razvojnih faz, le v vrtačah se pojavljajo raznomerni sestoji z večjim deležem smreke in jelke.

Lesna zaloga in prirastek

Preglednica D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	4,2	18,0	28,7	35,3	13,8	57,7	15,5	0,59	12,7
Listavci	6,9	20,5	32,0	34,5	6,1	314,0	84,5	4,02	87,3
Skupaj	6,5	20,1	31,5	34,6	7,3	371,7	100,0	4,61	100,0

Lesna zaloga je za te ekstremne lege, tako po reliefu kot nadmorski višini, relativno visoka, ker v RGR prevladujejo bukovji debeljaki, pa tudi intenziteta sečenj je minimalna, kar pogojuje kljub nizkemu letnemu prirastku visoko akumulacijo lesne zaloge.

Razmerje drevesnih vrst

Preglednica D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Mac.	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list	Meh.list
Dejansko stanje	m³/ha	42,0	10,1	5,5	0,0	0,0	298,8	0,0	14,8	0,4	0,1
	%	11,3	2,7	1,5	0,0	0,0	80,4	0,0	4,0	0,1	0,0

V drevesni sestavi prevladuje bukev z visokim deležem plemenitih listavcev, kjer izstopa gorski javor, ki se pojavlja na manjših zaravnicah tik pod vrhovi oziroma grebeni. Smreka se pojavlja predvsem v vrtačastem svetu z že poudarjenim mraziščnim značajem mikroklimе.

Ohranjenost gozdov

Preglednica OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	269,81	86,47	31,27	10,02	10,95	3,5			312,03	100,00
Skupaj vsi gozdovi	269,81	86,47	31,27	10,02	10,95	3,5			312,03	100,00

Velika večina sestojev je ohranjenih, med spremenjene in močno spremenjene spadajo le manjši odseki, kjer je bila v preteklosti nasajena smreka.

Odmrlo drevje

Preglednica OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 – 29 cm	6,67	3,33	10	3,33	20	23,33	10	23,33	33,33	10,32
30 – 49 cm	3,33	13,33	16,67	3,33	16,67	20	6,67	30	36,67	48,72
50 in več cm	5	10	15	1,67	3,33	5	6,67	13,33	20	51,97
Skupaj	15	26,67	41,67	8,33	40	48,33	23,33	66,67	90	111

Odmrlega drevja je veliko, kar je tudi razumljivo saj v varovalne gozdove ni posegov oz. so le na robovih z večnamenskimi gozdovi.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Preglednica ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)			Negovanost (%)					Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	9,13	5,7	2,7	36,9	54,7	5,7	71,9	16,4	6,0	0,0	5,7	6,1	88,2
Drogovnjak	87,21	42,5	38,6	15,9	3,0	21,0	3,7	75,3	0,0	56,3	27,8	14,8	1,1
Debeljak	142,13					30,8	17,5	51,7	0,0	17,8	39,6	27,9	14,7
Sestoj v obnovi	8,36					59,6	40,4	0,0	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	64,12					4,0	13,0	83,0	0,0				
Grmičav gozd	1,08												
Skupaj	312,03												

Sestoji zaradi majhne proizvodne sposobnosti rastišč fazo debeljaka komaj dosegajo in se pogosto začnejo faze umiranja dreves v fazi drogovnjaka. Izjema so grape in doline, kjer je rodovitnost boljša, kjer se je tudi povečal delež debeljakov. Debeljaki trenutno optimalno opravljajo svojo varovalno funkcijo. V naslednjih desetletjih pa bo verjetno potrebno poseči tudi v te sestoje in sprožiti naravno pomlajevanje. Povečal se je delež raznomernih sestojev, ki so pri prejšnji obnovi načrta bili v glavnem uvrščeni v drogovnjake.

V mladovju je zaradi ekstremnih razmer sestojna zasnova slabša, kar pa se v starejših razvojnih fazah ne odraža, saj je v drogovnjakih bistveno boljša. Podobna ugotovitev velja za sestojni sklep. Sestoji so v glavnem nenegovani, saj so ukrepi v teh gozdovih minimalni.

Kakovost drevja

Podatki o kakovosti dreves - gozdov zaradi majhne gostote ploskev niso značilni. Kakovost drevja v varovalnih gozdovih je slaba

Poškodovanost sestojev

Pri opisih gozdov smo zaznali predvsem poškodovanost drevja zaradi padajočega kamenja, precej bukovih sestojev pa je bilo tudi poškodovanih v vetrolomu oziroma snegoloma saj gre za izpostavljene grebene, vendar slednje ne zmanjšuje sposobnosti opravljanja varovalne funkcije le teh. Tudi tam, kjer les ni bil pospravljen iz gozda, so se rane v tem času že zacelile, najbolj poškodovani sestoji so se takrat pomladili (mladovje je v fazi gošče in letvenjaka).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

Možni posek je omejen na manj varovalne predele, kjer se pojavljajo boljša rastišča ter na predele nad infrastrukturnimi objekti zaradi zagotavljanja varnosti in zaščite. Zaradi slabe dostopnosti, neugodne debelinske strukture ter kakovosti drevja je realizacija nižja od povprečja v GGE. V varovalnih gozdovih je bila realizirana le sečnja, ki se je izvedla sočasno kot v robnem - sosednjem večnamenskem gozdu. Gojitvena dela so bila minimalno načrtovana in nobeno ni bilo izvedeno.

Preglednica D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	1.701	5.851	344,0	2,1
Listavci	6.051	5.357	88,5	1,9
Skupaj	7.752	11.209	144,6	4,0

Preglednica/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Nega mladja	ha	0,56	0,00	
Nega gošče	ha	1,49	0,00	
Vzdrževanje travinj	ha	6,50	0,00	

ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Preglednica GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 1983 do 2023

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek		
		m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
1994	299,70	86,2	117,5	203,7	1,77	2,62	4,38
2004	312,09	56,8	171,3	228,1	1,03	1,89	2,92
2014	312,10	73,6	382,2	455,8	1,11	4,34	5,45
2024	312,03	57,7	314,0	371,7	0,59	4,02	4,61

Letni realiziran posek*		
m ³ /ha		
Iglavci	Listavci	Skupaj
0,20	0,17	0,37
0,07	0,06	0,13
1,87	1,72	3,59
0,57	2,89	3,46

*V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz. možni posek (in ne realiziran posek)

Ker se v teh gozdovih ne gospodari bi pričakovali, da bi se lesna zaloga povečevala. Pri opisih je bilo v preteklosti zaznano veliko propadajočega drevja, kar nakazuje, da kar je v preteklem obdobju priraslo je tudi propadlo, saj se gozdovi nahajajo v terminalni fazi. Če upoštevamo to dejstvo nas podatki v preglednici o majhnem nihanju lesne zaloga skozi zgodovino ne presenečajo.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilji

V sestojih z izjemno poudarjeno varovalno funkcijo je prioritetni cilj stabilnost gozdov ter ohranjanje ali krepitev varovalne, zaščitne in biotopske funkcije.

Sestoji bodo še naprej večinoma prepuščeni naravnemu razvoju. Ukrepi so premalo intenzivni, da bi z njimi lahko usmerjali gozdove k ciljnemu stanju, zato z njimi predvsem težimo k

naravnemu oz. čim bolj stabilnemu stanju gozdov in krepitvi varovalne sposobnosti upoštevajoč lokalne rastiščne razmere in naravno nevarnost.

Računamo, da se bo zaradi velikega deleža terminalne faze v tem RGR bistveno povečala odmrta lesna masa.

Gozdnogojitvene usmeritve

Obnova, nega in funkcije

Sečnja v varovalnih gozdovih je omejena le na dostopnejše predele in manj ekstremna rastišča. Usmerjena je zlasti v krepitev varovalne funkcije (pomladitev panjevcev in starejših debeljakov, nega drogovnjakov z namenom povečevanja stojnosti, ipd.). Poudarek je na obnovi prestarih sestojev, zlasti na nestabilnih rastiščih. Pospeševati drevesne vrste z globokim in razvejanim koreninskim sistemom. V strmejših predelih izvajati le sanitarno sečnjo

Ukrepi

Preglednica D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje – dejansko (%)	15,5	84,5	100,0
- ciljno (%)			
Lesna zaloga – dejanska (m³/ha)	57,7	314,0	371,7
- ciljna (m³/ha)			
Prirastek (m³/ha/leto)	0,59	4,02	4,61
Možni posek (m³/ha)	5,6	28,9	34,6
Možni posek (m³/ha/leto)	0,57	2,90	3,46
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	9,8	9,2	9,3
Intenziteta m. p. prirastek (%)	95,8	72,0	75,1
Izravnalna doba (let)			10

Preglednica MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv	Prebiralne						
Iglavci	m³	1.531	233	0	0	0	0	1.764	9,8	96,3
	%	86,8	13,2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Listavci	m³	8.519	514	0	0	0	0	9.033	9,2	72,0
	%	94,3	5,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m³	10.050	747	0	0	0	0	10.797	9,3	75,1
	%	93,1	6,9	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0		

Preglednica NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Nega ml. Drogovnjaka	ha	25,62	25,62
Vzdrževanje travinj	ha	0,69	6,90

Vsi ukrepi, tako posek kot gojitvena in varstvena dela so načrtovani oz. usmerjeni v sestoje, ki so funkcionalno povezani z gospodarskimi sestoji. Z njimi je smiselno vsaj v tej generaciji gospodariti še naprej in slediti ciljem, ki so bili zasnovani v preteklosti.

Predpisani ukrepi so rezultat konkretnih gozdnogojitvenih usmeritev za posamezne sestoje v varovalnih gozdovih.

10 LITERATURA

- Bončina, A. in sod., 2021 Gozdni rastiščni tipi Slovenije. BF, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire in Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana.
- Černigoj, V. in sod., 2003 Gozdnogospodarski načrt GGE Predmeja 2004-2013. ZGS OE Tolmin. Tolmin.
- Fučka, D., 2023 Naravovarstvene smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Trnovo, Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica
- Hafner, M. in sod., 2020 Analiza stanja poškodovanosti gozdnega mladja od rastlinojede parkljaste divjadi v letih 2010, 2014, 2017 in 2020. Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana
- Kozorog, E. in sod., 2011 Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Tolmin 2011-2020, Zavod za gozdove Slovenije, OE Tolmin
- Kozorog, E. in sod., 2013 Posodobitev zbiranja in dopolnjevanja podatkov pri obnovi gozdnogospodarskih načrtov. Gozdarski vestnik, št. 10/2013. ZGDS Ljubljana
- Kušar, G., 2007 Zanesljivost ugotavljanja volumna dreves in lesne zaloge sestojev z enoparametrskimi funkcijami in stratifikacijo. Doktorska disertacija, BF, oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire, 277 str. Ljubljana
- Kuščer, I. in sod., 2014 Gozdnogospodarski načrt GGE Predmeja 2014-2023. Zavod za gozdove Slovenije. OE Tolmin. Tolmin
- Kutnar, L. in sod., 2012 Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, 70/2012. ZGDS Ljubljana
- Lah, 2023 Podrobne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Trnovo in Kanomlja, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Nova Gorica
- Odlok, 1985 Odlok o razglasitvi kulturnih in zgodovinskih spomenikov ter naravnih znamenitosti na območju občine Nova Gorica, Uradno glasilo, št. 8/85
- Navodila, 2023 Navodila za izdelavo načrtov za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, Zavod za gozdove Slovenije. Ljubljana
- Pagon, J. in sod., 2021 Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarskega območja Tolmin 2021-2030, Zavod za gozdove Slovenije, OE Tolmin
- Pravilnik, 2004 Pravilnik o financiranju in sofinanciranju vlaganj v gozdove. Uradni list RS, št. 71/04, 95/04, 37/05, 87/05, 73/08, 63/10, 54/14, 60/15, 86/16 in 31/19. Ljubljana
- Pravilnik, 2009a Pravilnik o varstvu gozdov. Uradni list RS, št. 114/09 in 31/16. Ljubljana
- Pravilnik, 2009b Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vlog za izdajo vodnega soglasja. Uradni list RS, št. 25/09. Ljubljana
- Pravilnik, 2009c Pravilnik o gozdnih prometnicah. Uradni list RS, št. 4/09. Ljubljana
- Pravilnik, 2010 Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Uradni list RS, št. 91/10 in 200/20. Ljubljana
- Pravilnik, 2011 Pravilnik o merjenju in razvrščanju gozdnih lesnih sortimentov. Uradni list RS, št. 79/11. Ljubljana
- Program, 2023 Program upravljanja območij Natura 2000 (2023-2028). Vlada Republike Slovenije. Ljubljana

Resolucija, 2007	Resolucija o nacionalnem gozdnem programu. Uradni list RS, št. 111/07. Ljubljana
Uredba, 2004	Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18)
Uredba, 2005	Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Uradni list RS, št. 88/05 in 56/07 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20
Uredba, 2008	Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja. Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20
Uredba, 2013	Uredba o posegih v okolje, za katere je obvezna presoja vplivov na okolje, Uradni list RS, št. 51/13, 57/15, 26/17 in 105/20. Ljubljana
Usmeritve, 2017	Splošne kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine, Ministrstvo za kulturo. Ljubljana
Usmeritve, 2020	Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Direkcija Republike Slovenije za vode. Ljubljana
Veselič, Ž. in sod, 2000	Izhodiščni optimalni model gozdov kot podlaga za določitev optimalnih modelov gozdov po OGR. Strokovne podlage, ZGS, Ljubljana
ZDLov-1	Zakon o divjadi in lovstvu. Uradni list RS, št. 16/04, 120/06 – odl. US, 17/08, 46/14 – ZON-C, 31/18, 65/20 in 97/20 – popr. Ljubljana
ZG	Zakon o gozdovih. Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16
ZON	Zakon o ohranjanju narave. Uradni list RS, št. 96/04, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb. Ljubljana
ZV-1	Zakon o vodah. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdrI-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20. Ljubljana
ZVKD-1	Zakon o varstvu kulturne dediščine. Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg. Ljubljana

11 NAČRT SO IZDELALI

Sodelavci pri izdelavi načrta

Pri obnovi načrta so pri posameznih delih sodelovali naslednji sodelavci:

Ambrož Blažko	Nosilec obnove načrta, izračun tarif, modeliranje, terenska dopolnitev sestojne karte, pisanje tekstnega dela načrta
Jože Kovač	Terenska dopolnitev sestojne karte
Mitja Turk	Dopolnitev tekstnega dela načrta, izračun tarif
Helena Zorn	Poglavja o gozdnih prometnicah (1.3, 4.2.3, 6.2.6, 6.3.5)
Peter Razpet	Poglavja o prostoživečih živalih (1.1.8, 1.5.1 in 3.9)
Rok Bratkič	Popis stalnih vzorčnih ploskev
Blaž Vrčon	Popis stalnih vzorčnih ploskev
Jožica Podreka	Obdelava podatkov, kabinetna dopolnitev sestojne karte, izdelava kart, popis stalnih vzorčnih ploskev
Florijan Leban	Tehnična pomoč, izdelava kart
Dušan Prem	Pomoč pri posodabljanju sestojne karte in določevanju ukrepov
Damjan Vidic	Pomoč pri posodabljanju sestojne karte in določevanju ukrepov
Janez Pagon	Vsebinska in strokovna pomoč, terenska dopolnitev sestojne karte, izračun tarif, recenzija načrta

Ker je zaradi vse bolj prepletenega dela pri obnovi GGN čedalje težje voditi porabo časa po posameznih delovnih sklopih, tovrstno spremljanje ni več smiselno, zato smo ga opustili. Lahko pa navedemo oceno, da je pri posodobitvi sestojne karte poraba časa na terenu v intenzivnejših GGE okoli 30 %, v manj intenzivnih GGE pa celo preko 50 % manjša.

Podpisniki

Delavec, odgovoren za pripravo načrta:
Ambrož Blažko, mag. inž. gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov:
mag. Janez Pagon, univ. dipl. inž. gozd.

Vodja OE Tolmin:
Edo Kozorog, univ. dipl. inž. gozd.

Direktor ZGS:
Gregor Danev, univ. dipl. inž. gozd.

Datum izdelave načrta

Osnutek načrta je bil izdelan in določen dne: 24. 5. 2024

Predlog načrta je bil izdelan in določen dne:

12 PRILOGE

12.1 OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni GGE

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	0,00	4.722,41	0,00	4.722,41
Delež (%)	0,00	100,00	0,00	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
30640-primorska bukovja	323,89	44,6	210,1	254,7	0,91	2,39	3,30	19,3	13,3	14,3	110,6
33040-jelova bukovja dobrih rastišč	478,80	63,0	254,7	317,7	1,21	4,36	5,57	19,7	17,1	17,6	100,4
33090-jelova bukovja dobrih rastišč	1.330,06	159,2	191,1	350,4	3,25	2,65	5,90	20,0	16,7	18,2	108,3
33190-jelova bukovja sušnih rastišč	595,67	140,3	174,8	315,1	2,45	2,69	5,15	18,2	15,4	16,6	101,8
33290-jelova bukovja hladnih leg meš	517,09	172,4	188,3	360,7	3,82	2,92	6,74	20,1	15,7	17,8	95,2
34540-visokogorska bukovja	444,68	48,3	305,2	353,6	1,05	4,57	5,62	17,6	14,1	14,6	91,7
38210-smrekovja	155,61	382,9	33,8	416,7	6,03	0,52	6,55	18,2	13,5	17,9	113,6
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	3.845,80	132,7	204,6	337,2	2,61	3,02	5,63	19,4	15,7	17,2	102,8
34540-visokogorska bukovja	16,85	16,2	252,0	268,2	0,39	4,78	5,17	0,0	0,0	0,0	0,0
70000-varovalni gozdovi	44,09	48,4	271,0	319,4	0,47	3,48	3,95	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI skupaj	60,94	39,5	265,8	305,3	0,45	3,84	4,29	0,0	0,0	0,0	0,0
60000-gozdni rezervati	547,73	48,4	242,7	291,0	1,17	3,16	4,33	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI skupaj	547,73	48,4	242,7	291,0	1,17	3,16	4,33	0,0	0,0	0,0	0,0
70000-varovalni gozdovi	267,94	59,2	321,1	380,3	0,61	4,11	4,72	11,1	10,5	10,6	85,5
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	267,94	59,2	321,1	380,3	0,61	4,11	4,72	11,1	10,5	10,6	85,5
Skupaj vsi gozdovi	4.722,41	117,5	216,4	333,9	2,30	3,11	5,41	18,2	13,0	14,8	91,3

Preglednica/Rf1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	463,81	9,8						
Drogovnjak	973,99	20,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	2.163,16	45,9	138,26	6,4	46,8	38,0	11,5	3,7
Sestoj v obnovi	417,55	8,8	194,74	46,6	32,6	54,1	13,2	0,1
RAZNOMERNO (sk-gnz)	663,07	14,0	133,64	20,2	30,6	58,5	0,4	10,5
Grmičav gozd	40,83	0,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	4.722,41	100,0	466,64	9,9	0,0	0,0	0,0	0,0

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	463,81	44,0	35,2	17,8	3,0	61,4	11,9	26,3	0,4	22,5	40,8	18,7	18,0
Drogovnjak	973,99	55,5	36,2	6,8	1,5	52,7	20,1	27,2	0,0	66,2	29,3	3,5	1,0
Debeljak	2.163,16					79,8	9,4	10,8	0,0	21,8	57,9	16,4	3,9
Sestoj v obnovi	417,55					89,4	3,8	6,8	0,0				
RAZNOMERNO (sk-gnz)	663,07					23,9	16,0	60,1	0,0				
Grmičav gozd	40,83												
Skupaj	4.722,41												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,6	12,7	17,2	22,0	41,5	24,5	81,8
Jelka	5,8	9,5	15,1	20,5	49,1	9,8	32,8
Bor	2,9	13,5	21,8	29,1	32,7	0,8	2,6
Macesen	17,0	28,8	17,3	12,6	24,3	0,1	0,3
Ostali igl.	12,5	44,3	14,6	18,8	9,8	0,0	0,0
Bukev	12,5	23,3	26,7	23,4	14,1	58,8	196,1
Pl. Ist.	14,8	25,8	25,7	20,8	12,9	5,8	19,4
Dr. tr. Ist.	24,9	33,4	21,2	13,6	6,9	0,1	0,5
Meh. Ist.	18,7	31,0	24,1	16,7	9,5	0,1	0,4
Iglavci	6,3	11,9	16,8	21,7	43,3	35,2	117,5
Listavci	12,8	23,5	26,6	23,1	14,0	64,8	216,4
Skupaj	10,5	19,4	23,1	22,6	24,4	100,0	333,9

Preglednica/LZ1/VNG: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	6,3	12,2	16,3	20,9	44,3	26,7	89,9
Jelka	5,8	9,2	14,6	20,0	50,4	11,3	38,2
Bor	3,3	12,7	20,6	27,8	35,6	0,8	2,7
Macesen	17,0	28,8	17,3	12,6	24,3	0,1	0,4
Bukev	8,6	21,5	22,3	31,3	16,3	0,0	0,0
Hrast	14,0	24,5	25,8	21,5	14,2	54,3	182,6
Pl. Ist.	15,3	25,9	25,4	20,2	13,2	6,5	21,9
Dr. tr. Ist.	25,8	34,1	20,6	12,3	7,2	0,2	0,5
Meh. Ist.	17,2	30,6	25,0	17,1	10,1	0,1	0,4
Iglavci	6,1	11,4	15,9	20,8	45,8	39,0	131,2
Listavci	14,2	24,7	25,7	21,3	14,1	61,0	205,5
Skupaj	11,1	19,5	21,9	21,1	26,4	100,0	336,7

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,38	0,43	0,43	0,43	0,62	42,5	2,30
Listavci	0,88	0,91	0,69	0,45	0,18	57,5	3,11
Skupaj	1,26	1,34	1,12	0,88	0,80	100,0	5,41

Preglednica/PR1/VNG: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih za večnamenske gozdove in gozdove s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi

	Debelinski razredi (m ³ /ha)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,46	0,51	0,51	0,51	0,74	44,1	2,74
Listavci	1,02	1,02	0,76	0,47	0,21	55,9	3,48
Skupaj	1,48	1,53	1,27	0,98	0,95	100,0	6,22

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	100.727	18,2											
Listavci	132.551	13,0											
Skupaj	233.278	14,8											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	3,47	3,47											
Priprava tal	ha	11,98	11,98											
Sadnja	ha	21,59	21,59											
Obžetev	ha	36,18	118,25											
Nega gošče	ha	114,74	114,74											
Nega letvenjaka	ha	68,87	68,87											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	367,52	367,52											
Varstvo pred žuželkami	dni	6,58	65,80											
Zaščita s premazom	ha	18,52	68,75											
Zaščita z ograjo	m	1.500,00	1.500,00											
Vzdrževanje travinj	ha	27,55	273,88											
Naravni razvoj biotopov	m3	547,73	547,73											

12.2 OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni RGR

Rastiščnogojitveni razred: Primorska bukovja– 30640

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	323,89	0,00	323,89
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in deb. razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,8	21,8	23,6	27,8	20,0	11,3	28,8
Jelka	6,1	15,8	19,9	30,6	27,6	2,1	5,3
Bor	1,4	18,9	22,6	30,9	26,2	4,0	10,2
Macesen	2,3	38,0	36,0	23,7	0,0	0,1	0,3
Bukev	6,8	12,0	24,5	27,0	29,7	73,9	188,3
Pl. Ist.	7,8	12,7	24,6	26,0	28,9	8,5	21,6
Dr. tr. Ist.	44,0	22,4	25,2	5,6	2,8	0,1	0,1
Meh. Ist.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Iglavci	5,4	20,5	23,0	28,9	22,2	17,5	44,6
Listavci	6,9	12,0	24,5	26,9	29,7	82,5	210,1
Skupaj	6,6	13,5	24,3	27,2	28,4	100,0	254,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,12	0,27	0,21	0,21	0,11	27,6	0,91
Listavci	0,41	0,43	0,62	0,53	0,41	72,4	2,39
Skupaj:	0,53	0,70	0,83	0,74	0,52	100,0	3,30

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	252,74	78,0	32,69	10,1	38,46	11,9	0,00	0,0	323,89	100,0
Skupaj vsi gozdovi	252,74	78,0	32,69	10,1	38,46	11,9	0,00	0,0	323,89	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	4,4	1,2	5,6	9,2	4,8	14,0	13,6	6,0	19,6	7,4
30 - 49 cm	0,8	0,4	1,2	0,8	0,4	1,2	1,6	0,8	2,4	3,6
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	1,2	0,4	1,6	1,2	0,4	1,6	4,3
Skupaj	5,2	1,6	6,8	11,2	5,6	16,8	16,4	7,2	23,6	15,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	49,36	15,2						
Drogovnjak	45,68	14,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	171,86	53,1	14,99	8,7	12,3	32,3	55,4	0,0
Sestoj v obnovi	46,89	14,5	24,92	53,1	17,6	71,7	10,2	0,5
RAZNOMERNO (sk-gnz)	10,10	3,1	1,83	18,1	15,8	73,2	11,0	0,0
Skupaj	323,89	100,0	41,74	12,9				

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	2,28	0,22	0,00	0,00	0,00	26,55	0,00	12,69	0,00	0,00
%	0,83	0,08	0,00	0,00	0,00	9,67	0,00	4,62	0,00	0,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	35	0,0	2,9	60,0	25,7	11,4
Jelka	8	0,0	0,0	37,5	37,5	25,0
Bor	14	0,0	0,0	7,1	42,9	50,0
Bukev	238	4,6	18,1	21,4	23,5	32,4
Pl. list.	12	8,3	16,7	16,7	33,3	25,0
Skupaj iglavci	57	0,0	1,8	43,8	31,6	22,8
Skupaj listavci	250	4,8	18,0	21,2	24,0	32,0
Skupaj	307	3,9	15,0	25,4	25,4	30,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	5,6
VEJE	5,3
OSUTOST	1,4
Skupaj	12,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	5.732	12.016	209,6	4,3
LISTAVCI	17.576	17.783	101,2	6,4
Skupaj	23.308	29.800	127,9	10,7

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od celotne LZ
Smreka	36,7	50,6
Jelka	1,0	26,8
Bori	2,6	21,0
Macesen		0,9
Bukev	56,0	25,7
Plemeniti listavci	3,7	19,6
Drugi trdi listavci		6,6
Mehki listavci		
Iglavci	40,3	45,2
Listavci	59,7	25,2
Skupaj	100,0	30,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	16	27	46	46	85	40	37,2
Listavci	30	22	15	28	34	60	55,1
Skupaj	23	24	22	33	45	100	92,3

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004-2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	6,0	2,0	10,0	1,0	0,0	74,0	0,0	1,0	6,0	0,0
2014	7,7	2,3	10,6	0,5	0,0	70,8	0,0	0,4	7,6	0,1
2024	5,3	4,7	12,3	0,7	0,0	75,2	0,0	0,3	1,5	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	2.782	19,3											
Listavci	9.042	13,3											
Skupaj	11.824	14,3											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,61	0,61											
Priprava tal	ha	1,25	1,25											
Sadnja	ha	0,66	0,66											
Obžetev	ha	1,52	5,22											
Nega gošče	ha	50,59	50,59											
Nega letvenjaka	ha	2,66	2,66											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	39,19	39,19											
Varstvo pred žuželkami	dni	1,76	17,60											
Vzdrževanje travinj	ha	5,34	53,40											

Rastiščnogojitveni razred: jelova bukovja dobrih rastišč – zabukovljena - 33040

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	478,80	0,00	478,80
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	3,2	9,5	22,0	22,0	43,3	12,0	38,3
Jelka	3,7	9,5	24,5	21,4	40,9	7,7	24,4
Bor	7,0	11,1	27,9	28,9	25,1	0,0	0,2
Macesen	5,7	9,9	28,8	30,4	25,2	0,1	0,2
Bukev	17,2	34,6	25,6	13,5	9,1	71,5	227,2
Pl. Ist.	14,7	32,3	27,1	15,3	10,6	8,2	26,0
Dr. tr. Ist.	30,4	47,1	17,4	5,1	0,0	0,4	1,1
Meh. Ist.	29,7	48,0	17,1	5,2	0,0	0,1	0,3
Iglavci	3,4	9,5	23,0	21,8	42,3	19,8	63,0
Listavci	17,0	34,5	25,7	13,6	9,2	80,2	254,7
Skupaj	14,3	29,7	25,1	15,2	15,7	100,0	317,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,11	0,19	0,33	0,24	0,34	21,7	1,21
Listavci	1,37	1,63	0,85	0,35	0,16	78,3	4,36
Skupaj:	1,48	1,82	1,18	0,59	0,50	100,0	5,57

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozd.	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	478,80	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	478,80	100,0
Skupaj vsi gozdovi	478,80	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	478,80	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	2,3	11,0	13,3	2,3	11,3	13,6	4,6	22,3	26,9	10,5
30 - 49 cm	0,5	1,3	1,8	0,8	2,8	3,6	1,3	4,1	5,4	8,4
50 in več cm	0,5	0,3	0,8	0,3	0,3	0,6	0,8	0,6	1,4	3,8
Skupaj	3,3	12,6	15,9	3,4	14,4	17,8	6,7	27,0	33,7	22,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Površina		Podmladek			
	ha	%	ha	%	Zasnova			
					1	2	3	4
Mladovje	87,56	18,3						
Drogovnjak	159,62	33,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	182,78	38,2	10,58	5,8	31,2	66,2	2,3	0,3
Sestoj v obnovi	47,14	9,8	22,58	47,9	30,8	55,9	13,3	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	1,70	0,4	0,73	42,9	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj	478,80	100,0	33,89	7,1				

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	3,06	1,53	0,00	0,00	0,00	21,54	0,00	7,70	0,00	0,06
%	0,78	0,39	0,00	0,00	0,00	5,51	0,00	1,97	0,00	0,02

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	71	4,2	35,2	40,9	16,9	2,8
Jelka	47	4,3	27,7	31,8	29,8	6,4
Bukev	337	4,2	18,7	30,3	31,4	15,4
Pl. lst.	38	7,9	23,7	21,1	31,5	15,8
Dr. tr. lst.	2	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	118	4,2	32,2	37,4	22,0	4,2
Skupaj listavci	377	4,5	19,1	29,2	31,3	15,9
Skupaj	495	4,4	22,2	31,2	29,1	13,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	3,2
VEJE	5,7
OSUTOST	1,0
Skupaj	9,9

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	5.559	4.545	81,8	1,6
LISTAVCI	21.012	23.178	110,3	8,3
Skupaj	26.571	27.723	104,3	10,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste
Smreka	10,0	18,6
Jelka	6,4	18,2
Bori		63,6
Bukev	77,9	20,1
Plemeniti listavci	5,4	13,6
Drugi trdi listavci	0,3	
Mehki listavci		6,4
Iglavci	16,4	18,5
Listavci	83,6	19,5
Skupaj	100,0	19,3

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	7	7	8	18	33	16	9,5
Listavci	12	8	19	33	48	84	48,3
Skupaj	12	8	17	29	42	100	57,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2004-2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2004	10,3	6,8	0,0	0,0	0,0	75,1	0,0	7,7	0,0	0,1
2014	12,4	7,4	0,0	0,0	0,0	74,1	0,0	6,0	0,0	0,1
2024	12,0	7,7	0,0	0,1	0,0	71,5	0,0	8,2	0,4	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	5.947	19,7											
Listavci	20.818	17,1											
Skupaj	26.765	17,6											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,67	0,67											
Priprava tal	ha	3,23	3,23											
Sadnja	ha	3,54	3,54											
Obžetev	ha	0,88	3,55											
Nega gošče	ha	2,63	2,63											
Nega letvenjaka	ha	30,01	30,01											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	80,27	80,27											
Zaščita s premazom	ha	0,74	3,13											
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,77	7,70											

Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja dobrih rastišč mešana z iglavci - 33090

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	1.330,06	0,00	1.330,06
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	8,5	11,5	12,8	16,0	51,2	28,1	98,3
Jelka	6,5	7,4	11,6	16,8	57,7	17,1	59,9
Bor	5,6	5,6	11,2	16,9	60,7	0,0	0,1
Macesen	19,6	29,4	14,7	9,6	26,7	0,3	0,9
Bukev	10,8	20,8	27,9	25,1	15,4	49,8	174,5
Pl. lst.	12,0	22,4	27,4	23,8	14,4	4,7	16,5
Dr. tr. lst.	28,9	37,0	20,8	8,9	4,4	0,0	0,1
Meh. lst.	10,0	23,7	27,1	24,5	14,7	0,0	0,0
Iglavci	7,8	10,0	12,3	16,3	53,6	45,4	159,2
Listavci	10,9	21,0	27,8	25,0	15,3	54,6	191,1
Skupaj	9,5	16,0	20,8	21,0	32,7	100,0	350,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,66	0,53	0,47	0,48	1,11	55,0	3,25
Listavci	0,64	0,71	0,66	0,45	0,19	45,0	2,65
Skupaj:	1,30	1,24	1,13	0,93	1,30	100,0	5,90

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozd.	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	1.251,07	94,0	62,23	4,7	16,76	1,3	0,00	0,0	1.330,06	100,0
Skupaj vsi gozdovi	1.251,07	94,0	62,23	4,7	16,76	1,3	0,00	0,0	1.330,06	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	9,1	3,7	12,8	6,9	6,1	13,0	16,0	9,8	25,8	10,1
30 - 49 cm	1,3	0,9	2,2	0,9	1,6	2,5	2,2	2,5	4,7	7,6
50 in več cm	1,0	0,2	1,2	0,2	0,1	0,3	1,2	0,3	1,5	4,6
Skupaj	11,4	4,8	16,2	8,0	7,8	15,8	19,4	12,6	32,0	22,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	184,13	13,8							
Drogovnjak	184,16	13,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	726,31	54,7	44,78	6,2	66,5	28,2	4,3	1,0	
Sestoj v obnovi	198,46	14,9	90,25	45,5	41,5	43,0	15,3	0,2	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	37,00	2,8	3,40	9,2	0,0	0,0	0,0	100,0	
Skupaj	1.330,06	100,0	138,43	10,4					

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	18,61	10,41	0,00	0,00	0,00	82,59	0,00	26,15	0,01	0,66
%	1,62	0,91	0,00	0,00	0,00	7,21	0,00	2,28	0,00	0,06

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	399	13,0	31,3	26,8	25,6	3,3
Jelka	206	35,5	35,4	13,6	12,1	3,4
Macesen	3	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Bukev	907	7,6	26,9	24,4	25,0	16,1
Pl. Ist.	75	5,3	18,7	14,7	44,0	17,3
Dr. tr. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. Ist.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Skupaj iglavci	608	20,6	32,5	22,5	21,1	3,3
Skupaj listavci	984	7,4	26,2	23,7	26,4	16,3
Skupaj	1.592	12,4	28,7	23,2	24,4	11,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	4,0
VEJE	4,0
OSUTOST	2,2
Skupaj	10,2

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	51.936	43.725	84,2	15,7
LISTAVCI	55.145	42.025	76,2	15,1
Skupaj	107.081	85.750	80,1	30,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste
Smreka	33,7	22,0
Jelka	17,3	13,3
Bori		43,6
Macesen		1,7
Bukev	46,3	16,8
Plemeniti listavci	2,6	11,6
Drugi trdi listavci	0,1	52,3
Mehki listavci		17,9
Iglavci	51,0	18,0
Listavci	49,0	16,4
Skupaj	100,0	17,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6	13	17	15	22	51	32,9
Listavci	9	10	12	22	38	49	31,6
Skupaj	8	11	13	19	25	100	64,4

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994-2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	24,0	27,9	0,0	0,1	0,0	44,6	0,0	3,3	0,0	0,0
2004	26,3	22,4	0,0	0,0	0,0	47,3	0,0	3,9	0,0	0,0
2014	25,3	18,1	0,0	0,1	0,0	52,4	0,0	4,1	0,0	0,0
2024	28,1	17,1	0,0	0,3	0,0	49,8	0,0	4,7	0,0	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	42.427	20,0											
Listavci	42.546	16,7											
Skupaj	84.973	18,2											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,81	0,81											
Priprava tal	ha	5,69	5,69											
Sadnja	ha	8,90	8,90											
Obžetev	ha	15,01	52,34											
Nega gošče	ha	28,91	28,91											
Nega letvenjaka	ha	20,48	20,48											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	135,88	135,88											
Varstvo pred žuželkami	dni	0,46	4,60											
Zaščita s premazom	ha	7,17	32,13											
Zaščita z ograjo	m	700,00	700,00											
Vzdrževanje travinj	ha	9,13	89,68											

Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja sušnih rastišč mešana z iglavci – 33190

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	595,67	0,00	595,67
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	5,6	12,4	17,9	24,2	39,9	25,5	80,3
Jelka	4,3	10,1	17,4	25,2	43,0	15,2	48,0
Bor	4,1	9,9	19,8	26,6	39,6	3,8	11,9
Macesen	10,7	24,7	17,9	25,2	21,5	0,0	0,1
Bukev	19,1	28,4	20,9	18,0	13,6	48,2	151,9
Pl. list.	20,8	31,8	20,6	15,9	10,9	6,6	20,9
Dr. tr. list.	19,1	25,7	24,0	18,8	12,4	0,4	1,3
Meh. list.	19,9	33,5	22,3	14,6	9,7	0,3	0,8
Iglavci	5,0	11,4	17,9	24,7	41,0	44,5	140,3
Listavci	19,3	28,7	20,9	17,8	13,3	55,5	174,8
Skupaj	13,0	21,0	19,6	20,9	25,5	100,0	315,1

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,32	0,49	0,54	0,55	0,55	47,7	2,45
Listavci	0,95	0,90	0,45	0,28	0,11	52,3	2,69
Skupaj	1,27	1,39	0,99	0,83	0,66	100,0	5,14

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozd.	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	407,69	68,5	97,02	16,3	40,75	6,8	50,21	8,4	595,67	100,0
Skupaj vsi gozdovi	407,69	68,5	97,02	16,3	40,75	6,8	50,21	8,4	595,67	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	8,8	7,0	15,8	5,6	7,2	12,8	14,4	14,2	28,6	10,5
30 - 49 cm	0,8	0,8	1,6	1,2	0,4	1,6	2,0	1,2	3,2	4,8
50 in več cm	0,2	0,0	0,2	0,4	0,0	0,4	0,6	0,0	0,6	1,8
Skupaj	9,8	7,8	17,6	7,2	7,6	14,8	17,0	15,4	32,4	17,1

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	68,05	11,4							
Drogovnjak	129,81	21,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	285,14	47,9	11,65	4,1	23,9	55,2	4,6	16,3	
Sestoj v obnovi	45,98	7,7	22,94	49,9	19,6	79,6	0,8	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	66,69	11,2	21,00	31,5	34,8	61,3	0,0	3,9	
Skupaj	595,67	100,0	55,59	9,3					

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	9,45	4,36	0,03	0,00	0,00	32,99	0,00	8,31	0,00	0,45
%	1,79	0,83	0,01	0,00	0,00	6,25	0,00	1,57	0,00	0,09

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	188	1,1	14,9	43,0	35,1	5,9
Jelka	92	8,7	35,9	25,0	23,9	6,5
Bor	48	0,0	4,2	25,0	29,2	41,6
Bukev	289	0,7	10,0	23,5	31,5	34,3
Pl. lst.	49	2,0	8,2	32,7	30,6	26,5
Dr. tr. lst.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	328	3,0	19,2	35,4	31,1	11,3
Skupaj listavci	339	0,9	9,7	24,8	31,3	33,3
Skupaj	667	1,9	14,4	30,0	31,2	22,5

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	2,2
VEJE	6,2
OSUTOST	2,6
Skupaj	11,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	16.083	30.034	186,7	10,8
Listavci	22.125	13.115	59,3	4,7
Skupaj	38.208	43.149	112,9	15,5

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste
Smreka	59,4	45,0
Jelka	8,5	14,0
Bori	1,7	9,3
Macesen		
Bukev	28,2	15,0
Plemeniti listavci	2,0	10,1
Drugi trdi listavci	0,2	15,6
Mehki listavci		6,3
Iglavci	69,6	33,1
Listavci	30,4	14,5
Skupaj	100,0	23,8

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	8	26	30	37	39	70	50,5
Listavci	10	11	14	18	23	30	22,1
Skupaj	9	16	22	29	34	100	72,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994-2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	29,5	18,8	3,9	0,2	0,0	45,0	0,0	2,6	0,0	0,0
2004	31,5	14,4	4,3	0,0	0,0	44,5	0,0	4,8	0,3	0,2
2014	27,2	12,4	4,1	0,0	0,0	49,5	0,0	6,2	0,5	0,1
2024	25,5	15,2	3,8	0,0	0,0	48,2	0,0	6,6	0,4	0,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	15.193	18,2											
Listavci	16.028	15,4											
Skupaj	31.221	16,6											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	0,11	0,11											
Priprava tal	ha	0,42	0,42											
Obžetev	ha	8,15	24,45											
Nega gošče	ha	4,36	4,36											
Nega letvenjaka	ha	7,93	7,93											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	15,31	15,31											
Varstvo pred	dni	3,06	30,60											
Zaščita z ograjo	m	400,00	400,00											
Vzdrževanje travinj	ha	0,13	1,30											

Rastiščnogojitveni razred: Jelova bukovja hladnih rastišč mešana z iglavci – 33290**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	517,09	0,00	517,09
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,4	12,2	15,7	23,7	42,0	36,6	132,0
Jelka	7,1	11,7	14,3	23,1	43,8	11,2	40,4
Macesen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	16,9	28,2	25,6	17,7	11,6	45,5	163,9
Pl. list.	19,5	31,8	24,1	14,8	9,8	6,6	23,9
Dr. tr. list.	25,9	46,1	19,4	8,6	0,0	0,0	0,1
Meh. list.	18,7	38,2	25,6	12,4	5,1	0,1	0,4
Iglavci	6,5	12,1	15,3	23,5	42,6	47,8	172,4
Listavci	17,3	28,7	25,4	17,3	11,3	52,2	188,3
Skupaj	12,1	20,8	20,6	20,3	26,2	100,0	360,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,63	0,72	0,66	0,80	1,02	56,7	3,82
Listavci	1,15	0,93	0,50	0,24	0,10	43,3	2,92
Skupaj	1,78	1,65	1,16	1,04	1,12	100,0	6,74

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozd.	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	496,09	95,9	21,00	4,1	0,00	0,0	0,00	0,0	517,09	100,0
Skupaj vsi gozdovi	496,09	95,9	21,00	4,1	0,00	0,0	0,00	0,0	517,09	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	7,6	11,0	18,6	12,2	10,5	22,7	19,8	21,5	41,3	15,5
30 - 49 cm	2,0	0,5	2,5	2,7	3,4	6,1	4,7	3,9	8,6	13,4
50 in več cm	1,2	0,5	1,7	2,0	0,5	2,5	3,2	1,0	4,2	12,4
Skupaj	10,8	12,0	22,8	16,9	14,4	31,3	27,7	26,4	54,1	41,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	24,15	4,7						
Drogovnjak	137,30	26,6	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	168,97	32,6	9,23	5,5	4,0	66,4	0,0	29,6
Sestoj v obnovi	31,96	6,2	14,53	45,5	23,7	61,1	15,2	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	154,71	29,9	53,55	34,6	51,3	48,7	0,0	0,0
Skupaj	517,09	100,0	77,31	15,0				

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	19,83	13,56	0,00	0,00	0,00	33,11	0,00	10,33	0,00	0,48
%	4,02	2,75	0,00	0,00	0,00	6,72	0,00	2,10	0,00	0,10

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	185	10,3	31,4	34,0	22,7	1,6
Jelka	68	7,4	32,3	30,9	17,6	11,8
Bukev	275	1,5	11,3	20,4	34,4	32,4
Pl. list.	41	0,0	0,0	17,1	43,9	39,0
Dr. tr. list.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. list.	2	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Skupaj iglavci	253	9,5	31,6	33,3	21,3	4,3
Skupaj listavci	319	1,3	9,7	20,1	35,4	33,5
Skupaj	572	4,9	19,4	25,9	29,2	20,6

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	3,3
VEJE	7,2
OSUTOST	1,8
Skupaj	12,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
Iglavci	18.505	21.667	117,1	7,8
Listavci	18.650	11.213	60,1	4
Skupaj	37.155	32.879	88,5	11,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste
Smreka	53,1	29,5
Jelka	12,8	16,9
Macesen		0,9
Bukev	30,8	13,8
Plemeniti listavci	3,2	10,5
Drugi trdi listavci		
Mehki listavci	0,1	5,1
Iglavci	65,9	25,7
Listavci	34,1	13,4
Skupaj	100,0	19,5

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	5	8	16	26	36	66	41,9
Listavci	11	9	11	18	30	34	21,7
Skupaj	10	9	13	23	35	100	63,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994-2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	39,8	17,2	0,0	0,0	0,0	37,6	0,0	5,4	0,0	0,0
2004	35,2	14,8	0,0	0,1	0,0	43,7	0,0	5,9	0,0	0,3
2014	35,5	11,1	0,0	0,1	0,0	46,6	0,0	6,5	0,0	0,2
2024	36,6	11,2	0,0	0,0	0,0	45,5	0,0	6,6	0,0	0,1

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	17.951	20,1											
Listavci	15.248	15,7											
Skupaj	33.199	17,8											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Sadnja	ha	7,63	7,63											
Obžetev	ha	7,63	22,89											
Nega gošče	ha	6,02	6,02											
Nega letvenjaka	ha	3,26	3,26											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	23,68	23,68											
Varstvo pred žuželkami	dni	1,30	13,00											
Zaščita s premazom	ha	7,63	22,89											
Vzdrževanje travinj	ha	0,17	1,70											

Rastiščnogojitveni razred: Visokogorska bukovja – 34540**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	461,53	0,00	461,53
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	6,1	26,1	20,3	16,6	30,9	10,1	35,4
Jelka	3,4	17,3	20,0	17,7	41,6	3,3	11,4
Macesen	10,2	55,8	20,4	10,2	3,4	0,0	0,1
Ostali igl.	8,6	20,8	22,5	31,7	16,4	0,1	0,2
Bukev	16,1	23,7	25,6	22,9	11,7	75,3	264,4
Pl. list.	16,8	23,9	25,3	22,4	11,6	10,6	37,0
Dr. tr. list.	29,5	31,0	17,7	12,1	9,7	0,3	1,0
Meh. list.	14,0	22,2	25,0	23,6	15,2	0,3	0,9
Iglavci	5,5	23,9	20,2	16,9	33,5	13,5	47,2
Listavci	16,2	23,7	25,6	22,8	11,7	86,5	303,3
Skupaj	14,8	23,8	24,8	22,0	14,6	100,0	350,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,13	0,35	0,21	0,14	0,20	18,4	1,03
Listavci	1,44	1,26	0,97	0,67	0,24	81,6	4,58
Skupaj:	1,57	1,61	1,18	0,81	0,44	100,0	5,61

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	379,84	85,4	47,11	10,6	17,73	4,0	0,00	0,0	444,68	96,3
Gpn, ukrepi so dovoljeni	16,85	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	16,85	3,7
Skupaj vsi gozdovi	396,69	86,0	47,11	10,2	17,73	3,8	0,00	0,0	461,53	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	6,7	11,2	17,9	1,9	15,7	17,6	8,6	26,9	35,5	13,2
30 - 49 cm	2,4	3,2	5,6	1,1	2,1	3,2	3,5	5,3	8,8	13,2
50 in več cm	0,3	0,8	1,1	0,5	0,3	0,8	0,8	1,1	1,9	5,5
Skupaj	9,4	15,2	24,6	3,5	18,1	21,6	12,9	33,3	46,2	31,9

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	28,43	6,2						
Drogovnjak	120,54	26,1	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	265,58	57,5	23,27	8,8	68,1	15,4	16,5	0,0
Sestoj v obnovi	37,01	8,0	14,14	38,2	27,3	44,8	27,9	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	9,97	2,2	1,22	12,2	32,0	68,0	0,0	0,0
Skupaj	461,53	100,0	38,63	8,4				

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	1,54	0,97	0,00	0,00	0,00	25,74	0,00	10,15	0,02	0,21
%	0,36	0,22	0,00	0,00	0,00	5,94	0,00	2,34	0,00	0,05

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	51	5,9	27,5	39,1	15,7	11,8
Jelka	26	0,0	15,4	23,1	53,8	7,7
Bukev	441	3,2	17,5	19,7	28,6	31,0
Pl. list.	61	4,9	8,2	23,0	47,5	16,4
Meh. list.	2	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0
Skupaj iglavci	77	3,9	23,4	33,7	28,6	10,4
Skupaj listavci	504	3,4	16,3	20,2	30,7	29,4
Skupaj	581	3,4	17,2	22,0	30,5	26,9

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	3,3
VEJE	5,6
OSUTOST	1,2
Skupaj	10,1

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	2.621	2.500	95,4	0,9
LISTAVCI	21.355	8.614	40,3	3,1
Skupaj	23.976	11.113	46,4	4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste
Smreka	19,3	12,6
Jelka	3,2	13,2
Bukev	72,1	7,6
Plemeniti listavci	5,0	4,1
Drugi trdi listavci	0,3	25,4
Mehki listavci	0,1	24,5
Iglavci	22,5	12,7
Listavci	77,5	7,2
Skupaj	100,0	8,0

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6	11	12	10	17	22	5,4
Listavci	4	5	6	10	13	78	18,7
Skupaj	4	6	7	10	14	100	24,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994-2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	8,0	2,6	0,0	0,0	0,0	79,7	0,0	9,7	0,0	0,0
2004	12,2	1,9	0,0	0,0	0,0	76,0	0,0	9,7	0,1	0,0
2014	8,8	3,2	0,0	0,0	0,5	77,3	0,0	9,8	0,2	0,2
2024	10,1	3,3	0,0	0,0	0,1	75,3	0,0	10,6	0,3	0,3

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	3.793	17,4											
Listavci	19.127	13,7											
Skupaj	22.920	14,2											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	1,39	1,39											
Sadnja	ha	0,63	0,63											
Obžetev	ha	0,63	1,89											
Nega gošče	ha	22,23	22,23											
Nega letvenjaka	ha	4,35	4,35											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	47,57	47,57											
Zaščita s premazom	ha	0,63	1,89											
Vzdrževanje travinj	ha	0,20	2,00											

Rastiščnogojitveni razred: Smrekovja – 38210**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	G. lok. skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	155,61	0,00	155,61
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	2,6	9,2	19,3	25,5	43,4	90,2	375,8
Jelka	2,5	9,2	19,8	25,7	42,8	1,7	7,1
Bukev	14,0	25,5	28,5	19,7	12,3	5,6	23,2
Pl. list.	12,2	23,6	31,2	20,9	12,1	2,0	8,5
Meh. list.	11,2	23,7	31,8	21,2	12,1	0,5	2,1
Iglavci	2,5	9,2	19,3	25,5	43,5	91,9	382,9
Listavci	13,3	24,9	29,5	20,1	12,2	8,1	33,8
Skupaj	3,4	10,5	20,1	25,1	40,9	100,0	416,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,52	1,04	1,46	1,42	1,57	92,0	6,03
Listavci	0,14	0,16	0,13	0,07	0,03	8,0	0,52
Skupaj:	0,66	1,20	1,59	1,49	1,60	100,0	6,55

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozd.	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	149,66	96,2	5,95	3,8	0,00	0,0	0,00	0,0	155,61	100,0
Skupaj vsi gozdovi	149,66	96,2	5,95	3,8	0,00	0,0	0,00	0,0	155,61	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	45,0	5,0	50,0	25,8	9,2	35,0	70,8	14,2	85,0	30,8
30 - 49 cm	0,8	0,0	0,8	3,3	0,0	3,3	4,1	0,0	4,1	6,6
50 in več cm	0,8	0,0	0,8	0,0	0,8	0,8	0,8	0,8	1,6	5,0
Skupaj	46,6	5,0	51,6	29,1	10,0	39,1	75,7	15,0	90,7	42,4

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	12,06	7,8							
Drogovnjak	2,80	1,8	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	116,55	74,9	5,65	4,8	11,0	88,5	0,5	0,0	
Sestoj v obnovi	1,75	1,1	0,20	11,4	0,0	70,0	0,0	30,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	22,45	14,4	9,92	44,2	8,9	0,0	0,0	91,1	
Skupaj	155,61	100,0	15,77	10,1					

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	11,51	0,19	0,00	0,00	0,00	2,35	0,00	0,69	0,00	1,03
%	8,02	0,13	0,00	0,00	0,00	1,64	0,00	0,48	0,00	0,72

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	248	6,9	29,8	33,4	21,0	8,9
Jelka	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Bukev	15	0,0	6,7	6,7	26,7	59,9
Pl. list.	8	0,0	12,5	50,0	37,5	0,0
Skupaj iglavci	249	6,8	29,7	33,8	20,9	8,8
Skupaj listavci	23	0,0	8,7	21,7	30,4	39,2
Skupaj	272	6,3	27,9	32,7	21,7	11,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	2,1
VEJE	2,6
OSUTOST	2,8
Skupaj	7,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	13.755	12.742	92,6	4,6
LISTAVCI	748	741	99,1	0,3
Skupaj	14.503	13.483	93	4,8

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste
Smreka	94,3	14,5
Jelka	0,2	7,4
Bukev	4,3	13,2
Plemeniti listavci	0,9	28,7
Mehki listavci	0,3	4,5
Iglavci	94,5	14,5
Listavci	5,5	12,9
Skupaj	100,0	14,4

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6	10	15	21	14	94	62,1
Listavci	11	17	13	11	11	6	3,6
Skupaj	7	11	15	20	14	100	65,8

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994-2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	88,3	2,2	0,0	0,0	0,0	7,5	0,0	1,6	0,4	0,0
2004	94,1	0,4	0,0	0,0	0,0	4,2	0,0	0,5	0,0	0,8
2014	90,5	0,9	0,0	0,0	0,0	6,2	0,0	1,7	0,0	0,7
2024	90,2	1,7	0,0	0,0	0,0	5,6	0,0	2,0	0,0	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	10.870	18,2											
Listavci	709	13,5											
Skupaj	11.579	17,9											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	1,27	1,27											
Sadnja	ha	0,23	0,23											
Obžetev	ha	2,36	7,91											
Nega letvenjaka	ha	0,18	0,18											
Zaščita s premazom	ha	2,35	8,71											
Vzdrževanje travinj	ha	11,12	111,20											

Rastiščnogojitveni razred: Gozdni rezervati – 60000**Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah**

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	547,73	0,00	547,73
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Smreka	13,1	16,3	25,7	32,1	12,8	14,8	43,2
Jelka	7,1	18,0	29,6	33,8	11,5	1,7	5,1
Ostali igl.	18,0	78,7	3,3	0,0	0,0	0,0	0,1
Bukev	7,7	18,2	28,4	27,0	18,7	81,9	238,0
Pl. list.	7,4	19,2	30,2	31,0	12,2	1,5	4,5
Meh. list.	48,0	37,8	6,7	7,5	0,0	0,1	0,2
Iglavci	12,5	16,7	26,0	32,1	12,7	16,6	48,4
Listavci	7,8	18,2	28,4	27,0	18,6	83,4	242,7
Skupaj	8,5	18,0	28,0	27,9	17,6	100,0	291,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	0,29	0,25	0,28	0,27	0,08	27,0	1,17
Listavci	0,85	0,87	0,77	0,48	0,18	73,0	3,16
Skupaj	1,14	1,12	1,05	0,75	0,26	100,0	4,33

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, brez ukrepov	461,91	84,3	85,82	15,7	0,00	0,0	0,00	0,0	547,73	100,0
Skupaj vsi gozdovi	461,91	84,3	85,82	15,7	0,00	0,0	0,00	0,0	547,73	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m ³ /ha
10 - 29 cm	0,0	15,6	15,6	6,7	5,6	12,3	6,7	21,2	27,9	8,5
30 - 49 cm	1,1	12,2	13,3	1,1	12,2	13,3	2,2	24,4	26,6	38,0
50 in več cm	1,1	2,2	3,3	2,2	14,4	16,6	3,3	16,6	19,9	56,2
Skupaj	2,2	30,0	32,2	10,0	32,2	42,2	12,2	62,2	74,4	102,7

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	0,94	0,2							
Drogovnjak	106,87	19,5	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Debeljak	103,84	19,0	8,51	8,2	96,2	3,8	0,0	0,0	0,0
RAZNOMERNO (sk-gnz)	296,33	54,0	37,40	12,6	4,9	95,1	0,0	0,0	0,0
Grmičav gozd	39,75	7,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	547,73	100,0	45,91	8,4					

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994-2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	27,5	5,1	0,0	0,0	0,0	61,8	0,0	5,4	0,1	0,0
2004	25,7	2,6	0,0	0,0	0,0	68,7	0,0	2,8	0,0	0,1
2014	17,5	1,8	0,0	0,0	0,0	79,8	0,0	0,9	0,0	0,0
2024	14,8	1,7	0,0	0,0	0,0	81,9	0,0	1,5	0,0	0,1

Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 70000

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	0,00	312,03	0,00	312,03
Delež (%)	0,0	100,0	0,0	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	4,5	18,0	28,8	35,1	13,6	11,3	42,0
Jelka	5,2	17,5	27,9	35,2	14,2	2,7	10,1
Bor	0,4	18,5	29,2	36,9	15,0	1,5	5,5
Ostali igl.	19,2	80,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bukev	6,8	20,4	32,1	34,6	6,1	80,4	298,6
Pl. Ist.	8,0	22,2	31,8	31,7	6,3	4,0	14,8
Dr. tr. Ist.	8,0	21,2	33,3	35,0	2,5	0,1	0,4
Meh. Ist.	17,3	29,7	28,2	19,2	5,6	0,0	0,1
Iglavci	4,2	18,0	28,7	35,3	13,8	15,5	57,7
Listavci	6,9	20,5	32,0	34,5	6,1	84,5	314,0
Skupaj	6,5	20,1	31,5	34,6	7,3	100,0	371,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,07	0,17	0,17	0,14	0,03	12,7	0,59
Listavci	0,61	1,08	1,20	1,00	0,12	87,3	4,02
Skupaj	0,68	1,25	1,37	1,14	0,15	100,0	4,61

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Gpn, ukrepi so dovoljeni	44,09	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	0,00	0,0	44,09	14,1
Varovalni gozdovi	225,72	84,2	31,27	11,7	10,95	4,1	0,00	0,0	267,94	85,9
Skupaj vsi gozdovi	269,81	86,5	31,27	10,0	10,95	3,5	0,00	0,0	312,03	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	6,7	3,3	10,0	3,3	20,0	23,3	10,0	23,3	33,3	11,0
30 - 49 cm	3,3	13,3	16,6	3,3	16,7	20,0	6,6	30,0	36,6	51,6
50 in več cm	5,0	10,0	15,0	1,7	3,3	5,0	6,7	13,3	20,0	55,2
Skupaj	15,0	26,6	41,6	8,3	40,0	48,3	23,3	66,6	89,9	117,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza Oz. Zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Mladovje	9,13	2,9							
Drogovnjak	87,21	27,9	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Debeljak	142,13	45,7	9,60	6,8	20,0	69,4	10,6	0,0	
Sestoj v obnovi	8,36	2,7	5,18	62,0	53,7	46,3	0,0	0,0	
RAZNOMERNO (sk-gnz)	64,12	20,5	4,59	7,2	61,0	33,1	5,9	0,0	
Grmičav gozd	1,08	0,3	0,00	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Skupaj	312,03	100,0	19,37	6,2					

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.
ha	2,65	1,94	0,15	0,00	0,00	10,98	0,00	3,31	0,10	0,24
%	0,87	0,64	0,05	0,00	0,00	3,62	0,00	1,09	0,03	0,08

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	19	0,0	36,8	42,2	10,5	10,5
Jelka	3	0,0	33,4	33,3	33,3	0,0
Bor	10	0,0	0,0	0,0	60,0	40,0
Bukev	100	0,0	1,0	8,0	27,0	64,0
Pl. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Skupaj iglavci	32	0,0	25,0	28,1	28,1	18,8
Skupaj listavci	101	0,0	1,0	7,9	26,7	64,4
Skupaj	133	0,0	6,8	12,8	27,1	53,3

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
DEBLO IN KORENIČNIK	7,7
VEJE	9,3
OSUTOST	2,4
Skupaj	19,4

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	1.701	5.851	344	2,1
LISTAVCI	6.051	5.357	88,5	1,9
Skupaj	7.752	11.209	144,6	4

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od celotne LZ
Smreka	45,5	39,7
Jelka	5,5	26,5
Bori	1,2	5,1
Bukev	46,6	11,6
Plemeniti listavci	1,2	1,7
Drugi trdi listavci		0,8
Mehki listavci		1,1
Iglavci	52,2	33,0
Listavci	47,8	10,0
Skupaj	100,0	15,7

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	4	10	14	44	1.166	52	18,7
Listavci	3	6	9	33	185	48	17,2
Skupaj	3	7	11	38	456	100	35,9

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 1994-2024

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr. igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
1994	30,3	9,8	2,2	0,0	0,0	54,5	0,0	3,1	0,1	0,0
2004	18,1	3,3	3,5	0,0	0,0	63,2	0,0	11,0	0,8	0,1
2014	11,8	2,7	1,6	0,0	0,0	81,0	0,0	2,8	0,1	0,0
2024	11,3	2,7	1,5	0,0	0,0	80,4	0,0	4,0	0,1	0,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	1.764	9,8											
Listavci	9.033	9,2											
Skupaj	10.797	9,3											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	skupaj
		dejan	s ponov.											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	25,62	25,62											
Vzdrževanje travinj	ha	0,69	6,90											

12.3 OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	3.845,80	132,7	204,6	337,2	2,61	3,02	5,63	19,4	15,7	17,2	103,0
GPN, UKREPI SO DOVOLJENI	60,94	39,5	265,8	305,3	0,45	3,84	4,29	0,0	0,0	0,0	0,0
GPN, UKREPI NISO DOVOLJENI	547,73	48,4	242,7	291,0	1,17	3,16	4,33	0,0	0,0	0,0	0,0
VAROVALNI GOZDOVI	267,94	59,2	321,1	380,3	0,61	4,11	4,72	11,1	10,5	10,6	85,5
Skupaj vsi gozdovi	4.722,41	117,5	216,4	333,9	2,30	3,11	5,41	18,2	13,0	14,8	91,3

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	463,81	9,8
Drogovnjak	973,99	20,6
Debeljak	2.163,16	45,9
Sestoj v obnovi	417,55	8,8
RAZNOMERNO (sk-gnz)	663,07	14,0
Grmičav gozd	40,83	0,9
Skupaj:	4.722,41	100,0

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	24,5
Jelka	9,8
Bor	0,8
Macesen	0,1
Ostali igl.	0,0
Bukev	58,7
Pl. lst.	5,8
Dr. tr. lst.	0,1
Meh. lst.	0,1
Iglavci	35,2
Listavci	64,8
Skupaj	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,3	11,9	16,8	21,7	43,3	35,2	117,5
Listavci	12,8	23,5	26,6	23,1	14,0	64,8	216,4
Skupaj	10,5	19,4	23,1	22,6	24,4	100,0	333,9

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m3)	% na LZ	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
Iglavci	100.035	18,0											
Listavci	128.903	12,6											
Skupaj	228.938	14,5											
Neizkor.drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	3,47	3,47											
Priprava tal	ha	11,98	11,98											
Sadnja	ha	21,59	21,59											
Obžetev	ha	36,18	118,25											
Nega gošče	ha	114,74	114,74											
Nega letvenjaka	ha	68,87	68,87											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	367,52	367,52											
Varstvo pred žuželkami	dni	6,58	65,80											
Zaščita s premazom	ha	18,52	68,75											
Zaščita z ograjo	m	1.500,00	1.500,00											
Vzdrževanje travinj	ha	27,55	273,88											
Naravni razvoj biotopov	m3	547,73	547,73											

12.4 Seznam tarif po odsekih

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
16001A	49	46	48	48	49	48	48	42
16001B	49	46	48	48	49	48	48	42
16001C	47	47	48	47	46	47	44	44
16001D	48	49	46	48	47	49	44	43
16001E	47	47	48	47	46	47	44	44
16001F	49	46	48	49	49	48	48	42
16002A	52	48	48	49	49	48	48	42
16002B	48	47	48	47	46	47	44	44
16002C	49	46	48	49	49	48	48	42
16002D	48	49	46	49	47	49	44	43
16002E	48	49	46	48	47	49	44	43
16002F	48	49	46	50	47	49	44	43
16003A	48	49	46	50	47	49	44	43
16003B	48	49	46	50	47	49	44	43
16003C	48	49	46	50	47	49	44	43
16003E	48	49	46	50	47	49	44	43
16004A	50	49	46	50	47	49	44	43
16004B	50	49	46	50	47	49	44	43
16005A	50	49	46	50	47	49	44	43
16005B	50	49	46	50	47	49	44	43
16005C	50	49	46	50	47	49	44	43
16005D	47	47	48	47	46	47	44	44
16005E	48	49	46	48	47	49	44	43
16006A	50	49	46	50	47	49	44	43
16006B	49	46	48	49	49	48	48	42
16006C	47	47	48	47	46	47	44	44
16006D	51	50	48	49	49	48	48	42
16006E	47	47	48	47	46	47	44	44
16007A	50	50	48	50	49	48	48	42
16007B	47	47	48	47	46	47	44	44
16007C	50	51	48	50	47	49	45	45
16007D	50	48	48	49	49	48	48	42
16007E	49	50	47	49	48	47	46	46
16007F	52	50	48	50	49	48	48	42
16008A	50	48	48	49	49	48	48	42
16008B	47	47	48	47	46	47	44	44
16008C	51	51	46	48	48	47	46	43
16008D	49	48	48	49	49	48	48	42
16009A	30	30	27	30	31	29	28	23
16009B	49	46	48	49	49	48	48	42
16009C	50	51	46	50	48	47	46	43
16009D	47	47	48	47	46	47	44	44
16009E	49	48	48	49	49	48	48	42
16009F	50	51	46	50	48	47	46	43
16009G	50	51	46	50	48	47	46	43
16010A	49	46	48	49	49	48	48	42
16010B	49	46	48	49	49	48	48	42
16010C	49	46	48	49	49	48	48	42
16010D	49	50	47	49	48	47	46	46
16011	50	51	48	49	47	49	45	45
16012A	49	46	48	49	49	48	48	42
16012B	50	51	46	50	48	47	46	43
16012C	50	52	45	52	47	49	46	43
16013A	48	49	46	50	47	48	44	43
16013B	52	51	46	50	48	47	46	43
16014A	47	47	48	47	46	47	44	44

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
16014B	50	51	46	50	48	47	46	43
16014C	50	51	46	50	48	47	46	43
16015A	50	52	45	50	47	49	46	43
16015B	49	50	47	49	48	47	46	46
16016	50	52	45	50	47	49	46	43
16017A	52	52	45	50	47	49	46	43
16017B	50	52	45	50	47	48	46	43
16017C	50	52	45	50	47	48	46	43
16017D	50	51	46	49	48	47	46	43
16017E	50	52	45	50	47	49	46	43
16018A	50	51	46	50	48	47	46	43
16018B	50	51	46	50	48	47	46	43
16018C	50	52	45	50	47	49	46	43
16018D	50	51	46	50	48	47	46	43
16018E	47	47	48	47	46	47	44	44
16019A	50	51	46	50	48	50	46	43
16019B	50	51	46	50	48	50	46	43
16020A	50	51	46	50	48	50	46	43
16020B	50	52	45	50	47	49	46	43
16021A	50	52	45	50	47	49	46	43
16021B	50	52	45	50	47	49	46	43
16021C	50	51	48	49	47	49	45	45
16022A	50	51	46	50	48	47	46	43
16022B	52	52	45	52	47	49	46	43
16022C	50	52	45	52	47	49	46	43
16023A	52	52	45	51	47	49	46	43
16023B	50	51	48	49	47	49	45	45
16023C	50	51	46	50	48	47	46	43
16023D	50	51	46	50	48	47	46	43
16023E	51	50	48	49	49	48	48	42
16024A	50	52	45	52	47	49	46	43
16024B	50	51	46	50	48	47	46	43
16024C	50	52	45	52	47	49	46	43
16024D	50	51	48	49	47	49	45	45
16025A	50	52	45	52	47	49	46	43
16025B	54	54	45	50	47	49	46	43
16025C	54	54	45	50	47	49	46	43
16025D	50	52	45	50	47	49	46	43
16025E	50	52	45	52	47	49	46	43
16026A	50	51	46	50	48	47	46	43
16026B	50	51	46	50	48	47	46	43
16026C	50	50	45	48	47	48	46	43
16026D	50	51	46	50	48	47	46	43
16026E	50	52	45	49	47	49	46	43
16026F	50	52	45	48	47	49	46	43
16027A	50	51	46	50	48	47	46	43
16027B	47	47	48	47	46	47	44	44
16027C	50	51	46	50	48	47	46	43
16028A	50	51	46	50	48	47	46	43
16028B	50	51	48	49	47	49	45	45
16028C	50	51	46	50	48	47	46	43
16028D	49	46	48	49	49	48	48	42
16028E	47	47	48	47	46	47	44	44
16028F	47	47	48	47	46	47	44	44
16028G	48	48	46	46	48	47	46	43
16028H	48	48	48	46	49	45	48	42

PRILOGE

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
16028I	50	51	46	48	48	46	46	43
16028J	50	51	46	48	48	47	46	43
16028K	50	50	46	48	48	47	46	43
16028L	50	51	46	48	48	47	46	43
16028M	50	51	48	49	47	49	45	45
16029A	29	31	24	28	31	28	26	23
16029B	49	46	48	49	49	48	48	42
16029C	48	48	45	48	47	46	46	43
16029D	46	46	48	44	46	44	44	44
16029E	47	47	48	44	46	47	44	44
16029F	47	47	48	44	46	47	44	44
16029G	31	30	27	28	31	28	27	28
16029H	30	31	27	28	31	28	27	23
16030A	47	47	48	47	46	47	44	44
16030B	29	31	25	29	31	28	26	23
16030C	47	47	48	47	46	47	44	44
16031	29	31	24	28	31	28	26	23
16032A	29	31	25	29	31	28	26	23
16032B	29	31	24	28	31	28	26	23
16032C	49	46	48	48	49	48	48	42
16032D	29	31	25	29	31	28	26	23
16032E	48	46	48	47	49	48	48	42
16033A	50	48	48	49	47	49	45	45
16033B	50	51	48	50	47	49	45	45
16033C	50	51	48	49	47	49	45	45
16034A	50	52	45	52	47	49	46	43
16034B	29	31	24	28	31	28	26	23
16034C	49	46	48	49	49	48	48	42
16034D	49	46	48	49	49	48	48	42
16035A	50	52	45	52	47	49	46	43
16035B	29	31	24	28	31	28	26	23
16035C	30	31	27	30	31	30	27	23
16035D	30	31	27	30	31	30	27	23
16035E	29	31	24	28	31	28	26	23
16035F	29	31	24	28	31	28	26	23
16036A	29	31	24	28	31	28	26	23
16036B	30	31	27	29	31	28	27	23
16036C	50	51	48	49	47	49	45	45
16037A	49	46	48	48	49	48	48	42
16037B	30	31	27	30	31	30	27	23
16037C	49	46	48	49	49	48	48	42
16038A	50	51	46	48	48	47	46	43
16038B	31	31	25	30	31	28	28	23
16038C	47	47	48	47	46	47	44	44
16038D	49	50	47	49	48	47	46	46
16038E	49	50	47	49	48	47	46	46
16039A	29	31	24	28	31	28	26	23
16039B	29	31	24	28	31	28	26	23
16040	29	31	24	28	31	28	26	23
16041	29	31	24	28	31	28	26	23
16042	29	31	24	28	31	28	26	23
16043A	49	48	48	49	49	48	48	42
16043B	30	31	27	30	31	30	27	23
16043C	50	51	48	49	47	49	45	45
16044A	29	29	27	30	31	29	26	23
16044B	29	31	24	28	31	28	26	23
16044C	29	31	25	29	31	28	26	23
16044D	29	28	27	28	31	28	27	23
16045A	50	51	48	49	47	49	45	45
16045B	47	47	48	47	46	47	44	44
16045C	50	51	48	49	47	49	45	45
16045D	29	31	25	29	31	28	26	23
16046A	48	48	48	46	47	46	45	45

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Ti	Mi
16046B	48	48	48	46	47	46	45	45
16046C	30	30	27	28	31	28	27	23
16047A	49	50	47	49	48	47	46	46
16047B	29	31	25	29	31	28	26	23
16048A	30	30	27	30	31	29	28	23
16048B	30	30	27	30	31	29	28	23
16048C	50	51	48	49	47	49	45	45
16049A	50	51	48	48	47	49	45	45
16049B	50	50	48	48	50	48	48	42
16050A	48	48	48	48	50	47	48	42
16050B	28	28	27	27	31	27	28	23
16050C	49	50	47	48	48	47	46	46
16050D	30	30	27	28	31	28	28	23
16051A	50	50	48	48	50	47	48	42
16051B	50	50	46	48	48	47	46	43
16051C	50	50	45	48	47	48	46	43
16052A	30	31	27	30	31	30	27	23
16052B	47	47	48	47	46	47	44	44
16052C	50	50	45	50	47	49	46	43
16052D	47	47	48	47	46	47	44	44
16053A	47	47	48	47	46	47	44	44
16053B	49	50	47	49	48	47	46	46
16053C	47	47	48	47	46	47	44	44
16053D	48	48	47	48	48	47	46	46
16054	50	50	45	50	47	49	46	43
16055	50	51	48	49	47	49	45	45
16056A	49	50	47	49	48	47	46	46
16056B	50	50	45	50	47	48	46	43
16057A	50	50	45	50	47	49	46	43
16057B	50	50	45	50	47	49	46	43
16057C	50	50	45	49	47	49	46	43
16058A	49	50	47	49	48	47	46	46
16058B	50	52	45	50	47	49	46	43
16059A	52	52	45	52	47	49	46	43
16059B	52	52	47	50	48	47	46	46
16059C	49	50	47	50	48	47	46	46
16060	50	51	46	50	48	47	46	43
16061A	48	49	46	50	47	49	44	43
16061B	47	47	48	47	46	47	44	44
16061C	47	47	48	47	46	47	44	44
16062	50	50	47	52	48	47	46	46
16063A	50	50	47	49	48	47	46	46
16063B	49	50	47	49	48	47	46	46
16063C	50	50	45	49	47	49	46	43
16063D	49	48	47	46	48	46	46	46
16064A	49	48	47	48	48	47	46	46
16064B	49	50	47	48	48	47	46	46
16064C	49	50	47	48	48	47	46	46
16065A	50	52	45	48	47	49	46	43
16065B	49	50	47	48	48	47	46	46
16065C	49	50	47	48	48	47	46	46
16066A	49	50	47	49	48	47	46	46
16066B	28	28	25	26	31	26	28	27
16067A	50	52	45	50	47	49	46	43
16067B	50	52	45	50	47	49	46	43
16067C	50	52	45	50	47	49	46	43
16067D	50	52	45	48	47	49	46	43
16068A	50	50	45	48	47	49	46	43
16068B	50	52	45	50	47	49	46	43
16068C	49	50	47	49	48	47	46	46
16069A	47	47	48	47	46	47	44	44
16069B	29	31	25	29	31	28	26	23
16069C	30	30	27	29	31	29	28	23

PRILOGE

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
16069D	50	52	45	52	47	49	46	43
16069E	50	52	45	50	47	49	46	43
16069F	49	50	47	49	48	47	46	46
16070	50	52	45	52	47	49	46	43
16071	52	52	45	53	47	49	46	43
16072A	50	52	45	50	47	49	46	43
16072B	31	31	26	28	31	28	28	29
16072C	52	50	47	49	48	47	46	46
16073A	50	50	45	48	47	48	46	43
16073B	50	50	45	50	47	49	46	43
16074	50	50	45	48	47	48	46	43
16075	50	52	45	48	47	46	46	43
16076A	47	47	48	47	46	47	44	44
16076B	50	52	45	48	47	46	46	43
16076C	50	50	45	50	47	49	46	43
16077A	48	49	46	48	47	47	44	43
16077B	29	29	25	26	31	26	26	23
16077C	48	49	46	48	47	47	44	43
16077D	29	28	25	26	31	26	28	27
16078A	50	52	45	48	47	48	46	43
16078B	49	50	47	49	48	47	46	46
16078C	48	49	46	50	47	48	44	43
16078D	49	46	48	49	49	48	48	42
16078E	48	49	46	46	47	46	44	43
16078F	48	49	46	46	47	46	44	43
16079A	50	50	45	48	47	48	46	43
16079B	49	50	47	48	48	47	46	46
16079C	50	50	45	50	47	49	46	43
16080A	50	49	46	51	47	49	44	43
16080B	50	49	46	50	47	49	44	43
16080C	47	47	48	47	46	47	44	44
16080D	47	47	48	47	46	47	44	44
16080E	47	47	48	47	46	47	44	44
16081	50	50	48	49	49	48	48	42
16082A	47	47	48	47	46	47	44	44
16082B	47	47	48	47	46	47	44	44
16082C	49	48	48	48	49	48	48	42
16082D	47	47	48	47	46	47	44	44
16083A	50	51	48	49	47	49	45	45
16083B	50	50	48	49	49	48	48	42
16083C	49	50	48	50	49	48	48	42
16083D	52	52	48	52	49	50	48	42
16083E	52	51	48	49	47	49	45	45
16084A	52	52	45	50	47	49	46	43
16084B	52	51	46	50	48	47	46	43
16084C	50	51	48	49	47	49	45	45
16084D	47	47	48	47	46	47	44	44
16084E	50	50	47	49	48	47	46	46
16085A	52	52	45	52	47	49	46	43
16085B	52	51	46	50	48	47	46	43
16086A	50	52	45	48	47	49	46	43
16086B	50	52	45	50	47	49	46	43
16086C	50	50	48	48	50	48	48	42
16086D	50	52	45	50	47	49	46	43
16086E	47	47	48	47	46	47	44	44
16087A	48	48	47	48	48	47	46	46
16087B	49	50	47	49	48	47	46	46
16087C	49	50	47	49	48	47	46	46
16088A	50	52	45	50	47	49	46	43

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
16088B	50	50	47	48	48	47	46	46
16088C	50	50	48	46	50	46	48	42
16088D	51	51	48	46	50	46	48	42
16089A	50	52	45	48	47	48	46	43
16089B	51	51	48	48	50	48	48	42
16090A	51	51	48	49	50	48	48	42
16090B	50	52	48	52	48	49	46	43
16091A	31	30	24	28	31	28	26	23
16091B	29	30	24	28	31	28	26	23
16091C	29	29	24	28	31	28	26	23
16092A	29	31	24	28	31	28	26	23
16092B	29	31	24	28	31	28	26	23
16092C	52	50	45	50	47	49	46	43
16093	53	52	45	52	47	49	46	43
16094A	52	50	45	50	47	49	46	43
16094B	47	47	48	47	46	47	44	44
16095A	49	46	48	49	49	48	48	42
16095B	47	47	48	47	46	47	44	44
16095C	47	47	48	47	46	47	44	44
16095D	50	50	47	50	48	47	46	46
16096	50	48	48	49	49	48	48	42
16097A	50	50	48	50	49	48	48	42
16097B	52	52	45	50	47	49	46	43
16098A	50	50	47	49	48	47	46	46
16098B	50	50	46	50	48	47	46	43
16098C	50	52	45	50	47	49	46	43
16098D	50	50	46	48	48	47	46	43
16099A	52	52	46	54	48	51	46	43
16099B	50	52	45	52	47	49	46	43
16100A	52	51	46	52	48	47	46	43
16100B	50	52	45	50	47	49	46	43
16100C	52	52	45	50	47	49	46	43
16101	50	51	46	50	48	47	46	43
16102A	50	52	45	50	47	49	46	43
16102B	51	51	48	49	50	48	48	42
16103A	50	50	45	50	47	49	46	43
16103B	50	51	46	50	48	47	46	43
16103C	52	50	45	52	47	49	46	43
16103D	52	52	45	52	47	49	46	43
16103E	51	51	48	49	50	48	48	42
16103F	51	51	48	49	50	48	48	42
16104A	51	51	48	49	50	48	48	42
16104B	50	52	45	50	47	49	46	43
16105A	50	51	48	50	47	49	45	45
16105B	50	50	48	48	47	49	45	45
16105C	30	31	27	30	31	30	27	23
16105D	52	52	45	52	47	49	46	43
16106A	50	50	45	50	47	49	46	43
16106B	50	51	48	49	47	49	45	45
16107A	30	31	27	30	31	30	27	23
16107B	50	51	48	49	47	49	45	45
16108A	29	31	24	28	31	28	26	23
16108B	29	31	24	28	31	28	26	23
16109	29	31	24	28	31	28	26	23

12.5 Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
30640	SM	117	0,0550	0,0412	0,0329	0,0274	0,0235	0,0205	0,0182	0,0164	0,0149	0,0136	0,0125	0,0116	0,0108	0,0102
	JE	118	0,0631	0,0466	0,0369	0,0305	0,0259	0,0225	0,0199	0,0178	0,0161	0,0147	0,0135	0,0125	0,0116	0,0109
	OI	119	0,0525	0,0357	0,0264	0,0207	0,0168	0,0141	0,0120	0,0104	0,0092	0,0082	0,0073	0,0066	0,0061	0,0056
	BU	122	0,0298	0,0224	0,0179	0,0149	0,0128	0,0112	0,0099	0,0089	0,0081	0,0074	0,0068	0,0064	0,0059	0,0056
	HR	602	0,0205	0,0196	0,0187	0,0180	0,0172	0,0166	0,0160	0,0154	0,0149	0,0144	0,0139	0,0135	0,0131	0,0127
	PL	123	0,0541	0,0340	0,0238	0,0177	0,0138	0,0112	0,0092	0,0078	0,0067	0,0058	0,0051	0,0045	0,0041	0,0037
	TL	045	0,0171	0,0188	0,0199	0,0270	0,0213	0,0219	0,0223	0,0228	0,0231	0,0235	0,0238	0,0241	0,0243	0,0246
	ML	046	0,0197	0,0158	0,0135	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0081	0,0074	0,0068	0,0063	0,0058	0,0053	0,0049
33040	SM	117	0,0550	0,0412	0,0329	0,0274	0,0235	0,0205	0,0182	0,0164	0,0149	0,0136	0,0125	0,0116	0,0108	0,0102
	JE	118	0,0631	0,0466	0,0369	0,0305	0,0259	0,0225	0,0199	0,0178	0,0161	0,0147	0,0135	0,0125	0,0116	0,0109
	OI	119	0,0525	0,0357	0,0264	0,0207	0,0168	0,0141	0,0120	0,0104	0,0092	0,0082	0,0073	0,0066	0,0061	0,0056
	BU	141	0,0316	0,0237	0,0189	0,0158	0,0135	0,0118	0,0105	0,0095	0,0086	0,0079	0,0073	0,0068	0,0063	0,0059
	HR	605	0,0256	0,0237	0,0220	0,0205	0,0192	0,0181	0,0171	0,0162	0,0154	0,0147	0,0140	0,0134	0,0128	0,0123
	PL	161	0,0941	0,0540	0,0352	0,0247	0,0184	0,0142	0,0113	0,0093	0,0077	0,0065	0,0056	0,0048	0,0042	0,0037
	TL	009	0,0155	0,0136	0,0118	0,0103	0,0090	0,0079	0,0069	0,0060	0,0052	0,0046	0,0040	0,0035	0,0030	0,0027
	ML	014	0,0217	0,0173	0,0148	0,0130	0,0116	0,0104	0,0094	0,0086	0,0079	0,0072	0,0066	0,0060	0,0055	0,0051
33090	SM	101	0,0603	0,0452	0,0361	0,0300	0,0257	0,0224	0,0199	0,0179	0,0162	0,0149	0,0137	0,0127	0,0118	0,0111
	JE	102	0,0644	0,0468	0,0366	0,0299	0,0252	0,0217	0,0191	0,0170	0,0153	0,0139	0,0127	0,0117	0,0108	0,0101
	OI	119	0,0525	0,0357	0,0264	0,0207	0,0168	0,0141	0,0120	0,0104	0,0092	0,0082	0,0073	0,0066	0,0061	0,0056
	BU	103	0,0316	0,0234	0,0186	0,0154	0,0131	0,0114	0,0101	0,0091	0,0082	0,0075	0,0069	0,0064	0,0060	0,0056
	HR	609	0,0184	0,0178	0,0172	0,0167	0,0161	0,0157	0,0152	0,0148	0,0144	0,0140	0,0136	0,0133	0,0130	0,0127
	PL	104	0,0788	0,0450	0,0291	0,0204	0,0151	0,0117	0,0093	0,0075	0,0063	0,0053	0,0045	0,0039	0,0034	0,0030
	TL	020	0,0318	0,0242	0,0197	0,0166	0,0141	0,0121	0,0104	0,0089	0,0076	0,0065	0,0054	0,0045	0,0036	0,0028
	ML	014	0,0217	0,0173	0,0148	0,0130	0,0116	0,0104	0,0094	0,0086	0,0079	0,0072	0,0066	0,0060	0,0055	0,0051
33190	SM	105	0,0484	0,0409	0,0345	0,0291	0,0245	0,0207	0,0175	0,0148	0,0124	0,0105	0,0089	0,0075	0,0063	0,0053
	JE	106	0,0568	0,0418	0,0330	0,0271	0,0230	0,0200	0,0176	0,0158	0,0142	0,0130	0,0119	0,0110	0,0102	0,0096
	OI	119	0,0525	0,0357	0,0264	0,0207	0,0168	0,0141	0,0120	0,0104	0,0092	0,0082	0,0073	0,0066	0,0061	0,0056
	BU	107	0,0244	0,0209	0,0178	0,0152	0,0130	0,0111	0,0095	0,0081	0,0069	0,0059	0,0051	0,0043	0,0037	0,0032
	HR	614	0,0291	0,0261	0,0236	0,0216	0,0199	0,0184	0,0172	0,0161	0,0151	0,0142	0,0135	0,0128	0,0122	0,0116
	PL	108	0,0827	0,0483	0,0318	0,0226	0,0169	0,0132	0,0106	0,0087	0,0073	0,0062	0,0053	0,0046	0,0041	0,0036
	TL	020	0,0318	0,0242	0,0197	0,0166	0,0141	0,0121	0,0104	0,0089	0,0076	0,0065	0,0054	0,0045	0,0036	0,0028
	ML	021	0,0311	0,0161	0,0110	0,0083	0,0067	0,0057	0,0049	0,0043	0,0039	0,0035	0,0032	0,0029	0,0027	0,0025
33290	SM	109	0,0625	0,0468	0,0374	0,0311	0,0266	0,0233	0,0207	0,0186	0,0169	0,0154	0,0142	0,0132	0,0123	0,0115
	JE	110	0,0667	0,0492	0,0389	0,0320	0,0272	0,0236	0,0209	0,0187	0,0169	0,0154	0,0141	0,0131	0,0122	0,0114
	OI	119	0,0525	0,0357	0,0264	0,0207	0,0168	0,0141	0,0120	0,0104	0,0092	0,0082	0,0073	0,0066	0,0061	0,0056
	BU	111	0,0377	0,0249	0,0180	0,0138	0,0111	0,0091	0,0077	0,0066	0,0058	0,0051	0,0045	0,0041	0,0037	0,0033
	HR	618	0,0416	0,0406	0,0400	0,0211	0,0143	0,0108	0,0087	0,0073	0,0063	0,0055	0,0049	0,0044	0,0040	0,0037
	PL	112	0,0754	0,0441	0,0291	0,0207	0,0155	0,0121	0,0097	0,0080	0,0067	0,0057	0,0049	0,0043	0,0037	0,0033
	TL	045	0,0171	0,0188	0,0199	0,0270	0,0213	0,0219	0,0223	0,0228	0,0231	0,0235	0,0238	0,0241	0,0243	0,0246
	ML	026	0,0275	0,0222	0,0192	0,0170	0,0153	0,0139	0,0127	0,0117	0,0108	0,0100	0,0093	0,0086	0,0080	0,0074
34540	SM	117	0,0550	0,0412	0,0329	0,0274	0,0235	0,0205	0,0182	0,0164	0,0149	0,0136	0,0125	0,0116	0,0108	0,0102
	JE	118	0,0631	0,0466	0,0369	0,0305	0,0259	0,0225	0,0199	0,0178	0,0161	0,0147	0,0135	0,0125	0,0116	0,0109
	OI	119	0,0525	0,0357	0,0264	0,0207	0,0168	0,0141	0,0120	0,0104	0,0092	0,0082	0,0073	0,0066	0,0061	0,0056
	BU	113	0,0300	0,0225	0,0180	0,0150	0,0129	0,0113	0,0100	0,0090	0,0082	0,0075	0,0069	0,0064	0,0060	0,0056
	HR	621	0,0235	0,0217	0,0201	0,0188	0,0176	0,0165	0,0156	0,0148	0,0140	0,0134	0,0128	0,0122	0,0117	0,0112
	PL	121	0,0616	0,0396	0,0281	0,0213	0,0168	0,0137	0,0114	0,0097	0,0084	0,0073	0,0065	0,0058	0,0052	0,0047
	TL	045	0,0171	0,0188	0,0199	0,0270	0,0213	0,0219	0,0223	0,0228	0,0231	0,0235	0,0238	0,0241	0,0243	0,0246
	ML	046	0,0197	0,0158	0,0135	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0081	0,0074	0,0068	0,0063	0,0058	0,0053	0,0049
38210	SM	114	0,0635	0,0439	0,0329	0,0260	0,0214	0,0180	0,0155	0,0135	0,0119	0,0107	0,0096	0,0088	0,0080	0,0074
	JE	118	0,0631	0,0466	0,0369	0,0305	0,0259	0,0225	0,0199	0,0178	0,0161	0,0147	0,0135	0,0125	0,0116	0,0109
	OI	119	0,0525	0,0357	0,0264	0,0207	0,0168	0,0141	0,0120	0,0104	0,0092	0,0082	0,0073	0,0066	0,0061	0,0056
	BU	120	0,0307	0,0227	0,0179	0,0148	0,0126	0,0110	0,0097	0,0087	0,0078	0,0072	0,0066	0,0061	0,0057	0,0053
	HR	618	0,0416	0,0406	0,0400	0,0211	0,0143	0,0108	0,0087	0,0073	0,0063	0,0055	0,0049	0,0044	0,0040	0,0037
	PL	121	0,0616	0,0396	0,0281	0,0213	0,0168	0,0137	0,0114	0,0097	0,0084	0,0073	0,0065	0,0058	0,0052	0,0047
	TL	045	0,0171	0,0188	0,0199	0,0270	0,0213	0,0219	0,0223	0,0228	0,0231	0,0235	0,0238	0,0241	0,0243	0,0246
	ML	026	0,0275	0,0222	0,0192	0,0170	0,0153	0,0139	0,0127	0,0117	0,0108	0,0100	0,0093	0,0086	0,0080	0,0074
60000	SM	117	0,0550	0,0412	0,0329	0,0274	0,0235	0,0205	0,0182	0,0164	0,0149	0,0136	0,0125	0,0116	0,0108	0,0102
	JE	118	0,0631	0,0466	0,0369	0,0305	0,0259	0,0225	0,0199	0,0178	0,0161	0,0147	0,0135	0,0125	0,0116	0,0109
	OI	119	0,0525	0,0357	0,0264	0,0207	0,0168	0,0141	0,0120	0,0104	0,0092	0,0082	0,0073	0,0066	0,0061	0,0056
	BU	115	0,0566	0,0339	0,0227	0,0164	0,0125	0,0098	0,0080	0,0066	0,0056	0,0048	0,0041	0,0036	0,0032	0,0029
	HR	624	0,0268	0,0173	0,0128	0,0101	0,0084	0,0072	0,0062	0,0055	0,0050	0,0045	0,0041	0,0038	0,0035	0,0033
	PL	121	0,0616	0,0396	0,0281	0,0213	0,0168	0,0137	0,0114	0,0097	0,0084	0,0073	0,0065	0,0058	0,0052	0,0047
	TL	045	0,0171	0,0188	0,0199	0,0270	0,0213	0,0219	0,0223	0,0228	0,0231	0,0235	0,0238	0,0241	0,0243	0,0246

PRILOGE

	ML	046	0,0197	0,0158	0,0135	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0081	0,0074	0,0068	0,0063	0,0058	0,0053	0,0049
70000	SM	116	0,0227	0,0171	0,0130	0,0098	0,0074	0,0056	0,0042	0,0032	0,0024	0,0018	0,0014	0,0011	0,0008	0,0006
	JE	118	0,0631	0,0466	0,0369	0,0305	0,0259	0,0225	0,0199	0,0178	0,0161	0,0147	0,0135	0,0125	0,0116	0,0109
	OI	119	0,0525	0,0357	0,0264	0,0207	0,0168	0,0141	0,0120	0,0104	0,0092	0,0082	0,0073	0,0066	0,0061	0,0056
	BU	120	0,0307	0,0227	0,0179	0,0148	0,0126	0,0110	0,0097	0,0087	0,0078	0,0072	0,0066	0,0061	0,0057	0,0053
	HR	624	0,0268	0,0173	0,0128	0,0101	0,0084	0,0072	0,0062	0,0055	0,0050	0,0045	0,0041	0,0038	0,0035	0,0033
	PL	121	0,0616	0,0396	0,0281	0,0213	0,0168	0,0137	0,0114	0,0097	0,0084	0,0073	0,0065	0,0058	0,0052	0,0047
	TL	045	0,0171	0,0188	0,0199	0,0270	0,0213	0,0219	0,0223	0,0228	0,0231	0,0235	0,0238	0,0241	0,0243	0,0246
	ML	046	0,0197	0,0158	0,0135	0,0119	0,0107	0,0097	0,0088	0,0081	0,0074	0,0068	0,0063	0,0058	0,0053	0,0049

13 PROSTORSKI DEL NAČRTA

13.1 Stanje in razvoj gozdnih površin

Karta 1: Stanje in razvoj gozdnih površin (merilo 1 : 25.000) je podana v kartnem delu prostorskega načrta

Preglednica: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)**
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	4.726,16	100,1
1b) Novo določene površine gozdov	3,53	0,1
1c) Novo izločene gozdne površine*	7,25	0,2
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	0,00	0,0
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	4.722,41	100,0
Površine v zaraščanju (niso gozd)	3,13	
Druga gozdna zemljišča	0,00	

* To so površine, ki so bile v preteklem obdobju pomotoma ali iz drugega razloga uvrščene med gozd.

** Osnova indeksa je sedanji GGN GGE.

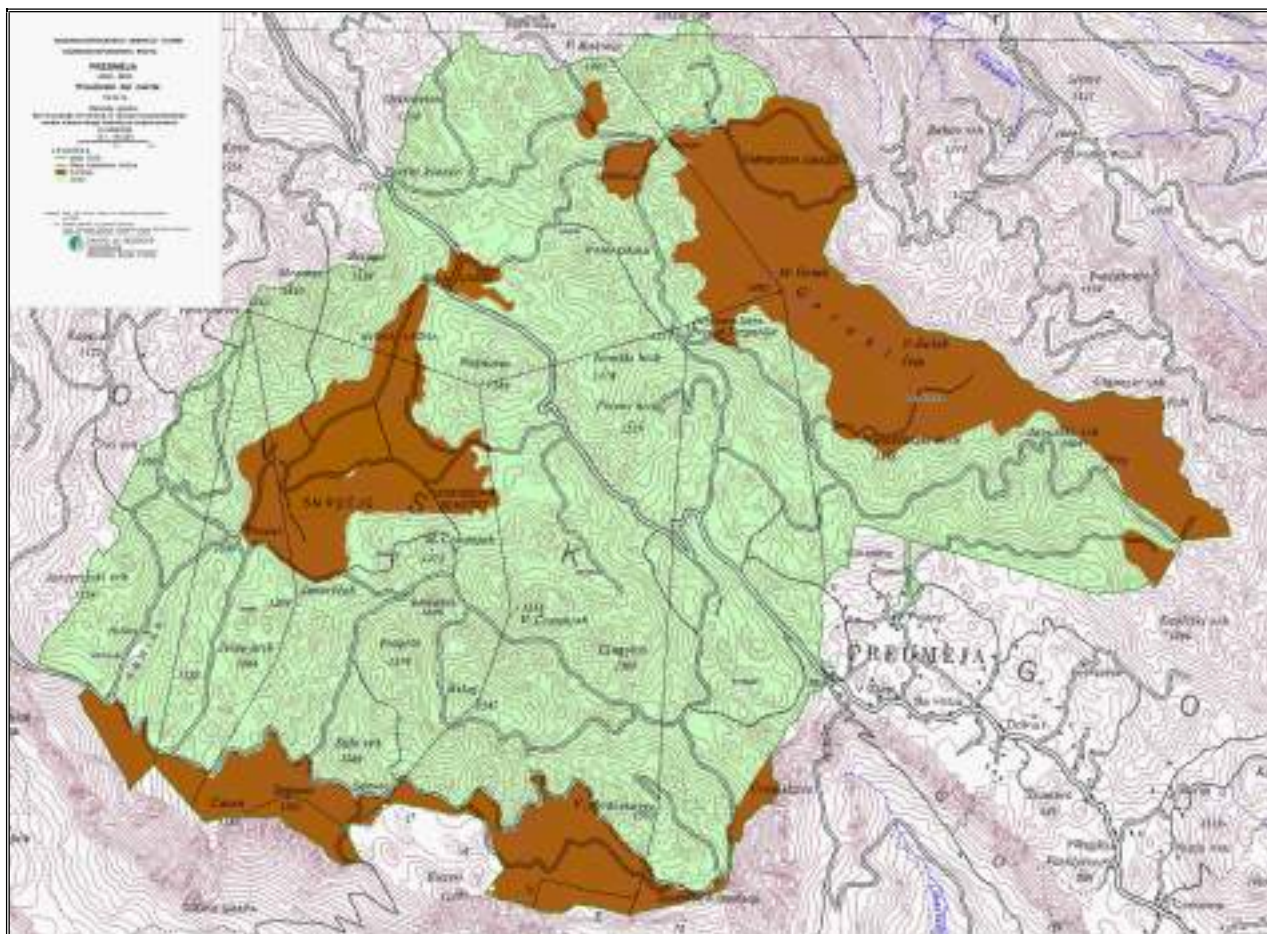
Vir podatkov za gozdne površine je digitaliziran gozdni rob preteklega GGN. **Za novo določene gozdne površine** so bile na terenu s pomočjo DOF-25 določene površine, ki se skladno z 2. členom Zakona (ZG, 1993)⁵⁸ uvrščajo v gozd. Posebej je prikazan gozd in ostala gozdna zemljišča. Med **druga gozdna zemljišča** so po ZG uvrščene površine pod daljnovodi, obore, rušje, pobočni grušči, senožeti in lazi v gozdnem prostoru. Prikazane so tudi površine, ki v preteklem obdobju niso bile uvrščene v gozd.

Kot **zemljišča v zaraščanju**, ki se niso določila kot gozd, so prikazane površine, ki se kot take vodijo v uradni evidenci dejanske rabe zemljišč (Vir podatkov: MKGP – uradna evidenca rabe zemljišč).

⁵⁸ Zakon o gozdovih. Uradni list RS, št. [30/93](#), [56/99](#) – ZON, [67/02](#), [110/02](#) – ZGO-1, [115/06](#) – ORZG40, [110/07](#), [106/10](#), [63/13](#), [101/13](#) – ZDavNepr, [17/14](#), [24/15](#), [9/16](#) – ZGGLRS in [77/16](#)

13.2 Večfunkcionalna območja

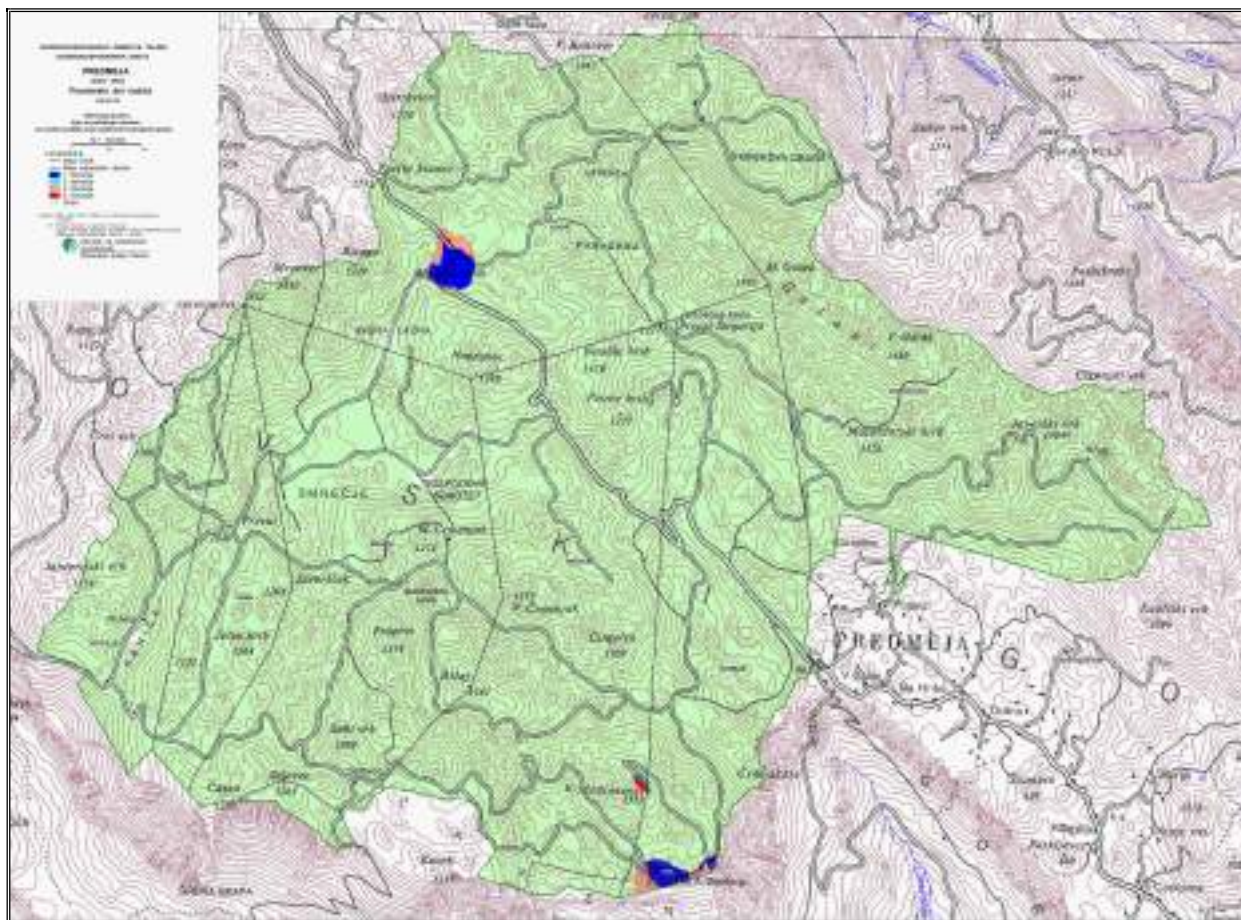
Karta 2a: Območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje

Na karti so prikazana tista območja gozdov, na katerih je hkrati navzoča vsaj ena ekološka in vsaj ena okolju prijazna socialna funkcija (zaščitna, higiensko-zdravstvena, estetska, funkcija varovanja naravnih vrednot, funkcija varovanja kulturne dediščine) najmanj na drugi stopnji poudarjenosti.

Preglednica: Površine gozdnega prostora, v katerem se hkrati pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar nobena druge funkcije po svojem pomenu ne izključuje.

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Navzoče funkcije, ki se ne izključujejo	1.747,45	36,7
Ostala površina	3.013,01	63,3
Skupaj	4.760,46	100,0

Karta 2b: Območja gozdov, kjer se pričakuje oz. so možni konflikti med različnimi f. gozda

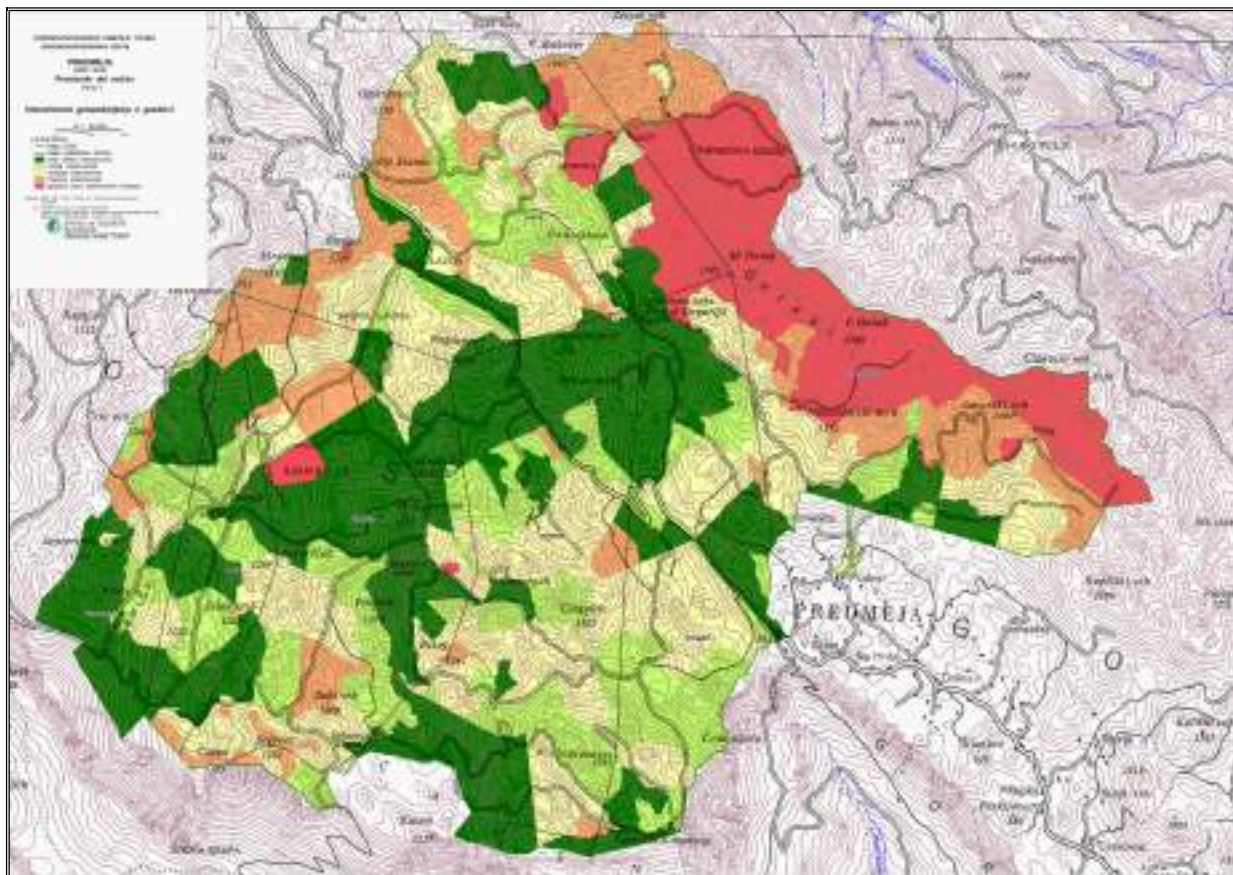
Na karti so prikazana območja, kjer so hkrati najmanj na drugi stopnji poudarjenosti navzoče ekološke in tiste socialne funkcije, ki obremenjujejo okolje (turistična, rekreacijska in poučna). V primeru GGE gre za območje okrog Koče na Čavnu, vrhu M. Modrasovca in na Mali Lazni.

Preglednica: Območja gozdov, kjer se pričakuje oz. so možni konflikti med različnimi f. gozda

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	19,92	0,4
2. območje (E1, S2)	0,83	0,0
3. območje (E2, S1)	12,34	0,3
4. območje (E2, S2)	0,94	0,0
Ostala površina	4.726,34	99,3
Skupaj	4.760,46	100,0

13.3 Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Karta 3: Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi smo določili po odsekih, pri čemer smo kot merilo upoštevali vsoto števil, ki izražajo povprečje letnega možnega (50 %) in realiziranega (50 %) poseka (oba v bruto m³ na hektar) ter povprečje dvakratnega obsega načrtovanih (50 %) in realiziranih (50 %) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

1. **zelo velika intenzivnost:** vsota obeh števil presega število 9;
2. **velika intenzivnost:** vsota števil je od 6 do vključno 9;
3. **srednja intenzivnost:** vsota števil je od 3 do vključno 6;
4. **majhna intenzivnost:** vsota števil je od 0 do vključno 3;
5. **gozdovi brez načrtovanih ukrepov.**

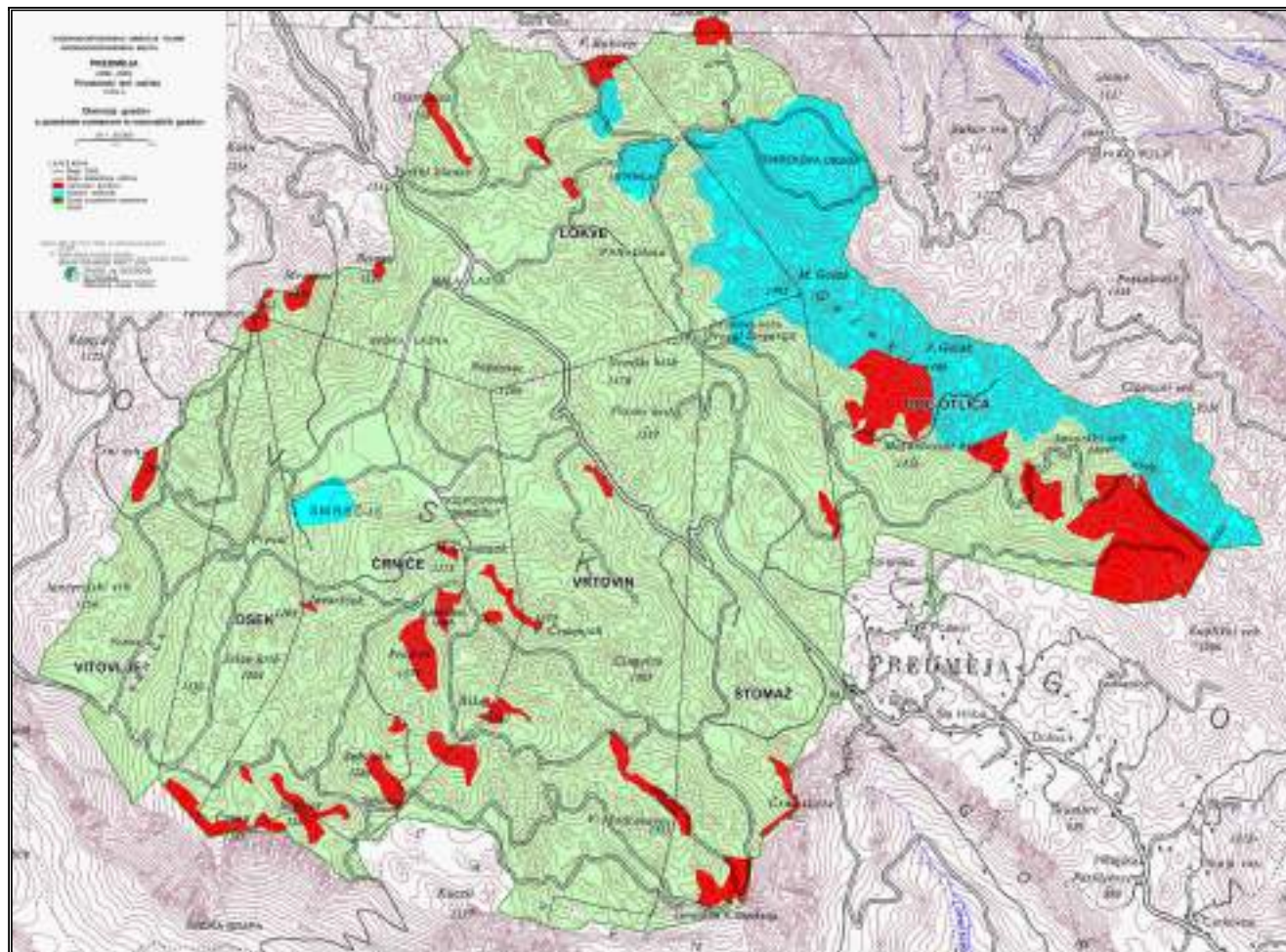
Preglednica: Območja gozdov glede na intenzivnost gospodarjenja z gozdovi.

Intenzivnost gosp.	Površina (ha)	Delež (%)
1 - zelo velika	1.385,01	29,4
2 - velika	823,31	17,4
3 - srednja	1.299,59	27,5
4 - majhna	613,05	13,0
5 - brez načrtovanih ukrepov	601,45	12,7
Skupaj	4.722,41	100,0

Zaradi slabše kvalitete gozdov, prevladujočih raznomernih gozdov pionirskega nastanka in panjevcov, slabe realizacije možnega poseka in gojitvenih del ter potrebe po akumulaciji prirastka zaradi nizke LZ v primerjavi z modelno prevladujeta srednja in majhna intenzivnost gospodarjenja.

13.4 Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Karta 4: Območja gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Na karti 4 so skladno z Uredbo (2005)⁵⁹ prikazana območja GPN in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter območja gozdnih rezervatov.

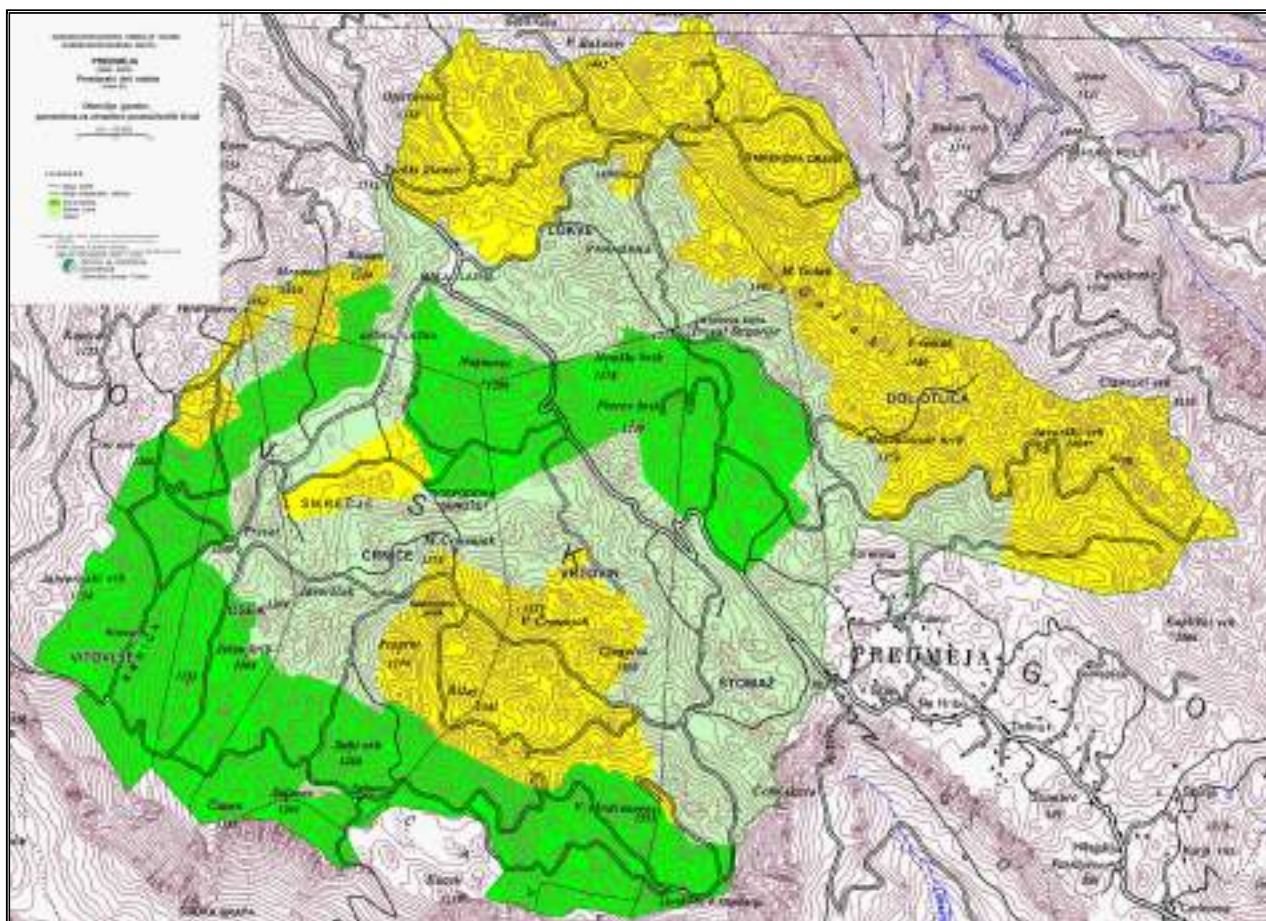
Preglednica: Površina gospodarskih kategorij gozdov ter njihov delež v GGE

Gosp. kategorija gozd.	Površina (ha)	Delež (%)
Večnamenski gozdovi	3.862,65	81,8
Gozdni rezervati	547,73	11,6
Varovalni gozdovi	312,03	6,6
Skupaj	4.722,41	100,0

⁵⁹ Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom. Uradni list RS, št. 88/05 in 56/07 [29/09](#), [91/10](#), [1/13](#), [39/15](#) in [191/20](#)

13.5 Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Karta 6a: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

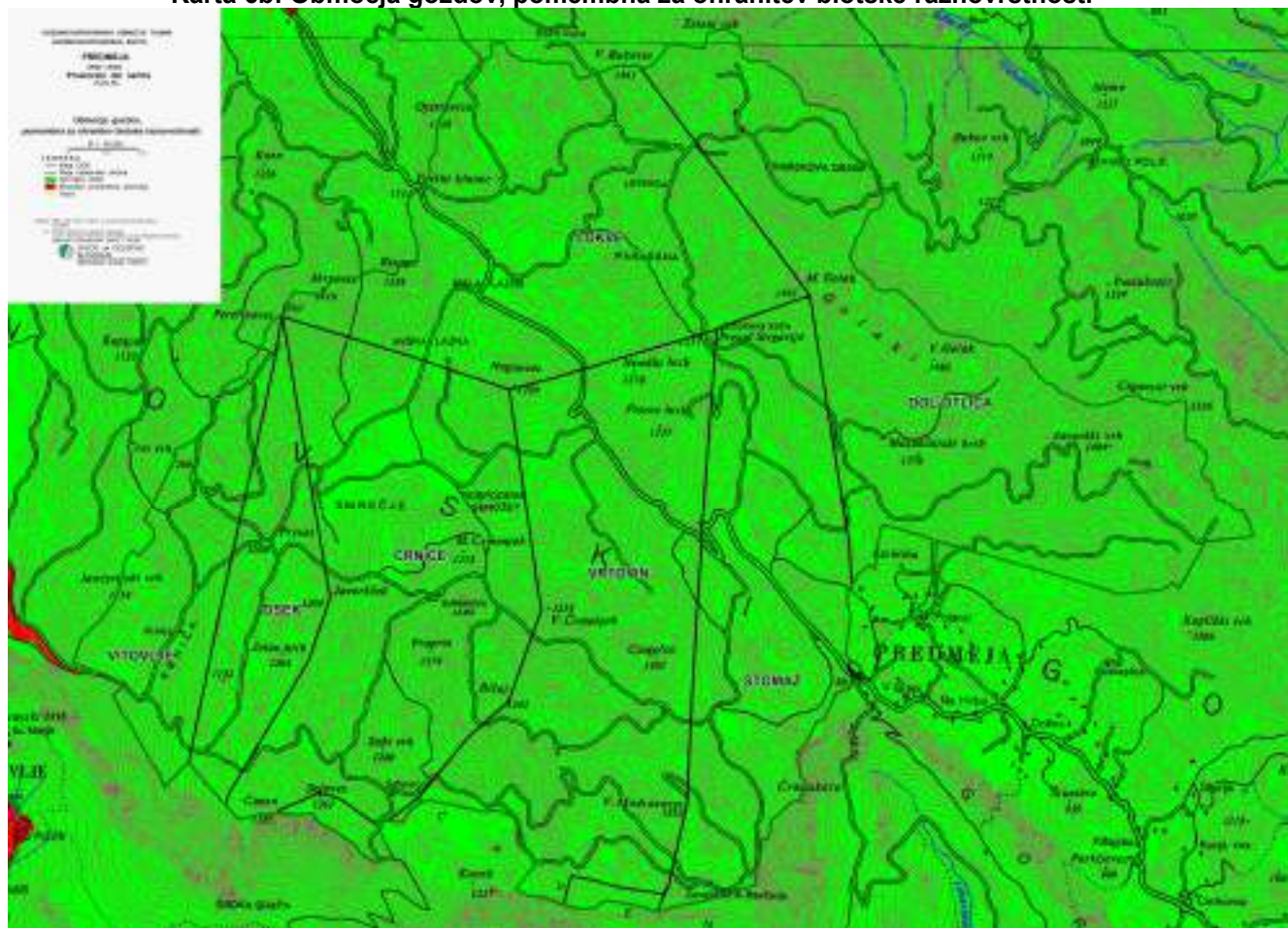

Preglednica: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Območja	Površina (ha)	Delež (od vseh gozdov) (%)
Grmišča	0,00	0,0
Zimovališča	1.492,39	31,6
Mirne cone	1.728,03	36,6
Skupaj	3.220,69	68,2

13.6 Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Karta 6b: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Prikazana so območja NATURE 2000 in EPO, ki v primerjavi z drugimi GGE v GGO pokrivajo razmeroma majhen del gozdov.

Preglednica: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja	Površina v GGE (ha)	Površina v gozdu (ha)	Delež (od vseh gozdov) (%)
Območje NATURE 2000	4.769,04	4.722,41	100,0
Območje EPO	4.769,04	4.722,41	100,0

13.7 Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Po členih 83.-89. ZV-1 se za zagotavljanje varstva pred škodljivim delovanjem voda določi ogrožena območja zaradi:

- poplav (poplavno območje),
- erozije celinskih voda in morja (erozijsko območje),
- zemeljskih ali hribinskih plazov (plazljivo območje),
- snežnih plazov (plazovito območje).

Z vidika gospodarjenja z gozdom so lahko problematična predvsem potencialna erozijska območja z zahtevnimi in strogimi ukrepi ter plazljiva območja z večjimi stopnjami verjetnosti pojavljanja plazov na erodibilni flišnati matični podlagi, zaradi česar zaslužijo posebno pozornost.

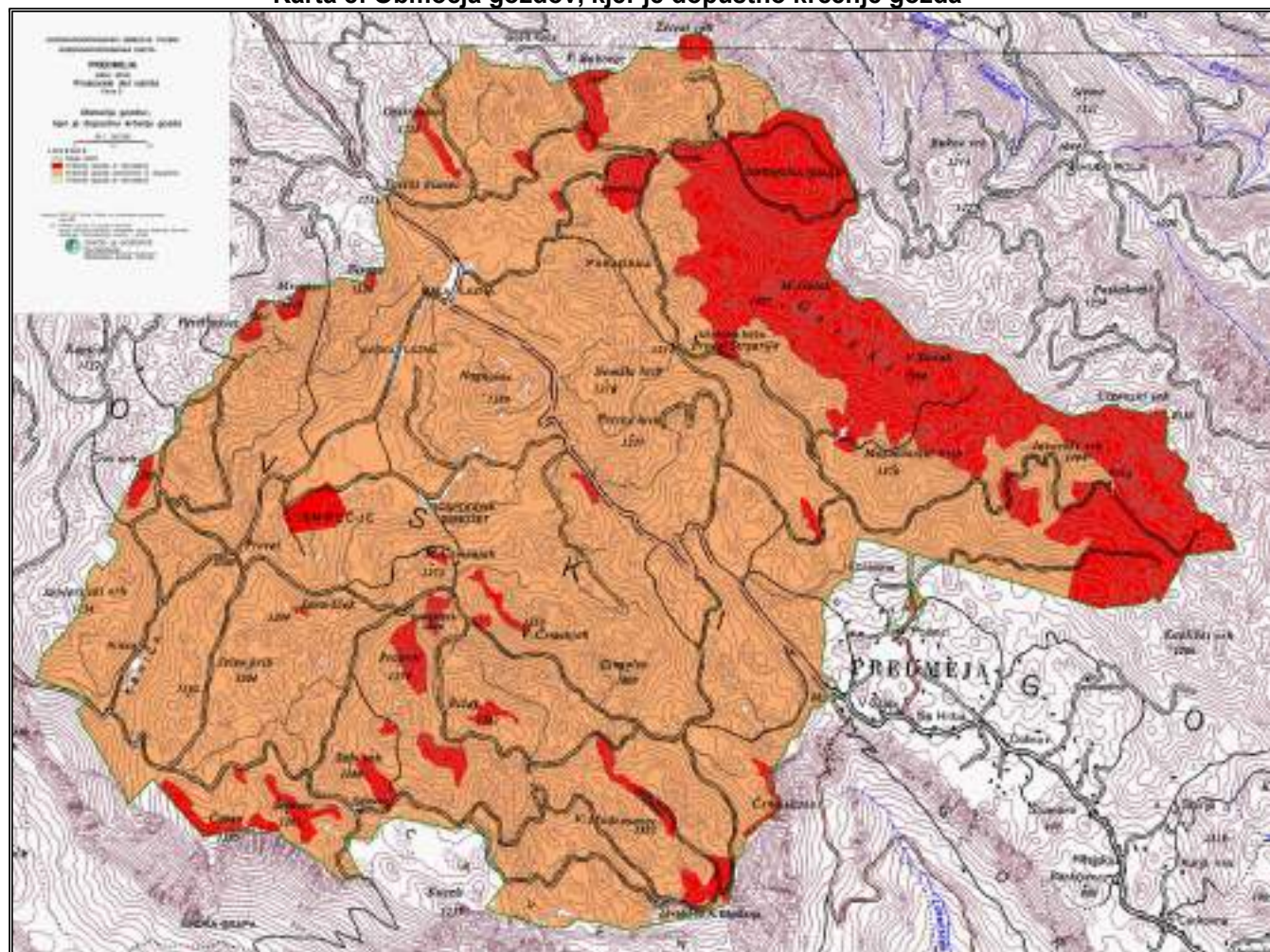
Preglednica: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območja	Stopnja	Površina v GGE (ha)
Potencialna erozijska območja	Običajni zaščitni ukrepi	232,00
	Zahtevni zaščitni ukrepi	56,44
Plazljiva območja	Zanemarljiva verjetnost pojavljanja plazov	420,45
	Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	1.396,07
	Majhna verjetnost pojavljanja plazov	2.859,57
	Srednja verjetnost pojavljanja plazov	84,72
	Velika verjetnost pojavljanja plazov	8,28
Vodovarstvena območja	Občinski nivo	4.313,18

Karta 7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah (v kartnem delu GGN)

13.8 Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Karta 8: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Preglednica: Območja gozdov, kjer je dopustno krčenje gozda

Območja	Površina (ha)	Delež (%)
Krčenje gozda ni dovoljeno	859,80	18,2
Krčenje gozda praviloma ni dopustno	3.862,32	81,7
Krčenje gozda je dopustno	0,61	0,1
Skupaj	4.722,41	100,0

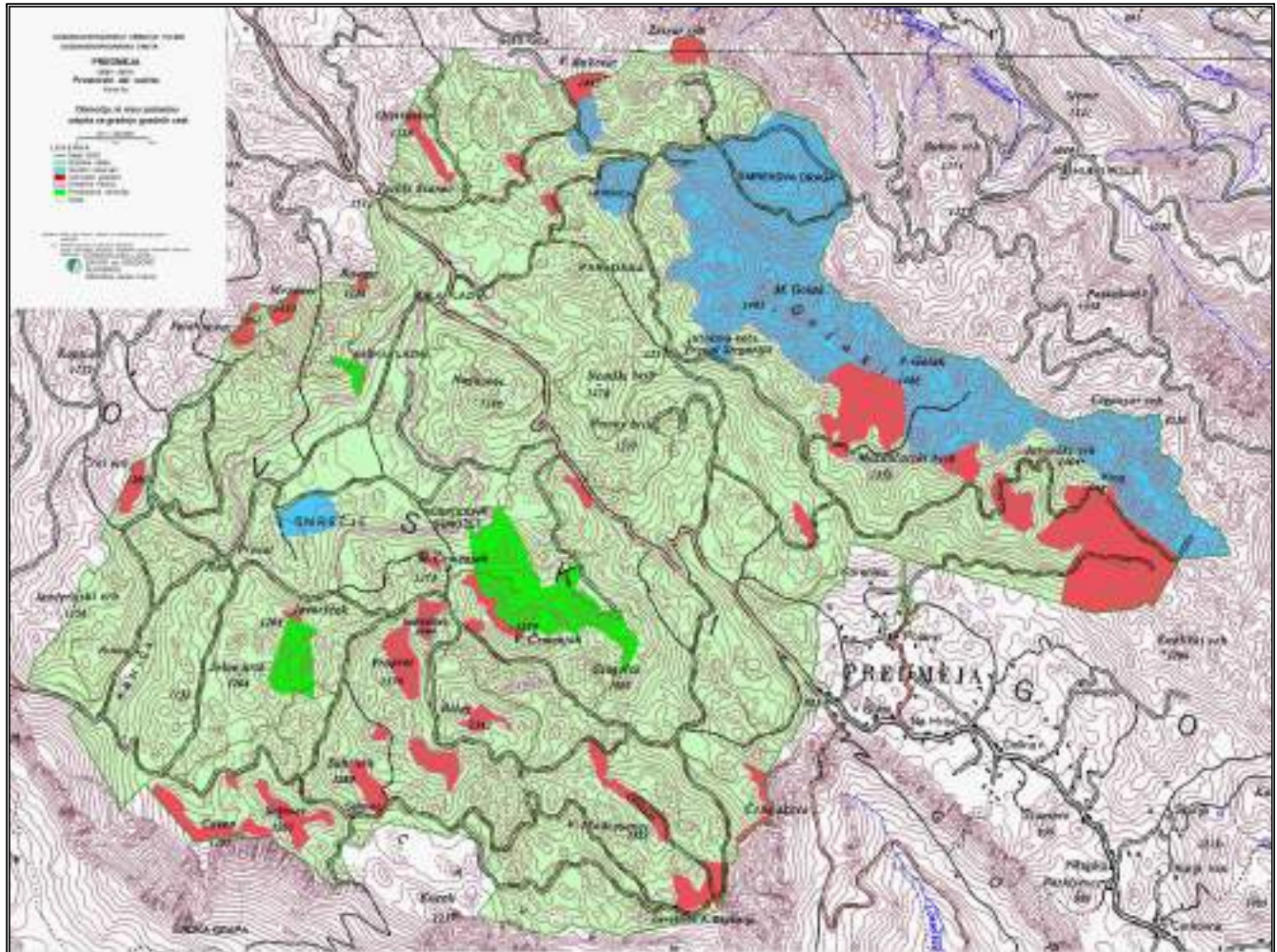
Površine, kjer krčenje gozda ni dovoljeno, predstavljajo varovalni gozdovi in gozdni rezervati. Površine, kjer krčenje gozda praviloma ni dopustno, predstavljajo zaokroženi gozdni kompleksi, gozdovi s prvo stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij in ohranjeni gozdovi znotraj območij gozdov s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, ki so zavarovana po predpisih s področja ohranjanja narave. V slednjih so krčitve dopustne, v kolikor je po presoji ugotovljeno, da je krčitev sprejemljiva glede na strokovne usmeritve za zagotavljanje ustreznega habitata nekaterih zavarovanih živalskih vrst.

V skladu s 87. členom ZV-1⁶⁰ je na erozijskih območjih prepovedano krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije, na plazljivih območjih pa v skladu z 88. členom ZV-1 prepovedano krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč. Na takšnih zemljiščih je pred izvedbo krčitve potrebno pridobiti vodno soglasje.

⁶⁰ Zakon o vodah. Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20

13.9 Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih ureditev v gozdnem prostoru

Karta 9a: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami

Karta 9b: Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami

